

Přehled zpráv

Co se dalo vyčíst mezi řádky projevu ruského prezidenta Vladimira Putina o stavu Ruska.....	7
1.12.2016 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...	
Rusko a Západ	9
1.12.2016 ČT 24 ~ str. 09 ~ 22:00 Události, komentáře	
Festival xenofobní písně pokračuje.....	11
1.12.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Vedení ČRo dozná od ledna personálních změn.....	12
1.12.2016 digizone.cz ~ str. 00 ~ <i>Bohumil Herwig</i>	
Český rozhlas bude mít nového šéfa Výroby, Rádía Junior a ČRo Hradec Králové a Pardubice.....	13
1.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Tiskové zprávy <i>Tisková zpráva</i>	
Která země EU zruší protiruské sankce jako první? Změnu může brzy přinést Francie či Nizozemí.....	13
1.12.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Politika	
Studie mediální gramotnosti v České republice.....	15
1.12.2016 Řízení školy ~ str. 18 ~ Klima školy <i>Mgr. Vilma Hušková, MBA</i>	
Tekuté písky měst.....	16
1.12.2016 Týdeník Květy ~ str. 30 ~ Rozhovor - sociální geografie <i>ONDŘEJ MRÁZEK</i>	
Host: Romancov Michael; politický geograf, Fakulta sociálních věd	19
2.12.2016 ČT 24 ~ str. 01 ~ 18:25 Interview ČT24	
Putinovo vítězné tažení?	26
2.12.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 10 ~ Názory <i>Karel Svoboda</i>	
V Praze jedná vedení Strany evropských socialistů	27
2.12.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
Drsný útok před rakouskými volbami: Byl Van der Bellen agent KGB?.....	29
2.12.2016 expres.cz ~ str. 00 ~ Zprávy <i>Expres.cz, Jan P. Palička</i>	
Ocenění pro ekonoma ČNB	29
2.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Tiskové zprávy	

Tisková zpráva

Putinovi leccos hraje do karet, píše akademik. Má to ale háček	30
2.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>mp</i>	
Hofer obvinil svého rivala z něčeho děsivého. Na Van der Bellena šly mdloby	30
2.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>Josef Provazník</i>	
Guvernér chce kvůli mrazům utnout blokádu ropovodu. Jsme zvyklí, vzkázali mu indiáni	31
2.12.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ svet <i>dp</i>	
Mediální výchova je pro učitele strašák	32
2.12.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Žurnál	
Případ Aneta Savarová: Albánské kořeny, pomsta milenci a manželství s bohatými muži	34
3.12.2016 expres.cz ~ str. 00 ~ Celebrity <i>Expres.cz, Karen Mchitarjan</i>	
Enormní angažovanost USA ve světě. Vojensko-průmyslový komplex, biliony dolarů. Co s tím může udělat Trump? Odpovídá expert Balabán	35
3.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory <i>Jan Rychetský</i>	
Komu straní české deníky?	37
5.12.2016 hlidacipes.org ~ str. 00 ~ <i>-pes-</i>	
Jaká bude Evropa?	38
5.12.2016 ČT 24 ~ str. 06 ~ 22:00 Události, komentáře	
Van de Bellenův spací vůz místo Hoferova domu hrůzy	44
5.12.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Van der Bellen: „zelený diktátor“, který hájí gaye a brojí proti pravici	47
5.12.2016 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Zahraniční <i>iDNES.cz, Oldřich Máner</i>	
Přední akademik Balabán pro PL: Totálně se změní fungování společnosti, to jediné je jisté.	49
5.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory <i>Jan Rychetský</i>	
Komu straní české deníky?	50
6.12.2016 zpravy.tiscali.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Magazín <i>red</i>	
Sjezd německých křesťanských demokratů potvrdil v čele CDU Angelu Merkelovou	52
6.12.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...	

Počítačová hra pod stromeček? Stará dobrá krabice nebo vtipně zabalený odkaz.....	55
6.12.2016	ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ společnost <i>Tereza Krobová</i>
Erdogan se bude nyní snažit hrát uprchlickou kartu, říká v rozhovoru pro Security magazín politický geograf Michael Romancov	55
6.12.2016	securitymagazin.cz ~ str. 00 ~
Japonská jaderná energetika po roce 2011	56
7.12.2016	PRO-ENERGY ~ str. 32 ~ Elektroenergetika <i>Dominika Wygrysová</i>
Trampoty Admirála Kuzněcova	60
7.12.2016	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 18:10 Názory a argumenty
Jedu s muži!	61
7.12.2016	Vlasta ~ str. 67 ~ Fejeton <i>EVA KADLČÁKOVÁ</i>
Tatjana Medvecká.....	62
7.12.2016	Moje zdraví ~ str. 58 ~ Jak se máte? <i>Markéta Ostřížková</i>
Donald Trump cíp po cípu odhaluje složení svého týmu	64
8.12.2016	ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...
Čínské investice v Africe	66
8.12.2016	ČT 24 ~ str. 06 ~ 21:31 Horizont
REFORMA PENZÍ V NEDOHLEDNU	68
8.12.2016	FINMAG ~ str. 42 ~ Rozhovor <i>ONDŘEJ TŮMA</i>
POPULISTÉ PŘED BRANAMI	71
8.12.2016	Hospodářské noviny ~ str. 14 ~ Panorama <i>Ondřej Houska</i>
Šokující svědectví Jana Schneidera z debaty o ruské propagandě.....	75
9.12.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>red</i>
Predátorské časopisy ničí vědu	78
9.12.2016	ceskapozice.cz ~ str. 00 ~ Česká pozice / Téma <i>Česká pozice, Martin Rychlík</i>
Kouření v restauraci zakázáno: sněmovna schválila protikuřácký zákon.....	79
9.12.2016	ČT 24 ~ str. 01 ~ 22:00 Události, komentáře

Změny ve francouzské vládě	90
11.12.2016 ČT 24 ~ str. 04 ~ 21:05 Horizont	
„Ostrava mi pomohla zbořit předsudky,“ přiznává textař	92
12.12.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 16 ~ Kraj Moravskoslezský <i>Martin Jiroušek</i>	
Zneužití ČT, pane Moravče. A říkanka o ČSSD, pane Sobotko, dohrává včerejší TV Zdeněk Zbořil. Ten vidí i hru CIA.....	93
12.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politologové <i>Jiří Hroník</i>	
REPORTÁŽ: Argumentační vakuum Jakuba Jandy	97
13.12.2016 neviditelnypes.cz ~ str. 00 ~ Neviditelný pes / Společnost <i>Neviditelný pes, Jan Schneider</i>	
Přihlížel jsem tomu, jak se slovo stává tělem	101
13.12.2016 Host ~ str. 08 ~ Osobnost <i>Martin Stöhr.</i>	
Japonci a Evropané chystají závěrečný finiš jednání o zóně volného obchodu	109
14.12.2016 ct24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika <i>zemand</i>	
Evakuace Aleppa se zastavila	110
16.12.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Vyhlídky na mír v Sýrii.....	111
16.12.2016 ČT 24 ~ str. 03 ~ 21:31 Horizont	
Čeští muslimové si pozvali do Prahy představitelé režimu, které pronásledují křesťany, ateisty a kritiky islámu!	113
16.12.2016 eurabia.cz ~ str. 00 ~ Aktuality <i>Redakce</i>	
Kniha měsíce prosince.....	115
16.12.2016 Elle ~ str. 62 ~ MIX <i>MARTIN HRADECKÝ</i>	
Prezidentský kandidát Michal Horáček: Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem	117
17.12.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>Kateřina Perknerová</i>	
Prezidentský kandidát Michal Horáček: Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem	122
17.12.2016 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha <i>Kateřina Perknerová</i>	
Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem	125
17.12.2016 Pražský deník ~ str. 06 ~ Rozhovor, názory <i>KATEŘINA PERKNEROVA</i>	

Český Jamie Oliver (22): Nevařím pro peníze, ale protože mě to baví.....	129
18.12.2016	blesk.cz ~ str. 00 ~ Události
„Buranství,“ naštvál Kalouska Horáčkův útok na knížete. Ovčáček si přisadil.....	130
18.12.2016	blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika
Polská opozice stále víc tlačí na odvolání předsedy dolní komory parlamentu	132
19.12.2016	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...
Prezidentský volební systém v USA	134
19.12.2016	ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika
Schwarzenberg o útoku Horáčka: „Valchař“ je zklamaný, že jsem ho nepodpořil	136
19.12.2016	blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika
Více motivovat soukromý sektor	138
20.12.2016	Technik ~ str. 19 ~ Speciál: České podnikatelské úspěchy v roce 2016 <i>/rm/</i>
Na sever se přijede představit kandidát na prezidenta Horáček	138
20.12.2016	tydenvlk.cz ~ str. 00 ~ Externí příspěvky <i>TZ</i>
Zákaz reklamy na nezdravé potraviny? Polovina marketérů by to uvítala	139
20.12.2016	ekonomika.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domácí ekonomika <i>MF DNES, Martin Petříček</i>
Reklama cílená na děti škodí, říkají manažeři.....	140
20.12.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 09 ~ Ekonomika <i>Martin Petříček</i>
Donald Trump: Prezident ve střetu zájmů.....	142
22.12.2016	Ekonom ~ str. 60 ~ Další témata - Trumpův střet zájmů <i>Jan Richter</i>
Trumpův rok: Amerika i svět čekají, až vyvane kouř z předvolební palby	143
22.12.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Názory <i>rklos</i>
Volební zisky evropské krajní pravice jsou zatím vyšší než české	145
23.12.2016	ceskapozice.cz ~ str. 00 ~ Česká pozice / Téma <i>Česká pozice, Jaromír Mazák</i>
Prezidentův proslov očima komentátorů. Zeman byl mírný, možná už uvažuje o další kandidatuře	146
26.12.2016	zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ domácí <i>Český rozhlas Plus, Anna Kottová</i>

Peroutka se musí z propagandistických médií točit v hrobě jak ventilátor. Ale letos už lidé pochopili, co jsou zač. Zkušený analytik rozebírá zásadní	148
26.12.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Jiří Hroník</i>	
Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů	150
26.12.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory	
Policie v německém Kolíně nad Rýnem se připravuje na silvestrovské oslavy	154
28.12.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
ČNB vstupuje do roku 2017 s organizačními změnami	155
28.12.2016 investujeme.cz ~ str. 00 ~ Banky	
MLADÁ PETR KRATOCHVÍL.....	156
29.12.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 12 ~ Rozhovor <i>Luboš Palata</i>	
Delší mládí, drahá dospělost. Generace Y má v Česku i na Západě shodný úděl.....	159
30.12.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika	
Život plný videoher. Když se vědkyně ponoří do zábavy teenagerů.....	162
31.12.2016 forbes.cz ~ str. 00 ~ <i>Ondřej Novotný</i>	

Plné znění zpráv

Co se dalo vyčíst mezi řádky projevu ruského prezidenta Vladimira Putina o stavu Ruska

1.12.2016 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dva a půl roku od ruské anexe poloostrova Krym a v době oficiálně nepřiznaného angažmá armády na východě Ukrajiny prohlásil ruský prezident Vladimir Putin, že jeho země nehledá a nikdy nehledala nepřátele. Dodal ovšem, že nikomu nedovolí poškozovat ruské zájmy. V každoročním poselství o stavu federace Putin řekl, že chce spolupracovat se Spojenými státy v boji proti terorismu.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Rusko nechce a nepotřebuje žádnou konfrontaci. Nehledáme nepřátele, ale přátele.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Putin se také věnoval hodně potížím hospodářství. Příští rok ho prý čeká pořád pokles, ale ne tak hluboký, jako letos. My voláme Janu Šírovi z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, když jsem poslouchal tu část poselství Vladimira Putina o hospodářství, tak jsem si všiml, on tam přiznal, že za potížemi ruského hospodářství stojí vnitřní problémy, jako je nedostatek investic nebo odborníků, což mi připadá jako docela otevřená sebekritika. Co vlastně k ní hlavu státu vede?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych to neviděl jako otevřenou sebekritiku. Já bych to viděl jako určitou reflexi toho, že Rusko skutečně se potýká s velice závažnými problémy, které mají svoje kořeny doma v Rusku. A to je to, co Vladimira Putina vede k tomu, aby se toho nějakým způsobem dotkl i v tom výročním poselství k Federálnímu shromáždění.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Čili nemohl to už vlastně před veřejností tajit, protože veřejnost to sama prožívá.

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím si, že ano. A myslím si, že by bylo i nešťastné se soustředit na jedno slovo. On samozřejmě tyto svoje hlášky zapracoval do pracovního kontextu, který těmto slovům dává úplně jiný význam.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a dal třeba ruským občanům nějakou naději, že se to nějakým způsobem zlepší? Že tedy on a jeho vláda pracují na tom, aby se ekonomika země zlepšila?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Myslím si, že ano, myslím si, že ta naděje, to bylo jedním z těch klíčových sdělení, které se Vladimir Putin pokusil nějakým způsobem předat. Samozřejmě to jeho shromáždění sestávalo i z velké porce lekce z patriotické výchovy. A ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tím myslíte co?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Tím myslím ty začátky ohledně o to, ohledně toho, jak zdůrazňoval hluboké kořeny ruské historie o tom, jak národ musí držet při sobě v těchto těžkých časech, kdy Rusko se potýká s problémy na mezinárodní scéně v podobě nějakých nepřátelských akcí takzvaných partnerů, kteří třeba na Rusko uvalili sankce. Teď jsem citoval pana Putina.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. On ale současně zmiňoval, že hledá přátele. A teď to vypadá, že se mu ve světě přece jenom začínají rýsovat, ne, když se podívám na Spojené státy, nebo také ve Francii jsou favorité prezidentských voleb Fillon a Le Penová, ti jsou Moskvě příznivě nakloněni. Jak výrazně z toho může Rusko těžit?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Myslím si, že z toho může těžit, nevím, jestli Rusko, ale pan Putin rozhodně, protože tyto změny, které jste naznačil, které se rýsují, mohou s sebou nést změnu mezinárodního prostředí, kde Rusko je velice silně angažováno v těch ozbrojených konfliktech, zejména tedy na Ukrajině, v Sýrii a v těch podvratných aktivitách ve zbytku Evropy. Takže samozřejmě na té mezinárodní scéně rovněž Rusko se potýká s některými problémy, které jsou pro ně značně nepříjemné, narážím třeba na ty sankce v případě, že by se nějakým poda..., způsobem podařilo rozlomit tu západní jednotu. A myslím si, že by to pro Rusko mohla být velká úleva.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ale opravdu si myslíte, že by to byla pro Rusko výhoda? Nebo už si tak zvyklo třeba na podporu svých podnikatelů, na orientaci někam jinam, než na západ, že by mu to mohlo vlastně v důsledku i uškodit?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Tak, že by mu to uškodilo, to si nemyslím z toho důvodu, že tou nejefektivnější složkou těch západních sankcí jsou momentálně restriktce přístupu ruských subjektů k západnímu kapitálu. A to je něco, co se těžko dá nahradit zdroji z doma, i kdyby se Rusko soustředilo na nějakou více intenzivní cestu ekonomického rozvoje.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A ten kapitál Rusko potřebuje k tomu, k těm investicím, kterých se teď nedostává, jak říkal prezident ve svém projevu?

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Nejenom, ale prostě kapitál, peníze, to je krev každé ekonomiky. V případě, že ekonomika nemá peníze, nemůže plánovat dlouhodobě dopředu a může pouze stagnovat a přežívat, což je ten stav, ve kterém se ruská ekonomika nachází dnes.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A možná je nejvíc potřebuje, dejme tomu, na modernizaci těch zařízení na dobývání ropy a zemního plynu, což je vlastně ten hlavní příjem ruské ekonomiky. Tedy tyto zdroje.

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

To je druhá větev těch ekonomických sankcí západního společenství proti Rusku. Ta další část těch sankcí se týká restrikcí, co se týče investování do těžby ropy a zemního plynu, což momentálně činí hlavní zdroj příjmů Ruské federace, nicméně i tohle to pro Rusko se ukazuje jako velký problém. Protože v případě, že dojde k velkému poklesu cen na suroviny na světových trzích, ukazuje se, že ten výpadek příjmů ruský rozpočet není schopen pokrýt odjinud.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Říká Jan Šír z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji vám, na shledanou.

Jan ŠÍR, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju za zavolání.

Rusko a Západ

1.12.2016 ČT 24 str. 09 22:00 Události, komentáře

Daniel TAKÁČ, moderátor

V umírněném tónu se neslo tradiční poselství ruského prezidenta o stavu země. Vladimir Putin se obrátil na nastupující americkou vládu a prohlásil, že je připravený spolupracovat v boji proti terorismu. Vzkázal taky, že Rusko nechce vytvářet spory. Zároveň ale varoval před narušením strategické rovnováhy jaderných sil obou zemí. To by podle něj znamenalo globální katastrofu.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Na rozdíl od některých zahraničních kolegů, kteří vnímají Rusko jako protivníka, nehledáme a nikdy jsme nehledali nepřátele. Potřebujeme přátele.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Analytik Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Karel Svoboda. Dobrý večer, vítejte v Událostech, komentářích.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Byl realistický Putin v tom svém letošním hodnocení stavu federace?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Tak on je většinou realistický. On akorát, akorát prostě vykládá to ruské stanovisko. Čili on vidí ty problémy jako důsledek západního tlaku. A ona vlastně i ty vnitřní věci, o kterých mluvil, tak naznačoval, že to je částečně i důsledek jakéhosi vnějšího tlaku. Takže...

Daniel TAKÁČ, moderátor

No, právě. Z toho ale ... možná to byl jenom pocit, alespoň se dal nabýt z toho vystoupení Vladimira Putina, že je smířlivější, za hospodářské potíže si můžeme tady sami doma, hledáme přátele, nehledáme nepřátele. Společně se Spojenými státy máme odpovědnost za globální bezpečnost. To je daleko smířlivější přístup, který jsme neznali třeba v posledních letech.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Tak je to smířlivější přístup. On hlavně se snaží teď jakoby získat to od Trumpovy administrativy nastupující, řekněme, nějaké přísliby alespoň smířlivějšího tónu, ale Vladimir Putin je v tomhle tom taky realista. On vlastně ví, že dokud ta administrativa vůbec není, není vlastně ustanovená. Dokud nevíme, co vlastně hodlá dělat, a ty zprávy jsou všelijaké, tak on víceméně říká, jako jsme připraveni spolupracovat, ale dle našich podmínek nebo tedy ne tak, že by nám někdo vnucoval svoje podmínky.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Můžeme to číst jako jakousi snahu o návrat k bipolárnímu světu? My a Amerika máme odpovědnost.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Já myslím, že Vladimir Putin je na to příliš realistický. On velmi dobře ví, že už tam jsou další síly, ale zajímavé je opravdu to, že on říká, my jsme na stejné úrovni jako Spojené státy a Čína. A tady třeba bych připomněl, připomněl slova Rudy Giulianiho, který, o kterém se uvažuje tedy, tedy na jeden z vysokých postů v americké administrativě, který říkal, budeme mluvit s Ruskem, ale z pozice síly. Čili to zase může být pro Vladimira Putina nepříjemné.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ten možná vstřícnější trochu postoj. Mají tam nějaký vliv sankce uvalené na Rusko?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Já si nemyslím. On ty sankce využil spíše, spíše pro svůj, ve svůj prospěch. Když si vezmete, tak i ty ruské protisankce, koho vlastně postihly, tak dobře, můžeme slyšet například od Madety, že objedná o něco méně mléko, nebo, nebo od dalších výrobců, že nemohou vyvážet do Ruska. Ale v principu postihly hlavně ruské obyvatele. Ono ta idea je taková, že vlastně tím, že rozprostřete ten dopad na celé obyvatelstvo, tak tím ho daleko jednodušeji zmobilizujete, takže pro Rusko vlastně z toho politického pohledu pro Vladimira Putina pro to upevnění moci to bylo spíše dobře.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ruskou ekonomiku poškozují nedostatek investic a odborníků a taky nedostatečný technologický rozvoj. To je konstatování Vladimira Putina. Má plán, jak to spravit?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

No, já bych řekl, že má, ale on ho měl už před 16 roky. Tam velmi...

Daniel TAKÁČ, moderátor

To asi moc nefunguje.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Velmi, velmi povážlivě tedy, tedy mluvil o podobných věcech, o tom, že se Rusko musí zbavit, musí zbavit závislosti na ropě, že musí modernizovat ekonomiku. A máme tady stříh a vracíme se zpátky tam, kde Rusko bylo. Čili on, vlastně tam je zajímavé to, že on o příliš konkrétních věcech nemluvil. On jenom tak naznačoval, že vlastně musíte podpořit, podpořit investice nebo tedy příliv, příliv investic, a to i od ruských firem a tak dále.

Ale ty plány konkrétní nebyly. Nejkonkrétnější tam bylo, že do května roku 2017 má tedy vláda vypracovat plán, jak urychlit růst ruské ekonomiky, tak aby rostla rychleji než světová.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Rusko bude pokračovat v demokratickém kurzu, další teze Vladimira Putina. Co si pod tím máme představit?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

No, to je velmi samozřejmě zajímavá teze, protože kdo jsme viděli, viděli volby a zprávy z voleb, které teď proběhly, tak o té demokracii se dá docela diskutovat. Nicméně on to, on to naznačoval tím, že vlastně tou představou demokracie je právě jednotné Rusko, které, které jakoby, jakoby vyjadřuje tu vůli národa. Je to takový poměrně zvláštní konstrukt. Ono už se v Rusku ani nepoužívá ten pojem řízená demokracie. Nicméně mám-li ho vysvětlit, tak je to, je to prakticky demokracie, která je nějakým způsobem omezená, limitovaná tak, aby nedocházelo k extrémům. V reálu to vypadá spíše tak, že prostě kdokoliv, kdo zasahuje proti tomu systému, tak je automaticky vyřazen ven a zadupán.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Karel Svoboda, děkuji za rozhovor v Událostech, komentářích. Na shledanou.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Děkuji, na shledanou.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pro vás přání pěkného večera, třeba ve společnosti České televize. A zítra na shledanou.

Festival xenofobní písně pokračuje

1.12.2016 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Jan FINGERLAND, moderátor

Pop-music je obvykle žánr bytostně nepolitický. To možná přestává platit, přinejmenším u nás. Slovo má Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

V České republice nyní poměrně rozkvétá žánr, jenž by se dal nazvat jako antiimigrační či xenofobní politická píseň. Kauza Ortelu na Zlatém slavíku, tedy ortelu s velkým O, konkrétně zpěvák Tomáše Ortela a stejnojmenné kapely, kteří letos v anketě opět zabodovali, tudíž tvoří součást širšího fenoménu. Pokud jde o samotného Ortela a jeho skupinu, stejně jako loni se stalo předmětem sporu, zda interpret s xenofobními až rasistickými postoji a texty může účinkovat na slavnostním galavečeru. Pořadatelé, patrně ctící zásadu demokratičnosti ankety, Ortel připustili, skupina se jim však odvděčila košilemi vyzdobenými nacistickou symbolikou: umrlčí lebkou se zkříženými hnáty, „vlastenecky“ ozdobenou českým lvem, což prý ze symbolu smývá jeho nacistický původ. Romského hudebníka Radka Bangu, jenž na protest proti jeho přítomnosti opustil sál, označil Tomáš Ortel v Parlamentních listech za „velkohubého“ a vyjádřil též mínění, že jeho tvorba a poslání jaksí předběhly dobu a budou pochopeny později. Zlatý slavík je možná léta skomírající anketa s malou vypovídací hodnotou, avšak na českých pódiích a hlavně na českém internetu probíhal po celý letošní rok jakýsi festival hudební xenofobie. Přehlédnout určitě nešla Olivie Žižková a její song „Evropo dýchej“, kde mimo jiné zpívá: „Jak k tomu došlo, že už jich tolik prošlo, z krásný Paříže jsou v dálce vidět kříže. Pojdme to zvrátit, ta zvěř se musí vrátit, díky Merkelový, ta ukázala svý.“ Olivie Žižková se nenechala zdrcující kritikou umělecké i obsahové úrovně songu odradit a v podobně laděné tvorbě pokračuje. Politicky se pak angažovala na mítincích

KSČM. To její mladší kolegyně Dominika Myslivcová, jež se snažila zaujmout protiimigračním kusem „Změnu, tu my nechcem“, dokonce kandidovala v letošních krajských volbách, za Úsvit v Moravskoslezském kraji. Ve zmíněné písni sice údajně hovoří „za všechny ženy, co jsou rády vyfintěny, co samy určují, jak jsou oblečený“, neboli co nechtějí nosit burku či hidžáb, ovšem ve volební aréně Dominika pohořela. Nicméně podobná tvorba, dá-li se tato produkce oním slovem vůbec nazvat, přesto u části společnosti nalézá ohlas. Olivie i Dominika představují interpretky spíše z okraje hudební scény, jež se tak snaží upoutat pozornost především na sebe. Ovšem i takový Jaromír Nohavica, který si o vlastní popularitu určitě nemusí dělat starosti, letos „obohatil“ svůj repertoár popěvkem: „Arab mi šahá na babu, já mu snad oči vydlabu. Zabiju toho barabu, toho barabu, Alibabu ze Sýrie.“ V médiích se sice rozproudila diskuse, na koho vlastně ostravský bard cílil, jestli na Arabů, nebo na xenofoby, leč lze se obávat, že valná část publika píseň přivítala jako kritiku „Merkelový“, která „ukázala svý“. Bujení antiimigračních či nacionalistických songů i vlna nenávistných reakcí na gesto Radka Bangy bohužel svědčí o pokračujícím rozdělení české společnosti, ba o jejím zhrubnutí, což nevěští nic dobrého.

Vedení ČRo dozná od ledna personálních změn

1.12.2016 digizone.cz str. 00

Bohumil Herwig

Český rozhlas (ČRo) bude mít nového ředitele výroby, šéfredaktora Rádia Junior i ředitele regionálních studií Hradec Králové a Pardubice.

Po vzájemné dohodě odchází po několikaletém působení z místa ředitele výroby Jiří Mejstřík a vystřídá ho současná ředitelka vydavatelství Českého rozhlasu Radioservis Kateřina Konopásková. Šéfredaktorku Rádia Junior Zoru Jandovou, která ve vedení stanice pro nejmenší posluchače působila od roku 2012, pak nahradí Šárka Fenyková.

Na místo ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice z rodinných důvodů rezignoval Pavel Kudrna a řízením obou studií bude pověřen Jan Menger, ředitel Regionálního vysílání ČRo. Nový ředitel ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice pak vzejde z otevřeného výběrového řízení, které Český rozhlas vyhlásí ještě v první polovině prosince letošního roku.

Všechny personální změny se uskuteční k 31. prosinci 2016.

ČTĚTE TAKÉ: ČRo čekají personální změny. Mají se dotknout šéfredaktorských míst stanic Dvojka a Vltava a také zahraničního vysílání

ČRo dnes zahajuje novou satelitní distribuci

Pokrytí ČRo Plus se dnes opět rozšíří

Děkuji Jiřímu Mejstříkovi, Zorě Jandové i Pavlu Kudrnovi za jejich dlouholetý přínos pro Český rozhlas a za práci, kterou zde za dobu svého působení ku prospěchu rozhlasu odvedli. Všech si profesně i lidsky velice vážím a přeji jim v jejich dalším soukromém i pracovním životě hodně úspěchů, uvedl generální ředitel ČRo René Zavoral.

Zora Jandová se Rádiu Junior věnovala od samého počátku v roce 2013 a nyní chce pozornost obrátit směrem k divadelním rolím, pěveckým vystoupením a především k dokončení studií a obhajobě disertační práce.

Kateřina Konopásková je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a do redakce Týdeníku Rozhlas nastoupila ještě před listopadem 1989. Od roku 1991, kdy vzniklo vydavatelství Radioservis, zde působila na různých místech od tajemnice redakce až po například ředitelku společnosti.

Šárka Fenyková působí v médiích od roku 2002 a začínala jako moderátorka brněnského Rádia Petrov. Do Českého rozhlasu přišla v květnu 2014 a mj. tu působila jako redaktorka zpravodajství a publicistiky a moderátorka. V posledních letech se věnovala vedení programu Rádia Junior.

Český rozhlas bude mít nového šéfa Výroby, Rádía Junior a ČRo Hradec Králové a Pardubice

1.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Tiskové zprávy

Tisková zpráva

Vedení Českého rozhlasu dozná od ledna příštího roku několika personálních změn. Dojde k nim na postech ředitele Výroby, šéfredaktora Rádía Junior a ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice. Rada Českého rozhlasu dnes na svém veřejném zasedání vzala první dvě opatření na vědomí a odsouhlasila také návrh na změnu v čele hradeckého a pardubického rozhlasového studia. Všechny personální změny se uskuteční k 31. prosinci 2016.

Po vzájemné dohodě z postu ředitele Výroby odchází po několikaletém působení Jiří Mejstřík, na pozici jej vystřídá současná ředitelka vydavatelství Českého rozhlasu Radioservis Kateřina Konopásková. Šéfredaktorku Rádía Junior Zoru Jandovou, která ve vedení stanice pro nejmenší posluchače působila od roku 2012, nahradí Šárka Fenyková. Řízením stanice bude pověřena od 1. ledna 2017.

Zora Jandová se Rádiu Junior věnovala od samého počátku v roce 2013 s mimořádnou péčí a energií. Nyní chce pozornost obrátit k dalším výzvám, jež na ni čekají v podobě divadelních rolí, pěveckých vystoupení a především dokončení studií a obhajoby disertační práce. „Nové aktivity bych nedokázala spojit s prací v Rádiu Junior na plný úvazek. Ale nemám obavy, protože svěřuji toto své "dítě" do dobrých rukou své nástupkyně a celého našeho týmu“, řekla Zora Jandová.

Na post ředitele regionálních studií ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice z rodinných důvodů pak rezignoval Pavel Kudrna. Řízením obou východočeských rozhlasových studií je pověřen s účinností od 1. ledna 2017 Jan Menger, ředitel Regionálního vysílání ČRo. Nový ředitel ČRo Hradec Králové a ČRo Pardubice vzejde z otevřeného výběrového řízení, které Český rozhlas vyhlásí ještě v první polovině prosince letošního roku.

„Děkuji Jiřímu Mejstříkovi, Zorě Jandové i Pavlu Kudrnovi za jejich dlouholetý přínos pro Český rozhlas a za práci, kterou zde za dobu svého působení ku prospěchu rozhlasu odvedli. Všech si profesně i lidsky velice vážím a přeji jim v jejich dalším soukromém i pracovním životě hodně úspěchů,“ uvedl generální ředitel ČRo René Zavoral.

Kateřina Konopásková je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ještě před listopadem 1989 nastoupila do redakce Týdeníku Rozhlas a od roku 1991, kdy vzniklo vydavatelství Radioservis, a.s., zde působila na různých postech - od tajemnice redakce, obchodní ředitelku, ředitelku společnosti či předsedkyni představenstva. Pod jejím vedením se stal Radioservis největším producentem mluveného slova na českém trhu a jedním z největších českých vydavatelů CD v České republice.

Šárka Fenyková působí v médiích od roku 2002. Začínala jako moderátorka brněnského Rádía Petrov, v květnu 2014 přišla do Českého rozhlasu, kde působila jako redaktorka zpravodajství a publicistiky ČRo Brno, moderátorka a editorka Rádio Česko a v posledních letech se věnovala vedení programu Rádía Junior, pro které v současné době moderuje a připravuje řadu pořadů.

Která země EU zruší protiruské sankce jako první? Změnu může brzy přinést Francie či Nizozemí

1.12.2016 e15.cz str. 00 Politika

Zahraniční politika Francie se s největší pravděpodobností natočí ruským směrem. Vítěz pravicových primárek a podle průzkumu hlavní favorit tamních jarních voleb Francois Fillon totiž volá po zrušení protiruských sankcí. Nejinak je tomu v případě jeho očekávané soupeřky o prezidentský post Marine Le Penové z Národní fronty.

Francie ovšem nemusí být jedinou zemí, která by příští rok rozdrobila postoj EU vůči Rusku. Nedělní italské referendum o reformě ústavního pořádku by totiž v případě jejího neodhlasování mohlo dojít až k předčasným volbám, kde může uspět protestní Hnutí pěti hvězd. Také z něho zaznívá kritika sankcí.

Ke sblížení Fillona s Putinem došlo agentury AFP před více než pěti lety, tedy ještě v době, kdy oba politici působili v premiérských funkcích. „Je to naprostý profesionál,“ ocenil nedávno ruský prezident Vladimir Putin Fillona. Kandidát francouzských Republikánů však může Moskvě konvenovat i názorem na to, že Rusko k vojenskému zásahu na Ukrajině vyprovokovala možnost její další integrace do západních bezpečnostních struktur.

V případě další významné síly francouzské politiky, která by mohla protiruské sankce zrušit, její vztah k Rusku nedefinuje jen názorová spřízněnost, ale rovnou i finanční vazby. Národní frontě Marine Le Penové totiž před dvěma lety poskytla První česko-ruská banka (PČRB) půjčku ve výši devíti milionů eur (243,5 milionu korun).

„V případě pana Fillona lze pozorovat podobný model jako u politiků německé sociální demokracie (SPD) – cílem pravděpodobně nejsou finanční nástroje podpory, nýbrž částečný ideologický soulad (podpora pro tvrdou ruku a Putinův mýtus údajného ochránce tradičních hodnot, což však praxe v Rusku empiricky popírá) a historicko-společenské důvody, jako je dlouhodobá francouzsko-ruská kulturní blízkost,“ uvedl Jakub Janda z programu Kremlin Watch think-tanku Evropské hodnoty, který se mapováním ruského vlivu zabývá.

„Důležitou roli také hraje percepce společného nepřítel, tedy islámského extremismu. Tunelové vidění světa, v kterém je jen jeden hlavní nepřítel a další hrozby (například ruská agrese) jsou silně podceněny a marginalizovány, pak vedou k tomu, že ve jménu údajného společného postupu vůči islamistům je třeba zapomenout na ostatní ruské kroky – například na deset tisíc mrtvých Ukrajinců jako důsledek agrese Moskvy. Fakticky její boj proti Islámskému státu však téměř neexistuje, jak dokazují data o jeho působení Ruska v Sýrii,“ dodal Janda.

Jak nicméně ukazují poslední zprávy, Rusko v Sýrii napomáhá zejména dobytí východní části největšího syrského města Halabu, kde jsou hlavní silou islámští radikálové.

Favorité francouzských voleb podle New York Times symbolizují trend v celé Evropské unii v podobě „proruského“ obratu. Přestože nejsou se svými postoji osamoceni, byli by prvními, kteří by mohli další prodloužení protiruských sankcí nabourat. „Jakmile jedna země naruší jednotný postoj vůči Rusku, všechny ostatní se pak budou snažit s Moskvou uzavřít svou vlastní dohodu,“ řekl listu politolog James Goldgeier.

Podobný názor na zrušení sankcí vůči Rusku za anexi Krymu v roce 2014 zaznívá z italského protestního hnutí Pěti hvězd. Podle její poslankyně Paoly Carinellové hospodářské embargo uvalené na Rusko přispělo ke ztrátě až 200 tisíc pracovních míst v Itálii. Vedení hnutí navíc pomáhá šířit postoje souznějící s Kremlem tím, že provozuje síť reklamně výnosných „alternativních“ zpravodajských webů, jak zjistil server Buzzfeed. Mnohdy však rozšiřují informace neověřené a převzaté z ruských státních mediálních kanálů Sputnik či RT.

Sankce by mohl chtít zrušit také Geert Wilders z Nizozemské Strany pro svobodu. Průzkumy mu před březnovými parlamentními volbami přisuzují mírný náskok.

Označování evropských politiků coby „proruských“ ovšem nemusí být vždy adekvátní. Jak připomínají NYT, státníci totiž mnohdy nevolají po dalším sblížení s Ruskem, ale spíše se zmírněním podle jejich názorů příliš nákladné politiky vůči němu. Svůj postoj navíc mají tendenci zdůvodňovat, že jejich země čelí akutnějším výzvám.

„Poměrně přesvědčivě sice víme o vazbách mezi Kremlem a řadou evropských extremistických stran a hnutí, ale většina těchto stran a hnutí není úplně relevantní. Nevím naopak tom, že by existovaly důkazy, že by Kreml dokázal masivně ovlivňovat relevantní evropské lídry. Postoj evropských politiků k Rusku obecně asi nejvíce vychází z historické zkušenosti jednotlivých zemí s Ruskem a z toho, jak moc občané těchto zemí vnímají Rusko jako hrozbu,“ dodal Jan Ludvík ze Střediska bezpečnostní politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

O vlivu Ruska a jeho propagandy na politické dění v západní Evropě se více dočtete v rozhovoru s plukovníkem Aivarem Jaeskim z Centra strategické komunikace NATO.

Studie mediální gramotnosti v České republice

1.12.2016 Řízení školy str. 18 Klima školy

Mgr. Vilma Hušková, MBA

Před několika týdny byla zveřejněna studie Mediální gramotnost populace České republiky, resp. byly zveřejněny závěry dvou částí této studie, přičemž první zkoumala úroveň mediální gramotnosti osob starších 15 let a druhá fáze se zaměřila na děti od předškolního věku do 15 let.

Zadavatelem studie byla Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, zpracovatelem Centrum pro mediální studia při Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze (CEMES). Studie metodologicky i svým zacílením navázala na obdobný výzkumný projekt, který pro Radu pro rozhlasové a televizní vysílání zpracoval CEMES již v roce 2011. Současná studie tak měla nejen zjišťovat aktuální stav mediální gramotnosti, ale rovněž posoudit, k jakému vývoji v této oblasti došlo v průběhu několika posledních let.

Základním východiskem studie byla definice mediální gramotnosti, jak ji formuluje Směrnice o Audiovizuálních mediálních službách: „Mediální gramotnost se týká dovedností, znalostí a porozumění, které spotřebitelům umožňují efektivní a bezpečné využívání médií. Mediálně gramotní lidé by měli být schopni provádět informovanou volbu, chápat povahu obsahu a služeb a být schopni využívat celé šíře příležitostí, které nabízejí nové komunikační technologie. Měli by být schopni lépe chránit sebe a své rodiny před škodlivým nebo urážlivým obsahem. Proto je třeba rozvoj mediální gramotnosti ve všech oblastech společnosti podporovat a pečlivě sledovat její pokrok.“ Aby mohly být posouzeny všechny definičně sledované aspekty mediální gramotnosti, soustředil se výzkum na tyto oblasti:

* převažující reálný stav v rovině dovedností, znalostí a porozumění užívání médií z hlediska jejich efektivního a bezpečného využití;

* zvyklosti v provádění volby při využívání médií;

* představy a hodnoty spojené s médii a jejich užíváním a produkty;

* představy o rizicích spojených s užíváním médií.

Jak již bylo zmíněno, studie vznikla ve dvou částech. První zkoumala osoby starší 15 let, druhá děti do 15 let. My se nyní soustředíme na zjištění studie, zaměřené na dětskou populaci. Ta zcela nepřekvapivě konstatovala, že kontakt s digitálními komunikačními technologiemi je pro současné děti absolutním standardem. Děti jsou mnohočetnými uživateli elektronických a digitálních komunikačních platform (počítač, tablet, telefon, herní konzole) a mezi těmito platformami volně přecházejí, aniž by bylo možné vysledovat zjevnou favorizaci některé z nich. Při srovnání digitálních médií a médií tištěných ovšem dochází k jednoznačnému upřednostnění médií digitálních, a to i u dětí, které jsou vedeny ke čtení, či u dětí, které vyjadřují svůj pozitivní vztah ke knížkám.

Děti obecně vnímají média primárně jako zdroj zábavy. Starší děti pak oceňují média jako zdroj informací a jako komunikační prostředek. Některé děti deklarují až určitou emocionální úroveň vztahu ke svému mobilu, tabletu či počítači. Nutno podotknout, že tato vazba souvisí s připojením tohoto média na internet. Mnoho dětí vnímá „ztrátu připojení“ jako nesnesitelně frustrující.

Konzumace audiovizuálních obsahů probíhá ve většině domácností stále primárně prostřednictvím televizoru. Ten je však dětmi už vnímán spíše jako multifunkční zařízení, umožňující různou škálu využití. Naproti tomu s poslechem rozhlasu je mezi dětmi zkušenost minimální. Zajímavým zjištěním je, že obliba mediálních obsahů do značné míry vychází z emocionální vazby dítěte na jejich protagonisty. Svě oblíbené hrdiny děti vyhledávají napříč mediálními platformami, od televizních pořadů přes počítačové hry po komiksy či časopisy. Výzkum mimo jiné odhalil, že tato personalizace obliby mediálních obsahů má výrazné genderové odlišnosti. Jinými slovy, dívky se orientují na jiné postavy než chlapci.

Chuť vytvářet vlastní mediální obsah je typická spíše pro mladší děti. Ty rády fotografují, vytvářejí videa, své výtvary technicky upravují a vylepšují, a následně je pak sdílejí s kamarády. Teenageři jsou v tomto ohledu umírněnější, protože se často obávají neúspěchu či zesměšnění před vrstevníky. Naproti tomu ti, kteří se mediální tvorbě intenzivně věnují, jsou na svou práci hrdí a rádi se s ní prezentují.

Spolupodílení se na mediální tvorbě a vzájemná podpora při snaze naučit se ovládat a využívat nejnovější technologie a prostředky jsou častou náplní volného času tráveného mezi kamarády. Typickou sdílenou dovedností je stahování hudby, filmů, her a aplikací.

Zatímco výsledky studie mediální gramotnosti, která vznikla před pěti lety, poukazovaly na to, že děti jsou mnohdy dovednějším uživateli moderních technologií než jejich rodiče, aktuální studie již tato zjištění nepřináší. Generace rodičů dnešních mladších dětí má užívání digitálních médií plně zažitě a může děti v plném rozsahu zasvěcovat.

Výzkum se zaměřil také na to, zda užívání médií je předmětem restrikcí ze strany rodičů, v jaké míře a z jakých důvodů. Samy děti shledávají důvody restrikcí v hrozbě zdravotních rizik, ať již spočívajících v ohrožení zraku či možného závislostního chování, výjimečně i v nedostatku reálného kontaktu s vrstevníky. V některých rodinách omezování přístupu k moderním technologiím plyne ze strachu z poškození zařízení nebo ztráty dat. Nejprísnější rodičovská omezení se dle vyjádření samotných dětí vztahují na předčasné a nadměrné užívání sociálních sítí a na hraní akčních počítačových her zahrnujících střelbu a násilí. Zákaz užívání médií bývá také prostředkem trestu.

Pozoruhodné je, nakolik je mezi dětmi rozšířeno povědomí o obsahu televizního zpravodajství. Přestože děti nejsou obvykle přímými diváky zpravodajských pořadů, tyto pořady vnímají, jelikož jsou zpravidla součástí každodenního provozu domácností. Nejvíce pozornost dětí upoutávají zprávy hovořící o událostech, které představují nebezpečí a ohrožení. Řada dětí velice emotivně hodnotí rizika související s migrací, terorismem či islamismem. Mnohé děti v rámci výzkumu popisovaly své obavy a zlé sny.

Studie zjišťovala rovněž, jak děti vnímají reklamu a jiné formy obchodních sdělení. Schopnost vysvětlit funkci reklamy je možné pozorovat až u dětí staršího školního věku. Mladší děti rozpoznají reklamu a odliší ji od redakčního obsahu, ale neodhalují její přesvědčovací účel. Nejvýraznější problémy studie zaznamenala při odhalování product placementu ve vysílání. U předškoláků je prakticky vyloučené. Malé děti nejsou schopny uvědomit si reklamní účel umístění produktu do pořadu, i když jsou na zařazený produkt výslovně upozorněny. Starší děti, zaznamenají-li umístěný produkt, pak mají tendenci jej směřovat s klasickou reklamou.

Zájemci o seznámení s celou studií ji naleznou zde:

* http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/studie_medialni_gramotnost_i_populace_CR.pdf

Zpřístupněna je rovněž studie mediální gramotnosti osob starších 15 let:

* http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/MG2015_-_zaverecna%20zprava_prvni_faze.pdf

O autorovi| Mgr. Vilma Hušková, MBA, vedoucí Oddělení televize Analytického odboru, Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

Foto popis|

Tekuté písky měst

1.12.2016 Týdeník Květy str. 30 Rozhovor - sociální geografie
ONDŘEJ MRÁZEK

Člověk v prostoru, jednotlivci a skupiny tvořící jádro městského života, procesy, které vedou k jeho rozkvětu nebo úpadku. O výzkumu sociálních i ekonomických faktorů prostoru českých měst jsme si povídali se sociální geografkou Michaelou Pixovou.

* Co je předmětem zkoumání sociální geografie?

Sociální geografie se zabývá vztahy společnosti a prostoru. Spousta lidí si pod slovem geografie představí disciplínu, která něco mapuje, což je ale jen část pravdy. Současná sociální geografie kromě toho analyzuje různé informace o společnosti a dává je do souvislosti s prostorem. Zjišťuje například, jaký mají politika a ekonomika vliv na život a pohyb lidí v jednotlivých zemích nebo ve městech. Anglicky se tento vědní obor nazývá příhodněji: human geography, což naznačuje, že v geografii jde hlavně o člověka a nejširší spektrum jeho vztahů k prostoru.

* Můžete uvést nějaký příklad?

Studujeme například, jakým způsobem vznikají na základě dostupnosti bydlení nerovnosti v rozmístění obyvatel ve městě. Pokud se odvíjí pouze od tržních vztahů a nevstupuje do toho sociální politika, tak se město začíná rychle polarizovat a vznikají na jedné straně oblasti chudoby, a na straně druhé naopak enklávy luxusu. Sociální geografie zkoumá veškeré faktory takové proměny prostoru ve městě: pochopitelně sociální, ale i ekonomický, politický, kulturní a environmentální. Co všechno má vliv na ten neustále probíhající proces, kterým se města vyvíjejí v čase, a jaké alternativní scénáře je možné navrhnout. Městský prostor je neustále v pohybu,

jsou to takové tekuté písky. Tyto pohyby ovšem nelze zaměňovat s nějakými přírodními silami. Jejich hlavní hybnou silou je vždy člověkem vykonstruovaný politicko-ekonomický systém.

* Začátkem 90. let došlo k bleskové proměně pražské Malé Strany a Starého Města v turistický disneyland, který vyhnal místní obyvatele a udupal genius loci staré Prahy. Nedalo se tomu zabránit?

Sociální vědy mají pro tento jev označení turistifikace nebo disneyfikace. Jde o vytvoření turistického ghetta. Historické centrum Prahy je názorným příkladem působení globálních a místních faktorů zároveň. Lavinovitý příliv zahraničního kapitálu přišel v době, kdy zrovna probíhala postkomunistická transformace a volná ruka trhu byla považována za téměř posvátnou, takže veškeré regulace byly vnímány jako relikty minulého režimu. A jestli se tomu nedalo zabránit? Určitě dalo. Například v centru Budapešti nedošlo k restitucím původním majitelům a místní obyvatelé tak mohli ve svých bytech zůstat i po revoluci, zatímco v Praze většina majitelů restituované nemovitosti výhodně prodala zahraničním zájemcům a ti je přestavěli na hotely, luxusní byty nebo k jinému komerčnímu využití. Původní obyvatelé se, až na výjimky, museli odstěhovat jinam.

* Nemělo to zemětřesení, po němž zůstalo centrum vybydlené, kořeny už za minulého režimu?

Přispěla k tomu pochopitelně skutečnost, že před rokem 1989 bylo mnoho domů v historickém centru neudržovaných. Komunisté investovali do výstavby nových sídlišť, kde bydleli mladí a ekonomicky aktivní lidé a rodiny s dětmi. V chátrajících domech v centru bydleli skupiny obyvatel, které nebyly pro režim důležité: staří lidé s nízkými příjmy a Romové. Ti byli už dříve znevýhodněnou skupinou a samozřejmě se tak stali snadnou obětí turistického boomu a rychle rostoucích nájmu. Stali se vyhnanci. Zvítězila vidina okamžitého zisku, i když to historické hodnotě a atmosféře místa uškodilo.

* Jaká je situace dnes? Pořád je hlavní zisk, nebo už radnice berou v potaz i dlouhodobě udržitelný rozvoj měst a potřeby obyvatel?

Bohužel se každodenně přesvědčujeme, že je v naprosté většině pořád hlavní zisk a rozhodují pouze peníze. Jestli se doba a atmosféra v něčem mění k lepšímu, pak určitě v tom, že jsou stále častěji slyšet i kritické hlasy. Lidé si konečně začínají uvědomovat, že ne všechno, co je u nás automaticky spojováno s minulým režimem, musí být špatné. Například dlouhodobé plánování a sociální regulace nejsou nějakým komunistickým reliktem, ale běžnou praxí, která už desítky let funguje v západní Evropě, třeba v Německu, Francii nebo Nizozemí. U nás dochází ke konfliktu těch politiků a urbanistů, kteří si to začínají uvědomovat, s těmi, kdo si pořád ještě myslí, že všechny současné problémy jsou způsobené jen tím, že neoliberální trh ještě nedosáhl dokonalé svobody. Neoliberálové pak paradoxně častují všechny, kdo s progresivními názory přicházejí, nadávkami typu sociální inženýr, bolševik, komunista a podobně, nad čímž odborníci s evropskými zkušenostmi jen nechápavě kroutí hlavou.

* Jsou v České republice města, kde se radnicím daří hospodařit s prostorem a s obyvateli si rozumějí?

Naštěstí ano. Třeba v sedmé pražské městské části vyhráli v minulých volbách místní občanští aktivisté, kteří pochopili, že neuspějí, když budou na své komunální politiky tlačit z pozice aktivistů, ale že je zkrátka musí nahradit. Dobré zprávy jsou slyšet třeba z Litomyšle, kde mají dlouhodobě progresivní přístup k veřejnému prostoru a architektuře.

* Jak je to v Ostravě, o které se často mluvilo v souvislosti s titulem Evropské hlavní město kultury i ožíváním industriálních čtvrtí?

Jak jsem zjistila při svém současném výzkumu, v Ostravě dochází k poměrně intenzivnímu dialogu mezi tamními politiky a občanskou společností. Je tam snaha vrátit život do centra, kde je hodně neobyvaných domů, sympatické je i snažení a oživení industriálních budov a objektů. Nicméně otázka je, zda je to dlouhodobě udržitelné, protože podpora ze strany města zdaleka není dostatečná. Počáteční entuziasmus, který souvisel právě s kandidaturou na titul Evropské hlavní město kultury, zdá se, vyprchal.

* Jsou potom podobné soutěže podle vás vůbec smysluplné?

Těžko říct. Obávám se, že jsou ve skutečnosti jen součástí velké soutěže o peníze. Pro ta města je přednější než potřeby obyvatel vlastní image, kterou si chtějí takto vylepšit...

* Vraťme se ještě k tekutým pískům měst, nad nimiž se jednotlivé čtvrti mění často rychleji, než by si to místní obyvatelé přáli. Mohla byste vysvětlit pojem gentrifikace, jímž se takové proměny odborně označují?

Gentrifikace je proces, kdy se nějaká část města začne měnit, protože do ní přichází nový kapitál. A nemusí to zpočátku být jenom peníze, často všechno začíná tím, že se část města stane z nějakých důvodů pro lidi atraktivní sociálně a kulturně. Do nějaké zanedbané čtvrti, třeba bývalé dělnické části města, kde jsou hlavně továrny, se například začnou stěhovat umělci a kulturně tu oblast ožíví – začnou za nimi proudit lidé odjinud, utrácet peníze a čtvrt' zviditelní. Myslí si, že té čtvrti úžasně pomáhají, mění ji k lepšímu, zaklínají se tím, že dělají město pro lidi, ale v jistý okamžik mohou začít vnímat původní místní obyvatele jako vadu na kráse a jako přítěž, protože jsou pro ně příliš konzervativní. A místním zase začne vadit třeba hlasitá hudba a hluk v nočních hodinách. Gentrifikace odstartuje v momentě, kdy se ve čtvrti projeví následný příliv finančního kapitálu.

* Co to znamená pro původní obyvatele?

Nestačí se divit. Ale zpočátku jsou překvapeni příjemně. Čtvrt' se najednou zbaví starého stigma, je zajímavá a kypí v ní život. Postupně se o tom dozví více a více lidí, místo začne být přitažlivé i pro média. Najednou je atraktivní se tam pohybovat, časem i bydlet, a tím pádem se vytvoří investiční příležitosti. Pak vzniknou ekonomické tlaky na původní obyvatele a začne je to vytlačovat. Takže čtvrt' jako taková se zhodnotí, ale vznikne riziko, že už v ní nakonec nebudou moct zůstat ani ti lidé, kteří ji udělali zajímavou, protože ekonomický tlak a vysoké ceny je vytlačí také. Stanou se součástí tzv. exkluze nízkopříjmových skupin obyvatelstva.

* Kdy a kde se projevy gentrifikace objevily poprvé?

Průmyslová města západní Evropy a Severní Ameriky zažila první vlny v 70. letech minulého století. To souviselo především s deindustrializací a transformací světové ekonomiky, kdy původní dělnické a výrobní čtvrti začaly být nahrazovány novými ekonomickými odvětvími a také obyvateli v těchto odvětvích zaměstnanými, takzvanými bílými límečky či takzvanou kreativní třídou. Výhodou této proměny je to, že utlumuje touhu středních tříd žít na předměstí, čímž dochází k určitému utlumení suburbanizace. Prvním případem gentrifikace u nás se stalo již zmiňované historické centrum Prahy. Potom přišly na řadu Vinohrady, ještě později Smíchov a po povodních v roce 2002 také Karlín, Holešovice a postupně i Žižkov. Gentrifikace už dnes není výjimkou ani v jiných českých městech.

* Takže například všemi velebená Krymská ulice v pražských Vršovicích, která se dostala i do turistických průvodců, taky skončí podobně?

To je přímo učebnicová ukázka toho, jak gentrifikace začíná. Důležitou roli tu hrají takzvaní gentrifikační pionýři – mladí kreativci a členové různých subkultur, kteří se nebáli oživit čtvrti a domy, nad kterými by zástupci středního proudu ohrnuli nos. Ještě před pár lety všední a zapadlá Krymská ulice se nyní připodobňuje k berlínskému Kreuzbergu nebo pařížskému Montmartru. To je ale jen jedna stránka věci. Tou druhou jsou pocity a situace místních obyvatel, kterým postupem času začne vadit nejen hluk a nepořádek po rozjařených skupinkách návštěvníků, ale také rostoucí ceny. Dobře tuší, že s okolím jejich bydliště se děje cosi, co nemají pod kontrolou a co pro ně může mít nedozírné důsledky. Koneckonců v Praze by takový scénář nepředstavoval žádný precedens. Podobným způsobem o své celoživotní bydlení přišly tisíce lidí v centru Prahy již během divokých 90. let. Zároveň je fakt, že ti, kteří zde své nemovitosti vlastní, mohou na těchto proměnách značně vydělat. Ovšem zároveň tak mohou přijít o bydlení v místě, s nímž mají spjatý celý svůj život. *

***

O soutěžích „Z měst se v současné době stali především konkurenti v boji o peníze, například o přilákání zahraničních investorů. A tím je motivována i účast v soutěžích. O tom, že obyvatelé těchto měst, kteří jsou často nezaměstnaní a nemají ani na nájem, budou pravidelně navštěvovat galerie, kluby a divadla, lze s úspěchem pochybovat.“ O továrnách na turismus „V Českém Krumlově a Krkonoších dochází k mohutné proměně v unifikovanou továrnu na turismus. V obou případech lze ale nalézt i mnoho místních obyvatel, kteří z této situace značně profitují. Existuje také mnoho strukturálně postižených regionů s atraktivním prostředím, pro které byl příchod turismu spásou.“

Gentrifikace odstartuje v momentě, kdy se ve čtvrti projeví následný příliv finančního kapitálu. Tak šel čas 1981 Narodila se v Českých Budějovicích. 2012 Získala doktorát v oboru sociální geografie. 2013 Provdala se. 2014 Narodil se jí syn. 2016 V současné době se na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy věnuje postdoktorskému výzkumu městských sociálních hnutí v ČR.

Foto autor| Snímky jaroslav jiříčka a archiv

Foto popis| „David Harvey je světově uznávaný geograf a sociální teoretik. Setkala Tak šel jsem se s ním v New Yorku...“

Foto popis| Michaela Pixová s hýčkaným členem rodiny

Host: Romancov Michael; politický geograf, Fakulta sociálních věd

2.12.2016 ČT 24 str. 01 18:25 Interview ČT24

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Rakušané v neděli vyberou napodruhé svého prezidenta, Italové zase budou v referendu hlasovat o osudu ústavy, potažmo italské vlády. Co všechno se může stát, jaké scénáře jsou pro vývoj Evropy nejpravděpodobnější? Je čeho se bát, změní Evropu takzvaný Trumpův efekt? Zeptám se politického geografa Michaela Romancova, který je hostem Interview ČT 24. Dobrý podvečer.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Dobrý večer.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Romancove, je Evropa na rozcestí?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Evropa je na rozcestí po celou svou historii. Kdykoliv se podíváme zpátky, tak vidíme, že tam ty křižovatky byly, ale přitom pohledu zpátky vidíme, které ty obtížné úseky se podařilo projet s jakými obtížemi. Co to znamená, tak jsme na rozcestí a budeme za pět nebo 10 let opět. Nelze jinak, Evropa je pluralitní, otevřená, to nás právě dovádí na ty křižovatky.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Jak podle vás bude vypadat už za rok?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Já si myslím, že za rok se s největší pravděpodobností ještě nedočkáme velkých změn. Protože i kdyby všechny ty věci, které teď nějakým způsobem můžeme vidět tak dopadly, tady diváci můžou vidět tu vlajku Evropské unie, tak kdyby z unijního, nikoliv z evropského, ale z unijního pohledu, kdyby dopadly špatně, tak to vidíme na případu brexitu. Tam se odhlasovalo něco, ale pak se jaksi připravuje procedura a procedura bude spuštěna, zatím nikdo neví, jaký bude ten koncový stav. Takže já myslím, že za rok oproti současnosti výrazné změny nebudou. Ale samozřejmě za rok může být Evropský parlament a Evropská komise dejme tomu výrazně nervóznější, než jsou v současnosti. Je otázka, jestli by to náhodou nebylo dobře.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Po amerických prezidentských volbách se objevil pojem efekt Trumpův efekt. Změní i Evropu?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Určitě se v Evropě projeví, ale já pevně doufám, že Evropu nezmění v tom smyslu, že bychom se stali Amerikou. Respektive že bychom přestali být sami sebou. My musíme zůstat sami sebou, to znamená, musí tady být nějakých těch 28, 27, 26 nebo já nevím kolik států. Ty státy spolu musejí komunikovat. Pokud by v čele jednoho každého státu byl politik toho typu, kterým Donald Trump říkal, že bude ve své kampani, zatím nevíme totiž, jak on bude reagovat, až bude zastávat úřad, tak by to samozřejmě bylo obrovský problém. Na druhou stranu, pokud se ukáže, že Donald Trump se obklopí lidmi, kteří mají nějakou zkušenost s tím, jak Spojené státy dosud fungovaly a zdá se to být pravděpodobné, tak by nakonec vlastně ten Trumpův efekt možná nemusel být tak strašný. Ale nejprve musíme počkat, jaký bude Donald Trump jako prezident.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Jaká je vaše nejsilnější představa Evropy?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Nejšílenější představa Evropy je taková, že se Evropa, respektive ty šílené varianty mám dvě. Ta varianta číslo jedna je, že se rozpadne současná Evropská unie do té úrovně, že nezůstanou funkční ani mechanismy, na jejichž základě je vybudován evropský trh. To štěpení potom bude pokračovat dovnitř jednotlivých evropských států. To znamená odtrhnou se Skotové, odtrhnou se katalánské a tak dál. To by podle mého názoru byl jeden špatný vývoj. Druhý špatný vývoj je, že by se Evropa dostane do podobné situace, jako je dneska Rusko. To znamená Evropa by se nějakým způsobem sjednotila, vznikla by jakási mocenská vertikála a do čela Evropy by se dostal někdo, kdo by tam bylo 16, 20, 30 let. To by bylo vůbec to nejhorší, co by se mohlo stát. Tím bychom ztratili tu popularitu, která vede k nějaké pozitivní dynamice.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pojďme se teď podívat na to, co Evropu čeká v následujících měsících.

redaktor

Rakousko.

redaktorka

Už tento víkend může vyhrát rakouské prezidentské volby Norbert Hofer. Další vlivný politik, který by žádá okamžité zrušení sankcí proti Rusku. Vídeň může otevřít dveře do Evropy ruskému prezidentovi Vladimiru Putinovi.

redaktor

Itálie.

redaktorka

Italové v neděli v referendu rozhodnou, jestli podpoří ústavní reformu prosazovanou premiérem Renziem. Výsledek může otřást italskou politikou. Renzi totiž případnou prohru spojil se svou rezignací. V nových volbách by měl šanci i Peppe Grillo, který prosazuje odchod Itálie z Eurozóny.

redaktor

Nizozemsko.

redaktorka

V březnu půjdou k volbám Nizozemci, u kterých má sympatie /nesrozumitelné/ a jeho strana pro svobodu, která může žádat zrušení schengenu. Evropa by byla blíž z k opětovnému zavedení hraničních kontrol.

redaktor

Francie.

redaktorka

O měsíc později budou volit Francouzi. Nemalé šance na obsazení prezidentského paláce má Marine Le Penová, ta po referendu o odchodu Velké Británie z Evropské unie prohlásila, že o podobný krok by měla usilovat i Francie.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Které z těch voleb budou nejdůležitější a budou určovat další vývoj Evropy?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Těžko říct. Nevíme, jak ty volby dopadnou. Což je v zásadě to nejlepší, co může být. Jsou země, kde se také konají volby. Všichni vědí dopředu, jaký bude výsledek. V Evropě to nevíme, tak jako jsme to nevěděli Spojených státech. Tak jako jsme to nevěděli, když bylo referendum o brexitu. To je jedna z věcí, která činí Evropu, potažmo demokracii tím, čím jsou. Takže těžko říct, ale za předpokladu jak jsem říkal na začátku, že by všechny ty volby dopadly z pohledu Evropské unie negativně, tedy ty scénáře, které jste nastínili, že by se realizovaly, tak je otázka, jak to bude pokračovat dál, protože ono do značné míry jakoby pozice jednoho každého z těch lídrů, kteří se mohou dostat k moci, bude nejsilnější tehdy, když bude sám. Jakmile by jich bylo více, tak se ten efekt začne rozměňovat, to je první věc. Druhá věc je ta, že tihle ti lidé, kdyby se dostali k moci, tak oni všichni svým voličům slibují ráznou intenzivní změnu. Stačí se teď podívat na toho Trumpa a je vidět, že ty věci nejdou rychle. Stačí se podívat na Brexit, něco se stalo, oni řekli, dobře, my to nastartujeme až za nějakou dobu, bude tady přechodné období dvou let. Vlastně paradoxně, i kdyby toto všechno se stalo, tak voliči budou mít šanci, abych tak řekl, se uklidnit, uvědomit si, že Evropa nebo Spojené státy, to jsou v uvozovkách lodě, které jsou nesmírně mohutné. Ta jejich reakce na v uvozovkách kormidlo nevyhnutelně je pomalá. Nelze dělat rychlé věci. Nelze dělat to dělat tak snadno, jak se o těch věcech mluví.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pojďme k těm nejbližším událostem. V Itálii bude v pondělí a v neděli referendum, kde budou Italové hlasovat o změnách ústavy, komentátoři píší, že půjde o mnohem více. O co se přesně hraje?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Pokud jsem to správně sledoval, tak se zásadě hraje o osud současného ministerského předsedy, návrhy, které byly předloženy k tomu referendu by znamenaly výraznější a teď je otázka co. Někdo tvrdí, že zjednodušení výkonu politické moci, to znamená směrem k tomu, aby se omezilo žvanění, tam jde primárně o vztahy mezi dolní a horní komorou italského parlamentu, když jde o schvalování legislativních návrhů. Že až dosud platilo, že vlastně obě ty komory na nezávisle na sobě musejí předloženou legislativu schválit ve, v tom samém znění. Což prostě bylo obrovským způsobem problematické, z hlediska časového. Někomu to přišlo, že to je neefektivní, ale zase je tady spousta jiných hlasů, který říkají, kdyby tahle ta věc prošla, tak to znamená velmi zásadní omezení vlastně toho fungování Itálie jakožto demokratického státu, protože tohle to není jediná změna. Tam by se to také týkalo vlastně změny výpočtu toho, kolik lidí vlastně může zvolit vládu za určité shody okolností. Čili tam jsou hlasy, které říkají, že toto je fatální ohrožení italské demokracie. Teď si vyberte, co z toho a proč je jaksí tou důležitější, nebo méně důležitou záležitostí.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pokud premiér Renzi prohraje a v tom referendu nedostane dost hlasů pro změny v ústavě, bude to automaticky znamenat jeho konec a další destabilizaci v Evropě. Protože ta nejsilnější opoziční strana hnutí pěti hvězd požaduje referendum vystoupení Itálie z Eurozóny.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Mělo by to znamenat jeho konec, protože jak jsme slyšeli koneckonců i ve vaší reportáži, on svázal své další pokračování ve funkci s úspěchem, respektive neúspěchem v tom referendu. Čili asi ano. Ale předpokládejme, že by muselo

dojít k volbám. Italové vy si tedy znovu vybírali, koho a proč zvolí. No a samozřejmě, pokud by tedy ta strana pěti hvězd se stala tak silnou, že by svůj požadavek prosadila, tak by se ukázalo, co by si Italové vybrali a proč. Ale tohle to jsou všechno věci, o který se dopředu vědělo. Tohle to jsou věci, které k demokracii patří. A v zásadě se dá říci, že čím víckrát se něco takového stane, tím spíše si budou muset evropské politiky uvědomit, že mají obrovskou odpovědnost v tom, že oni jsou povinni lidem vysvětlovat, co se děje, proč se to děje, to je evidentně něco, co se v posledních letech zanedbávalo. Jak v těch uvozovkách standardních, tak těch nových demokraciích.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

V neděli budou hlasovat i Rakušani, a to v opakovaném druhém kole. Budou vybírat prezidenta. Mezi bývalou předsedou zelených Bellenem a Hoferem ze Svobodné strany Rakouska. Kdo podle vás má větší šanci na úspěch?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Zase, z toho, co píší lidé, kteří se Rakousku věnují, což já nejsem, tak to vypadá, že momentálně o něco větší šance v těch takzvaných průzkumech, které zase ale spousta lidí tvrdí, že vůbec průzkumy nemají význam, tak to vypadá zhruba 51:49 % pro vítězství pana Hofera. Tak uvidíme, jestli se průzkumy trefí nebo ne. Pokud se průzkumy trefí, tak je otázka, jak zase všichni ti, kteří zatracovali průzkumy, budou vůči průzkumu najednou se tvářit nebo ne. Zatím to vypadá, že Hofer má o něco lepší pozici na startu.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Co bude tím hlavním tématem, které rozhodne, bude to migrace? Ještě pořád?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Myslím si, že migrace pořád jaksi velmi intenzivním způsobem v Rakousku rezonuje, ale není to jenom migrace, je to také vztah k Evropské unii, to znamená Schengen jestli ano nebo ne. Mimochodem ukazuje se, že spousta Rakušanů v okamžiku, kdy Hofer začal vlastně tu antievropskou rétoriku velmi intenzivním způsobem tlačit, tak najednou se ukázalo, že v Rakousku to s popularitou Evropské unie vůbec není tak špatné, tak by to někteří řekněme kritici Evropské unie ať už u nás nebo jinde v Evropě rádi viděli. Takže, já myslím migrace, Evropská unie, ale pravděpodobně i ten širší kontext. To znamená věci typu válka v Sýrii, vztahy ke Spojeným státům, respektive Rusku. To všechno v Rakousku bude rezonovat.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Může ta opakovaná volba, protože soud ten výsledek první volby se zrušil, tak ta první volba může vyprovokovat voliče k tomu, aby přišli ve větším počtu? Může to některému táboru prospět?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Může a nemusí, je otázka, protože jak a proč se jeden každý individuální volič rozhodne. Já myslím, že obecně z hlediska fungování demokracie, co je vůbec nejdůležitější je, že když ta volba předtím nějakým způsobem proběhla a víme, že tehdy zvítězil Van der Bellen, tak jeho oponent vznesl nějaký protest. Ten protest byl uznán, někde je tam něco pochybného, budeme volby opakovat. To je to, co činí demokracii v Rakousku silnou. Nějaká procedura proběhla, ukázalo se, že to neproběhlo úplně přesně tak, jak proběhnout měla. Tak se to bude opakovat. To je vlastně ta pozitivní informace, která tam je.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Co čekáte, když vyhraje Norbert Hofer?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

To záleží, jakým způsobem on bude vykonávat svůj mandát, respektive jak potom dopadnou další volby. Protože potom budou volby do parlamentu. Pokud by jeho úspěch předznamenal úspěch svobodných i v parlamentních volbách, tak to znamená, že se Rakousko, což je země, která má jednu z nejstabilnějších vlastně těch stranicko-politických systémů od druhé světové války jsou tam dvě politické strany, které se střídají u moci. Ty dvě politické strany jsou přítomny od lokální až po tu celostátní úroveň, což spouště Rakušanů nevyhovuje. Pak by to mohlo znamenat velkou změnu pro fungování rakouské politické scény. Ale samo o sobě by to ještě nemělo znamenat, že skončí rakouská demokracie. Čili zase, ano pro spoustu lidí v Rakousku, zejména pro ty, kteří jsou spjati s těmi tradičními stranami, tak to bude obrovský šok, ale pro fungování rakouské demokracie jako takové by to nemělo být fatální.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Je ten pan Hofer takový strašák, jak se o něm píše, protože se o něm píše jako o představiteli krajní pravice. Přitom rakouští svobodní byli ve vládě a ostatní s nimi normálně spolupracovali. Není to strašení až příliš veliké?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Já se přiznám, že nesleduji rakouskou politickou scénu, nevládnou němčinou, abych mohl číst noviny. Takže na tohle to nejsem kompetentní odpovědět. Samozřejmě, že nejrůznější média mají tendenci z některých politiků, v zásadě podle politického zaměření, buďto dělat v uvozovkách anděly, nebo ďábly. Čili tohle to je možné, že to je nadbytečné, ale to já si netroufám posoudit.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Hofer v rozhovoru pro Lidové noviny řekl, že má vazby na špičky ruské politiky. Bude jeho případné vítězství znamenat to točení Rakouska směrem na východ?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Pokud je mi známo, tak v Rakousku od těchto věcech podobně jako v České republice rozhoduje vláda, nikoliv hlava státu. To znamená on může, podobně jako třeba v našem případě Miloš Zeman, provádět spoustu aktivit, které budou mít velký symbolický význam. Ale to ještě neznamená, přinejmenším v krátkodobém horizontu, okamžitou změnu. Vlastně chování Rakouska, jakožto členského státu Evropské unie.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Hofer prosazuje zrušení sankcí proti Rusku. Znamenalo by jeho zvolení, že se Putinovi otevřou cesty Bezpochyby by tam tento fenomén byl, k dalším evropským politikům?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Bezpochyby by tam tento fenomén byl, na druhou stranu je trochu komické podívat se na to vlastně v jak zoufalé situaci Vladimir Putin je. Protože při vší úctě k Rakousku, to skutečně není tak silný aktér, aby se s ním Vladimir Putin s takovou intenzitou, jak si měl tendenci bavit, jako současné situaci. Putin jaksi byl zvyklý, že má otevřené dveře v Berlíně, Paříži, Londýně, ve Washingtonu, samozřejmě v Pekingu. Najednou se objevuje Vídeň. Což je samozřejmě krásné a starobylé město, ale teď to trochu přeženu, od doby, co skončil kancléř Metrnich, tak Rakousko žádnou velkou mocenskou roli nehrálo, a hrát ani nemůže. Čili právě ten obrovský zájem i o tak relativně nevýznamného politika, jakým je rakouský prezident, zejména ještě když vezeme v úvahu právě ty reálné kompetence rakouského politika, tak to velice hezky ukazuje, v jaké nedobré situaci je v současnosti Rusko. Pokud jde o jeho možnost komunikovat s tou částí světa, se kterou by Rusko tak strašně rádo komunikovalo.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Vstřícnější postoj vůči Rusku ale prosazuje i kandidát pravice na francouzského prezidenta Fillon. Bývalý premiér. Blýská se Putinovi na lepší časy? Když to vezmete z pohledu toho, že v Americe bude prezidentem Donald Trump, který se také v předvolební kampani nechal slyšet, že by rád narovnal vztahy s Ruskem? Dokonce mluvil o tom, že pokud by to mělo zlepšit vztahy s Ruskem, tak by Spojené státy měly uvažovat o tom, že by měli uznat anexi Krymu. To přece vypadá, že Putinovi se na lepší časy blýská.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Určitě to tak vypadá, ale to neznamená, že to tak nakonec dopadne. Já bych s dovolením začal u toho Trumpak, pak se vrátím zpátky k Francii. Rusové v zásadě měli pocit, když zvítězil Donald Trump, že vyhrál jejich kandidát. V okamžiku, kdy odezněla tato prvotní vlna nadšení, tak spousta ruských odborníků postupně i řada členů parlamentu začali říkat, no jo, musíme uvědomit, že to je americký prezident, že to rozhodně není to Rus. Že Trump bude minimálně stejně tvrdě jako my hájit americké zájmy, ale uvidíte, on teď přijede, bude se s Putinem bavit. Nejprve říkali, že přijede ještě před inaugurací, to se ale nestalo a předpokládám, že se to nestane. Potom tvrdili, že přijede, respektive se setká s Putinem hned po inauguraci. A Trump, respektive jeho tým zveřejnil jeho program na prvních sto dní, ale tam žádná návštěva s ruským prezidentem, nebo dokonce cesta do Ruska prostě psaná není. Když se podíváte na to, kým se Donald Trump začíná obklopovat, tak to nikdo není zatím z těch, řekněme, amerických politických představitelů, kteří by vůči Rusku, nebo vůči Putinovi byly v minulosti jakýmkoliv způsobem vstřícní. Naopak se zdá, že jsou to velmi v uvozovkách ostří hoši. Jsou to ti takzvaní jestřábi. Jestli dojde k tomu, že se Donald Trump zhlédne v tomto v uvozovkách kovbojském způsobu chování, tak když si uvědomíme, jaké jsou

momentálně americké kapacity, jestli se nedejde začne chovat podobně jako Vladimir Putin, který má samozřejmě kapacity velké, ale ve srovnání s Amerikou pořád velmi malé, tak se dočkáme něčeho úplně jiného, než o čem snil a celá řada nejen Rusů, ale u nás vzpomeňte na ty tirády mimo jiné třeba od našich komunistů, že Trump znamená mír. Já myslím, že to bude nakonec úplně jinak. Pokud jde o francouzského prezidentského kandidáta, tam z hlediska Ruska

začíná být ten problém, že oni tam mají v uvozovkách teď dva koně v tom závodě. Protože Marina Le Pen mají dlouhodobé jaksi vazby na Kreml, který zvítězil Fillon. A teď je otázka, kterého z nich, jak intenzivně Moskva bude, nebude podporovat a proč. Protože oni se může stát, Sovětský svaz s tím měl své zkušenosti, že když máte v jedné části světa, respektive v jedné zemi vícero koní ve hře, tak se nakonec znevěrohodní tě, ukážete, že nejste ten typ partnera, jaksi od vás ostatní představují, vlastně dopadne to přesně opačným způsobem.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Vladimir Putin měl včera svůj tradiční projev, poselství o stavu země. Bylo v něčem jiný, než obvykle? Já jsem četla, že byl vstřícnější, že byl méně agresivní. Je to tak?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Ano, když to srovnáme s těmi posledními třemi prezidentskými projevy, tak to tomu bylo tak. Co je daleko zajímavější, že Vladimir Putin je, byť ne po celou to dobu ve funkci prezidenta, u moci od roku 2000, ten kdo sleduje Rusko dlouhodobě, tak zjišťuje, že když se Putin znovu stal prezidentem v roce 2012, tak on vydal takzvaná Květnová nařízení, jakým způsobem se má ruská ekonomika jaksi vyvíjet a co se v Rusku má dít. Dodnes tahle ta nařízení z toho května 2012 nejsou plněna. Spousta z nich byla změněná, na některé se úplně zapomnělo. Na tom je velice dobře vidět, jak Putin tento superman a střelec, který učí ptáky létat a potápí se na dno Černého moře a tak dál, jak ve skutečnosti je velmi neúspěšný, pokud jde o management těch každodenních záležitostí.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

To asi Rusům nevádí, když ho pořád volí.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Rusové volí, respektive adorují Putina především proto, že na rozdíl od Evropy, tak oni vůbec nemají možnost vlastně vybírat z vícero kandidátů. Když budete dostatečnou dlouhou dobu jakémukoliv evropskému národu předkládat stále jen toho jednoho kandidáta, což je přesně to, co se děje v Rusku, tam jsou momentálně čtyři

parlamentní strany, ty ostatní strany, kterých je tam kolem 70, jsou naprosto marginální a nemají v podstatě vůbec žádný reálný potenciál, všechny tyto čtyři strany, oni sice čas od času postaví třeba svého kandidáta do prezidentských voleb, ale všechny tyto strany prostě říkají, Putin je úžasný. Tak to si z toho má v uvozovkách ten obyčejný člověk, obyčejný volič vzít? To znamená, jaksi Putina popularita, vyjádřená v %, na základě průzkumu veřejného

mínění, v zemi jako Rusko, to je prostě něco, na co můžeme zapomenout. Mimochodem mě fascinuje, jak spousta těch lidí, která právě říká: nevěřte výzkumům veřejného mínění, lžou vám, žádný výzkum veřejného mínění v Británii v Německu, ve Spojených státech neplatí. A ti samí lidé řeknou, podívejte se, Putin, jakou on má popularitu. To je taky výzkum veřejného mínění.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Vladimir Putin taky řekl, že Rusko je připravené spolupracovat s americkým prezidentem Trumpem, že oba státy nesou společnou zodpovědnost za celosvětovou bezpečnost, že se chce podílet na řešení globálních problémů. Není to vzhledem k velikosti a síle Ruska oprávněné a nejsme vůči Rusku příliš zaujetí?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Samozřejmě, že to je oprávněné, ale položme si otázku. Copak Rusku někdo tuto možnost upíral? Vždyť Rusko je stálým členem Rady bezpečnosti Organizace spojených národů po celou tu dobu. Tam může předkládat své návrhy, tam může s ostatními konzultovat, nebo ostatním předkládat své pozice. To se dělo, to se děje, to se dít bude, dokud ta platforma bude existovat. To znamená, Rusku nikdo nikdy nic takového neupíral. Dokonce po rozpadu Sovětského svazu vzpomeňme třeba, když se rozpadlo Československo, tak Česká a Slovenská republika musely znovu žádat o přijetí do Organizace spojených národů. Československo nebylo. Byly tady ty dva subjekty a museli jsme žádat. V případě Sovětského svazu, který se rozpadl, nikdy nikdo nezpochybnil, že Rusko je ten nástupce. Rusku automaticky zůstalo to křeslo stálého člena Rady bezpečnosti, a tak dál a tak podobně. Rusové prováděli buďto přímo jaksi na základě výzvy OSN nebo po dohodě s OSN nebo s OBSE různé /nesrozumitelné/ mise v postsovětském prostoru a tak dále. Potom se to najednou změnilo, ale to bylo ruské rozhodnutí. Do toho Rusko nikdo nemohl dotlačit nebo vmanipulovat právě proto, jak je ta země mohutná, jak, jakou má sílu. V tom je taky pozoruhodná jaksi schizofrenie, na kterou svět podle mého názoru nedostatečně reaguje, že Rusové, když chtějí, tak říkají, my jsme tak silní, že na nás nikdo nemá. A vzápětí změní ten slovník a říká, my jsme dotud' jaksi byli zahnaní do kouta, vy jste se s náma, k nám nechovali hezky, ale teď vám nabízíme, že se s váma zase budeme bavit. Tak, ať si vyberou. Buď jsou silní a nikdo s nima nehne a nebo nejsou. Nemůžou být zároveň obojí.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Co myslíte, uznají Spojené státy anexi Krymu tak, jak o tom mluvil Donald Trump v předvolební kampani? A pokud by se to stalo, co by to znamenalo pro Evropu a Evropskou unii?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Já si dovedu představit, že Donald Trump řekne cokoli. Protože tak se zatím chová. Ale aby došlo k uznání tohoto aktu, tak to bude muset schválit kongres, a to si teď nedovedu představit. A ani v blízké budoucnosti, že by k tomu došlo. Jiná věc je, že to znamená uznání /nesrozumitelné/. Ale potom je tady jaksi ta situace de facto a tady existuje ten, řekněme precedent s Pobaltskými státy, které Sovětský Svaz okupoval nejprve v roce 1940, potom znovu v roce 1944 od 44. do 91., ty tři Pobaltské země byly součástí Sovětského svazu, nicméně to nebylo uznáno.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Když se podíváme na to, že by se oteplovaly ty vztahy mezi Spojenými státy a Ruskem, neznamenal by to nakonec v tom globálním hledisku větší bezpečnost na zemi?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Mohlo by to znamenat za předpokladu, že by našli společnou řeč, ale jestli najdou tu společnou řeč na principu toho, že si rozdělí sféry vlivu, to znamená vrátíme se do období jakési v uvozovkách bipolarity, tak to třeba z našeho pohledu až taková výhra nebude.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Říká Michael Romancov. Děkuju za to, že jste přišel do Interview ČT 24.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Děkuji za pozvání.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Vám, vážení diváci, děkujeme za pozornost. Podívejte se na Události, hezký večer.

Putinovo vítězné tažení?

2.12.2016 Mladá fronta DNES str. 10 Názory
Karel Svoboda

Vladimir Putin při projevu o stavu ruské federace opět ukázal sebevědomou tvář. Do karet mu hraje úspěch Trumpa, Fillona a stoupající cena ropy. Jenže ani to mu nemusí zajistit, že se usmíří se Západem podle svých podmínek.

Podle některých komentářů by se mohlo zdát, že se listopad Vladimíru Putinovi opravdu povedl. Na jeho začátku vyhrál Donald Trump v amerických prezidentských volbách (málokdo věří a snad ještě méně lidí doufá v přepočítání hlasů ve třech amerických státech), na jeho konci se dařilo Françoisi Fillonovi, když porazil v pravicových primárkách Alaina Juppého.

Dohoda OPEC s Ruskem pak už jen vylepšila celou situaci. Ceny ropy, jak se zdá, porostou, což by mohlo vytáhnout ruskou ekonomiku ze stagnace, a to by jen posílilo ruskou pozici.

Vladimir Putin by tak mohl dosáhnout toho, co chce, podle nedávného průzkumu centra Levada, 71 procent Rusů, tedy sblížení se Západem. A stojí za to dodat, že sblížení nikoli přijetím západních podmínek, ale setrváním na těch vlastních. Současné úspěchy se projevují i v podpoře Putina, kterému důvěřuje 86 procent Rusů.

Minimálně vítězství Fillona se zdá jako Moskvou vysněné. Ta sice věnovala poměrně hodně úsilí do podpory Marine Le Penové, ale její politika je poněkud špinavá. Fillon je v tomto směru přece jen uhlazenější verzí. I když jde o politika, který hlásá nutnost zrušit protiruské sankce, protože škodí evropskému průmyslu, není považován za extremistu. To je pro ruskou reputaci poměrně příjemná věc.

Navíc, Putin k němu, jak sám říká, chová velký respekt jako k člověku nedávajícímu najevo své úmysly. Ruská média také náležitě oslavovala, vítězství Fillona viděla jako možnost navrátit se k normálním vztahům. (Nutno říci, že s francouzskou levicí nikdo příliš nepočítá.) I jako šanci podpořit ruskou, nepříliš prosperující ekonomiku. Prakticky jediný, kdo nedával radost najevo, byl však sám Vladimir Putin.

Podobně tomu bylo i v případě volby Donalda Trumpa, který byl dlouho označován za proruského kandidáta. Jeho zvolení v ruské státní dumě doprovázel obrovský jásot. A opět, jediný, kdo v jásot příliš nepropukal, byl sám Vladimir Putin. Ten se vyjadřuje jen v tom smyslu, že doufá v nastartování nových vztahů se Spojenými státy, které se v posledních letech diametrálně zhoršovaly. Avšak jak neopomene dodat, nebylo to vinou Ruska.

Velmi jednoduše se tak dá říci, že z pohledu Vladimíra Putina byly vztahy mezi oběma mocnostmi naprosto mizerné a Donald Trump alespoň slibuje změnu.

Jestli k lepšímu, nebo k horšímu, na to je potřeba si počkat.

Pro skepsi ruského prezidenta existuje hned několik vysvětlení. Tím prvním může být to, že takový je, respektive, že tak obvykle vystupuje. Není složité dohledat humorné fotky, na kterých Barack Obama mění obličej v závislosti na změnách nálad, zatímco Vladimir Putin svůj obličej v žádném z případů nemění. Muž s kamennou tvář, to je prostě jeho styl, byť se již v poslední době přece jen polidštil. Druhé vysvětlení, které však

nemusí být nutně v konfliktu s tím prvním, zní, že nehodlá vsadit na jednu kartu. V případě Donalda Trumpa by se mohla případná radost rychle změnit v rozčarování, pokud v jeho administrativě zasednou jestřábi.

Bývalý newyorský starosta Rudolph Giuliani, o kterém se mluví v souvislosti s významnými posty v nově utvářené administrativě, veřejně říká, že se s Ruskem bude mluvit, ale z pozice síly. Takové rozhovory by mohly jen stěžít Vladimira Putina nadchnout a rozhodně neodpovídají ruským deklaracím o připravenosti jednat se Spojenými státy jako rovný s rovným. Není tak úplně jasné, jak bude nová administrativa vůči Rusku postupovat. A to poslední, o co by ruský prezident stál, by bylo, aby došlo na opakování situace s Georgem W. Bushem, který začal jako div ne nejvěrnější přítel Vladimira Putina a skončil jako jeho protivník.

Ani ve Francii není situace úplně jednoznačná. I pokud odstavíme rozhádanou levici, ani zdaleka není jasné, že se François Fillon stane francouzským prezidentem. Stále je zde Marine Le Penová. Jak už jsem psal, její triumf by Moskvě rozhodně nevěděl, protože i ona je vnímána jako proruská. A ať vyhraje jeden, nebo druhý, stále je otázka, jak se bude reálně chovat.

I proto se Vladimir Putin nežene do podpory jednoho či druhého kandidáta. Stačí mu jen počkat, jak se věci vyvinou. Naopak, příliš nadšená podpora pro jednoho z nich by mohla nadělat zlou krev u druhého. Případné spojenectví Francie by pro Putina bylo významným ziskem, který by zrušil evropskou jednotu v otázce sankcí.

Dohoda OPEC o omezení těžby ropy může Rusku pomoci v oblasti, která je pro něj ještě podstatnější než geopolitické postavení. Rusko je závislé na ropě jako narkoman na droze, podle agentury Bloomberg by potřebovalo ceny někde kolem 70 dolarů za barel, aby mělo vyrovnaný rozpočet. Samo Rusko se přitom rozhodlo k dohodě přidat až na základě toho, jak ji budou dodržovat její signatáři. Ovšem ani vysoké ceny ropy mu blahobyt nezajistí.

Rusko stagnuje už od roku 2012, kdy ještě ceny ropy byly vysoké.

Listopad tak byl pro Vladimira Putina pozitivním obdobím. Na druhou stranu, je to veskrze pragmatický politik v celé šíři tohoto slova. Spojenci nejsou věční, což ukázal případ George W. Bushe a ceny ropy, respektive dohody v rámci OPEC nejsou stabilní o nic víc. Velmi lehce se tak Putinovo vítězné tažení na Západ může zadrhnout.

Jediný, kdo v Rusku po vítězství Trumpa v jásoch příliš nepropukal, byl Vladimir Putin.

O autorovi| Karel Svoboda, Institut mezinárodních studií Fakulta sociálních věd UK

Foto popis|

V Praze jedná vedení Strany evropských socialistů

2.12.2016 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

V Praze jedná vedení Strany evropských socialistů, zabývá se budoucností Evropské unie a také bojem proti populismu. Na zasedání vystoupí premiér Bohuslav Sobotka, slovenský předseda vlády Robert Fico, lídr britských labouristů Jeremy Corbyn a německý vicekancléř Sigmar Gabriel. Kamil Švec, politolog z Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity, je naším hostem, dobrý den.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Co je dnes charakteristické pro levicové strany v Evropě?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

No, charakteristické pro ně je především to, že se snaží najít to svoje místo, které by, které by mohly zaujmout v tom politickém spektru, právě proto, že v těch posledních letech roste levice, levici velká konkurence právě třeba

i v těch populistických stranách, a výsledkem je třeba i to, že i tradiční levicové strany nebo zavedené levicové strany se k tomu populismu jako takovému přibližují nebo i upínají.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže hledají své místo tedy teď tak nějak na té politické scéně. Protože tady ty strany, které vy nazýváte populistickými, tak jim berou voliče.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Ano, vidíme to třeba u právě Slovenska a Roberta Fica, kdy ten se považuje za sociálně demokratického levicového politika, některé ty jeho kroky jsou čistě, čistě populistické.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže hledá také tedy svoje, svoje místo. Jakými tématy dnes obecně evropská levice oslovuje voliče?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

No, ta evropská levice vlastně našla ten svůj, svůj další záměr nebo to své směřování částečně s tím, jak přišla ekonomická, ekonomická krize, čímž se zvýšila nezaměstnanost, částečně, částečně míra chudoby, takže tohle jsou velká témata, která té evropské levici teďkon hrají do karet, řekněme. No, a současně je to samozřejmě i evropský projekt, protože zpravidla ty levicové politické strany jsou ty, které podporují spíše tu evropskou myšlenku, tu evropskou integraci, a na to napojené i třeba financování státních projektů a podobně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Na druhou stranu ani ty evropské levicové strany nemají na všechno stejný názor, příkladem nám může být téma migrace. Znovu slovenský premiér Fico má patrně jiný pohled než třeba šéf německých sociálních demokratů.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Ano, a to souvisí s tím, jak je ta levicová, levicová politika, řekněme, variabilní, nebo jak je, jak je různorodá, a promítá se v tom samozřejmě i, promítají se v tom ty národní zájmy nebo národní problémy těch jednotlivých, jednotlivých zemí. Když bychom měli zmínit třeba Polsko, tak tam naopak levicové strany prakticky dneska téměř nenajdeme. Nebo nebudou významné, významné v parlamentu.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak vypadá takový typický volič levice současnosti? Co to je za člověka?

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

No tak, těch, ti typičtí voliči bych viděl dva, dva základní typy, a ten první je ten liberální, městský, vzdělaný volič, pro kterého jsou zajímavé ty liberální myšlenky, ten, ta liberalizace ve smyslu, ve smyslu různých homosexuálních partnerských..., partnerství, adopce dětí a podobně, a tím druhým typem je ten, řekněme, středně, ten člověk střední třídy nebo nižší střední třídy a pracující, ale tím, jak se, tím, jak vlastně míří v Evropě ta klasická, řekněme, dělnická třída, na které ta levice stála vlastně po celé minulé století nebo minimálně po jeho většinu, tak se právě spíše přesouvá to, ten ...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Rozumím.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Ta typičnost k tomu liberálnímu, liberálnímu městskému voliči.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Kamil Švec, politolog z Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity. Děkuju. Na shledanou.

Kamil ŠVEC, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Na shledanou.

Drsný útok před rakouskými volbami: Byl Van der Bellen agent KGB?

2.12.2016 expres.cz str. 00 Zprávy

Expres.cz, Jan P. Palička

Již v neděli na třetí pokus obyvatelé sousedního Rakouska rozhodnou o tom, kdo se stane prezidentem země na příštích šest let. Útoky na protikandidáta nešetřil během předvolební kampaně ani kandidát Zelených Alexander Van der Bellen ani kandidát Svobodných Norbert Hofer. Ten v poslední předvolební debatě zaútočil asi nejtvrději. O Van der Bellenovi prohlásil, že byl agentem KGB.

Rakousko již tuto neděli čeká dlouho oddalované druhé kolo prezidentské volby. Volební střet bývalého předsedy Strany zelených Alexandra Van der Bellena a kandidáta Svobodných Norberta Hofera se podařilo uspořádat až napotřetí a předvolební kampaň se neobešla bez tvrdých vzájemných útoků obou kandidátů.

V poslední předvolební debatě se do sebe oba kandidáti pustili asi nejostřeji. Když Van der Bellen Hofera osočil z toho, že chce Rakousko směřovat mimo EU směrem k Rusku, kandidát Svobodných mu útok nebývale tvrdě vrátil prohlášením, že s komunismem sympatizující Van der Bellen by měl o Rusku pomlčet, když sám za minulého režimu byl agentem KGB.

Hofer své tvrzení opíral o knihu bývalého velitele rakouských tajných služeb Michaela Siky, ve které se uvádí, že jako docent na fakultě sociálních věd byl Van der Bellen spojku mezi rakouskými a ruskými špiony. Dále pak Hofer Van der Bellena označil za člověka pošlapávajícího rakouské zájmy tím, že dlouhodobě napadá amerického prezidenta Donalda Trumpa a narušuje tak mezinárodní vztahy.

URL| http://www.expres.cz/volby-prezident-rakousko-alexander-van-der-bellen-agent-kgb-pqd/zpravy.aspx?c=A161202_155955_dx-zpravy_pali

---

Ocenění pro ekonomu ČNB

2.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Tiskové zprávy

Tisková zpráva

Laureátem ceny Mladý ekonom roku 2016 se stal Adam Kučera. Student, který současně pracuje v České národní bance, cenu získal za svou práci zkoumající příčiny klesající úspěšnosti předpovědí vývoje úrokových sazeb.

Laureátem ceny Mladý ekonom roku 2016 se stal Adam Kučera. Student, který současně pracuje v České národní bance, cenu získal za svou práci zkoumající příčiny klesající úspěšnosti předpovědí vývoje úrokových sazeb.

Vítězná práce Adama Kučery, který pracuje v samostatném odboru finanční stability ČNB a studuje na Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, se věnuje hledání příčin poklesu schopnosti ekonomických modelů vysvětlovat a předpovídat vývoj úrokových sazeb po finanční krizi z roku 2008.

Za příčinu tohoto poklesu je obvykle považováno současné prostředí nízkých úrokových sazeb. Adam Kučera však ve své práci s názvem „Interest Rates Modeling and Forecasting: Do Macroeconomic Factors Matter?“

ukazuje, že i po odečtení vlivu prostředí nízkých úrokových sazeb je předpovědní schopnost těchto modelů nízká. Příčinou je podle autora změna povahy šoků. Zatímco před krizí byly důležité šoky do makroekonomických veličin, v období po krizi jsou dominantní šoky do tržního sentimentu jako například tzv. brexit. Autor ukazuje, že zohlednění právě těchto šoků předpovědní schopnosti modelů úrokových sazeb zlepšuje.

O cenu Mladý ekonom roku, kterou každoročně uděluje Česká společnost ekonomická, se může ucházet každý, kdo ještě nedovršíl věku 30 let a do soutěže přihlásí svou původní odbornou práci. Cena byla Adamu Kučerovi předána na IX. bienální konferenci ČSE, která se konala 26. listopadu 2016 na Vysoké škole ekonomické v Praze.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1423&clanek=465336>

Putinovi leccos hraje do karet, píše akademik. Má to ale háček

2.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
mp

Ruský prezident Vladimir Putin přednesl projev o stavu Ruské federace. Ačkoli Putinovi hraje do karet zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem a další okolnosti, podle Karla Svobody z Institutu mezinárodních studií na Fakultě sociálních věd UK nemůže být ruský prezident tak úplně spokojen a sám to velmi dobře ví.

„Podle některých komentářů by se mohlo zdát, že se listopad Vladimíru Putinovi opravdu povedl. Na jeho začátku vyhrál Donald Trump v amerických prezidentských volbách (málokdo věří a snad ještě méně lidí doufá v přepočítání hlasů ve třech amerických státech); na jeho konci se dařilo Françoisi Fillonovi, když porazil v pravicových primárkách Alaina Juppého. Dohoda OPEC s Ruskem pak už jen vylepšila celou situaci. Ceny ropy, jak se zdá, porostou, což by mohlo vytáhnout ruskou ekonomiku ze stagnace a to by jen posílilo ruskou pozici,“ zahájil svůj komentář k Putinovu projevu Svoboda v deníku MF Dnes.

Tohle všechno naznačuje, že by se Rusko opět mohlo sblížit se západem, a to za podmínek, které si nadiktuje Kreml. Francouzský expremiér Fillon se netají náklonností k Rusku, ale nemá nálepku extremistky Marine Le Penové, která by se v roce 2017 také ráda stala prezidentkou. Francie by následně mohla pomoci Rusku z ekonomických problémů.

Putin však prý velmi dobře ví, že nemá vyhráno. „Pro skepsi ruského prezidenta existuje hned několik vysvětlení. Tím prvním může být to, že takový je, respektive, že tak obvykle vystupuje. Není složité dohledat humorné fotky, na kterých Barack Obama mění obličej v závislosti na změnách nálad, zatímco Vladimir Putin svůj obličej v žádném z případů nemění. Muž s kamennou tvář, to je prostě jeho styl, byť se již v poslední době přece jen polidštil,“ doplnil Svoboda.

Trump sice vyhrál volby a přislíbil změnit vztahy s Ruskem, ale pokud si do své vlády vybere odpůrce Kremlu, nenastane změna k lepšímu, ale k horšímu. Někdejší newyorský starosta Rudolph Giuliani, který Trumpa dlouhodobě podporoval, dokonce mluvil o obnově projektu na výstavu amerického radaru v Česku.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=465330>

Hofer obvinil svého rivala z něčeho děsivého. Na Van der Bellena šly mdloby

2.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
Josef Provazník

Včera večer se střetli Norbert Hofer a Alexander Van der Bellen v poslední televizní debatě před nedělními prezidentskými volbami. Podle médií šlo o emočně nejvypjatější ze všech předchozích debat.

Průzkumy veřejného mínění stále vypovídají o velmi těsném výsledku, a tak se patrně rozhodli dva dny před volbami Hofer i Van der Bellen zariskovat a oproti předchozím televizním duelům do toho tentokrát skutečně

„šlápli od podlahy“. Do defenzivy se hned v úvodní části debaty dostal někdejší předseda Strany zelených a sympatizant s komunistickými idejemi Van der Bellen, když jej Hofer obvinil ze špionáže pro Sovětský svaz.

Hofer při svém vážném obvinění vycházel z knihy bývalého šéfa rakouské bezpečnostní služby Michaela Sika, která vyšla v roce 2000. Sika v knize mimo jiné skutečně tehdejšího profesora na Fakultě sociálních věd Van der Bellena obviňuje ze spolupráce s KGB. „To je nejděsivější věc, kterou jsem slyšel za hodně dlouhou dobu. Kdybych o tom tvrzení v knize věděl, určitě bych se kvůli tomu soudil. Je to směšné,“ reagoval nezávislý kandidát.

Následně přešel do útoku právě Van der Bellen a stejně jako v předchozí debatě také tentokrát obviňoval Hofera, že chce Rakousko dostat pryč z Evropské unie. Kandidát Svobodných si to však nenechal líbit a označil svého o sedmadvacet let staršího rivala za „lháře“. „Budu usilovat o referendum o vystoupení z EU jedině v případě, že bude umožněno vstoupit do Evropské unie Turecku, nebo bude v alianci i nadále posilovat centralismus.“

Hofer dále obvinil Van der Bellena, že se vyjadřoval urážlivě o americkém prezidentu Donaldu Trumpovi. „Prezident Rakouska musí působit pozitivně i na rakouskou ekonomiku a zahraniční politiku. Myslíte si, že po všech těch řečech vás teď Donald Trump pozve do Spojených států? Na jedné straně máte obavy o pracovní místa v Rakousku a na straně druhé otevřeně urážíte amerického prezidenta?“ podivoval se Hofer.

V předchozích debatách si dle diváků vedl o trochu lépe Hofer, ale skutečného vítěze ukážou až nedělní volby. V květnu zvítězil Van der Bellen o pouhých 31 000 hlasů. Nejvyšší soud však vyslyšel stížnosti Svobodných a rozhodl o opakování voleb. Původně se měly konat v říjnu, ale tomu zabránily nelepící obálky. Pokud pozitíř zvítězí politicky nekorektní odpůrce multikulturalismu Norbert Hofer, bude to pro bruselské elity znamenat po Brexitu a prezidentských volbách v USA další těžkou porážku. Na tom se shodne většina politologů.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=465355>

Guvernér chce kvůli mrazům utnout blokádu ropovodu. Jsme zvyklí, vzkázali mu indiáni

**2.12.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 svet
dp**

Aktivisté, ekologové, veteráni, indiáni. V americké Severní Dakotě už měsíce protestují lidé z celého světa. Sjeli se sem kvůli plánovanému ropovodu Dakota Access Pipeline, který má vést pod jezerem nedaleko rezervace příslušníků kmene Sioux. Odpůrci se obávají, že ropovod ohrozí dodávku pitné vody a mohl by znesvětit svatou půdu. Kvůli blížící se zimě vláda nařídila evakuaci hlavního tábora.

„Vlnu emocí to vzbudilo v září, kdy přijely buldozery a rozryly staré indiánské pohřebiště. Teď to má ještě ekologický rozměr. Kdyby se cokoliv stalo, zamoří to celou řeku (Missouri, na které je jezero Oahe vytvořené, pozn. redakce) a další desítky a stovky kilometrů dolů po proudu,“ vysvětlil ve vysílání Českého rozhlasu Plus Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V řadách demonstrantů se objevují nejen zástupci různých indiánských kmenů, ale také environmentalisté i některé americké celebrity. Podle televize CNN dorazili lidé z Japonska, Ruska, Německa, Austrálie, Izraele i Srbska. V protestech pokračují i poté, co guvernér Jack Dalrymple v pondělí přikázal nouzovou evakuaci oblasti. Vyhlásil ji prý pro dobro demonstrantů, kteří v provizorním kempu přečkávají v zimě a extrémních podmínkách, píše americký New York Times. Teplota v regionu má v příštím týdnu podle předpovědí klesnout až na minus 14 stupňů Celsia. Na to Siouxové z rezervace Standing Rock reagovali prohlášením, že guvernér je v oblasti nový, takže je pochopitelné, že ho mrazivé počasí znepokojuje. Dále popsali, že je v kempu k dispozici zázemí, ve kterém demonstranti zimu zvládnou a dodali: „Siouxové v tomto regionu přežívali po tisíciletí, aniž by se o to vláda zajímala.“ Dalrymple ve středu varoval, že přesměrování ropovodu není „pravděpodobně proveditelné“. Řekl ale, že zažádal o schůzku s radou kmene Sioux, aby se pokusili napravit vzájemné vztahy. „Musíme začít mluvit o tom, jak se vrátíme k mírumilovnému vztahu,“ řekl. Přes 1880 kilometrů dlouhý ropovod, vlastněný texaskou společností Energy Transfer Partners LP, je z větší části hotový, právě s výjimkou segmentu, který má podle plánů vést pod jezerem Oahe, což je nádrž vytvořená přehradou na řece Missouri. Veteráni podporují protest, Trump zase dostavbu. Budoucí prezident Spojených států Donald Trump ve čtvrtek uvedl, že dostavbu ropovodu pod jezerem u indiánské rezervace podporuje. Jeho tým zároveň podle agentury Reuters upozornil, že miliardář podporuje klidné protesty. „Respektujeme právo všech Američanů na mírumilovný protest a

doufáme, že lokální a federální úřady budou nadále podporovat tamní policii tak, aby mohla pokračovat v ochraně demonstrantů,“ stálo v jedné z každodenních poznámek, které Trumpův tým posílá jeho stoupencům. Skupina asi 2000 válečných veteránů na své facebookové stránce ‚Veteráni stojí za rezervaci Standing Rock‘ uvedla, že chce do Severní Dakoty odjet o víkendu a vytvořit tam lidský štít chránící demonstranty před policií. „Došlo mi, že není nic důležitějšího, co bych měl dělat,“ řekl agentuře Reuters 69letý veterán Guy Dull Knife, který se protestů v Severní Dakotě účastní a v hlavním kempu stanuje už několik měsíců. Podle agentury Reuters do tábora dorazilo několik veteránů už ve čtvrtek. Jedním z nich je i 32letý Matthew Crane: „Koupil jsem si jednosměrný lístek. Snad to můžeme zastavit ještě před Vánoci,“ uvedl pro agenturu. Ne všichni protestují. Podle Roberta Fool Beara, starosty města nedaleko hlavního kempu demonstrantů, je na čase, aby lidé slyšeli také hlasy, jako je ten jeho. Tvrdí, že Siouxové měli možnost přijít na slyšení a vyjádřit své znepokojení dva roky nazpět. V té době jim to ale ještě bylo jedno, řekl CNN. Podle něj při návštěvě kempu člověk tolik Siouxů zase nepotká: „Rozčiluje mě to. Jsou tam lidé z celého světa, kdyby mohli, přiletěli by i z jiné planety.“ Demonstrantům chce stejně pomoci, proto rozhodl otevřít také komunitní tělocvičnu, která může sloužit jako zázemí některým z nich. Zároveň řekl, že by je měl náčelník kmene poslat domů. Prý narazil i na případ, kdy v kempu zůstaly dvě děti samy, protože jejich rodiče zatkla policie. Vodní děla, slzný plyn a gumové projektily Armádní sbory nařídily evakuaci hlavního tábora nejpozději do 5. prosince. Demonstranty ale nechtějí podle prohlášení přesouvat násilím. Policie v úterý uvedla, že plánuje blokádu celého kempu. Tamní úřady ale později oznámily, že hodlají jen kontrolovat vozy kvůli zakázaným věcem, jako je třeba propan. Je prý možné, že budou jednotlivce také pokutovat. Protesty byly několik měsíců mírumilovné, v posledních týdnech ale došlo i k násilným střetům mezi demonstranty a policisty. Podle tamního šerifa demonstranti zakládali požáry, zatímco se policisté snažili davy rozehnat vodními děly, slzným plynem a gumovými projektily, informuje CNN. Demonstranti nazývají sami sebe „ochránci vody“. V hlavním kempu se nyní připravují na příchod zimy, zatímco stále čekají na rozhodnutí, zda bude tunelování pod jezerem povoleno či nikoliv. Dvakrát už bylo takové rozhodnutí odloženo. Stavitelé ropovodů hájí. Tvrdí, že projekt nejenže ušetří náklady na přepravu vytěžené ropy ze Severní Dakoty, ale tím, že nebude potřeba surovinu vozit pomocí kamionů a vlaků, ušetří se i životní prostředí a ulehčí dopravě v regionu. „Jsme lidé, nemůžete nás ignorovat“. Protesty indiánů proti stavbě ropovodu Dakota Access sílí. Výbuch ropovodu v Alabamě zabil člověka. Úřady evakovaly obyvatele v okruhu 5 kilometrů

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1675605

Mediální výchova je pro učitele strašák

2.12.2016 e15.cz str. 00 Žurnál

Proč se ještě vydávají noviny, když se vše najde na internetu? Proč se médiím věnuje tolik pozornosti? Jak by vypadal náš život, kdyby média náraz zmizela? Na podobné otázky by dnes měly umět odpovědět všechny děti díky mediální výchově.

Mediální výchova tvoří již deset let povinnou součást základního vzdělávání. „Škola musí zařadit mediální výchovu na 1. i 2. stupni, nemusí však být zařazena v každém ročníku,“ řekla Strategii Jarmila Balážová, mluvčí ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. S mediální výchovou je podle ní vhodné začít klidně již od 1. ročníku, protože rozvíjí jednu z hlavních klíčových kompetencí – komunikativnost.

„Mediální výchova je velice důležitá pro uplatnění jedince ve společnosti. Musí umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, a to především přes média – děti by s nimi tedy měly začít pracovat co nejdříve,“ doplnila mluvčí.

Podle mediálního analytika z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Radima Woláka by měly děti začít s mediální výchovou od malička. „Jakmile dítě začíná využívat média, mělo by se učit o nich přemýšlet. Objevují se návody pro rodiče, jsou programy pro školky. Nemusí jít o nic obtížného – základem je rozhovor, kladení otázek, hledání odpovědí, přemýšlení,“ řekl Wolák Strategii.

Děti by měly pochopit, že ne všechno, co se objeví v médiích, musí odpovídat realitě. Měly by se naučit rozlišovat skutečnost od jejího mediálního obrazu. Díky mediální výchově by měly rovněž umět rozpoznat

nebezpečí, na která mohou narazit ve virtuálním prostředí počínaje kyberšikanou na sociálních sítích přes nedbalé zacházení s osobními údaji až po klamavou reklamu.

Bez jasných pravidel

Řada škol při výuce mediální výchovy tak trochu tápe. S přechodem od osnov k rámcovým vzdělávacím programům se jí podařilo prosadit v podobě takzvaného průřezového tématu. Neexistují nicméně jasně daná pravidla, co a jak vyučovat.

„Mediální výchovu je možné zařadit do školního vzdělávacího programu jako interaktivní součást vzdělávacího obsahu jakéhokoliv vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatného předmětu, projektu, semináře, kurzu a podobně,“ vysvětlila Balážová s tím, že mediální výchovu může vyučovat jakýkoliv pedagog, v případě samostatného předmětu většinou učitel českého jazyka, výchovy k občanství nebo dějepisu, ale také informatiky.

Podle Woláka by se měla mediální výchova přirozeně prolínat stávajícími předměty. „Učitel češtiny se věnuje jazyku v médiích a příznakovým výrazům, historik roli médií v dějinách a dějinám médií, matematik třeba otázce prezentace výzkumů veřejného mínění, zeměpisec reprezentaci jiných kultur a zemí v médiích.“

Další z cest, jak se mediální gramotnost na školách rozvíjí, je tvorba školních médií. „Tím, že si děti zkoušejí vytvářet mediální obsahy, získávají představu o tom, jak vznikají,“ doplnil Wolák.

Pokus–omyl

Přestože mediální výchova probíhá v českých školách již přibližně deset let, učitelé mnohdy nevědí, jak by měla vypadat. Ke způsobu její výuky se proto ani raději nevyjadřují. Z několika oslovených ředitelů základních škol (mezi nimi byly i některé renomované školy) Strategii neodpověděl ani jediný. To nahrává spekulacím o tom, že mediální výchova je často žákům podávána metodou pokus–omyl. A o takovouto medializaci školy samozřejmě nestojí.

Na obhajobu učitelů je ale nutno zdůraznit, že v Česku aby kvalitní školení či kurz mediální výchovy pro učitele pohledal. Nabídka je zkrátka velmi omezená.

„Pro pedagogy samostatné studium mediální výchovy vyčleněno není. V rámci dalšího vzdělávání existují různé kurzy, ale ty nejsou prvoplánově určeny pro pedagogy. Pokud se chce pedagog v této problematice vzdělávat, musí si nějaký kurz najít sám. Čerpat lze i z literatury. Národní institut dalšího vzdělávání samostatné kurzy zaměřené přímo na mediální výchovu nenabízí,“ zdůraznila mluvčí MŠMT s tím, že pro učitele je k dispozici jako součást rámcových vzdělávacích programů metodický portál na internetu a dostupná je i metodická příručka.

Mediální nigramoti

Za deset let mediální výchovy vznikla sice řada metodických pomůcek, učebnic a postupů, po kterých lze sáhnout, ne všechny jsou ale kvalitní. Mnohdy se „napálí“ i sami učitelé. Není divu. Na pedagogických fakultách, kde se formují, se jim začíná nabízet základní vhled do mediální problematiky, stále to ale není „ono“. „Možnost získání aprobační mediální pedagog, běžná v zahraničí, u nás zatím není,“ podotkl Wolák.

Absenci kvalitních vzdělávacích kurzů či školení v této oblasti potvrdila Strategii i Dana Rabiňáková, ředitelka organizace Partners Czech, která v minulosti kurzy mediální výchovy pro učitele pořádala.

Na projekt „Rozumět médiím“ získala dříve organizace i několikamilionovou dotaci z Evropského sociálního fondu a ministerstva školství. V období 2002–2007 proškolili na 600 učitelů.

„Vzdělávání v oblasti mediální výchovy jsme zakončili v roce 2007. Od té doby jsme bohužel pro nedostatek finančních zdrojů už nic tak velkého realizovat nemohli,“ uvedla Rabiňáková, podle níž české školy v dané problematice pokulhávají téměř ve všem. „Je velmi malá informovanost obecně o tom, jaký mají média vliv na utváření veřejného mínění, i velmi nízká mediální gramotnost,“ dodala.

I novinář je jen člověk

Přes všechny výše popsané problémy média do výuky neodmyslitelně patří. Dnešní život je médií významně prostoupen a žádný učitel se nemůže tématu vyhnout, média se stávají přirozenou součástí výuky. Pokud má ředitel či ředitelka školy štěstí a kápne na nějakého nadšence, který mediální problematiku s chutí učí, má vyhráno. Mnohdy se ale stává, že se učitelé této problematiky obávají.

„Vědí sice, že je s dětmi o médiích třeba mluvit a mnohá mediální témata se ve školách řeší, ale odrazuje je, že děti jsou například ve vztahu k novým technologiím a sociálním sítím uživatelsky zkušenější,“ prozradil Wolák.

Některé školy si zvou na besedy i lidi s mediální praxí, což je pro žáky velmi užitečné – je dobré, když se potkají s někým z novin nebo z reklamní agentury a zjistí, že i novinář je jenom člověk, který má své limity.

Nesypejme ale popel na hlavu jen školám a učitelům. V první řadě je pro každé dítě důležitá mediální výchova v rodině. Ne všichni rodiče ale mají na takovou výchovu dost času a někteří ji ani nezvládnou. Pokud rodič a učitel nespolupracují, dítě se v médiích jednoduše ztratí. V dnešním světě, který je protkaný médií všeho druhu, by to byla velká chyba.

Výchovný příklad

Mediální výchova má ve světě dlouhou tradici. Přístup k jejímu zařazení do školní výuky se v různých zemích světa liší. Celospolečenská potřeba mediální gramotnosti se začala projevovat již v průběhu padesátých a šedesátých let 20. století zejména pod vlivem komercializace médií v USA - do systému školní výuky byla tedy mediální výchova poprvé integrována právě tam.

Velký tlak na její výuku vyvíjeli především rodiče – dětem činilo obrovské potíže odlišit informace ze zpravodajství od reklamy a považovaly je za stejně důležité. V USA se také významně zapojují neziskové organizace, které se cíleně mediální výchovou zabývají především prostřednictvím různých projektů a programů.

Vzorem pro výuku mediální výchovy by mohla být Kanada. V současné době je součástí předmětu anglický jazyk a vyučována je také průřezově. Jejím hlavním cílem je rozvíjení kritického myšlení a rozvoj aktivního občanství.

K úspěšnějším zemím se řadí i Austrálie. Na středních školách běží specifický předmět media studies (mediální studia). Mediální výchova je zároveň integrována do anglického jazyka, společenských věd i dalších předmětů.

Dlouholetou tradicí mediální výchovy se může pyšnit Velká Británie. Od roku 2007 má své pevné místo jako samostatný předmět. Stejně je na tom Maďarsko, kde se předmět týká žáků mezi 12 a 18 lety. Ve Francii je mediální výchova integrována do základních předmětů francouzský jazyk, dějepis a zeměpis, zároveň se tam nabízí volitelné kurzy mediální výchovy.

URL| <http://www.e15.cz/clanek/1326140/medialni-vychova-je-pro-ucitele-strasak>

Případ Aneta Savarová: Albánské kořeny, pomsta milenci a manželství s bohatými muži

3.12.2016 expres.cz str. 00 Celebrity

Expres.cz, Karen Mchitarjan

Aneta Svarová o sobě dala opět vědět. Bývalá moderátorka Událostí se v pátek, jenom čtyři měsíce po rozvodu s kontroverzním podnikatelem Janem Harangozzem, podruhé vdala. A ani tentokrát si nevzala žádného chudáse. Tím šťastlivcem je král pražských kasín Patrik Flaišinger. Kdo je ale Aneta Savarová a jaká je její minulost. Budete koukat!

Aneta Savarová měla raketovou kariéru. Fakultu sociálních věd na Karlovo univerzitě sice dostudovala až v roce 2010, od července 2007 ale už pracovala jako moderátorka na zpravodajském kanále ČT24.

I když krátce působila jako moderátorka dnes již neexistující zpravodajské televize Z1, od dubna 2012 povýšila na moderátorku hlavní zpravodajské relace České televize Události.

Přestože její kariéra může na první pohled vypadat bezúhonně, Savarová se potýkala s jedním skandálem za druhým.

V době, kdy ještě pracovala jako moderátorka na ČT24 totiž podala na svého tehdejšího kolegu z redakce Jana Hrubeše trestní oznámení za obtěžování a stalking. Její obvinění se sice neprokázala, najevo ale vyšlo, že mělo jít o smyšlenou pomluvu, která měla Hrubeše jenom poškodit jak v práci, tak i v soukromí. Savarová údajně jenom neunesla rozchod s ženatým milencem a tohle měla být forma pomsty.

Harangozza byl totiž vyšetřován v souvislosti s vyhrožováním elitnímu reportérovi ČT Jiřímu Hynkovi, který rozkrýval napojení školy podnikatele na Berkův gang. A právě tento střet zájmů se měl později kariéře Savarové stát osudným a atraktivní moderátorka potichoučku zmizela z obrazovky.

O důvodech se ale příliš nemluvilo. Podle České televize byla dočasně uvolněna na vlastní žádost ze zdravotních důvodů. Tehdy bylo až udivující, že Savarová najednou zmizela z pořadu na vlastní žádost a bez většího vysvětlení, i když opakovaně tvrdila, že se jednou vrátí.

Dokonce se spekovalo o těhotenství, které se nepotvrdilo. Naopak se manželství s Harangozzou po dvou letech rozpadlo a Savarová opět vše tutlala. „Ano, rozvedla jsem se, ale více to nebudu komentovat,“ skoupě potvrdila bývalá hvězda Událostí ČT. „Nezlobte se, nechci to více rozebírat, chci si chránit soukromí,“ bránila se jakémukoli dalšímu komentáři.

Jako Blesk z čistého nebe nyní přichází zpráva, že jen čtyři měsíce od rozvodu s Harangozzou, který proběhl za asistence bodyguardů a informačního embarga, si bere dalšího boháče, tentokrát krále kasin Patrika Flaišingera (44). Veselka za statisíce měla proběhnout v luxusním hotelu Chateau Mcely u Nymburku. A opět se bývalá televizní hvězdička pokusila svou již v pořadí druhou svatbu utajit.

Proč asi?

Můžeme tedy opět očekávat, že Savarová bude dosti mlhavými větami vysvětlovat další manželství, které zavání stejnou podivností jako to první, podb jako náhle zmizení z televize.

URL| http://www.expres.cz/aneta-savaro-va-stalking-a-zmena-prijmeni-ffr-celebrity.aspx?c=A161203_162908_dx-celebrity_ren

---

Enormní angažovanost USA ve světě. Vojensko-průmyslový komplex, biliony dolarů. Co s tím může udělat Trump? Odpovídá expert Balabán

3.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Rozhovory

Jan Rychetský

ROZHOVOR Donald Trump může usoudit, že tam, kde nebudou bezprostředně ohroženy strategické zájmy USA a kde USA nebudou vidět nějaký benefit, tak se tomu nebudou věnovat tak intenzivně jako dnes. Můžou to být Blízký východ či Ukrajina. Takovouto hypotézu riskuje v první části rozhovoru vyslovit bezpečnostní analytik, jenž od roku 2005 vede Středisko bezpečnostní politiky Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, Miloš Balabán.

Do Bílého domu ve Washingtonu nastoupí republikán Donald Trump. Jak by mohla vypadat jeho zahraniční politika?

V každých volbách, nevyjímaje americké prezidentské, je jedna věc předvolební rétorika a druhá reálná politika. V kampani bylo řečeno, pravda, mnohé, ale politika se teď bude hlavně vytvářet podle toho, jaký tým si Donald Trump zvolí a jak bude nucen manévrovat ve vztahu k různým zájmovým skupinám a k americkému Kongresu. Je ale pravda, že konkrétně v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky je Trumpův výběr asi omezenější, protože už před volbami dala najevo řada prominentních zahraničněpolitických a bezpečnostních expertů, že je pro ně Trump svojí politikou a rétorikou nepřijatelný. Kontury toho, jak bude Trumpova politika vůči světu vypadat, uvidíme konkrétněji tak v půli příštího roku. Rozhodně bych zatím nedělal závěry ve smyslu, že půjde o dramatickou změnu v americké zahraniční politice. Musíme vyčkat.

V jeho předvolební rétorice nicméně padlo několik předsevzetí. Vstřícná politika vůči Kremlu, tvrdší boj proti islámskému extremismu a dostavění vyšší zdi na hranici s Mexikem. Lze očekávat, že jimi naplní i svou reálnou politiku?

Budu stále opatrný. Nicméně jedna věc je podle mě zásadní. Donald Trump oslovil určitý segment populace USA, který je nespokojený s establishmentem, se svou sociální situací a tak dále. Pokud chce tomuto elektorátu dát v průběhu svého prezidentství, což jsou pouhé čtyři roky prvního období, nějaký hmatatelný důkaz, že se jeho situace zlepšila, tak na to musí dát peníze. Takže počítejme. Současná angažovanost USA ve světě je enormní. Války v Afghánistánu a v Iráku dodnes přišly americký státní rozpočet na čtyři biliony dolarů, což propočítali experti z Harvardu. Dokonce uvádějí, že horní hranice by mohla být až šest bilionů. A když si uvědomíme, že americký dluh je devatenáct bilionů dolarů, tak jde o poměrně velkou částku. To může Trumpovi a americké politice svazovat ruce z hlediska nějakých zahraničních aktivit, intervencí a tak dále. Spíše se může snažit více investovat peníze doma a tím snižovat zahraniční angažmá USA. Risknu hypotézu: Trump může usoudit, že tam, kde nebudou bezprostředně ohroženy strategické zájmy USA a kde USA nebudou vidět nějaký benefit, tak se tomu nebudou věnovat tak intenzivně jako dnes. Můžou to být Blízký východ či Ukrajina. Uvidíme.

Opravdu si myslíte, že se Trump vymaní z objetí vojenské lobby a bude se mnohem více zabývat vnitřní, například sociální, politikou USA?

Vliv vojensko-průmyslového komplexu je v USA velký, to je zcela evidentní. Dwight Eisenhower to skoro před šedesáti lety naznačil zcela jasně, když odcházel z Bílého domu, a nic se na tom nemění. Přední americký bezpečnostní expert Robert Kaplan nicméně přišel ještě v srpnu letošního roku se zajímavým závěrem, že americká střední třída, která většinou dosud podporovala vojenské intervence ve světě, to nyní nemusí úplně podporovat, resp. tolerovat. Prostě proto, že chudne a toto může považovat za nerozumnou politiku, která dopadá i na ní. Trump, pokud chce vyhrát ještě druhé volební období, musí tyto nálady obyvatelstva reflektovat. Myslím si, že to jeho politiku ovlivňovat může.

Myslíte si, že donutí evropské spojence, aby dávali v rámci NATO více financí do svých armád?

Vše se točí okolo výdajů na obranu a závazku dávat na ně dvě procenta HDP. Summit NATO ve Walesu v roce 2014 to formuloval jako závazek. Neměli bychom ale být moc překvapeni tím, co Trump říká, Evropané byli varováni a peskováni mnohem dříve. Vzpomeňme třeba na bývalého ministra obrany Gatese. Ten americké spojence v Evropě varoval, že jejich politika vede k demilitarizaci a odzbrojení Evropy.

Na druhou stranu si nejsem úplně jist, jestli jsou evropští spojenci úplně připraveni, aby dávali dvě procenta HDP na vojenské rozpočty. Jednak je v tom svazují ekonomické problémy, které mají. Dilema – tanky nebo máslo – tak bude politicky vždy velmi ošidné. A pak si nejsem jist, nakolik by některé země byly schopny absorbovat v resortech obrany tak obrovské balíky peněz. V případě Česka se jedná zhruba o sto třicet miliard korun. Na druhou stranu je pravda, že je nadále neúnosné, aby Spojené státy pokrývaly rozpočet NATO z osmdesáti procent. Na konci studené války to bylo fifty fifty, padesát na padesát, mezi Evropu a USA. Když si ale vezmeme souhrn vojenských rozpočtů evropské (zatím) osmadvacítky, tak se dostáváme někde k hranici sto osmdesáti až dvou set miliard eur za rok. Takže je i namístě uvažovat spíše o tom, zda výrazně neefektivní vynakládání těchto nemalých finančních prostředků v rámci Evropy, když vojenské schopnosti jsou za tyto peníze řádově několikanásobně menší než v případě USA.

Někteří politici stále hovoří o evropské armádě. Jak na tuhle možnost nahlížíte?

O evropské armádě se sice vede určitá debata, zatím bych ale řekl, že je to jen určitá vize. Určitě je namístě o možnosti vzniku evropské armády přemýšlet. Jedná se ale o postupný a nelehký proces. Začít se třeba musí s tím, že Evropa potřebuje větší strategickou autonomii, proto dobře rozumím společnému prohlášení, v této věci, našeho a francouzského ministra zahraničí. Důležité je mít takové schopnosti a kapacity, které Evropě umožní rychle zareagovat i v oblastech, kde má bezprostřední strategický zájem, a kde ho třeba nemají USA. Je to jednoznačně otázka Afriky, hlavně severní Afriky a Sahelu, a časem určitě i Blízkého východu. Evropa je sice globální mocností bez státu, ale se společnou měnou. Logicky by se k tomu mohla přidat i společná armáda, která by se mohla v tomto nejistém světě stát pro Evropu i dalším významným integračním prvkem.

Rusko, jakož i Čína, posilují své vojenské síly. Nicméně jsou obkroužené americkými vojenskými základnami. Je v pořádku, když je kvůli Krymu a Tibetu považujeme za protivníka či drsněji nepřítele, ale v ekonomických vztazích bychom se chtěli přátelit? Jedno vytváří ministerstvo obrany a NATO, druhé vyžadují zájmy malého Česka. Jak vy vnímáte tyto nesouladné pohledy, potažmo protiklady?

Podobné protiklady existovaly i za studené války, kdy se svážel princip obchodních zájmů a zájmů politických a bezpečnostních. Myslím si, že dnes tomu není jinak. Psal jsem o tom v jedné své studii, kdy Američané ve vztahu k Číně řeší dilema – jak s ní výhodně obchodovat a zároveň jí geopoliticky zadržovat. Objem obchodu USA–Čína se přitom počítá v řádech stovek miliard dolarů ročně a neustále stoupá. Realitou současného globalizovaného světa je, že někoho musíte považovat za soupeře i partnera zároveň. Jde pak o to nastavit mechanismy spolupráce, které mohou minimalizovat neshody nebo jim předcházet. Za pozitivní vnímám mechanismy jako je třeba platforma G20, kde kolem pomyslného kulatého stolu sedí dvacet nejsilnějších světových ekonomik. Existuje také řada bilaterálních formátů i mezi USA a Čínou, kde se řeší komplikované otázky obchodních a bezpečnostních vztahů.

Nicméně globalizovaný svět se, na druhou stranu, levných čínských výrobků bojí. Třeba v případě oceli už dnes dávají evropské ocelárny jasně najevo, že dotovaným cenám této suroviny z Číny nebudou moci konkurovat. Myslíte si, že volání po návratu těžkého průmyslu do USA a Evropy je dnes vůbec možné uskutečnit?

Nejsem ekonom, ale přesto řeknu svůj názor. Nemyslím si, že deindustrializace Evropě a USA moc pomohla. V případě Česka je vidět, že je dobře, že zde je průmyslová základna, která zde byla vždy a stále existuje. Jsem rád, že jsme nepodlehli iluzi, že se všichni vrhneme na služby. Musí zde být reálný sektor, který vyrábí nějaké hodnoty.

Je jasné, že třeba pro některé oblasti USA, které byly závislé na automobilovém průmyslu, byla masivní míra deindustrializace ničující. Přinesla s sebou sociální napětí a rozpad měst. Vezměme si například zadlužený Detroit. Z tohoto hlediska měla být otázka zachování průmyslové výroby v některých zemích promyšlena více. Jakkoliv rozumím argumentu, že některé výroby je lepší mít v Číně nebo v Asii. K tomu ale dodám, že v Číně se budeme střetávat stále více s faktem, že průměrné mzdy budou s ohledem na ekonomický růst zákonitě stoupat a míra výhodnosti přenést tam nějaké výroby, třeba z Evropy, nepotrvá věčně. To se týká i dalších rozvíjejících se ekonomik, které budou postupně nabývat na síle, poroste v nich střední třída. To bude další výzva pro svět.

Takže bychom si měli hospodářskou výrobu hýčkat a do budoucna naopak navracet do našich zemí alespoň část těžkého průmyslu?

Vidím to zase ještě z jiné stránky. Důležité je, abychom v Česku měli průmyslová odvětví s vysokou přidanou hodnotou. To je naprosto zásadní. Tedy nejen montovny, ale i výroby, které kopírují současné moderní trendy z hlediska těch nejvíce rozvíjejících se odvětví. Prostě hi-tech. Je důležité, aby tyto trendy Česko zachytilo. Je dobře, že jsme v pelotonu zemí, které chtějí profitovat ze čtvrté průmyslové revoluce.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1337&clanek=465552>

Komu straní české deníky?

5.12.2016 hlidacipes.org str. 00

-pes-

Senátní a krajské volby mají svůj dozvuk v mediální analýze toho, jak politiku v předvolebním období pokrývaly české tištěné deníky a vybrané zpravodajské servery.

Podle mediální analýzy Nadace Open Society Fund Praha prezentovaly tištěné deníky a zpravodajské servery před volbami znatelně pozitivněji politické hnutí ANO v kontrastu s ČSSD.

První výstupy z analýzy již na konci října popsal HlídacíPes.org. Nyní je analýza k dispozici kompletní. Její prezentace je ke stažení ZDE.

Babiš kontra Sobotka. A Zeman

Předsedu hnutí Andreje Babiše ovšem prezentují česká média negativněji než Bohuslava Sobotku.

Nejpozitivnější mediální obraz mělo před volbami uskupení Starostové a nezávislí, nejnegativněji byla naopak prezentována KSČM.

Mediální analýza pro Nadaci OSF připravili výzkumníci z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Zkoumali politickou nestrannost a vyváženost tištěných a online médií v průběhu nedávných voleb, konkrétně v období od 9. září až 14. října 2016.

Obsahová kvantitativní a kvalitativní analýza byla zaměřena na tištěné deníky Blesk, Mladá fronta Dnes, Právo, Lidové noviny, Hospodářské noviny a na webové zpravodajské portály aktuálně.cz., idnes.cz, lidovky.cz, novinky.cz.

“ Kvantitativní analýza ukázala, že předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou,” říká vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z FSV UK.

Bez zajímavosti není, že opoziční strany ODS a KSČM byly zmiňovány výrazně častěji než třetí vládní strana KDU-ČSL.

To podle Trampoty potvrzuje skutečnost, že vláda je médií prezentována zejména prostřednictvím ČSSD a ANO a jejich lídrů.

Deník Blesk prezentoval nadprůměrně pozitivně Miloše Zemana, hnutí ANO a ODS. Naopak negativněji byla v Blesku prezentována ČSSD a dosluhující hejtman Michal Hašek.

Pro deník Blesk byla navíc typická otevřenost agendě prezidenta. Nadále platí velká míra depolitizace tohoto deníku, který se věnuje politice jen velmi málo a spíše skandalizující formou.

MF Dnes přinášela častěji než ostatní média texty se spíše neutrálním vyzněním a vykazovala po většinu sledovaného období objektivní přístup k politickým subjektům.

Stranění MF Dnes hnutí ANO Andreje Babiše a zároveň vlastníku titulu se ukazuje spíše nepřímě : věnováním patřičného prostoru aktivitám vlastníka Student Agency Jančury proti hejtmanovi Haškovi či glorifikací Andreje Babiše v reportáži z volebních meetingů, kde je předseda hnutí ANO vykreslen jako dynamická a přátelská osobnost bez jakéhokoliv kritického odstupu. Ještě silnější stranění prozradil povolební komentář šéfredaktora listu Jaroslava Plesla.

Významnou součástí předvolební MF Dnes bylo také opakované umístování ní reklama hnutí ANO na stránkách deníku, případně dopis voličům zabírající polovinu strany. Žádný jiný politický subjekt reklamní prostor v MF Dnes nezískal.

Přidružený webový portál idnes.cz přinesl ze všech srovnávaných titulů nejvíce článků zaměřených na volební tematiku. Charakteristické bylo nadprůměrné množství negativních zmínek o ČSSD a o Miloši Zemanovi a velké množství pozitivních zmínek spojených s hnutím ANO.

Ve srovnání s MF DNES přinesl deník Právo ve svém předvolebním zpravodajství více negativních zmínek, a to hlavně o Andreji Babišovi a hnutí ANO.

Citelný příklon Práva k ČSSD se ukázal také v pozornosti věnované agendě Bohuslava Sobotky a sociální demokracie, a to zejména na titulních stranách.

ČSSD byla rovněž stranou, která na stránkách Práva výrazně inzerovala. Často docházelo k synchronizaci redakčního článku podporujícího Sobotku a ČSSD s inzerátem strany na stejné straně.

Míra negativního rámování Andreje Babiše a hnutí ANO se z Práva přelévá i na stránky organizačně propojeného serveru novinky.cz, přestože jeho politická agenda je méně výrazná než u tištěného Práva.

Lidové noviny se obdobně jako MF Dnes vyznačují převahou neutrálních článků a jejich politické stranění se tak projevuje spíše výběrem témat. Nejvíce negativních zmínek se týkalo Milana Chovance, zejména ve vztahu k údajnému plagiátu jeho bakalářské práce.

Negativní hodnocení ČSSD jako strany je dále posíleno zmínkou o dalších čtyřech politicích (tři z nich z ČSSD), kteří měli rovněž “opletačky s kvalifikačními texty” či skandalizačními a zavádějícími titulky u kauzy hejtmana Moravskoslezského kraje Miroslava Nováka a jeho směnky na 1,8 mil. korun. Portál lidovky.cz pak věnuje nejvíce negativních zmínek prezidentu Miloši Zemanovi a překvapivě také hnutí ANO a osobě Andreje Babiše.

Naopak nikoho asi nepřekvapí, že Hospodářské noviny se nejvíce negativně vyjadřují o Andreji Babišovi, Miloši Zemanovi a o KSČM.

Antizemanovský přístup je patrný rovněž u spřízněného webového portálu Aktuálně.cz, který byl navíc poslední týden před volbami výrazně otevřený agendě Karla Schwarzenberga, přestože přinášovaná témata neměla aktuální zpravodajskou razanci a signalizovala tak příklon zpravodajského serveru k čestnému předsedovi TOP 09.

URL| <http://hlidacipes.org/komu-strani-ceske-deniky/>

Jaká bude Evropa?

5.12.2016 ČT 24 str. 06 22:00 Události, komentáře

Daniel TAKÁČ, moderátor

Italský premiér Matteo Renzi podal demisi do rukou prezidenta Sergia Mattarelli. Ten ale jeho okamžitý odchod nechce. Požádal ho, aby ještě se svou vládou dal dohromady rozpočet na příští rok. To by mělo být do konce prosince, podle některých hlasů ale se to může stát už tento týden. Prezident chce mít rozpočet hotový, protože případné rozpočtové provizorium by mohlo znamenat plno zmatků.

Oliver JAHN, redaktor
Peter DUHAN, redaktor
redaktor

Měla to být reforma politického systému Itálie, nakonec ale referendum o změnách v ústavě bude stát premiéra Mattea Renziho jeho post.

Matteo RENZI, italský premiér

Chtěl jsem zrušit některé z mnoha křesel politického systému Itálie, křesla v Senátu, v provinciích a v Národní radě pro hospodářství a práci. Nepodařilo se mi to, a proto odstupuji.

Oliver JAHN, redaktor
Peter DUHAN, redaktor
redaktor

Renzi návrh prosazoval jako nutný pro zjednodušení fungování celého státu. Reforma měla posílit Poslaneckou sněmovnu a výrazně omezit vliv Senátu, který měl mimo jiné přijít o možnost svrhnout vládu nebo blokovat zákony. Italové ale dali velkou účastí i většinovým poměrem jasně najevo, co si o současném kabinetu myslí.

Pierpaolo LEONARDI, představitel italských odborových svazů

Jeho rezignace byla naprosto očekávaná i nutná. Nyní začne obvyklý tanec okolo pokusu změnit volební zákony. Podle nás jsou nutné okamžité volby a možná dokonce zavedení poměrného volebního systému, aby každý jednotlivý občan mohl svobodně vyjádřit své preference.

Oliver JAHN, redaktor
Peter DUHAN, redaktor
redaktor

Na výsledky referenda netrpělivě čekala Evropská unie. Její představitelé doufali, že reforma projde a italský premiér bude moci i nadále o změny usilovat. Neúspěch je tak vnímán jako další rána pro osmadvacítku, která v současnosti čelí dopadům hospodářské imigrační krize.

Michel SAPIN, francouzský ministr financí

Itálie je suverénní země a neúspěch premiéra Mattea Renziho v referendu je problémem pouze domácí politiky. Neznamená to odmítnutí Evropské unie.

Pierre GRAMEGNA, lucemburský ministr financí

Moje zpráva pro italské zástupce dnes bude, že sice nejsme z výsledků šťastní, ale Italové se očividně rozhodli a premiér Renzi z toho vyvodil důsledky. Myslím si, že italská vláda pracovala v posledních dvou letech správně, udržela deficit rozpočtu pod tři procenta a situace je celkově lepší.

Oliver JAHN, redaktor
Peter DUHAN, redaktor
redaktor

Jednačtyřicetiletý Renzi stojí v čele italské vlády necelé tři roky. Stál tvrdě proti postupu Bruselu při zavření balkánské migrační cesty a prosadil například reformu o změně volebních systémů. Při svém nástupu byl ve 39 letech nejmladším premiérem země. Oliver Jahn a Peter Duhan, Česká televize.

Daniel TAKÁČ, moderátor

V Událostech, komentářích Václav Bělohradský, politický sociolog, dlouhá léta v Itálii žijící a vyučující. Dobrý večer.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A politolog Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Martin Mejstřík. Dobrý večer, pane Mejstříku, vítejte taky.

Martin MEJSTŘÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pánové, co jsme se o víkendu, o tomto víkendu o budoucnosti jednotné Evropy vlastně dozvěděli, když se podíváte na ty italské i rakouské výsledky? Je odmítána nebo vesměs přijímána nebo jak to máme číst ta poměrně rozdílná referenda, pane profesore?

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Tak především to referendum v Itálii skutečně nebylo o Evropě a Evropa tam hrála menší roli. Ten Renzi, jak tady krásně ukázali, že jo, mladý člověk, ten nastupuje a stal se symbolem reformovatelnosti Itálie, protože Itálie má jednu zvláštní charakteristiku, v ní se mobilizuje proti změnám. Ze změn, ze změn má, mají lidé strach. Souvisí to s nedostatkem veřejného kapitálu, jako je důvěra a takové věci, tam je velká nedůvěra vlastně. Když se podíváte na mapu, tak vlastně Ano převládlo jenom v Trentinu, v Toskánsku a v Emilia-Romagna, a všude, všude vyhrálo ne a nejmíc v Palermo například. Čím víc se šlo na jih, tím víc to ne.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Víc ne, ano.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Ten, ten Renzi byl, tady nešlo o jednu reformu nebo kolik těch reform, o celý ten systém reform, kterej Renzi vymyslel. Ale šlo o ideu reformovatelnosti Itálie. Ten Renzi byl symbolem /nesrozumitelné/. Pořád říkáte, říkal, že to nejde, že se to, a já jde to. Itálie del Fare, Itálie změna jde to. A tohle byl symbolem. A to že tohle zkrachovalo, je velmi vážný. A to jistým způsobem souvisí s tou Evropou, protože ti, co se proti němu mobilizovali, tak zdůrazňovali, že on byl příliš jakoby poslušný a vstřícný k tomu bruselskému diktátu. Ale důležitá je ta reformovatelnost. On byl symbolem jakého si optimismu změn. Ne jedné změny, ale změnitelnosti vůbec.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Co jste se dozvěděl vy o evropské, o jednotné Evropě?

Martin MEJSTŘÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Tak já si především myslím, že vlastně není třeba spojovat toho, tu italskou situaci se situací, například s brexitem, anebo nebo s Donaldem Trumpem, protože skutečně se nehlasovalo, i když ty proklamace byly některé silné, opustíme Evropu, chceme, chceme nějakou monetární nezávislost a tak dále, tak víceméně se jednalo hlavně o, prakticky to byl plebiscit o Matteu Renzim. To je prostě věc, která ... On to sám prohlásil na začátku té kampaně, že kdo tedy chce hlasovat proti, proti němu, ať tedy, ať se tak vyjádří v tom referendu. A ti

lidé skutečně prakticky absolutně bezprecedentně, 60 procent lidí se prostě vyjádřilo, že toho Renziho chce poslat domů, a to si myslím, že bylo tím hlavním heslem, heslem celé té kampaně. Ono vlastně prakticky ani neměl moc šancí, protože když si vezmeme, že všechny politické strany s výjimkou jeho vlastní strany a jeho vlastního malého koaličního partnera se vlastně se postavily proti němu, tak prakticky postavil vlastně, postavil to tak, že, že by bylo zázrakem, kdyby se mu to podařilo vyhrát.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Navíc 23 procent jeho vlastní strany bylo proti.

Martin MEJSTRÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

A navíc velká část jeho strany reprezentovaná vlastně tím, protože sám Matteo Renzi, to je vlastně zajímavé, on není, vlastně demokratická strana je vlastně postkomunistickou stranou, vlastně bývalá italská komunistická strana. Nicméně sám Matteo Renzi je jejím prvním představitelem nejvyšším, který nepochází z vlastně, nemá ten komunistické zázemí. Naopak on má vlastně zázemí křesťansko-demokratické, což vlastně u těch starých struktur navázaných na tu, pocházejících z té bývalé komunistické strany, on vždycky měl velmi obtížný vlastně, obtížně s nimi vyjednával. A dá se říct, že tato část strany určitě se podepsala také vlastně na, ta oslavovala vlastně, to bylo velmi zajímavé, že část té strany oslavovalo vlastně neúspěch vlastního lídra.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane profesore, a jak si mám vysvětlit víceméně celoevropské volání po nějaké změně, změna, změna, změna, změna, to jsou asi nejčastější slova, která slyšíme. A tady neuspěje člověk, který změnu nese.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

To souvisí s italskou politickou kulturou, která ... Největší italský sociolog, slavný Vilfredo Pareto kdysi hovořil o tom, že jsou dva typy společnosti. Společnost, která zachovává formu a mění podstatu, například Velká Británie. Je to pořád monarchie, ale víme, jak se strašně se proměňuje. A pak tedy společnosti, které zachovávají podstatu a mění formu. A to byla Itálie podle něho. Tam se neustále nějak mění názvy těch institucí a to a ve skutečnosti a podstata je pořád stejná. A ta podstata té, té, ta podstata té společnosti je obtížnost změn. Já když jsem přišel do Itálie poprvé, tak se hovořilo o reformě univerzit. A když jsem z Itálie odcházel, tak ještě pořád nebyla vlastně dotažená do konce. Ta pomalost a jakýsi strach ze změn. Obrana statusu quo. My právě když jsme si před chvílí o tom, že vlastně paradoxně ty strany, který jsou antisystémové, hájily v tomto referendu status quo.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Dobrá. Co to Rakousko? To je v podstatě zrcadlový výsledek. Ono to je v obou případech zhruba 46 - 53, nehleďme na desetinky.

Martin MEJSTRÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Tak ono srovnávat asi tu situaci, já nejsem odborník na Rakousko, ale na první pohled se mi zdá skutečně srovnávat tyhle ty dvě situace, jako jsou naprosto odlišné, protože v Rakousku se skutečně jednalo o řádné, tedy na druhý pokus, ale řádné, řádné prezidentské volby standardně mezi dvěma kandidáty. Vyhrál tedy jeden kandidát, druhý prohrál. V té Itálii se vlastně jednalo o první, o vlastně druhé ústavní referendum v zemi. První bylo o tom, když lidé se rozmýšleli v roce 46, jestli bude republika nebo jestli zůstane monarchie. Toto je vlastně v historii Itálie druhé referendum ústavní. A vlastně ty, jak už jsem tady říkal, vlastně ty změny, které tam, které se tam navrhovaly, tak vlastně můžeme říci, že pro většinu těch lidí byly druhotné. Skutečně se to stalo plebiscitem, plebiscitem o Matteo Renzi. Zatímco v tom Rakousku si myslím, že přeci jenom to hlasování bylo standardně mezi dvěma kandidáty. Tady vlastně nebyl. Mluví se o tom, že Matteo Renzi prohrál, ale na druhou stranu vlastně pořádně doteď nejsme schopni identifikovat, kdo vyhrál, protože o to vítězství se tam najednou hlásí celá řada lidí, najednou z mrtvých vstal Silvio Berlusconi, který se najednou také hlásí o místo na slunci, takže teď najednou tam uvidíme celou řádku více či méně druhořadých politiků, kteří se budou snažit využít ten politický kapitál. A vlastně to místo v té politice, které tam Matteo Renzi vlastně teď uprázdnil.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Takže jak říkal pan profesor, zachovaná podstata, ale, ale, ale jiná forma.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Je to dost tragická situace.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Co podle vás to Rakousko? Tam prostě vyhrálo výrazně proevropské směřování.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Tak Rakousko nemá žádný z italských problémů. Například nemá velký dluh státní, nemá, funguje velmi dobře, Vídeň, já nevím, po kolikátý, snad potřetí, nejkvalitnější město světa nebo město, kde je největší kvalita života. O Římu se to jistě tvrdit nedá. Řím je, Řím je v tragickém nepořádku a ačkoliv tam vyhrál Grillo, starostka je Virginia Raggi z hnutí ano, tak už se to tragicky nefunguje, není schopna vlastně prosadit žádnou změnu, kterou slíbila voličů. Tyto problémy Rakousko nemá. Takže podle mého soudu ten nárůst ten svobodných a to, co reprezentuje Hofer, je taková ta reakce části Rakouska. Je to identitární, taková trošku identitární kontrola revoluce, tak jako pokus o nějakou identitární, identitární obranu nebo obranu identity. Je to něco úplně jiného, než bylo v Itálii.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A Evropa si z toho podle vás něco vezme? Teď myslím Evropa ten Brusel, jak se říká, vezme si z toho něco?

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

No, jestli, jestli Itálie má euro, jak známo, a jestliže ta Itálie bude tak nereformovatelná, jak to teď vypadá, ten pokus toho Renziho se ukázal marný, že jo, změnit tu, tu nechuť Italů ke změnám, no, tak s to euro dostane do velké krizi v Itálii, protože už teď vlastně je to dost nenáviděná měna v Itálii, protože na něj se celkem právem svaluje celá řada italských problémů. A něco se jistým způsobem to Evropu ohrožuje. To, co ohrožuje Evropu, je, že změny, které jsou nutné a o kterých se v Bruselu neustále mluví, Itálie musí, tak se najednou teď zastavily, protože celý ten systém, kde bude zase ten perfektní bikameralismus, tak to bude velmi nemotorné. A jaksi on chtěl urychlit změny Renzi a proti na to se řeklo ne. Řekněme, mechanismus chtěl urychlit, se řeklo ne. Takže to ohrožuje euro do jisté míry.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Co si z toho veme Evropa?

Martin MEJSTŘÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Ono, ono to riziko, která tam skutečně může být, je to, že poprvé... Itálie je zakládající vlastně, podílela se na evropské integraci už od jejích prvopočátků. Alcide De Gasperi, první italský poválečný premiér, je brán na jednoho z otce zakladatelů Evropy. A najednou poprvé možná v celé historii Itálie vidíme velmi silné protievropské strany s velmi silným protievropským sentimentem, které mají úspěch, relativně masivní úspěch u voličů. To znamená, poprvé vlastně můžeme začít Itálii, řekněme, doteďka jsme, doteď se automaticky Itálie počítala mezi ty země, které vždycky kývly na hlubší integraci, rozšiřování, vždycky to byla, která nebyla pročitána mezi ty problematické. Zatímco teď skutečně může nastat doba, kdy poprvé budeme, poprvé Itálie začne být tím problematickým státem, kde se třeba, já si nemyslím, že se dočkáme toho, že by Itálie sama nějak se snažila odejít z eura nebo to jsou prostě věci. Italská ekonomika, italský bankovní sektor jsou, to jsou, oni jsou tak provázané s ostatními evropskými institucemi, že to si skutečně nedovedu, nedovedu představit. A nicméně může se stát, že z Itálie víc se začne ozývat na tom evropském poli a bude se snažit více o nějaké autonomistický, popřípadně nějaký svůj vlastní přístup už jenom v otázce migrantů, kde dlouhodobě vlastně Itálie je nespokojená s tím, jak ostatní země vlastně přistupují k tomuhle tomu problému jihoevropskému. Takže můžeme očekávat, že zvláště v momentu, já si myslím, že vlastně to referendum samotné ani tak je spíše

varovným signálem toho, co může přijít, a to, co může přijít, je, že v příštích parlamentních volbách může skutečně, a je to zatím, jak to vypadá, velmi pravděpodobné, Hnutí pěti hvězd skutečně vyhrát a získat nadpoloviční většinu. A v tom případě bychom se...

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Nadpoloviční ne.

Martin MEJSTRÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

V tom případě bychom se, myslím tím křesel, v tom případě bychom se skutečně dočkali velmi výrazných změn vlastně ve směřování Itálie i na tom, na té evropské úrovni.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A skutečně je ta šance toho vítězství takto silného? Nabízí se Italům třeba z téhle strany skutečná změna? Skutečně něco jiného nebo je to jenom negace dosavadního bez nabídky něčeho potenciálně funkčního, přijatelného a pro Itálii výhodného.

Martin MEJSTRÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Tak ono... Právem vlastně Hnutí pěti hvězd a Beppe Grillo jsou považováni za velmi dobrý příklad vlastně moderního evropského populismu, protože oni skutečně zosobňují ten protest. Oni jsou tím antiestablishmentovým protestem proti té skutečně tragické situaci v Itálii. Není náhodou, že hnutí, a i v tom referendu se to ukázalo, ne vyhrálo naprosto drtivě u mladých lidí, vzdělaných mladých lidí, což je trošičku, řekněme, jiná situace, než máme třeba ve Francii, než třeba je v Rakousku, kde populisté cílí na trošku jiný elektorát. V Itálii skutečně velmi velká část univerzitně vzdělaných mladých lidí jsou voliči Hnutí pěti hvězd, protože oni právě tu alternativu už vyčerpali za těch posledních dvacet let. Je i a oni jejich rodiče. 100 tisíc lidí ročně odchází z Itálie pryč, protože tam nemá práce, nemá tam perspektivu. To znamená, tyto lidé potom jsou samozřejmě frustrovaní a chtějí změnu, chtějí vyjádřit ten protest, ať je to referendem, popřípadně volbou Hnutí pěti hvězd potom ve volbách.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Dostávají funkční změnu nebo jenom negaci stávajícího bez nabídky?

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

No, tak situace v Římě ukazuje, že ne, protože v Římě dostali velikou příležitost, Virginia Raggi se stala, se stala první v dějinách starostkou, tedy ženou, v čele Říma a katastroficky se to vyvíjí, není, není vůbec schopna prosadit žádnou změnu. Ale jedna důležitá věc je, že jeden z nehlavnějších podporovatelů toho ne byl Matteo Salvini, který je velkým taky podporovatelem Trumpa, dokonce byl v Americe na jeho kampani a podporoval ho. A jaksi takovéto provází s tím, že ten Trump, že to je totéž, je to vzpoura proti establishmentu. Jestli pak to něco přinese, to už nikoho nezajímá. Ale vzpoura proti establishmentu. Ten Grillo například ten neustále hovoří kasta, antikasta, proti establishmentu a tak dál, a to je veškerý program. Pak už jako nic nedodá v podstatě, ekonomické změny nebo. Hovoří o tom o odchodu z eura, to je jeho, že bude referendum o odchodu z eura. To je. Ale jaksi žádný plán nemá nebo nějaký politický projekt, nemá. Proti establishmentu.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pánové, ještě jednu věc bych se chtěl zeptat. Toto bylo referendum o ústavních změnách, které plno voličů, přiznává, ani nečetlo, takže to skutečně bylo referendum o Matteu Renzi. K čemu takové referendum je, když není o té podstatě, o které být má.

Martin MEJSTRÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Tak už jak tady pan profesor na začátku říkal, Renzi, Renziho idea byla prostě ukázat, že já jsem ten reformátor, já jsem ten velký, on měl před dvěma lety, vzpomeňme si na volby do Evropského parlamentu v roce 2014,

bezprecedentní úspěch demokratické strany a Renziho přes 40 procent, nejlepší výsledek ze všech stran v Evropě. Byl na vrcholu moci a začal právě uvažovat tímto směrem. Já tedy mám podporu obyvatel, jsem populární, jsem dynamický, rottamata, já jsem ten, který vlastně zničil tu starou politickou kastu, on používal ty samé termíny. A takže já jsem ten, který ty změny vlastně dotáhne do konce. A to referendum mělo být vlastně vrcholem jeho, těchto toho těch dvou let těch, těch politických reforem, které měly vyvrcholit tím referendem schválením a jaké odstartování vlastně nějaké nové etapy, budování vlastně funkční Itálie. A ukázalo se, že vlastně lidé toto naprosto zásadním způsobem odmítli.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Co to vypovídá o používání přímé demokracie? Tady bylo tématické hlasování. I když je jasné, že když lidi budou chtít hlasovat jinak, tak prostě budou hlasovat jinak. To samozřejmě.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Možná to je až jakýsi teorém. Že referendum není nikdy o tom, o čem je vyhlášeno. Referendum ve Francii nebylo přece o evropské ústavě, ale o jakýchsi polských instalátérech. To byla přece problém. Podobně toto referendum nebylo o ústavních podmínkách změn, ale bylo o Renziim v podstatě o tom. On taky, tam byla, převládal jakýsi strach z příliš silné vlády, příliš silné vlády, teď bude mít příliš silnou vládu, to bude a z toho je Itálie, o tom je, to se v Itálii toho bojí. Takže to referendum vlastně bylo o, o jednom symbolu, Renzi jako symbol změn. Ke změnám společnost nemá velkou důvěru.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pánové, děkuju za účast v Událostech, komentářích. Děkuju za rozhovor. Na shledanou.

Václav BĚLOHRADSKÝ, politický sociolog

Na shledanou.

Martin MEJSTŘÍK, politolog, Institut mezinárodních studií FSV UK v Praze

Na shledanou.

Van de Bellenův spací vůz místo Hoferova domu hrůzy

5.12.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A díky za něj. Van de Bellenův spací vůz místo Hoferova domu hrůzy. Napsal dnes rakouský list Die Presse v reakci na volbu prezidenta. Prezidentovi Miloši Zemanovi v listopadu důvěřovalo osmačtyřicet procent lidí, což je nejméně za poslední rok. Nedůvěra obyvatel k hlavě státu naopak vzrostla o devět bodů na devětačtyřicet procent. A má tak převahu. Může za to kauza Brady? Do Iráku odletěl polní chirurgický tým. Pomáhat bude u Mosulu. Jakým výcvikem musel projít a jaká rizika na něj čekají? Je pondělí 5. prosince, už v tuto chvíli chodí Mikuláš a myslím, že jen k těm hodným. A já vás zdravím od mikrofonu Českého rozhlasu Plus.

Jeho vnímání úřadu prezidenta bude podobné. Naslouchat, napomínat, zprostředkovávat a promlouvat do duše za kulisami. Van der Bellenův spací vůz místo Hoferova domu hrůzy. Napsal dnes rakouský list Die Presse v reakci na volbu prezidenta. Při prezidentské volbě se ale podle komentáře listu ukázalo, že FPÖ, tedy Svobodní mají obrovský potenciál coby protestní strana, která stojí proti establishmentu. Cítuju: "Republika ještě jednou mobilizovala všechny osoby a zdroje, aby zabránila politikovi FPÖ dostat se do Hofburgu." Píše Die Presse a dodává, že: "Příště už to fungovat nebude. Obrovskou chybou vládních stran by nyní bylo, kdyby pokračovaly dál beze změn." Uvádí list. Vladimír Handl z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, já vás zdravím, dobrý den.

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, jak to je s tou případnou obrovskou chybou vládních stran, kdyby pokračovaly dál beze změn? Ptám se, jaké změny tedy vlastně Rakušané od vládních stran chtějí?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, v Rakousku je značná, značné znepokojení samozřejmě z té, s otázkou globalizace, jako ve všech ostatních zemích Evropy. Čili ti voliči, kteří podpořili Norberta Hofera, to jsou právě ti voliči, kteří se bojí, obávají sociálního sestupu ze svého současného postavení, právě pod tlakem migrační krize nebo příchodu migrantů, přerozdělování prostředků ve prospěch těchto osob, čili to je tato část společnosti, je to vláda zřejmě skutečně k současné době nebyla schopná zajistit nebo získat znovu, získat důvěru v to, že ten systém sociální sice pod tlakem je samozřejmě, ale nicméně že funguje a že i v té perspektivě budoucnosti nedojde k zásadnímu ohrožení. Ani těch středních, ani těch nižších vrstev. A toto si myslím, že zatím vláda, i když se snaží, tak úplně tuto message jako, ten, toto sdělení veřejnosti nepředala.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na druhou stranu, většina voličích Rakušanů dala přednost kandidátovi ze spacího vozu. Jak jsem řekla. Takže myslíte, že i tato část obyvatel, která Hofera nevolila, tak že bude tlačit, nebo očekává na to, že se nějaké změny v imigrační politice v Rakousku uskuteční?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě. Odborníci v Rakousku se celkem shodují v tom, že prohrála vláda zejména, že vláda nebyla schopná, ani jedna z těch hlavních vládních stran nebyly schopny předložit svého kandidáta, což je unikum v rakouských dějinách. Čili vlastně mezi sebou soutěžili kandidáti opozice. A z nichž teda jeden vyhrál. Vláda skutečně prakticky do toho zasahovala jen minimálně. Samozřejmě kancléř Christian Kern podpořil Van der Bellena. Ale ta spokojenost s vládou je skutečně na nízké úrovni. A tam tedy v tomto smyslu skutečně ten míč na straně vlády, zatím s tím úplně pracovat neumí.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. Reagovali na zvolení Van der Bellena různí politici, speciálně evropští. Dokonce i Bohuslav Sobotka v posledních minutách reagoval. Já jen teď v tuhle chvíli tu zprávu přesně nemůžu najít, ale ona nebyla nijak objevná, zkrátka, že je to dobře pro vývoj Evropy a tak dále. Ale ptám se, jakou jistotu, jestliže lidé hledají jistotu v této rozbourané době, obecně, tak jakou jistotu bude představovat právě nový rakouský prezident?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, na očekávání myslím, že přímo od něj, jako od představitele státu jsou směřována do toho, do prezentace, nebo reprezentace státu v zahraničí. Tam byla největší vlastně podpora pro něj ve srovnání s Hoferem. Asi šedesát sedm procent voličů ho preferovalo v této otázce. Dále jeho proevropské pozice, to bylo asi pětadesát procent, čili zase velký náskok nad Hoferem. To byly, myslím, ty hlavní, hlavní momenty. Takže to nejsou vlastně, to nejsou témata vnitřní politiky, to jsou témata, která mají zajistit nějaké působení Rakouska v tom rozbouraném teda světě, evropském světě. Nebo obecně světě. A zároveň jistotu toho, že tento kandidát skutečně, nebo tento představitel bude udržovat Rakousko, řekl bych, v tom hlavním proudu evropských zemí, což znamená, nečeká se od něj nějaká, myslím, žádná změna, ani žádné revoluční posuny, to všechno se čeká skutečně od vlády. On jako vládu, jako takovou exekuturu samozřejmě ovlivňovat může jenom velice málo.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ani není jisté právě v té souvislosti, že nebyl kandidátem žádné vládní strany, že mu bude příliš nasloucháno, jestli tomu dobře rozumím. Ze strany vlády.

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně tak. On má teda velkou autoritu, má značné sympatie, je to člověk, který je prostě v rakouské politice znám, dobře etablován a má přirozenou autoritu veřejnosti i těch politických kruhů, takže on jistě může hovořit o politice, může, může se obracet, apelovat, ale že by přímo politiku formoval, nebo nějak zásadně ovlivňoval, to si myslím, že není, v tomto smyslu to není skutečně prezidentská republika. To je jasné.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, ale jestli se shodneme na tom, co jste zmínil, že totiž Rakousko je zmítáno strachem nebo obavami z toho, jak se zhorší sociální politika vlivem imigrantů a jak je třeba změnit imigrační politiku. A zároveň si zvolili takového proevropského prezidenta, který zjevně se bude obracet do Bruselu především. A Brusel ukázal, jak není schopen nikoho, natož sebe ochránit před imigrační politikou. Tak mně to všechno vlastně nejde moc dohromady, jestli mi rozumíte. Možná mě Vladimír Handl z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy rozuměl dobře, leč z příjmu vypadl. Ne, jste tam?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Haló?

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ano, pane Handle, slyšíme se?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Slyšíme se, já vás slyším, ano.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, slyšel jste ten dotaz? Totiž ...

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano, slyšel jsem, že to je, ano, zvláštní ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Že mi to nejde dohromady, prostě Brusel neochránil Evropu a zároveň tento prezident se bude do Bruselu bezpochyby obracet o nějakou konzultaci nebo pomoc. Takže jak to jde celé dohromady?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Brus..., prezident nebude spravovat rakouskou politiku, on bude Rakousko představovat. Pokud jde o tu politiku uprchlickou, nebo řešení krize, tak samozřejmě ani Brusel, ale ani členské státy Evropské unie nebyly schopné včas a zejména ne preventivně tu situaci řešit. Takže tam jsou všichni na tom s tou svojí vinou nebo neschopností celkem stejně. Rakouská politika se vydala nějakou cestou, s tím, že uzavřela tu balkánskou, balkánskou trasu uprchlickou. Takže ta teda hledá nějaké řešení. Ale samozřejmě ten míč je teďka na straně všech vlastně těch členských států, které by měly, měly dospět k nějakému kompromisnímu řešení, které by mělo evropský rozsah, to znamená ochrana vnější hranice a tak dále. Jak o tom stále mluvíme. Ale to jsou všechno typy, nebo body na agendě vlády. A případně Bruselu. Nikoli teda toho prezidenta. Ten prezident skutečně má vlastně zastupovat tu zemi v těch nejobecnějších otázkách.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rozumím. Rozumím. Zároveň ovšem záleží teď do značné míry na vládě, jestli má tento nově zvolený rakouský prezident ještě šanci být zvolen třeba podruhé, protože jestliže tam ty imigrační toky nebudou nějak výrazněji regulovány, tak jak si to ti lidé, kteří teď volili Hofera přejí, tak prostě příště možná přijde ten Hofer. Je to tak?

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To je naprosto přesné, přesný odhad. Ovšem záleží tady jednak samozřejmě na rakouské politice a rakouské vládě, to znamená, /nesrozumitelné/ vlády, která není v dobré kondici, ale nicméně snaží se a drží tu, drží ty otázky teďka hodně teda angažovaně. A zároveň ani ta rakouská, to rakouské řešení není prostě to skutečné. Musí být evropské řešení. Čili tam jsme všichni tak trochu jaksi závislí na tom, že nějaké evropské řešení přece jenom v těch nejbližších dvou letech se vytvoří.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Vladimír Handl z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy byl mým prvním hostem, moc vám děkuju, pane Handle.

Vladimír HANDL, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji, na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na shledanou.

Van der Bellen: „zelený diktátor“, který hájí gaye a brojí proti pravici

5.12.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Zahraniční
iDNES.cz, Oldřich Mánert

Alexander Van der Bellen v neděli potvrdil své květnové vítězství v prezidentských volbách. Proevropský politik si kvůli svému tvrdému postupu proti Norbertu Hoferovi a sympatiím k ekologicky smýšlející partaji vysloužil přezdívku Zelený diktátor. V úřadu se může opřít o ekonomické znalosti i více než dvacetileté zkušenosti v politice.

Dvaasedmdesátiletý Alexander Van der Bellen měl už v neděli večer důvod k oslavám. V opakovaném druhém kole prezidentských voleb porazil svého pravicového soka Norberta Hofera (výsledek rakouských voleb zde). Evropští lídři si jistě oddechli. Ve Van der Bellenovi totiž našli nového spojence. Konzervativní voliči upozorňují, že prošedivělý politik směřuje příliš doleva.

Saša, jak Van der Bellenovi kvůli jeho ruskému původu přezdívali nejbližší, musel už během kampaně odrážet nařčení z údajných komunistických choutek. Objevily se také informace, že během studené války byl špiónem německé Stasi. Van der Bellen je rázně odmítl.

Hofera porazil i díky své profesorské odměřenosti. „Pokud Hofera označíme za ofenzivního útočníka, který mohl uspět pouze, pokud by se držel zkrátka, pak Van der Bellen přišel v roli přívětivého postaršího gentlemana,“ vysvětlil pro server The Local politolog Peter Hajek. Uprchlíci z Estonska

Cesta do politiky byla pro Van der Bellena trnitá. Narodil se 18. ledna 1944 jako syn Alexandera a Almy Konstantinových. Jeho otec byl v Rusku narozeným bankéřem, matka pocházela původem z Estonska, dávne kořeny má rodina i v Nizozemsku. Před válkou žili ve Vídni, stále však neměli rakouské občanství. Po příchodu Rudé armády rodina prchla do Tyrolska, kde Van der Bellen podle svých vzpomínek prožil idylické dětství.

Rakouskými občany se stali oficiálně až v roce 1958. Rodiče se doma bavili rusky, Van der Bellen však z tohoto jazyka ovládal jen pár slovíček. Později vysvětlil, že jeho rodiče nechtěli, aby byl mezi svými vrstevníky

považován za přistěhovalce. V roce 1962 úspěšně završil studia na Akademickém gymnáziu v Innsbrucku. Na univerzitě posléze získal doktorát z ekonomie.

V roce 1980 byl jmenován profesorem ekonomie na Vídeňské univerzitě. Mezi lety 1990 a 1994 zde byl děkanem fakulty sociálních věd a ekonomiky, píše The Telegraph . V průběhu let se stal expertem na finanční procesy ve veřejném sektoru, fiskální politiku, veřejné výdaje, ekonomické regulační mechanismy vlády a obor dopravy a životního prostředí.

Do vyšší politiky vstoupil v roce 1994 coby člen rakouské strany Zelených. Za tuto partaj zasedal v rakouské Národní radě. V roce 1999 poskočil do čela strany. Pod jeho vedením dlouho vzkvétala. V parlamentních volbách zaznamenala rekordní úspěchy. V roce 2008 však přišla po téměř deseti letech o část voličské základny. Van der Bellen rezignoval.

Přesunul se do městské rady ve Vídni, kde se zabýval převážně sektorem vysokoškolského vzdělání a výzkumu. „Prošel jsem si cestu od arogantního antikapitalisty až ke štědrému levicovému liberálovi,“ sdělil v jednom z rozhovorů. Do letošních prezidentských voleb šel jako nezávislý kandidát s podporou strany Zelených.

Naplnio v nich projevilo své liberální postoje vůči Evropské unii. „Mluvím tady o Evropě. E-V-R-O-P-Ě. Nikdy jste o ní neslyšel?“ opřel se Van der Bellen do Hofera v jedné z televizních debat. Ten ho nařkl z toho, že do politiky tahá své praktiky z působení na vysokých školách.

Budoucí prezident se však nebál přitvrdit a slíbil, že v případě vítězství Svobodné strany Rakouska (FPÖ) v řádných parlamentních volbách v roce 2018 nejmenuje rakouským kancléřem jejího předsedu Heinze-Christiana Stracheho. Obdobně by se zachoval i v případě hrozících předčasných voleb.

Členem FPÖ je přítom i Hofer. Za tato tvrdá slova si Van der Bellen vysloužil přezdívku „Zelený diktátor“. Podle průzkumů je přítom FPÖ favoritem na vítězství ve volbách. Jednotná Evropa

Van der Bellen se sympatiemi k myšlence jednotné Evropy nikdy netajil. Ve své knize z roku 2015 dokonce podpořil myšlenku takzvaného evropského federalismu .

Otevřeně podporuje sňatky homosexuálů a těší se velké oblibě u rakouských celebrit i vysoce postavených politiků. Navzdory umírněnému vystupování ho podporuje i silná voličská základna mladých lidí. Jeho liberální postoje mohou být pro mnohé překvapivé. Van der Bellen byl vychován v duchu luteránství. Později však od praktikování víry zběhl. Nechal se však slyšet, že se řídí morálními principy Nového zákona.

Teprve před rokem si vzal za ženu svou dlouholetou přítelkyni Doris Schmidauerovou. Z prvního manželství má dva dospělé syny. Schmidauerová je od roku 1989 členkou strany Zelených. Ve straně podle svých slov hodlá zůstat i během plnění povinností první dámy.

Van der Bellen se v lednu stane druhým nejstarším prezidentem v dějinách Rakouska a zároveň prvním přímo zvoleným sympatizantem strany Zelených v celé Evropě.

Jeho vítězství ve volbách u mnohých vzbuzuje obavy právě kvůli jeho věku i zálibě v cigaretách. V srpnu musel vyvracet spekulace o tom, že u něj lékaři diagnostikovali rakovinu. Zveřejnil své lékařské záznamy, které dokázaly, že má „krásné plíce“. Cigaret se však nehodlá vzdát. „Kdysi jsem na pár měsíců přestal. Proč bych se ale takhle mučil v mém věku!“ sdělil.

V kampani před opakovanými volbami mu na sociálních sítích pravicoví extremisté vyhrožovali smrtí, proto jej na předvolebních akcích doprovázeli členové speciálního komanda Cobra.

Situaci však ustál s klidem sobě vlastním. I ten mu podle všeho pomohl do křesla rakouského prezidenta. Otázkou zůstává, jak se dokáže poprat s rostoucími populistickými a pravicovými tendencemi v Evropě. InsertSingleVideo

URL| http://zpravy.idnes.cz/profil-alexander-van-der-bellen-rakousko-prezident-fx0-zahranicni.aspx?c=A161205_114011_zahranicni_ert

Přední akademik Balabán pro PL: Totálně se změní fungování společnosti, to jediné je jisté.

5.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Rozhovory

Jan Rychetský

Islámskému státu někdo pomáhal s ropou, zbraněmi a potravinami

ROZHOVOR Islámský stát bude na teritoriu, které ovládá, zlikvidován. Jeho ideologie a bojovníci ale nezmizí. Jestliže je tam podle údajů evropských zpravodajských služeb čtyři až pět tisíc bojovníků s evropskými pasy, tak se už nyní začali vracet do Evropy. To říká v druhé části rozhovoru bezpečnostní analytik, jenž od roku 2005 vede Středisko bezpečnostní politiky Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, Miloš Balabán.

Na konferenci věnované projektu nových čínských hedvábných stezek jste prohlásil, že by mohl pomoci ekonomicky slabým jižním zemím, což by v důsledku mohl být i dobrý nástroj k potírání islámského radikalismu. Není to moc velký idealismus či v nedohlednu?

Také jsem ale řekl, že USA na počátku této dekády vystoupily s projektem hedvábné stezky, který se týkal konkrétně Afghánistánu. Myšlenka, že na základě ekonomického pozvednutí země můžeme dosáhnout odradikalizování části populace, která nevidí jiné možnosti přivýdělků než bojovat třeba za Tálibán, byla zcela správná. Problém v případě Američanů tkvěl v tom, že na to neměli ekonomické prostředky. Jestliže dnes Čína přichází s projektem Hedvábné stezky a je ochotna do toho projektu alokovat poměrně značné finanční částky, tak by to mohlo vyjít. Tuším, že ve fondu Hedvábné stezky je čtyřicet miliard dolarů a plus k tomu Asijská infrastruktura a investiční banka, která disponuje sto miliardami dolarů. Ochota investovat do infrastrukturačních projektů i v rizikových regionech, jako je Pákistán, Střední Asie či Afghánistán, je podle mě krok správným směrem. Ostatně Afghánistán se poprvé po železnici spojil s východním pobřežím Číny, kde je poptávka po afghánských rozinkách. Na čínském trhu uspěly. Je to malý krok, ale důležitý.

Stejně jako v Afghánistánu je třeba postupovat i v zemích Střední Asie. Zdejší země stojí bezpečnostně na sopce s ohledem na svůj socioekonomický vývoj. Kdyby tam řada lidí viděla jinou životní perspektivu než v nějakých radikálních uskupeních a měla by před sebou jistotu práce či solidní obživy, mohla by se míra radikalismu zmenšit. Uváděl jsem příklad Pákistánu, kde je obrovský problém nedostatku elektrické energie. Čína tam staví několik tepelných elektráren, které mají odstranit energetický deficit. Pokud nemáte energii, nelze rozvíjet průmyslovou výrobu ani zemědělství. Z tohoto hlediska si myslím, že přístup je správný. Na druhé straně Čína není žádná altruistická země a vidí v tom pochopitelně šanci i pro nějaký vlastní ekonomický benefit. Nicméně to je naprosto přirozené a nelze se tomu divit.

Když se ale podíváme do historie, jak fungovala Hedvábná stezka, tak byla z hlediska bezpečnosti vždy dost riziková. Nemyslíte si, že projekt je z tohoto pohledu nedomyšlený?

Ochrana kritické infrastruktury, mezi níž patří i dopravní tepny, je samozřejmě klíčová. Jednoznačně záleží na tom, do jaké míry se k projektům postaví místní vlády a nakolik budou schopny věnovat své síly k tomu, aby jednotlivé dopravní koridory a jiné stavby ochránily. Podle mě zas tak úplně bezmocné se svými vojenskými a bezpečnostními kapacitami nejsou. Máte ale pravdu, že jde o určité úzké hrdlo celého plánu. Protože radikální islamisté musí v ekonomickém rozvoji logicky vidět ohrožení svých plánů a jistě podniknou vše k tomu, aby takový vývoj překazili.

Ze Středního východu a Afriky ohrožuje Evropu vývoz radikálního islámu. Pomůže zničení Islámského státu (IS) anebo jen posílí další radikální či teroristické organizace, které se více zaměří na útoky v Evropě či USA?

Je to poměrně jasné. Islámský stát bude zlikvidován, respektive na teritoriu, které ovládá. Bude to obtížné, ale je to splnitelné. Ideologie a bojovníci ovšem nezmizí. Jestliže je tam podle údajů evropských zpravodajských služeb čtyři až pět tisíc bojovníků s evropskými pasy, tak ti se začnou vracet do Evropy. Všechny není možné podchytit a zadržet. Včera jsem četl analýzu jednoho holandského bezpečnostního experta, který uvedl, že se v Evropě nachází několik desítek džihádistů, kteří jsou potenciálně připraveni v evropských městech páchat teroristické útoky. Leccos potvrzují i nedávno odhalené plány útoků ve Francii. Stručně řečeno existuje přímá úměra mezi likvidací IS v Sýrii a Iráku a růstem teroristických hrozeb pro Evropu.

Druhý aspekt je, že IS může metastázovat i do oblastí mimo Blízký východ. Viděli jsme v Libyi, že tam měli základnu a podařilo se je eliminovat. Nicméně boj ještě není u konce. Také je možné, že se buňky IS dostanou i do jiných zhroucených států v Africe, třeba v oblasti Sahelu, které nekontrolují vlastní bezpečnostní situaci.

Obyvatelstvo vidí uřezávání hlav, upalování zaživa, používání žen a dětí jako živých obranných štítů, ale přesto mezi nimi mají teroristé z IS velkou podporu. Jak je to možné?

Jedna z příčin podpory IS spočívala v naprosto neracionální politice irácké vlády, která nebyla schopna zajistit rovnost sunnitů a šíitů. Z tenzí, které mezi nimi vznikly, nakonec těžil i IS. A pak je zde ještě jedna otázka, na kterou stále nemáme zcela jasnou odpověď: Kdo a jak z vnějších regionálních aktérů podporoval IS? Je např. propočítáno, že IS potřeboval k zajištění svého fungování a vojenských aktivit čtyřicet tisíc barelů ropy denně. Pak také IS potřeboval potraviny, zbraně, atd. Někdo s tím prostě musel IS pomáhat.

Pořád se hovoří o třetí světové válce. Co si myslíte o podobných úvahách?

Třetí světová válka nebo nová studená válka jsou tak trochu floskule. Byl bych v zacházení s těmito pojmy opatrný. Studenou válku známe a víme, co obnášela. Bipolární svět s jeho ideologickým pozadím je dnes minulostí, dnes existuje více pólů moci a vlivu. Navíc i přes nemalé spory a střety, třeba mezi Západem a Ruskem, existuje řada formátů ke vzájemné komunikaci mezi politickými lídry. O G20 již byla řeč, jsou ale zde i jiné jako např. APEC. A i přes sankce proti Rusku se podívejme, že se s Ruskem komunikuje na nejvyšší úrovni. Stačí se podívat na návštěvy západních státníků v Moskvě za poslední dva roky. A samozřejmě existují i alternativní formáty nezápadních aktérů jako BRICS nebo ŠOS, které musíme brát na vědomí.

Přesto ale existují i rizikové momenty, např. možnost vojenských incidentů mezi NATO a Ruskem na východě Evropy a Čínou a USA v Jihočínském moři. Mám nicméně za to, že všichni aktéři si dobře uvědomují, co je v sázce a že nikdy nepřekročí ony červené čáry. Komunikační kanály stále fungují.

Když se podíváme do knihy Střet civilizací, tak těch nebezpečných hraničních zón existuje poměrně dost. Takže riziko malého střetu, který vyroste, není až tak nezanedbatelné...

Je pravda, že je Evropa obklopena řetězem lokálních konfliktů, které bezprostředně ohrožují její bezpečnost. Před pěti lety jsme nepředpokládali, že k tomu může dojít. Něčemu Západ napomohl sám svojí hloupou politikou v Iráku či Libyi, kde se po pádu Kaddáfího otevřelo migrační okno do Evropy. Klíčová je dnes otázka, zda bude Evropa schopna řetěz stávajících a potenciálních konfliktů eliminovat a řešit. Jasně je jedno, jak v případě Blízkého východu, Severní Afriky nebo Sahelu to zabere hodně dlouhou dobu, bude to komplikované a drahé z hlediska humanitární a rozvojové pomoci a nepochybně i vojenské síly. Nyní jsme hodně koncentrováni na Sýrii či Libyi, ale když se třeba podívám na situaci v zemích Sahelu vidím zde také možnost vzniku nových Sýrií či Libií. A je zde také obrovský migrační potenciál. Lidé bez budoucnosti ji budou chtít hledat v Evropě. Rozumím proto německé snaze o nový Marshallův plán pro Afriku.

Nebyly počátečním spouštěcím mechanismem nepokojů na Blízkém východě konflikty mezi Židy a Palestinci?

Tak se to interpretovat nedá. Naopak si myslím, že Evropa může být velmi ráda, že má na Blízkém východě jeden stabilní stát, Izrael, který vyznává euroatlantické hodnoty. Se svou vojenskou a ekonomickou silou je navíc velmi důležitým hráčem v regionu. Navíc podle mě některé arabské státy využívají palestinský problém jako omluvu pro své záměry, aniž by to s Palestinci mysleli upřímně.

Jaká je vaše prognóza změn ve světě v příštích několika desetiletích?

Odpovím trochu jinak. Kdybychom zde seděli před pětadvaceti lety, tak by ani jeden z nás netušil, co všechno může se světem udělat vznik a rozvoj internetu, mobilní komunikace a sociálních sítí, jak ho může změnit. Na naší listopadové 12. Pražské bezpečnostní konferenci Věda, výzkum, inovace, vzdělávání jako klíč k prosperitě a bezpečnosti EU a České republiky panovala shoda v tom, že se nacházíme v éře digitální revoluce, která totálně změní společnost a její fungování. To je asi jediný jistý fakt pro budoucnost. Jisté ovšem také je, že se budeme muset vyrovnávat s fenoménem nepředvídatelnosti, nepředvídatelných událostí. Letošek v podobě brexitu nebo výsledku amerických prezidentských voleb to dokazuje.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1337&clanek=465619>

Komu straní české deníky?

6.12.2016 zpravy.tiscali.cz str. 00 Zprávy / Magazín

red

Senátní a krajské volby mají svůj dozvuk v mediální analýze toho, jak politiku v předvolebním období pokrývaly české tištěné deníky a vybrané zpravodajské servery. Píše o tom web Hlídací pes.

Podle mediální analýzy Nadace Open Society Fund Praha prezentovaly tištěné deníky a zpravodajské servery před volbami znatelně pozitivněji politické hnutí ANO v kontrastu s ČSSD.

První výstupy z analýzy již na konci října popsal HlídacíPes.org. Nyní je analýza k dispozici kompletní. Její prezentace je ke stažení ZDE.

Babiš kontra Sobotka. A Zeman

Předsedu hnutí Andreje Babiše ovšem prezentují česká média negativněji než Bohuslava Sobotku.

Nejpozitivnější mediální obraz mělo před volbami uskupení Starostové a nezávislí, nejnegativněji byla naopak prezentována KSČM.

Mediální analýza pro Nadaci OSF připravili výzkumníci z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Zkoumali politickou nestrannost a vyváženost tištěných a online médií v průběhu nedávných voleb, konkrétně v období od 9. září až 14. října 2016.

Obsahová kvantitativní a kvalitativní analýza byla zaměřena na tištěné deníky Blesk, Mladá fronta Dnes, Právo, Lidové noviny, Hospodářské noviny a na webové zpravodajské portály aktuálně.cz., idnes.cz, lidovky.cz, novinky.cz.

“Kvantitativní analýza ukázala, že předvolební zpravodajství bylo výrazně prezentováno jako boj ANO versus ČSSD a jako personifikovaný souboj Andreje Babiše s Bohuslavem Sobotkou,” říká vedoucí výzkumu Tomáš Trampota z FSV UK.

Bez zajímavosti není, že opoziční strany ODS a KSČM byly zmiňovány výrazně častěji než třetí vládní strana KDU-ČSL.

To podle Trampoty potvrzuje skutečnost, že vláda je médiu prezentována zejména prostřednictvím ČSSD a ANO a jejich lídrů.

Charakteristika tištěných deníků

Deník Blesk prezentoval nadprůměrně pozitivně Miloše Zemana, hnutí ANO a ODS. Naopak negativněji byla v Blesku prezentována ČSSD a dosluhující hejtman Michal Hašek.

Pro deník Blesk byla navíc typická otevřenost agendě prezidenta. Nadále platí velká míra depolitizace tohoto deníku, který se věnuje politice jen velmi málo a spíše skandalizující formou.

MF Dnes přinášela častěji než ostatní média texty se spíše neutrálním vyzněním a vykazovala po většinu sledovaného období objektivní přístup k politickým subjektům.

Stranění MF Dnes hnutí ANO Andreje Babiše a zároveň vlastníku titulu se ukazuje spíše nepřímo: věnováním patřičného prostoru aktivitám vlastníka Student Agency Jančury proti hejtmanovi Haškovi či glorifikací Andreje Babiše v reportáži z volebních meetingů, kde je předseda hnutí ANO vykreslen jako dynamická a přátelská osobnost bez jakéhokoli kritického odstupu. Ještě silnější stranění prozradil povolební komentář šéfredaktora listu Jaroslava Plesla.

Významnou součástí předvolební MF Dnes bylo také opakované umisťování reklam hnutí ANO na stránkách deníku, případně dopis voličům zabírající polovinu strany. Žádný jiný politický subjekt reklamní prostor v MF Dnes nezískal. (Spíše než o záměr vydavatelství šlo však v tomto případě o bojkot ze strany ostatních politických stran, pozn., red.)

Přidružený webový portál idnes.cz přinesl ze všech srovnávaných titulů nejvíce článků zaměřených na volební tematiku. Charakteristické bylo nadprůměrné množství negativních zmínek o ČSSD a o Miloši Zemanovi a velké množství pozitivních zmínek spojených s hnutím ANO.

Ve srovnání s MF DNES přinesl deník Právo ve svém předvolebním zpravodajství více negativních zmínek, a to hlavně o Andreji Babišovi a hnutí ANO.

Citelný příklon Práva k ČSSD se ukázal také v pozornosti věnované agendě Bohuslava Sobotky a sociální demokracie, a to zejména na titulních stranách.

ČSSD byla rovněž stranou, která na stránkách Práva výrazně inzerovala. Často docházelo k synchronizaci redakčního článku podporujícího Sobotku a ČSSD s inzerátem strany na stejné straně.

Míra negativního rámování Andreje Babiše a hnutí ANO se z Práva přelévá i na stránky organizačně propojeného serveru novinky.cz, přestože jeho politická agenda je méně výrazná než u tištěného Práva.

Lidové noviny se obdobně jako MF Dnes vyznačují převahou neutrálních článků a jejich politické stranění se tak projevuje spíše výběrem témat. Nejvíce negativních zmínek se týkalo Milana Chovance, zejména ve vztahu k údajnému plagiátu jeho bakalářské práce.

Negativní hodnocení ČSSD jako strany je dále posíleno zmínkou o dalších čtyřech politicích (tři z nich z ČSSD), kteří měli rovněž "opletačky s kvalifikačními texty" či skandalizačními a zavádějícími titulky u kauzy hejtmána Moravskoslezského kraje Miroslava Nováka a jeho směnky na 1,8 mil. korun. Portál lidovky.cz pak věnuje nejvíce negativních zmínek prezidentu Miloši Zemanovi a překvapivě také hnutí ANO a osobě Andreje Babiše.

Naopak nikoho asi nepřekvapí, že Hospodářské noviny se nejvíce negativně vyjadřují o Andreji Babišovi, Miloši Zemanovi a o KSČM.

Antizemanovský přístup je patrný rovněž u spřízněného webového portálu Aktuálně.cz, který byl navíc poslední týden před volbami výrazně otevřený agendě Karla Schwarzenberga, přestože přinášovaná témata neměla aktuální zpravodajskou razanci a signalizovala tak příklon zpravodajského serveru k čestnému předsedovi TOP 09.

Připravila redakce Ústavu pro nezávislou žurnalistiku

URL| <http://zpravy.tiscali.cz/komu-strani-ceske-deniky-289851>

Sjezd německých křesťanských demokratů potvrdil v čele CDU Angelu Merkelovou

6.12.2016 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Němečtí konzervativci se nadechují k finiši před parlamentními volbami v příštím roce. A bude to s kancléřkou Angelou Merkelovou v čele. Na stranickém sjezdu v Essenu získala téměř devadesát procent hlasů.

Angela MERKELOVÁ, německá kancléřka

Vážený delegáti, vaši volbu přijímám. A z výsledku mám radost. Děkuji vám za projevenou důvěru.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Poděkovala Angela Merkelová. Také prohlásila, že volby budou nejtěžší od znovu sjednocení Německa. Její strana prý musí zabránit vzniku koalice sociální demokracie, Zelených a levice. Kancléřka také bojovně prohlásila, že úplné zahalování obličeje nepatří k Německu a mělo by se zakázat. Německé právo má podle ní vždycky přednost před šarijou. Merkelová usiluje o čtvrté zvolení kancléřkou v řadě. A ve své straně, zdá se, že ani na celé německé scéně nemá vážnější konkurenci. Já zvu do vysílání Jakuba Eberleho z katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý podvečer.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak vlastně hodnotit to, že Merkelová získala devadesát procent hlasů delegátů toho sjezdu v Essenu?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, můžeme spekulovat o tom, jestli prostě je těch o sedm procent míň než minule prostě jako ztráta, nebo, nebo není. Myslím významná ztráta. Ale já si myslím, že ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Podle vás je?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že tohle to vůbec není důležité. Protože to už je takové věštění podle, podle kávové sedliny. Já si myslím, že významné je, že ta většina je prostě naprosto, naprosto dominantní. Kdyby to bylo prostě šedesát procent, jako dostal svého času Jiří Paroubek, jako v ČSSD jako jediný kandidát, tak je to samozřejmě významný signál. Ale jestli to je osmdesát devět nebo devadesát tři, to si myslím, že je opravdu, opravdu nehraje roli.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a jak je ale možné, že Merkelová vlastně neměla žádného protikandidáta?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, to si myslím, že není nijak překvapivé. Pokud, pokud vládnete, ať jako premiér nebo prezident, tak se obvykle proti vám ve vaší vlastní straně žádná konkurence nestaví. Pokud, pokud tedy není, není zrovna v tu chvíli na pořadě nějaký významný vnitrostranický střet. Což CDU v tuhle chvíli není, v CDU, když se podíváte na průzkumy, tak devadesát procent příznivců CDU upřednostňuje kandidaturu Angely Merkelové, takže v tuhle chvíli tam prostě není na pořadu, na pořadu dne nějaký střet, nebo nějaké střídání.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. Teď k tomu projevu kancléřky. Odborníci ho označili za jeden z jejích nejkonzervativnějších vůbec. Jak si vysvětlit ten její důraz na odhalování obličeje, když to tak řeknu? Snaží se podle vás lovit ve vodách AFD?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já souhlasím s tím, že ten, že ten projev byl velmi konzervativní. V tomhle tom. Ale na druhou stranu to byl, on byl konzervativní spíš v tom, že nahazoval některé takhle, řekl bych, řekl bych udičky těm konzervativním voličům. Ti v tuhle chvíli můžou být někteří z nich ve vodách AFD. Ale jako zdůraznil bych, že jde o konzervativní voliče, kteří třeba tam odešli z CDU. Nejde opravdu o tu radikální pravici. Proto pro ni, si myslím, byly relativně jednoduché oběti a symbolická gesta třeba mluvit o té burce. Ona mimochodem zdůraznila, že jenom, že to zahalení prosazuje jenom v případech, kde to povoluje zákon. Což v Německu je třeba při úředním styku. To není prostě všude, nebo třeba na ulici. To samé o šarije. Nikdo nezpochybňuje, že prostě jako německé právo je důležitější, než právo šaría. Čili to si myslím, že opravdu jsou taková symbolická gesta, která v důsledku jako moc nestojí.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a může to na voliče zabrat podle vás?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že na určitou část voličů to zabrat může. Protože ona potřebuje kompenzovat, pokud obsluhujete tak široký elektorát, jako má ona, minule dostala přes čtyřicet jedna procent hlasů, tak je jasné, že to rozkročení vlastně od nějakého liberálního, skoro až levého středu, až po tu konzervativní pravici je hodně široké. Takže ona musí nabídnout každému něco.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, to je pravda, ona ...

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

V poslední době právě ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

... ona na druhou stranu prohlásila, že z některých komentářů na sítích zaměřených často proti imigrantům, má pocit, že by, že sami jejich autoři potřebovali integrační kurz. Čili to byla ta tvář na tu druhou stranu. Chce si tímhle způsobem udržet i ty lidi, kteří se k integraci staví celkem pozitivně?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si právě myslím, že tyhle ty lidi si ona potřebuje opravdu, opravdu jenom udržet. Protože ona, a ta kritika byla pochopitelná, ona právě v posledních letech právě obsluhovala, když to řeknu takhle, spíše tu liberální středovou levicovou lidskou skupinu. Ať už tou uprchlickou politikou liberální, ale třeba i některými, některými sociálními zákony. Třeba ona je, se velmi výrazně staví třeba za práva sexuálních menšin. Což není prostě konzervativní agenda. Takže ona prostě potřebuje teď ukázat něco i trošku, trošku na té pravici.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, Německo přijalo loni víc než milion uprchlíků. Což je samo o sobě obrovské sousto, které musí vyvolávat nějakým způsobem ve společnosti třenice. Pak jsou tu teroristické útoky. Nic z toho podle vás neovlivnilo, nebo do budoucna neovlivní její pozici?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ovlivnilo to její pozici. Ona bezpochyby se dostala z té, zase musíme si říct, že, že kolem těch voleb v roce 2013 a po nich její volice, její pozice byla nepřírozeně silná. Ona třeba jako předtím taková nebyla. Takže ona padala opravdu z velké výšky. Takže ten, tady jde spíš o ten kontrast. Tohle jí každopádně ublížilo. Nicméně musíme si říct také k tomu A to B. A to, že třeba ekonomicky se Německu daří opravdu výborně. Nezaměstnanost je kolem čtyř procent, rozpočet buduje přebytky. Tím pádem ve chvíli, kdy se vlastně podaří trošku třeba to uprchlické téma, nebo ten terorismus dostat do pozadí, když to vypadá, že se zrovna nic moc v této otázce neděje, tak vlastně ona najednou opět získává kredit jako ta, která Německo vlastně kormidluje v té hospodářské stabilitě. Zvláště třeba v porovnání s jinými zeměmi. Musíme si uvědomit, že ji voliči chápou v kontrastu s brexitem, s Trumpem, s referendem v Itálii. Takže ona je pro ně, její hlavní deviza je, že ona je garantem stability. A to ona prodává.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Merkelová chce zabránit tomu, aby se moci ujala po příštích volbách koalice sociální demokracie, Zelených a levice, takhle jednoznačně to řekla. Jak pravděpodobná je tahle varianta?

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, volby jsou za dlouho. Ale, ale pokud se podíváme, jak vypadají preference v posledních, v posledních měsících nebo letech, tak příliš pravděpodobná není. Tady jde spíš o to, že vlastně poprvé v historii sociální demokraté dali jasně najevo, že by o tuhle koalici stáli. A tahle koalice je podle všech průzkumů mezi německou

veřejností velmi, ale velmi nepopulární. Tím pádem já si myslím, že pro ni je to spíš velmi, velmi dobrá, velmi dobrý mobilizační nástroj. Protože ona může jasně říct, proti čemu je. A opět, jak jsem říkal předtím, podobně jako s tou šaríou nebo s tou burkou, ji to vlastně vůbec nic nestojí.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to říká Jakub Eberle z katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Já vám děkuji za vaše odpovědi. Na shledanou.

Jakub EBERLE, katedra německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Díky, na shledanou.

Počítačová hra pod stromeček? Stará dobrá krabice nebo vtipně zabalený odkaz

6.12.2016 ČRo - wave.cz str. 00 společnost

Tereza Krobová

Vánoce se kvapem blíží a většina z nás přemýšlí, co koupit. Spousta lidí se rozhodne obdarovat nebo chce být obdarována počítačovou hrou, správně ji vybrat ale není tak jednoduché. Je lepší oldschool klasika v krabici, nebo digitální verze? A které hry se hodí pro děti? O tom mluvili Jaroslav Švelch a Tereza Krobová z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

„Počet digitálních kopií roste, jejich výhodou je fakt, že jsou dost často levnější, protože vydavatelům odpadá nutnost hry tisknout a vydávat, a taky jsou často k dostání dřív, nemusíte totiž čekat, až dorazí,“ vysvětluje výhody digitálních her Krobová. „Zajímavé ale je, že naopak v Česku je pořád víc lidí, kteří především na počítači upřednostňují fyzické kopie. Jejich výhodou je naopak spíš sentimentální, až psychologická – v ruce prostě držíte krabici, můžete sbírat sběratelské verze, které doprovázejí figurky, mapy nebo hezké krabičky.“ V každém případě právě digitalizace podstatně změnila to, jaké hry vznikají. „Díky digitalizaci se třeba mohly rozvíjet nezávislé a indie hry. I taková vývojářská studia. A právě digitální verze hry je pro ně řešením, jak hru rozšířit mezi co největší okruh lidí,“ dodává Švelch. Ostatně právě distribuce mezi velký počet lidí byla velké téma i před revolucí, kdy si lidé předávali různé pirátské kopie nebo ručně opisovali kódy k hrám. Hry se také často stávají dárkem pro děti, rodiče se ale často nevyznají v tom, co je pro jejich ratolesti vhodné a co už nikoli. „Existují různé stránky, které sdružují informace o vhodnosti, o tom, zda je ve hře násilí nebo vulgární jazyk. Taky vám řeknou, jakou schopnost u dítěte hra rozvíjí,“ popisuje Krobová. V Evropě tak funguje třeba systém PEGI, na Slovensku vytvořili originální projekt Vlčata.sk. „V České republice pak můžete použít stránku Jakouhru.cz,“ doplňuje Švelch.

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1676714

Erdogan se bude nyní snažit hrát uprchlickou kartu, říká v rozhovoru pro Security magazin politiký geograf Michael Romancov

6.12.2016 securitymagazin.cz str. 00

ROZHOVOR

Islámský stát ztrácí své klíčové pozice zejména ve své baště Mosulu. Myslíte si, že pokud bude Mosul dobyt, bude to znamenat definitivní konec Islámského státu?

Pokud bude Mosul dobyt mohl by to být začátek konce IS jako teritoriálního aktéra, ale pochybuji, že by to byl konec všem jejich aktivitám. Teroristické útoky budou pokračovat, a dobytí Mosulu bude nejspíš podnětem k pokusu o jejich zintenzivnění.

Po zvolení Donalda Trumpa se spekovalo o tom, že Evropu může čekat „trumpizace“, což se však například v případě Rakouska nezvolením Norberta Hofera nestalo. Nebyl to přece jen příliš černý scénář ze strany kritiků nově zvoleného amerického prezidenta?

Tohle je zatím první případ, budeme muset počkat, co se (ne) bude dít na jaře. Volby v Nizozemí a Francii napoví mnohem více. Z hlediska vítězství „trumpizace“ asi budou rozhodující volby v Německu. Každopádně však z jedné události, ať už ji vnímáme pozitivně či negativně, nemá smysl dělat trend.

Trump již ve své předvolební kampani deklaroval, že chce v dlouhodobější perspektivě zlepšit geopolitické vztahy USA s Ruskem. Jakých dalších vzájemných aspektů se kromě další koordinace protiteroristického boje může toto zlepšení týkat?

Nemám tušení, co všechno, kromě výše řečeného, by chtěl zlepšovat, respektive jak a proč. S výjimkou boje proti mezinárodnímu terorismu nemá Amerika a Rusko v zásadě nic jiného společného. Putin chce svou sféru vlivu, a pokud mu ji Trump bude ochoten poskytnout, tak to jen povzbudí další takové aktéry všude ve světě. To ale není v americkém zájmu.

Jak pohlížíte na další proces přístupových rozhovorů mezi Tureckem a EU? Turecký prezident Recep Erdogan se nechal slyšet, že nechce do EU za každou cenu a hledá možné alternativy, např. SCO (Šanghajska organizace pro spolupráci) Budou podle Vás rozhovory ještě pokračovat dál, nebo definitivně zamrzly na mrtvém bodě?

Nevím, co všechno se Erdoganovi honí hlavou, ale SCO není plnohodnotnou alternativou EU, zatím jí být nemůže a nechce. Erdogan si je vědom, že má v ruce silnou kartu – uprchlíky, a tu se bude snažit hrát. Je primárně na nás, kam mu dovolíme zajít. Můj názor je, že takové Turecko, které teď Erdogan tvoří, nemá v EU co dělat.

Myslel vůbec od začátku Erdogan přístupové rozhovory o možném vstupu jeho země do EU vážně, nebo je pouze využíval jako vhodný prostor pro postupné stupňování svých požadavků (např. zavedení bezvízového styku pro turecké občany v zemích EU apod.)?

Erdogan byl od roku 2003 premiérem, od roku 2014 zastává funkci prezidenta. Evidentní hospodářský vzestup Turecka je spojen s jeho vládnutím, ale právě tak je svázán s těsnou spoluprací s EU. Minimálně zpočátku určitě o vstup do EU usiloval. Jak je tomu teď, co všechno je rétorika, a co jsou skutečné požadavky, nejsem schopen rozlišit.

Francouzský prezident Francois Hollande oznámil, že již nebude obhajovat svou funkci. Kdo má podle Vás největší šanci promluvit do boje o prezidentské křeslo v roce 2017? A má šanci i někdo na oslabené levici (Emmanuel Macron, Manuel Valls)?

Zdá se, že největší šance mají Fillon a LePenová, ale to jsou jen průzkumy. Ostrá fáze prezidentská kampaně, protože zatím se jednalo o „primárky“, bude mimořádně horká a uvidíme, jaká témata a co se kandidátům (ne) podaří voličům „prodat“. Zajímavé také bude sledovat, zda, a případně jak se projeví ruský vliv. Moskva se podobně jako v případě amerických prezidentských voleb již nechala slyšet, koho by v Elysejském paláci ráda viděla, ale zdá se, že teď má ve hře dva „koně“. Komu a proč (ne) dá přednost, a zda bude případná pomoc primárně finanční, či ještě nějaká jiná, bude mít dopady nejen ve Francii, ale všude jinde v Evropě, kde se Rusko snaží volby ovlivňovat.

V Itálii proběhlo referendum o možném zjednodušení politického systému země, které však bylo jednoznačně smeteno ze stolu. Jak silně mohou výsledky referenda otfást silně zadluženou Itálii, potažmo celou EU?

Itálii čeká pád vlády, ale to není něco, na co by Italové nebyli zvyklí. Mnohem důležitější tedy bude, jak se po referendu změní, pokud vůbec, poměr sil – nejprve tedy preference, následně pak poměr sil – mezi italskými politickými stranami. Ti, kteří chtějí odstoupení od eura a odchod z EU, zatím nemají většinu.

PhDr. Michael Romancov, Ph.D. (*1969), politický geograf a politolog zabývající se mezinárodními otázkami. Ve své práci se specializuje na Rusko. Pedagogicky působí na Institutu politologických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a od roku 2005 na Metropolitní univerzitě Praha o.p.s.

URL| <http://www.securitymagazin.cz/zpravy/erdogan-se-bude-nyini-snazit-hrat-uprchlickou-kartu-rika-v-rozhovoru-pro-security-magazin-politicky-geograf-michael-romancov-1404053994.html>

Japonská jaderná energetika po roce 2011

7.12.2016 PRO-ENERGY str. 32 Elektroenergetika

Dominika Wygrysová

Havárie v jaderné elektrárně Fukušima se stala nejen největší podobnou nehodou od Černobylu v roce 1986, ale také předzvěstí velkých změn. Týkají se japonské, ale do jisté míry i světové atomové energetiky.

Tato nešťastná událost stála zemi podle odhadů až 20 tisíc životů a donutila zhruba 300 tisíc osob k evakuaci. Celkové škody se pohybují kolem 3-5 % státního HDP a práce na obnově nejvíce zasažených oblastí pokračuje i v roce 2016. V reakci na tuto katastrofu Německo rozhodlo o odstupu od jaderné energie v následujících deseti letech. I další evropské státy, včetně velmi projaderné Francie tehdy obnovily debatu o bezpečnosti provozu jaderných elektráren, přičemž některé deníky mluvily dokonce o „konci jaderné éry“. Dopad této nešťastné události a to, jak si s ní Japonsko poradí, je tak nutno vnímat v kontextu globální energetické bezpečnosti.

JAPONSKO SE STALO ZÁVISLÉ NA DOVOZECH

Ekonomka Izumi Devalier v rozhovoru pro BBC v roce 2014 uvedla, že Japonsko je nyní třetím největším dovozcem a spotřebitelem ropy po Spojených státech amerických a Číně. Je také největším dovozcem zkapalněného zemního plynu (LNG) a druhým největším dovozcem uhlí. To znamená, že země dováží 90 % svých zásob energie. Oproti roku 2010, kdy země byla schopná obstarat zhruba 20 % své domácí spotřeby energie, v roce 2012 tento poměr klesl na pouhých 9 %, přičemž pouze 1 % tvoří jaderná energie. Z tohoto procentuálního skoku je zřejmé, že se země v posledních letech vypořádává s postupným uzavřením a kontrolou jaderných elektráren, které se neobešly bez problémů, ale také se snahou formulovat novou energetickou politiku. Z průzkumu veřejného mínění přitom vyplývá, že až 70 % japonské veřejnosti chce v budoucnu podobně jako Německo úplný odchod od jaderné energie.

CHYBÍ DOMÁCÍ SUROVINY A HROZÍ ZEMĚTŘESENÍ

Záměrem tohoto článku je posouzení japonské energetické politiky (především jádra) po roce 2011, a to z pohledu SWOT analýzy. Při analýze ex-post však opomíjí kategorii „silných stránek“ a zaměřuje se pouze na slabé stránky (weakness), hrozby a příležitosti do budoucna. Do slabých stránek lze zařadit nedostatečnou podporu veřejnosti spojenou se špatným řízením lidských zdrojů a zatajováním informací o problémech souvisejících s řešením havárie ve Fukušimě. Mezi zřejmé nedostatky také dlouhodobě patří minimální domácí zásoby nerostných surovin, které vedou k japonské závislosti na dovozu ropy, zemního plynu i uhlí. Jako hrozby se jeví v nynější době především narůstající objem kontaminované vody sloužící k ochlazení havarovaných reaktorů, stejně jako nedořešené plány na uskladnění jaderného odpadu, řízení zásob plutonia a další. Dlouhodobou hrozbou, která se již vyplnila, je pak zemětřesení, které díky zeměpisné poloze Japonska bude zemi vycházejícího slunce ohrožovat i v budoucnu. Mezi příležitostmi lze zařadit kontrolu stávajících regulací, které by měly sloužit k bezpečnému provozu jaderných elektráren i v budoucnu. Dále sem řadí změnu přístupu k výzkumu v oblasti nanotechnologií, které by v budoucnu mohly potenciálně úplně proměnit japonskou energetickou bezpečnost.

ODCHOD OD JÁDRA: SLABÉ STRÁNKY

Podíváme-li se na vývoj HDP Japonska v posledních letech, je zřejmé, že především období po velkém zemětřesení a s ním související havárie Fukušimy nebylo pro zemi z pohledu růstu příznivé. Naopak, Japonsko bylo nuceno od roku 2011 investovat zhruba 3-5 % svého HDP na záchranu postižených oblastí, obnovu elektrických sítí, ale také na alternativy k produkci elektřiny z jádra (Graf č. 1). Ještě ve fiskálním roce 2010 bylo Japonsko schopno zabezpečit zhruba 20 % domácí poptávky po energii, v roce 2013 to však již bylo zhruba 9 % a tento trend i nadále trvá. Zatímco jaderná energie tak procentuálně jako zdroj pro výrobu elektřiny klesla mezi lety 2010 a 2013 o celých 10 %, je zřejmé, že země své zásoby v tomto úseku doplnila především ropou a zemním plynem. Tento odchod od jádra však neproběhl bez ekonomických dopadů (Graf č. 2).

HLEDAJÍ SE ÚSPORY

Dle oficiálních japonských statistik byla země k roku 2015 závislá na dovozu asi 91,4 % využívané energie. Průběh změn je přitom následující: v 70. letech 20. století zažila země podobně jako většina velkých ekonomik dopady ropných šoků a následně se rozhodla přijmout opatření za účelem diverzifikace energetického sektoru. Mezi hlavní způsoby řešení zařadila využívání jaderné energie, zemního plynu a uhlí. Výsledkem bylo úspěšné snížení závislosti na ropě ze 75,5 % v roce 1973 na 43,5 % v roce 2010. Tento trend však narušila právě nehoda v jaderné elektrárně Fukušima, která způsobila zvýšení ropné závislosti na asi 47,2 % v roce 2012.

Vláda se tuto situaci snaží zlepšit jednak novým plánem struktury nabídky a poptávky po energetice orientované na stabilní dodávky a snížení nákladů, jednak programem energetických úspor, jenž je v globálním kontextu poměrně úspěšný.

Ceny primárních zdrojů energie mezi lednem 2011 a lednem 2013 stouply o 34 %, přičemž hlavním faktorem byly vyšší ceny LNG (ve stejném období stouply o 77 %). Zároveň byly ceny ovlivněny i politikou premiéra Abeho (tzv. abeconomics), jež vedla k poklesu yenu. Země nahradila krátce po březnu 2011 výrobu z jaderných elektráren výrobou z tepelných elektráren. Byly obnoveny některé závody, které již dříve oficiálně „dosloužily“. Společně s úsporou energie se tak Japonsku v prvním roce podařilo krizi překonat (Graf č. 3).

NÁVRAT K JÁDRU

Náhrada za jádro je sice v zemi proveditelná, avšak s ohledem na deflací, záporný růst HDP a v roce 2011 poprvé po desítkách let zápornou obchodní bilanci, pro zemi není dlouhodobě přijatelná. Po čtyřech letech tak země v srpnu 2015 spustila první jaderný reaktor v elektrárně Sendai. Z analýzy BBC vyplývá, že návrat k jádru je veřejností vnímán velmi skepticky. V další části práce se autorka zaměří na problémy s tímto spojené (Graf č. 4).

PŘETRVÁVAJÍCÍ HROZBY

Ukončení provozu Fukušimy lze rozdělit do tří fází. V prvních letech došlo k odstranění kontaminované vody a vyhořelého paliva z bazénů ve všech havarovaných blocích. Následným krokem bylo odstranění roztavených částí. Třetí fáze samotné dekontaminace celé elektrárny se pak odhaduje na zhruba třicet až čtyřicet let. Situaci samozřejmě stěžuje radiace, kvůli které je nemožné vstoupit do prostoru prvních tří reaktorů. K práci na dekontaminaci je tak nutné přistupovat na dálku pomocí různých strojů, robotů a nových technologií.

Od nehody v jaderné elektrárně Fukušima došlo v Japonsku kromě reálných ztrát především ke ztrátě důvěry veřejnosti vůči vládě. Více než 70 % Japonců si do budoucna přeje úplné odstavení všech jaderných reaktorů, což je pro zemi, která jich po Spojených státech amerických a Francii drží nejvíce, značným problémem. Vláda na tuto změnu veřejného mínění reagovala přijetím Nové strategie národní energie, která se soustředí na snížení závislosti na jaderné energii. Japonsko však reálně musí stále čelit především pěti klíčovými politickým otázkám: jak naložit s vyhořelým palivem, jak spravovat řízení zásob plutonia, jak a kde uskladňovat radioaktivní odpad a jak efektivně řídit lidské zdroje tak, aby došlo k obnovení důvěry veřejnosti.

KONTAMINOVANÁ VODA

Jedním z hlavních problémů, které se dosud vládě nepodařilo vyřešit, je kontaminovaná voda v okolí havarované elektrárny. Tato voda pochází ze tří zdrojů. Prvním je vlna tsunami, která se v průběhu havárie kontaminovala. Druhým zdrojem bylo havarijní chlazení v prvních týdnech, dokud se nepodařilo zajistit cirkulované chlazení bazénů a zničených aktivních zón reaktorů. Voda z těchto dvou zdrojů už nepřibývá. Nyní se významným zdrojem stala podzemní voda, která se dostává i do silně kontaminovaných částí elektrárny. Premiér Abe Shinzo v roce 2013 veřejnost ubezpečoval, že situace je zcela pod kontrolou a Tokio touto situací nebylo a ani v budoucnu nebude zasazeno. Technicky vzato je situace následující: kontaminovaná voda je omezená na bezprostřední oblast jaderné elektrárny, která není větší, než 0,3 km čtverečních. Expozice roční radiace z potravin a vody se odhaduje být nižší, než 0,01 milisievertů. To však neznamená, že společnost TEPCO, jež je provozovatelem Fukušimy a jež je zodpovědná za její vyřazení, se nesetkala při uskladnění obrovského množství kontaminované vody s problémy. Její obsah se totiž jednak stále zvětšuje, jednak dochází k situaci, kdy část vytéká do moře.

ZTRÁTA DŮVĚRY VEŘEJNOSTI

Společnost TEPCO v únoru 2015 vydala novou tiskovou zprávu, kde informovala, že v kontejnerech, které brání úniku radiace, se kromě kontaminované vody hromadí také unikající vodík, jenž by mohl způsobit další explozi. Přinejmenším 26 z 278 kontejnerů tak dostatečně netěsní. Přestože tato informace u japonské veřejnosti vyvolala vlnu paniky, společnost TEPCO uvádí, že obavy nejsou na místě a situace je pod kontrolou. Zároveň však došlo k oznámení o zvýšeném výskytu radiace v odtoku, jenž byl způsoben tím, že na střeše 2. reaktoru se usadila dešťová voda. Přestože si firma byla vědomá toho, že k úniku této vody do oceánu dochází, rozhodla se tuto informaci nesdílet s Jaderným regulačním úřadem. Jedním z důvodů pro tento krok bylo špatné načasování, neboť společnost si po dlouhodobém vyjednávání s rybařskou lobby v té době zajistila vypuštění části dekontaminované vody zpět do oceánu. Když tak tato informace o úniku radiace do Pacifiku vešla ve

známost, japonská veřejnost byla oprávněně nemorálním chováním firmy opět pobouřena. To se také podepsalo na neochotě Japonců znovuobnovovat provoz jaderných elektráren v srpnu 2015.

ŘEŠÍ, CO S JADERNÝM ODPADEM

Jaderné elektrárny při svém provozu produkují externality, se kterými si stát musí dříve nebo později poradit. Mezi ty nejdůležitější patří např. problém vyhořelého paliva. Na konci roku 2011 se jeho objem odhadoval na 17 tisíc tun odpadu, což představuje asi 70 % celkové skladovací kapacity. Nový závod na recyklaci Rokkasho je přitom schopen přetransformovat pouze 800 tun ročně. Z toho vyplývá, že kapacity pro skladování vyhořelého paliva se v blízké budoucnosti nejspíše naplní a Japonsko tento problém bude muset urgentně řešit. Jednou z možností je vytvoření dalších skladovacích prostorů mimo oblast jaderných elektráren. Tento krok by však musel mít podporu domácího obyvatelstva, kterou v nynější době nelze od Japonců očekávat. Podobným problémem je i skladování plutonia. To lze totiž použít na výrobu jaderných zbraní, které Japonsko nevlastní. Přesto však zásoba plutonia vhodného pro recyklaci stoupá a předpokládá se, že zásoby i do budoucna porostou. Například USA v posledních letech vyjádřily obavy z japonské nedostatečné dlouhodobé strategie a hrozby případné proliferace jaderného materiálu. Třetím problémem stejné kategorie je konečné skladování vysoce radioaktivního odpadu. Ani v tomto bodu nenašlo Japonsko, stejně jako řada dalších zemí prozatím řešení. Vládní politika z počátku spoléhala na to, že při dostatečné komunikaci dojde k tomu, že některé z provincií se rozhodnou dobrovolně nabídnout část svého území. K tomu však nedošlo. I zde je zmíněná nedůvěra veřejnosti a konečné řešení problémů tak zůstává v nedohlednu.

PŘÍLEŽITOSTI DO BUDOUCNA

Jaké jsou modely japonské energetické bezpečnosti? Jak uvádějí autoři článku Hitoshi Nasu a Thomas Faunce, tým chemických inženýrů v čele s japonským vědcem Kazunari Domenem v současnosti pracuje na Tokijské univerzitě na možné odpovědi na dosavadní problémy země spojené s energetickou bezpečností. Řeč je o nanotechnologii. Tým tohoto vědce se snaží vytvořit fotokatalytický materiál, jenž by štěpil vodu na vodík a kyslík. Přitom by vznikaly plyny k produkci vodíku a metanolu, které by mohly energeticky zásobovat domy i vozidla.

Politika využití nanotechnologií přitom v posledních letech prošla v zemi nemalou změnou. Před havárií Fukušimy například výzkum a vývoj nanotechnologií měl postavení jako samostatně stojící program. Od roku 2011 však tento výzkum spadá pod čtyři základní společenské cíle stanovené ve 4. plánu pro výzkum a technologie Japonska pro roky 2011 a 2015. Výzkum nanotechnologií je teď tedy v energetické politice Japonska vnímán jako jeden z faktorů, jenž by mohl napomoci realizovat základní cíle plánů, jakými jsou například úplná obnova po tsunami 2011 či podpora ekologických inovací a udržitelnosti životního prostředí. Z nynější situace vyplývá, že japonská politika zaměřená na nanotechnologie zřejmě ve větší míře neovlivní energetický mix země v dohledné době. Mohla by však být komparativní výhodou v budoucnosti.

JAPONCI CHTĚJÍ STAVĚT I NOVÉ JADERNÉ ELEKTRÁRNY

Jak je uvedeno ve zprávě OECD „Údaje o jaderné energii“, v dubnu 2014 japonská vláda revidovala Strategický plán pro japonskou energetiku, jenž shrnuje střednědobé i dlouhodobé cíle. V něm je jaderná energetika stále vnímána jako velmi důležitý zdroj domácí energie. Za předpokladu, že se země zaměří především na bezpečnost, jaderná energie by mohla přispět ke stabilizaci jak nabídky, tak poptávky na energetickém trhu, a to především díky nízkým a stabilním provozním nákladům. Japonská společnost má však ze znovuobnovení jaderných elektráren velké obavy a je tedy zřejmé, že vláda bude muset občany přesvědčit o bezpečnostních a regulačních opatřeních, které byly v tomto směru od nehody ve Fukušimě podniknuty. V případě, že japonský Jaderný regulační úřad potvrdí splnění všech vytyčených podmínek, vláda přistoupí k restartu většiny jaderných elektráren.

Poslední průzkum veřejného mínění z roku 2014 přitom hovoří o tom, že až 56 % Japonců je proti obnovení provozu domácích jaderných elektráren, přičemž až 61% z dotazovaných osob je pro zvýšení cen elektřiny za účelem odklonu od jaderné energie. Plány japonské vlády jsou přitom odlišné. Kabinet premiéra Šinzo Abe v dubnu 2014 vydal nový Základní energetický plán, jenž hovoří o co největším snížení závislosti na jaderné energii. Plány na energetický mix v roce 2030 však počítají se zhruba 20-22 % závislosti na jaderné energii, což je sice asi 4% pokles oproti roku 2010, v dlouhodobé perspektivě však znamená nejen prodloužení provozu některých stávajících elektráren, ale dokonce stavbu nových zařízení. To je pro zemi, která jich má již nyní více, než většina světa, poměrně neobvyklé.

***

Kontakt: dominika.wygrysova@gmail.com

O autorovi| Dominika Wygrysová, O AUTORCE DOMINIKA WYGRYSOVÁ je studentkou 3. ročníku Evropských studií Institutu mezinárodních vztahů na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a 2. ročníku Mezinárodního obchodu na Vysoké škole ekonomické.

Foto autor| Zdroj: Trading Economics, 2016

Foto autor| Zdroj: Statistical Handbook of Japan, 2016

Foto autor| Zdroj: Eurotechnology Japan KK, 2013

Foto autor| Zdroj: Eurotechnology Japan KK, 2012

Foto popis| Graf č. 1: Meziroční tempo růstu HDP Japonska

Foto popis| Graf č. 2: Trendy v celkové spotřebě energie a podíl v procentech energie

Foto popis| Graf č. 3: Primární náklady Japonska na dovoz energie vzrostly od ledna 2011 do ledna 2013 o 34 %.

Foto popis| Graf č. 4: Japonsko vyvázlo za pomoci snížení dopadu letních špiček a zvýšení tradiční výroby elektřiny.

Trampoty Admirála Kuzněcova

7.12.2016 ČRo Plus str. 04 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Na jediné letadlové lodi ruského vojenského námořnictva, která operuje ve Středomoří, došlo v rozmezí několika týdnů už ke druhé havárii palubní stíhačky a zřejmě tedy budou muset letouny k náletům na syrské povstalce napříště startovat ze země. Komentuje Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd, Univerzity Karlovy

Boje v Sýrii se pro svou vleklost, krutost i kvůli skutečnosti, že v nich oči Evropana těžko nacházejí nějakého vyloženě kladného hrdinu, ocitají spíše ve druhé lize mediálního zpravodajství. V poslední době však upoutalo poněkud větší pozornost angažmá ruské letadlové lodi Admirál Kuzněcov, operující ve Středozemním moři poblíž syrských břehů.

Její palubní letouny by měly podporovat armádu prezidenta Asada, leč jejich mise se komplikuje. Již druhý stroj totiž při pokusu o přistání na palubě lodi havaroval. V obou případech se piloti stačili včas katapultovat, ovšem prestiž ruského námořnictva tak utrpěla trhlínu.

Admirál Kuzněcov je v současnosti jedinou ruskou letadlovou lodí a její nasazení v ostře sledované válečné operaci tudíž muselo mít vážné důvody. Jednak přímo bojové, což ale svědčí též o tom, že udržení Bašára Asada představuje pro Rusko absolutní prioritu, pro jejíž prosazení je ochotno, ba možná nuceno použít ty nejlepší prostředky, kterými disponuje, byť právě u uvedeného plavidla je ona charakteristika poněkud sporná. Z dalších důvodů nasazení se pak nabízejí především ještě dva. Prvním je snaha vyzkoušet chloubu ruského námořnictva v praxi, druhým potřeba demonstrovat před světem sílu ruské vojenské techniky. Pokud však Moskvě šlo zejména o prestiž, dost se přepočítala. Skoro od první chvíle, kdy se Admirál Kuzněcov začal blížit k syrskému bojišti, poukazovali západní experti na skutečnost, že jde o plavidlo technicky notně zastaralé, neodpovídající potřebám soudobého boje. Britská média dokonce před nedávnem přinesla zprávu, podle níž na Admirálu Kuzněcovovi nefungují toalety, čili že služba je tam opravdu krušná. Z Britů ale mohla promlouvat i zhrzenost, neboť Británie, kdysi královna moří, nyní nemá v aktivní službě žádnou letadlovou loď, byť staví dvě nové. Jelikož však historie Admirála Kuzněcova, jenž nese jméno po admirálovi ze sovětských dob, v sobě výmluvně odráží ruské i sovětské dějiny posledních tří desetiletí, o zastaralosti lodi asi nelze pochybovat. Stavět se začala v 80. letech v loděnicích v Nikolajevu v Černém moře, což je ale dnes ukrajinský Mykolajiv. Původně se měla jmenovat Riga, v listopadu 1982 byla přejmenována na Leonid Brežněv, v srpnu 1987 na Tbilisi. Do výzbroje byla zařazena až v lednu 1991, plného dokončení se dočkala teprve v roce 1995 coby loď již ruská. Měla mít ještě bratříčka jménem Varjag. Ten však v době rozpadu Sovětského svazu zůstal hodně daleko před dokončením a nezávislá Ukrajina na jeho dostavbu neměla peníze. Loď tedy koupila Čína. Původně prý měla sloužit jako zábavní park, leč Číňané ji nakonec dostavěli a nyní je zařazena v čínském námořnictvu pod

jménem Liao-ning. Pro nás z anabáze Admirála Kuzněcova každopádně plyne jedno pádné poučení: ne všechny zuby, které Vladimir Putin cení, jsou ostré vlčí tesáky.

Jedu s muži!

7.12.2016 Vlasta str. 67 Fejeton

EVA KADLČÁKOVÁ

Mám moc ráda ženy. Jsou fajn, eny. něžné, křehké, praštěné i zábavné... ale zjistila jsem, že e svůj život jedu z nějakého důvodu du s muži. Holky sedí jen na místě spolujezdce.

Muži, to oni zabírají v mé každodenní realitě většinu místa. První mezi nimi táta, se kterým jsem odmalička na jedné vlně.

Však byl také excelentní řidič. A když jsem nedávno na oplátku vezla já jeho, chvíli mě pozoroval a pak řekl: kl: „Řídíš ráda, vid’?“ A to byla ta a nejlepší pochvala a další důkaz koexistence, která nepotřebuje dalších slov.

Druhou podstatnou skupinu nu mužů mi tvoří synové. Kdysi mi jiný milý muž řekl, že budu rodit samé kluky, že to prý má vypořádané na ženské chůzi. Zvláštní teorie, že? Ale když se mi tedy začali líhnout ti chlapečkové, uvěřila jsem tomu. A byla jsem definitivně vtažena do jejich světa. Kde kromě autíček řinčí zbraně, i kdyby to měl být jenom klacek v lese. Mimochodem, klacky, ty se u nás za dveřmi už drahně let nekontrolovaně kupí a žádný z nich se nesmí vyhodit! Zatím mě potřebují, skautíci. Jednoho dne ale vylétnou a nechají mě samotnou tak, jak to muži ženám dělají.

Třetí významnou skupinou jsou partneři. Přicházejí a odcházejí - jak říkám, to muži umějí. Zjevit se v plné zbroji, okouzlit, ovládnout a honem honem vyklidit pole, než je ta ženská zkrátí a připoutá. Nicméně: mám je k smrti ráda.

Za žádnou holku bych je nevyměnila. Jsou sví, jsou báječní a jsou nepostradatelní. Nevím, proč tedy skoro všichni nakonec jeden s druhým strádáme. Naše jazyky se rády dotýkají, mluví ale asi každý jinou řečí.

Čtvrtá klučí parta, to jsou spolužáci, spolupracovníci a sousedé. Ti se vyznačují sympatickou vlastností chtít mě: rozesmát, opít a chránit. Vtipně a otevřeně se mnou jednat a s láskou a něhou mě poslat třeba i do háje, když si o to koleduju. Tuhle otevřenost miluju. Je osvobozující.

No a pátá mužská kolona, to je právě kolona řidičů. Pro mě není zrádná, pro mě je jedna z nejoblíbenějších. Jakmile si sednu za volant, jezdím právě s ní. Ještě ve městě se obvykle je chytím nějakého chlapa v rychlejší pruhu, když se tam náhodou nikdo nežene, ženu se tam já, a ne že ne. Tak co, kluci, říkám jim ta nahlas, vy dneska nic, vy devadesát? To já n do toho jdu! A jako by mě slyšeli, pokaždé se d najde někdo, kdo se za tou potřeštěnou holkou n pustí. Štrádujeme si to krajinou, hoši a já, k muzika nám hraje stejně od podlahy, jako se u podlahy nachází náš plynový pedál, a my se opájíme pocitem svobody, jaký šoférování o samotě dává. Baví mě to velmi! Řídím s takovou chutí, tak z plna hrdla pěju a tak si to s těmi chlapy kolem užívám... Doufám, že se nelze vybodovat sebeudáním se v časopise, a tak na sebe povím, že jsem jela tuhle v tandemu s jedním - jasně, že to byl muž, ženy takhle prostě neřídí - no a pěkně se mi za ním jelo. Měl větší auto, daleko viděl, jel dobře a soustředěně. Když se pustil do předjíždění, věděla jsem, že bude bezpečně i pro mne. Táhli jsme to spolu asi padesát kilometrů. Problém byl jen v jedné věci. Jel sto deset. A já mám ráda sto dvacítku. A tak mi nezbylo než ho na jedné dlouhé rovince přece jenom trhnout. Podíval se na mě, když jsem ho mījela. Usmál se a pokynul. To jsme se hezky projeli, co?

Znamenalo to gesto. Ale když ty jsi, holka, tak netrpělivá, pak tedy adios! Usmála jsem se na něj taky a pokrčila omluvně rameny. Sbohem, láska, já jedu dál...

Ne vždy se loučí jenom muži se ženami. Někdy i holky utečou klukům. A občas jim dokonce i ujedou... *

Eva Kadlčáková * Absolventka žurnalistiky na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. * Působila v rozhlasových a televizních médiích a v reklamě. * Dnes pracuje v Českém rozhlasu. Její fejetony můžete slyšet o víkendech v pořadu Kolotoč na Dvojce anebo na stanici Český rozhlas České Budějovice.

Foto autor| ILUSTRACE GABRIELA RYŠKOVÁ / FOTO ARCHIV

Tat'jana Medvecká

7.12.2016 **Moje zdraví str. 58 Jak se máte?**

Markéta Ostřížková

V civilním životě nic nehraju a nevymýšlím si

Poprvé jsem Tatjanu Medveckou poprosila o rozhovor po představení „Život jako smršť“ v divadle Viola. Místo odpovědi se na mne zadívala svýma velikýma očima. Ticho, které se rozhostilo, bylo najednou velmi hlasité a výmluvné.

Pochopila jsem, že není vhodná chvíle, a s omluvami jsem se odporoučela.

Napodruhé, po několika měsících a letmých setkáních v divadelním zákulisí, mi tato výjimečná osobnost české divadelní a filmové scény rozhovor přislíbila. Svůj slib splnila s absolutní precizností, tak jak dělá vše po celý život.

* Předlohou „Smršť“ jsou memoáry Consuelo de Saint-Exupéry. Její manžel Antoine, ten milý autor „Malého prince“, podle nich oplýval dosti nečekanými vlastnostmi a život s ním asi nebyl procházkou růžovou zahradou...

To máte pravdu, taky proto jsme naší inscenaci dali oproti názvu knižní předlohy („Paměti růže“) název, který snad lépe postihuje ten dynamický vztah a dramatický život obou protagonistů. Vzpomínám si, že když jsem text Consuelo četla na pokračování v rozhlase, nevycházela jsem z údivu. Takhle že se choval Antoine de Saint-Exupéry? Autor slov o věčné zodpovědnosti za to, cos k sobě připoutal? A pochopila jsem, že se život nedá vměstnat do úzkých šablon typu „povznášející literatura rovná se autor světec“. Život je zkrátka složitější a mnohem, mnohem barevnější. Jedna paní psychoterapeutka mi po premiéře řekla, že na naši inscenaci bude posílat své klientky. Prý jí ušetříme spoustu vysvětlování.

* Skvělý zážitek jste divákům ve Viole poskytla v jiném představení, adaptaci krátkých povídek Antona Pavloviče Čechova „Když teče do bot“. Ještě dlouho v nás rezonoval humor, jemuž uplývající čas neubírá na aktuálnosti. Vaše Arkadina v Čechovově „Rackoví“, který se hrál ve Stavovském divadle, sděluje: „Nic, co jsme vyslovili, vykonali, nelze vzít zpátky a zároveň vše mizí v nenávratnu.“ Máte vy sama blízko k té zadumané, hloubavé až (řečeno dnešním jazykem) depresivní ruské duši?

Asi bych nepoužila slovo depresivní, depresi vnímám spíš jako něco, co vás úplně ochromí, paralyzuje, kdežto u klasické ruské literatury cítím přes všechny tíže a boly občas nějaké, byť mihotavé „světlo na konci tunelu“. A třeba právě u Čechova je dokonale namíchaná skepse, ironie, žal i komediální nadhled. Jeho způsob nazírání světa je mi opravdu hodně blízký. Ocituju vám jednu situaci, kterou si poznamenal do svého zápisníku: „Ach, ty můj špuntíku, pravila snoubenka něžně. Snoubenec uvažoval, potom se urazil a rozešli se.“ Geniální.

* V inscenaci „Když teče do bot“ tančíte v jedné scéně naprosto dokonalé baletní sólo Odette z „Labutího jezera“. Původně jste skutečně chtěla být baletkou, jak se tedy stalo, že jste se ocitla v činohře?

Vy řeknete dokonalé baletní sólo. Obávám se, že kdyby mě viděla kterákoli moje kolegyně z baletu, určitě by to jako dokonalé neoznačila. Já to jenom napodobuju. Takže to berte tak, že jsem na YouTube zhlédla několik videí „Labutího jezera“ nebo taky „Umírající labuť“ a pak to nějak přetavila do toho, co jste viděla. Ale přiznávám, že balet odmalička miluju, vlastně jsem celé mládí protancovala, ale nedostala se do baletní přípravky Národního divadla, takže si každou rolí, ve které můžu tančit, tak trochu plním své nerealizované dětské sny.

* Národní divadlo je vaší domovskou scénou téměř od samého začátku vaší kariéry. Jaký to byl pocit - stát na nejslavnějších prknech v mladém věku?

Myslím, že když je člověk mladý, bere spoustu věcí tak nějak samozřejmě. Prostě tady mě máte, chci hrát a hrát a hrát. Že to bude složitá cesta, jsem si asi ani moc neuvědomovala. Což neznamená, že bych o sobě nepochybovala a byla nějaký suverén. Spíš naopak. Ale s odstupem času si uvědomuju, že jsem vlastně měla veliké štěstí, protože hned první inscenace, ve které jsem už jako angažovaná členka divadla hrála, se povedla. Byli to „Milenci z kiosku“, režíroval je tehdy mladý režisér Ivan Rajmont a účinkovali jsme my, nastupující herci, tehdy taky mladí: Jirka Štěpnička, Petr Svojtka, dramaturg Tomáš Engel a já. Říkalo se, že do Národního vtrhl mladý vítr. Jojo, kdeže loňské sněhy jsou... (úsměv)

* Na koho z dob svých divadelních začátků vzpomínáte s rozechvěním, kdo vás ovlivnil na celý život?

Určitě Radovan Lukavský, paní Dana Medřická, Luděk Munzar, Jana Hlaváčková. A režiséři Macháček a Pleskot. A taky nesmím zapomenout na Helenku TuháčkovouKratochvílovou. To byla báječná dáma na správně činohry, která si mě vzala pod svá ochranná křídla.

* V divadelní hře Lenky Lagronové „Jako břitva“ hrajete Báru, alter ego Boženy Němcové. Této osobnosti jste byla nablízku i před lety ve filmu Otakara Vávry „Veronika“ (tragickém příběhu mladé naivní ženy, která spisovatelku zradila, když se nevědomky stala konfidentkou rakouské policie). Jaký máte vztah k Němcové a k době, ve které žila?

Těch setkání s Boženou Němcovou bylo daleko víc! Nejprve v dramatu, který vedla paní Jiřina Stránská (což byla herečka ze slavného Děčka E. F. Buriana a maminka Kláry Jernekové), kde jsme recitovaly Halasovu „Naši paní Boženu Němcovou“ a Seifertovu „Píseň o Viktorce“. Tu Viktorku jsem dokonce nejen recitovala, ale i tančila! Pak to byla vámi zmiňovaná Veronika. Před pár lety jsme s Ivankou Pokornou, harfistkou a kolegyní z Národního divadla, vystupovaly v pořadu o Boženě Němcové v kostelíku na Boušíně, o kterém se píše v Babičce. V rozhlasu jsem natočila monodrama „Osamělé večery Dory N.“, kde zatrpklá Dora účtuje s odkazem krásné a slavné matky. Pro malé děti jsem načetla upravenou a zjednodušenou verzi „Babičky“ a nedávno v „Nové krvi“, v části „Výprava“, kde diváci procházeli Národním divadlem od základních kamenů až nahoru k Trigám, jsem dokonce Boženu hrála. Takže bych řekla, že mě Božena Němcová provází po celý život. Byla to žena, která předběhla svou dobu. Nelze ji neobdivovat.

* K Národnímu divadlu do loňského roku patřila komorní scéna Divadla Kolowrat. Věci se změnily, už tomu tak není, představení se přesunula na Novou scénu a do Stavovského divadla. Chybí vám Kolowrat?

Hodně. Ten prostor byl unikátní a myslím, že se tam dařilo dobrému divadlu. Jak po stránce dramaturgické, tak i z hlediska hereckých příležitostí. Samozřejmě jsem tam neviděla úplně všechny inscenace, ale většina z těch, které jsem navštívila, mě zaujala. A myslím, že speciálně pro nás, herce hrající na velkých jevištích, byla ta možnost být divákovi nablízku velmi inspirující.

* Národnímu divadlu jste svým způsobem vzdala hold jako „průvodkyně“ 16 dílným dokumentem České televize „Národní divadlo, jak je neznáte“. Překvapilo vás během natáčení něco, co jste ještě o divadle nevěděla?

Ohromilo mě technické zázemí. Podzemní tunely. Dekorace mohou připlout po Vltavě! Úžasný je prostor pod střechou. Je tak obrovský, že by se tam daly hrát míčové hry. A pak samozřejmě výhled z hřebene střechy. To byl nezapomenutelný zážitek.

* Jedna z vašich raných filmových rolí byla role přítelkyně Jiřího Schmitzera v komedii „Marečku, podejte mi pero“. Před kamerou jste se setkali po letech znovu, tentokrát v psychologickém dramatu „Jako nikdy“ o umírajícím umělci Vladimírovi, u jehož smrtelné postele se setkají dvě milenky - vy, bývalá, a Petra Špalková jako současná. Jak vzpomínáte na natáčení tohoto velmi výrazného filmu?

Bylo pro mě mimořádné od prvního momentu. Začalo tím, že mi na Maltě pípla SMS a pan režisér Tyc mi nabízel krásnou a velkou roli. Měsíc poté už jsem stála na place! Což je v kontextu toho, jak u nás vznikají filmy, úplně neuvěřitelné. Někdy se přípravy táhnou léta! Natáčeli jsme v nádherném prostředí Podmokelského mlýna, sešel se sehraný štáb, všechno fungovalo, vyšlo nám počasí, nepamatuji si na jediný konflikt, byla to velice soustředěná práce. Scénář, režie, kolegové, produkce, prostě nádhera. O to víc mě mrzí, že se film nesetkal s velkým diváckým zájmem. Chápu to, téma bylo závažné a lidé se spíš chtějí bavit, ale je mi to líto.

* Máte úžasný hlas a už mnoho let vás máme možnost slyšet v rozhlasových hrách vysílaných na stanici Vltava. Na kterou z nich nejraději vzpomínáte a na co se můžeme těšit v budoucnu?

Za ta léta, co v rozhlase pracuju, bych si na pár inscenací vzpomněla. „Macbeth“, „Král Oidipus“, „Nedorozumění“, „V mezipatře“, „Andělské zvonění“ nebo nedávno hra „Sbohem“ mladé britské autorky Clare Dwyer Hogg - způsob, jakým vytvořila charaktery dvou stárnoucích manželů v kritické, dramatické situaci, mě ohromil. Nedávno jsme s paní režisérkou Kofránkovou natočili drama „Romeo a Jana“ od Jeana Anouille. Zvláštní hra, něčím mě hrozně iritovala, jenže jak se znám, stejně ji neuslyším. Nerada poslouchám nebo sleduji to, co jsem natočila.

* Bez vašeho hlasu si dnes český divák neumí představit Susan Sarandonovou, milovník „Twin Peaks“ by bez vás nepoznal Lauru Palmer, další by nevyčutnali herectví Sophie Marceau, Ornely Mutti, Barbry Streisand, Priscilly Presley či Audrey Hepburn. Nadabovala jste však také mladinkou Laurianu de Beuvre v seriálu „Markýz de Bois Doré“, seriálu mého dospívání a prvních romantických představ o lásce. Splnily se v životě ty vaše?

Myslím, že jsem žádné výrazné romantické představy o lásce neměla a prince na bílém koni opravdu nečekala. Intenzivně jsem toužila hrát divadlo a cestovat. Což se mi díkybohu, klepu na dřevo, dost vyplnilo.

* V pořadu Jana Krause jste na sebe prozradila, že jste nesnesitelně pracovitá, že „furt fretkujete a pracujete“. Hrajete v divadle, natáčíte filmy, seriály, rozhlasové hry... Dopřejete si taky někdy oddech?

Řekla bych, že se to začínám učit. Když jsem si letos po prázdninách, které jsem si do sytosti užila a odpočívala, najednou uvědomila, v jak zběsilém tempu normálně žiju, napadlo mě, že na tom odpočinku přece jen něco bude. (úsměv) Už léta to mám nastavené tak, že v sezoně hodně pracuju a o prázdninách se snažím odpočívat. Miluju teplo a moře. Takže malá vesnice, jeden obchod, žádná auta, žádná diskotéka. A já, která za normálních okolností, jak jste mě před chvílí citovala, neustále „fretkuju“, dokážu hodiny sedět a jen tak se dívat na moře. Absolutní relax.

* S manželem, scenáristou a pedagogem Jiřím Dufkem, máte dvě dospělé dcery. Projevily zájem pokračovat ve stopách svých rodičů? A „hrály to na vás“ někdy?

To byste se musela zeptat jich, protože pokud na mě kdy něco „hrály“, stejně bych to nepoznala. V civilním životě nic nehraju, taky si nevymýšlím a nelžu, takže to podvědomě očekávám i od svého okolí. A tudíž všemu věřím. Potatila se mladší Kristina, vystudovala FAMU; starší Kateřina je absolventkou Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

* V rozhlasové hře upravené podle románu Tennessee Williamse „Římské jaro paní Stoneové“ říká vaše postava Meg: „Do penze se chodí ze zaměstnání, ale ne z činnosti umělecké.“ Máte stejný názor?

Netroufám si vynášet nějaké obecné soudy. Je to hodně individuální. Zнала jsem kolegy, kteří se přišourali do divadla a na jevišti ožili, a znám i jiné, co se penze nemohli dočkat. Takže nevím. Uvidíme!

* Brzy nastane čas Vánoc, čas ztišení, usebrání, klidu a míru. Jaké jsou vaše Vánoce? Jaký dárek by vám osobně udělal největší radost?

Letos jako zázrakem o Vánocích nehraju, takže doufám, že svátky strávíme jako rodina všichni spolu pohromadě a v poklidu. Žádný konkrétní dárek mě nenapadá, jen bych si vroucně přála, abychom byli nadále co nejdéle všichni spolu a aby se náš počet nezmenšoval, ale aby nás spíš přibývalo! (úsměv)

Každou roli, ve které můžu tančit, dětské sny. si tak trochu plním své nerealizované. Letos po prázdninách jsem si najednou uvědomila, v jak zběsilém tempu normálně žiju a napadlo mě, že na tom odpočinku přece jen něco bude.

Foto autor| FOTO: JAROSLAV ŠIMANDL

Donald Trump cíp po cípu odhaluje složení svého týmu

8.12.2016 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Osobnost roku podle časopisu Time, zvolený americký prezident Donald Trump cíp po cípu odhaluje složení svého týmu. Vzhledem k tomu, jak málo je známo o jeho záměrech, jsou osobnosti kandidátů na ministerské posty a jejich minulost jedním z mála bodů, kterých se při odhadech Trumpovy zahraniční politiky můžeme chytit. Nabídku na post ministra vnitřní bezpečnosti dostal generál námořní péchoty ve výslužbě John Kelly. Což

by byl už třetí bývalý generál, který má sloužit v americké vládě. O postu ministra zahraničí ještě není rozhodnuto, ale spekuluje se o Mittu Romneym. A ještě jedna novinka. Poradce z Trumpovy kampaně pro zahraniční politiku Carter Page dorazil do Moskvy. My voláme Janu Bečkovi z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Když začneme u toho známého faktu, kdo je vlastně John Kelly a jaké pravděpodobně bude mít ve vládě pravomoci?

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Tak, samozřejmě, jak jste už zmínil, je to člověk, který tedy patří k tomu, dejme tomu, vojenskému military establishmentu. Ty pravomoci, které v té vládě bude mít, pokud můžeme usuzovat z toho předešlého období, budou poměrně velké. Nicméně bude, a to jste také zmínil, záviset na tom, jak vlastně bude Trump chtít svoji politiku v rámci kabinetu uplatňovat. Někteří experti říkají, že třeba na rozdíl od prezidenta Obamy, který v oblasti zahraniční politiky a částečně i té politiky vnitřní chtěl o všem vědět, nebo o všem v podstatě těch důležitých věcech rozhodovat přímo, že Trump bude v některých oblastech, což by se týkalo asi spíše té politiky zahraniční, uplatňovat více ten kabinetní styl, že samozřejmě bude chtít vědět o tom, co se děje, ale ne o všem nutně sám rozhodovat. Takže to by posilovalo potom ty pravomoci těch jednotlivých ministrů.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a jak zatím vypadá, jak vyznívá ten výběr Trumpových nejbližších spolupracovníků v administrativě? O čem vypovídá? Snaží se vyvažovat různé proudy v Republikánské straně?

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Já bych zatím řekl, že to je trošičku rozpačité. Vy jste zmínil ten výběr ministra zahraničí, kde teď se mluví nejvíce o Mittu Romneym, ale předtím tam byl i Giuliani, bývalý starosta New Yorku. A celkově zatím mně to přijde spíše, že Trump vybírá z lidí, dejme tomu, nechci říci druhého sledu, ale že jsou to, že vlastně je určitý okruh lidí, které by asi oslovil, ale kteří už vlastně předem svoji účast v jeho administrativě vyloučili. A třeba i výběr Mattis jako ministra obrany. Tam samozřejmě budou i problémy v Kongresu, protože se z armády vlastně odebral do výslužby teprve před několika lety. Takže spíše bych řekl, že to je zatím ani ne tak vyvažování, jako vybírání lidí, kteří jsou ochotni v jeho administrativě působit a kteří přece jenom mají nějaké renomé a mají něco za sebou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, dnes tedy jedná v Rusku s politiky a podnikateli Carter Page, známý z Trumpovy kampaně. Co může být cílem jeho mise?

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Tak, samozřejmě Trump už v době, kdy probíhala předvolební kampaň, tak se netajil tím, že chce jaksi restartovat nebo resetovat vztahy s Ruskem. Na druhou stranu je pravda, že všechny vlastně předešlé administrativy, ať to byl Barack Obama, nebo předtím George Bush mladší, tak vlastně začínali se stejným cílem. Já bych řekl, že tohle je taková, dejme tomu, zatím neformální mise. Možná to navazuje i na vyjádření prezidenta Putina a dalších ruských politiků, kteří vlastně po zvolení Donalda Trumpa se vyslovovali v tom smyslu, že očekávají zlepšení americko, americko - ruských vztahů. Ale já bych v tom nic v této chvíli zásadního neviděl. Myslím, že to je spíše takové oūkávání, ale že samozřejmě až se Trump opravdu ujme prezidentského úřadu, že zjistí, že ta realita třeba bude trošičku jiná. Že těch možností na to skutečné konstruktivní zlepšení vztahů až tolik v této chvíli není.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, jméno tady padlo už několikrát. Coby o ministroví zahraničí se uvažuje o bývalém kandidátovi na prezidenta Mittu Romneym, což je docela překvapivé, protože Romney Trumpa během kampaně dost kritizoval. Jak by vlastně mohla spolupráce obou mužů fungovat? A co by to znamenalo pro vztahy Spojených států s Ruskem?

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, já si obecně myslím, a vlastně jsem to trošičku naznačoval i v jedné z těch předešlých odpovědí, říkají to vlastně i někteří američtí experti, že navzdory některým prohlášením v té předvolební kampani pro Trumpa nebude ta zahraniční politika až na několik takových zásadních témat úplně klíčová. Což by vlastně vysvětlovalo i ten výběr toho Romneyho, že vlastně tam bude jmenovat někoho, kdo na pozici, která třeba za Obamovy administrativy byla poměrně velice významná, třeba pro Trumpa až tak významná nebude. Co se týká vztahů s Ruskem, já bych tam asi úplně nějaký zásadní přelom neviděl. Ani Romney není úplně politikem, který by měl zase až tolik zkušeností z té zahraničně politické oblasti. Takže minimálně očekávám, že v té, pokud by skutečně se stal ministrem zahraničí, že v těch prvních měsících by spíše pokračoval v té politice, která nějakým způsobem již běží. Teprve vlastně by zjišťoval, jaká je situace. A pak možná by přišel s nějakou novou iniciativou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Odhaduje Jan Bečka z katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji vám, na shledanou.

Jan BEČKA, katedra severoamerických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Také děkuji, na shledanou.

Čínské investice v Africe

8.12.2016 ČT 24 str. 06 21:31 Horizont

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

A teď v Horizontu k rozšiřujícímu se vlivu Číny. Do Evropy chce po zemi i po souši, i po moři táhnout hedvábnou stezku. V Africe operuje už roky. Mnohde bez rukaviček. Železnice má protnout třeba národní park u keňského Nairobi. Jako úlitbu ekologům ji chtějí stavitelé vést na vysokém mostě. Jde o jednu z celé sítě tratí, ve které východní, které ve východní Africe vznikají za čínské peníze.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Nairobi má pověst světového hlavního města ochrany přírody. Metropole je už 70 let obklopená 117 kilometry čtverečními národního parku. Pokud stád exotické zvěře na siluetě velkoměsta ale ohrožují mocní nepřátelé - obchodní zájmy, ekonomický rozvoj a tvorba pracovních míst. Území má přetnout železnice budovaná Čínou.

Christian ODHAMBO, stavitel mostů, Kenya Railway Cooperation

Zadali jsme si ekologickou studii a vyšlo nám, že může existovat ekologická rovnováha mezi mostem a národním parkem, kterým vede.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Železnice má vést po 6kilometrovém mostu nad rezervací. Řešení je nejúspornější, ochránci přírody protestují.

Akshay VISHAWANATH, předseda, Přátelé Nairobského národního parku

Jde o chráněné území, chráněné pro určité využití půdy a tím je ochrana divoké přírody a biodiverzity. Není žádný důvod, proč by jakákoliv infrastruktura měla procházet tímto územím, pod ním nebo nad ním.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Odpůrce děsí i rostoucí náklady a fakt, že miliardy dolarů půjček od Číny bude muset vláda splatit. Čína ve východní Africe po roce 2000 intenzivně investuje do infrastruktury. Respektive nabízí půjčky a projekty na klíč. Zbaví se přebytků oceli a nepřímo získává přístup z přístavů do metropolí a ke strategickým zdrojům surovin. V zemích, které jsou jejími dlužníky. Most vedoucí přes Nairobský národní park, má politickou podporu z nejvyšších míst. Prezident Uhuru Keňata bude napřesrok usilovat o znovuzvolení. Trať na pilířích v průměru 18 metrů vysokých, by byla pro kampaň bonusem.

Christian ODHIAMBO, stavitel mostů, Kenya Railway Cooperation

Žirafa pod mostem může procházet velmi pohodlně, aniž by ji to nějak omezovalo.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Prozatím soud vyhověl odvolání ekologů a stavbu pozastavil. Čeká na závěr státního úřadu pro životní prostředí. Únik informací ale naznačuje, že most povolí. Obvinění z korupce jsou další peripetii projektu. Milada McGrathová, Česká televize.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Politický geograf Martin Riegl. Hezký večer.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Dobry večer.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Jak ty projekty na klíč v Africe fungují? Čínské firmy si tam vozí čínské suroviny, čínské dělníky, je to tak?

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Jak kde. Samozřejmě u těch surovin záleží na tom, jestli je levnější samozřejmě. Sice suroviny dovézt, ale samozřejmě Afrika může sloužit jako odbytiště těch surovin, který, kterých Čína má nadbytek jo, třeba ocel a podobně. A u těch čínských námezdních dělníků to je, to je velký problém. Ono samozřejmě místní obyvatelé si často slibují nárůst počtu pracovních sil a potom, když tam přijdou v podstatě pracovníci z Číny, tak ty příležitosti nevznikají a zároveň státní čínské společnosti mají tu tendenci tam potom, co dokončí projekty čínské pracovníky zanechat. Takže ve finále to tu situaci zhoršuje. Ale není to pravidlem.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Ale tohleto konkrétně nezní moc výhodně pro ty země. Získají z toho něco jiného, kromě postaveného projektu, třeba nějaké know-how, nějaký rozvoj, vzdělání, čehokoliv, jak tam ta Čína působí?

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Ona Čína opravdu působí napříč Afrikou, kromě asi primárně tří států, které stále uznávají Tchaj-wan mezinárodně a jedná se o projekty od stavbu přehrad, fotbalové stadiony, nemocnice a v podstatě celkovou infrastrukturu a samozřejmě výstavba té infrastruktury je přínosná pro africké státy, to je zejména v období mezi koncem dekolonizace a koncem studené války, rozvoj infrastruktury byl opravdu mizivý, což potom nese negativní konotace se schopností státu projektovat vlastní moc, fungovat efektivně, vybírat daně a podobně. Tohle to pozitivní stránka. Samozřejmě negativní stránka je, že ta spolupráce byla mezi Afrikou, Čínou

navázána primárně po masakru na Náměstí Nebeského klidu, kdy se Čína trošku řeckně nacházela v izolaci a právě africké státy usilovaly o lepší spolupráci, nekritizovaly Čínu za, za, za ty masakry. Čína naopak respektovala jejich suverenitu, kladla suverenitu nad lidská práva, byla tam víc společné vnímání hrozby západní neoimperialismus, ale samozřejmě ty projekty jsou primárně výhodné pro politické elity, pro to místní obyvatelstvo už méně.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Co ty čínské půjčky? Zadlužují se africké země nějak neúměrně a i právě s těmi dopady, jak jste říkal, že pro obyčejné lidi to není tak výrazný vliv a spíš část těch peněz zmizí někde na cestě?

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Část těch peněz zmizí, ale to se týká i rozvojové, rozvojové pomoci ze Západu a prostě podle to, není to úplně vhodný model a problém samozřejmě je, ono museli bysme si vzít projekt od projektu, některé ty projekty jsou opravdu dary místním společnostem, místním lídrům, některé jsou PPP projekty a některé jsou opravdu na dluh a tam se nám zase prolíná v podstatě vlastnictví čínských společností či kontrola a opravdu tam je úzká vazba v podstatě mezi státní čínskou ekonomikou a zahraniční politikou, kdy tady ty projekty slouží v podstatě zaprvé k zajištění, zajištění surovin, zajištění ekonomické bezpečnosti Číny. Na druhé posilování vlivu je tam soutěž na jedné straně se Spojenými státy samozřejmě, s bývalými koloniálními mocnostmi jako je Portugalsko v Angole či například Francie ve Středoafrické republice, kde byla velká soutěž o naleziště uranu a tam to ve finále de facto vedlo k pádu, pádu vlády prezidenta Boazeho.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Vy už jste na tu politiku narazil, ale je to tak, že Čína spolu s tím obchodním vlivem rozšiřuje i politický vliv v Africe? Jak se to třeba projevuje?

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Projevuje se to samozřejmě posilováním vazeb na, na místní politiky. Samozřejmě cílem je sekuritizovat námořní trasy například ze Súdánu zajistit si odbytiště. Proto, proto oni velmi často podporují i nedemokratické režimy jako je současný režim v Súdánu. I když tam se to úplně neplatilo. Po tom, co došlo k odtržení Jižního Súdánu. A oni se samozřejmě snaží podporovat i tu takzvanou soft power, takový ten moderní termín skrze zakládání konfuciánských institutů, ale to bysme se vrátili k té první otázce. Tím, jak tam roste ta tenze mezi místním obyvatelstvem, těmi čínskými pracovníky, tak se velmi často objevují bouře. Například v Zambii v tom měděném pásu tam dokonce to bylo i součástí předvolební kampaně, kdy jeden z kandidátů byl vysloveně protičínský, útoky byly v podstatě od severní Afriky i v té Keni se odehrávaly útoky, útoky poměrně násilné vůči těm čínským pracovníkům.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Martin Riegl. Děkuje.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Hezký večer.

REFORMA PENZÍ V NEDOHLEDNU

8.12.2016 FINMAG str. 42 Rozhovor
ONDŘEJ TŮMA

Dát do pořádku český penzijní systém? V dnešních podmínkách zřejmě mission impossible. Málokdo o tom ví tolik jako sociolog Martin Potůček, který stojí v čele komise pro důchodovou reformu.

První jednání Potůčkovy důchodové komise proběhlo v květnu 2014.

Úkol byl tehdy na základě koaliční smlouvy a programového prohlášení vlády stanoven jasně – připravit novou reformu penzí. Jenže politici se k návrhům komise, kterou si sestavili, zrovna nemají. „I když si jako teoretik myslím, že by se zásadnější reforma důchodového systému měla připravovat, jako člověk obeznámený s tím, jak to v české politice chodí, nevidím velké předpoklady, aby se to zdárně podařilo,“ říká Martin Potůček. Penzijní systém tak v dohledné době čekají jen drobné dílčí úpravy.

* Jak se za dobu, co stojíte v čele důchodové komise, změnil váš pohled na český penzijní systém?

Jsem trochu pokornější v tom, co lze s českým důchodovým systémem dělat a jaké změny prosazovat. Už jen proto, že některé z dnešních problémů mají svůj původ hluboko v minulosti a neseme si je dál do budoucna jako zátěž.

* Takže jste slevil ze svých dřívějších plánů na důkladnější reformu?

Tak jsem to úplně nemyslel. Než ale můžeme dospět k zásadnějším změnám, bude potřeba větší soustředění poznatků, sil a prostředků. Pokud se ve světě podařilo změnit důchodový systém tak, aby mohl fungovat delší dobu bez větších zásahů, trvala příprava minimálně pět až osm let.

* Většina lidí ale očekávala, že vznik důchodové komise povede k zásadnějším změnám penzijního systému podstatně rychleji. K tomu nedošlo. Co považujete za hlavní přínos vaší komise?

Mám dobrý pocit z toho, že se v rámci možností, které důchodová komise před dvěma a půl lety od vlády dostala, podařilo dospět k důležitým poznatkům a návrhům. Abychom ale mohli pokračovat a svou práci ještě zlepšit, chtělo by to opravdu výrazně větší koncentraci sil a prostředků. A větší zapojení politiků.

* Na komunikaci s politiky jste si v souvislosti s přípravou důchodové reformy mnohokrát stěžoval. V čem byl největší problém?

Důchodová komise byla založena na programovém prohlášení vlády, že je potřeba reformovat penzijní systém. Minimálně od poloviny minulého roku ale naši práci podporují jenom dvě ze tří koaličních stran – ČSSD a KDU-ČSL. Letos v únoru jsem se sešel s ministrem financí Andrejem Babišem a žádal ho o vyjádření, jak si jeho hnutí představuje další úpravy důchodového systému. Pan Babiš mi sdělil, že co děláme na půdě důchodové komise, ho nezajímá a že si s hnutím ANO připraví vlastní návrh důchodové reformy. Bohužel až na pár výjimek nefunguje ani spolupráce s politiky, které strany nominovaly jako stálé členy naší komise. Většina z nich nechodila na věcná jednání pracovních týmů, které připravovaly jednotlivé návrhy. Když pak došlo na lámání chleba a hlasovalo se, jestli návrh předložit vládě, nebyli političtí členové komise dostatečně informovaní o podrobnostech navrhovaných změn nebo na hlasování vůbec nepřišli. I kvůli tomu skončila řada zajímavých návrhů u ledu.

* Jak si vysvětlujete nezájem ministra financí o práci důchodové komise?

Nejsem psychoanalytik, abych viděl panu Babišovi do hlavy. Je mi ale líto, že se v téhle zemi vede politika převážně jen konfrontačním způsobem. Pár měsíců před parlamentními volbami to může být ještě pochopitelné, ale když nejsou někteří vládní představitelé schopni hledat konsenzus ani v polovině svého mandátu, je něco špatně. Schopnost vidět problémy z dlouhodobější perspektivy a dokázat je řešit takovým způsobem, aby důležité mechanismy fungovaly i za deset nebo patnáct let, našim politikům stále chybí. Poslal jsem dopis předsedům všech politických stran a hnutí v Poslanecké sněmovně, aby se na přelomu listopadu a prosince připravili na pracovní konferenci důchodové komise a prezentovali tam své stanovisko k penzijní reformě. Tato výzva nezůstala bez odpovědi. Jsem rád, že na diskuzi o základních parametrech budoucí důchodové reformy přislíbili účast všichni političtí členové naší komise.

* Příslib účasti na jedné konferenci ale přece není důvod politiky chválit, když doteď s vaší komisí takřka nekomunikovali. Jde jejich přístup nějak změnit, nebo většinu z nich reforma penzí zkrátka nezajímá? Má vaše komise za takových okolností vůbec smysl?

Přijde mi, že dnes mají poslanci větší povědomí o důchodovém systému než před třemi lety. To považuji za úspěch. V téhle osvětě je potřeba pokračovat. Jde ale bohužel o běh na dlouhou trať. Jako poradní orgán

nemůže naše komise politikům nic nařizovat. Že vláda založí důchodovou komisi, ale někteří její členové pak práci komise ignorují, svědčí mimo jiné o obecné politické kultuře v Česku. A rozhodně to není jen problém důchodové komise, ale i dalších pracovních týmů působících v jiných rezortech. Krátkozrakost, nedostatečné soustředění na koncepční a strategické cíle této země – to jsou velké slabiny naší politické reprezentace.

* Jak by se podle vás mělo v této situaci přistupovat k úpravám důchodového systému?

Hlavní otázka je, jestli pokračovat v drobných změnách parametrů v prvním a ve třetím pilíři, nebo se začít připravovat na gruntovnější reformu. Druhá varianta by samozřejmě byla hodně náročná a vyžadovala by širší podporu. Popravdě mi ale nepřijde, že by o to dnešní politici příliš stáli. Další problém je, že si řada lidí představuje, že důchodový systém funguje ve vzduchoprázdnu. Přitom má podstatné vazby na daňový systém a také na nepojistné sociální dávky. Když něco změníte v důchodovém systému, zahýbete i s dalšími oblastmi. Tohle bychom měli řešit v širších souvislostech. Jsem hluboce přesvědčený, že český daňový systém má řadu falešných tónů. Proto je potřeba udělat zásadní revizi v tom, co se v daňové otázce za poslední čtvrtstoletí podařilo a co ne. Pokud tohle nezačneme řešit, půjdeme dál cestou pokusů a omylů, která je z dlouhodobého hlediska dost neefektivní.

* Jaké falešné tóny v daňovém systému máte na mysli? Můžete být konkrétnější?

To by bylo na dlouhé povídání. Ale jen ve stručnosti. Máme minimální majetkové daně, téměř neexistující progresi daně z příjmů, a když se navíc podíváme na celkovou strukturu daní, tak se klade obrovský důraz na zdanění práce. Výrazný problém vidím i ve vyvádění zisků do zahraničí. A obrovské riziko je také v disproporcii mezi sociálními odvody OSVČ a zaměstnanců a zaměstnavatelů. To ohrožuje živnostníky z hlediska jejich budoucích důchodových nároků a zároveň komplikuje život prvnímu průběžnému penzijnímu pilíři. Podobná témata budou velkou výzvou pro ty, kteří přijdou po nás.

* Věříte, že se do voleb podaří prosadit ještě nějaká opatření, která důchodová komise navrhuje? Ministerstvo práce a sociálních věcí doladuje návrh na diferenciaci odvodů sociálního pojištění podle počtu vychovávaných dětí.

Norma je připravená, teď už to jen musí schválit politici. A věřím, že se to povede, protože jde o důležitou věc. Rodiny s dětmi si prostě zaslouží větší podporu ze strany státu.

Víc zásadních věcí se ale zřejmě nestihne. Maximálně půjde o drobné úpravy ve formě přílepků k jiným zákonům. Nicméně práce naší komise je definovaná tak, abychom v příštím roce odevzdali budoucí vládě i zdůvodněné návrhy, které nakonec neprošly. Byl bych rád, kdyby je příští vláda opět zvažila a případně se pokusila navrhnout jejich dopracování.

* O jaké konkrétní návrhy by mělo jít?

Určitě by se měly co nejdřív projednat změny způsobu valorizace penzí. V důchodové komisi jsou teď připraveny dva návrhy, které ještě chceme doladit. Z mého pohledu je potřeba nastavit pevné valorizační parametry, aby politici neměli tolik prostoru pro nahánění plusových bodů u voličů jednorázovými přídávky, ale řešili problém systémově.

* Když jsme spolu dělali rozhovor v roce 2014, říkal jste, že byste rád prosadil zkrácení doby, kterou je potřeba odpracovat pro nárok na starobní důchod. Platí to stále?

Ano, pořád mi to přijde jako dobrý nápad. V roce 2019 se tato hranice posune na 35 odpracovaných let. Na trhu práce se toho přitom za poslední dvě dekády hodně změnilo a pro některé kategorie občanů to může být drsná podmínka. Když se navíc podíváme, jak je tato hranice nastavena v ostatních zemích OECD, tak opravdu patříme mezi ty nejpřísnější. Nepříjemné je to třeba i pro vysokoškoláky. Od roku 2009 se jim totiž studium nezapočítává jako náhradní doba do výpočtu důchodu. To z mého pohledu nedává smysl. Dřív se vysokoškolské studium bralo jako legitimní příprava na povolání. Vysokoškoláci přece na základě dosažené kvalifikace přispějí do systému nakonec víc a v relaci k těmto příspěvkům budou jejich důchodové nároky nižší než u těch, kteří začnou pracovat sice dříve, ale na méně kvalifikovaných pozicích.

* Otázka na závěr. Kdybyste mohl okamžitě udělat v důchodovém systému jednu změnu, jaká by to byla?

Asi bych se zaměřil na již zmiňovanou valorizaci penzí. Důchodci jsou v porovnání se stavem ke konci 80. let minulého století diskriminováni hned ve dvou směrech. Průměrné platy vzrostly o víc než polovinu, ale průměrné důchody jen zhruba o 11 procent. Valorizace vypočtených důchodů byla navíc postavená na indexu cen pro celou populaci, jenže pro spotřební koš důchodců bývala inflace dlouhá léta výrazně vyšší. Mnoho seniorů dnes balancuje na hranici chudoby nebo je pod ní a situace se výhledově stále zhoršuje. Takhle to dál opravdu nepůjde.

***

MARTIN POTŮČEK Narodil se v roce 1948. Na Masarykově univerzitě v Brně studoval filozofii, matematiku, politologii a sociologii. Do roku 1989 působil jako výzkumný pracovník. V roce 1989 absolvoval externí aspiranturu v oboru teorie řízení a plánování na VŠE Praha. Pak studoval evropskou sociální politiku na London School of Economics and Political Science. Od roku 1990 působí na Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity. V roce 1992 se habilitoval v oboru sociologie a v roce 1998 byl jmenován profesorem v oboru veřejná a sociální politika. Zde také vykonával funkci ředitele Institutu sociologických studií (1994–2003) a od roku 2000 vede Centrum pro sociální a ekonomické strategie. V letech 1998–2006 pracoval jako poradce ministrů práce a sociálních věcí a v letech 2002–2004 jako poradce předsedy vlády České republiky. Od roku 2014 předsedá Odborné komisi pro důchodovou reformu.

Foto popis|

POPULISTÉ PŘED BRANAMI

8.12.2016 **Hospodářské noviny** str. 14 **Panorama**
Ondřej Houska

POPULISTICKÉ STRANY SAHAJÍ PO MOCI A CHTĚJÍ EVROPU OD ZÁKLADŮ ZMĚNIT. BOURAJÍ POLITICKÉ, EKONOMICKÉ I BEZPEČNOSTNÍ JISTOTY, NA KTERÉ SE SPOLÉHÁME DESÍTKY LET. PROČ JE PŘESTO VOLÍ MILIONY LIDÍ?

Důvod bát se budoucnosti a nadávat na svět mají řidiči kamionů nebo autobusů. Z televizních zpráv se právě dozvěděli, že firmy Uber a Budweiser úspěšně provedly zkušební dodávku piva kamionem, který celou cestu urazil bez řidiče. Díky samořídícím technologiím už člověk za volantem nebyl třeba. „Jak by vám bylo, kdybyste byli řidičem se třemi dětmi a hypotékou?“ ptá se profesor žurnalistiky na Princetonské univerzitě Gianni Riotta. A připomíná, že ve Spojených státech jsou takových lidí tři miliony. Je to nejrozšířenější povolání mezi muži.

Máme tu typický příklad lidí, kteří čím dál víc volí populisty, v Americe i v Evropě. Populisté minulý týden dostali v rakouských prezidentských volbách skoro polovinu hlasů a výrazně zabodovali i v italském referendu o změnách ústavy.

Jak vysvětlit označení populisté, které někteří odmítají jen jako nálepku přidělovanou zavedenými stranami a médii? Pravicoví i levicoví populisté mají jako své hlavní heslo hájení zájmů „obyčejných“ lidí. Ty prý brání proti elitám, institucím, prostě proti moci, píše ve své nové knize americký novinář a politolog John Judis. Stávající uspořádání společnosti je podle nich nastaveno tak, že permanentně a cíleně zvýhodňuje elity na úkor „normálních“ lidí. Pravicové populistické strany kromě toho útočí na cizince nebo na „vyžírky“, kteří zneužívají sociální dávky. Populistická levice zase brojí proti bohatým nebo proti nadnárodním firmám, které obviňuje ze světovlády. Výstižnou a stručnou definici populismu nabízí lucemburský premiér Xavier Bettel: „Populisté dávají příliš jednoduché odpovědi na ty nejsložitější otázky.“

Známe to z Ameriky i z Evropy: Postavit zeď. Vyhostit imigranty. Zbavit se zkorumpovaných elit a nahradit je novými. Vystoupit z Evropské unie. Provést morální očistu národa. Přivést zpět pracovní místa. Prostě a jednoduše, vrátit staré dobré časy.

Dobře už bylo

V zemích po obou stranách Atlantiku těmto heslům uvěřily miliony lidí. Jsou to především bílí manuálně pracující muži, ale i příslušníci nižší střední nebo střední třídy. Jejich příjmy už roky stagnují, nebo dokonce přišli o práci. Výrazně hůř se jim vede od finanční a hospodářské krize z let 2008–2009. Viní z toho levné dovozy z Číny, nástup moderních technologií a hlavně přistěhovalce, kteří jim prý berou místa.

Tito lidé zvolili americkým prezidentem Donaldu Trumpa a podporují i jemu podobné politiky v řadě zemí Evropy. Imigranti jsou jim trnem v oku obzvláště. Na řadu z nich působí xenofobně podbarvené projevy, bylo by ale velkým zjednodušením tvrdit, že jde jen o obyčejné rasisty: „Nejsou to žádní pravicoví extrémisté. Vždyť to dřív byli naši voliči,“ řekl rakouský kancléř Christian Kern, sociální demokrat. Upozornil tak na fakt, že mnozí z těch, kteří dnes volí populisty, dřív podporovali standardní levici.

Tito lidé se dnes cítí tradičními politickými stranami zrazení. Do budoucna se dívají s pesimismem. Černé vidění světa ale není specialitou jen omezeného počtu lidí: například bezmála dvě třetiny Italů jsou přesvědčeny, že jejich příjem se v příštích letech nezvýší, ukazují data z listopadového výzkumu institutu Censis. U mladých lidí to není jen nějaký subjektivní pocit: skutečně se mají hůř než jejich rodiče. Dnešní Italové do 35 let věku berou o víc než čtvrtinu nižší příjmy, než na jaké dosáhli stejně staří lidé před 25 lety. Naopak současní italští důchodci jsou o čtvrtinu bohatší než jejich předchůdci před stejnou dobou.

V řadě zemí, a platí to i o Spojených státech, se prostě rozpadá tradiční vzorec společnosti, kdy rodiče věří, že se jejich dětem povede lépe než jim samým. Lidé mají kromě toho strach z terorismu nebo dopadů migrace. Má to zcela zásadní důsledky pro politiku a obecně řečeno kvalitu demokracie: skoro 90 procent Italů podle zmiňovaného průzkumu Censis nevěří politikům.

Francouzská Marine aneb konec unie

Z těchto nálad čerpají podporu více či méně radikální strany. Nemají daleko k převzetí moci nebo k zisku podílu na ní hned v několika zemích. Obvykle chtějí skoncovat s Evropskou unií, společným evropským trhem a společnou měnou euro. Jsou velmi silně protiamerické. S jejich nástupem k moci by se Evropa nejspíš od základu změnila, máme-li věřit jejich slibům. Hrozil by konec politického, ekonomického a bezpečnostního uspořádání, na které se starý kontinent spoléhá desítky let.

Největší a potenciálně nejmocnější ze všech populistických stran je francouzská Národní fronta Marine Le Penové. Podle současných průzkumů veřejného mínění má Le Penová téměř jisté, že na jaře postoupí do druhého, rozhodujícího kola prezidentských voleb. V něm by neměla mít moc šancí. Ale kdo by se po zkušenostech s brexitem nebo Trumpovým vítězstvím spolehl na předvolební průzkumy?

Le Penová slibuje, že do roka od svého zvolení uspořádá referendum o francouzském vystoupení z Evropské unie, kterou opakovaně označila za „totalitní“ organizaci. Odchod podporuje jen necelá třetina Francouzů. „Ale dobře víme, že referendum nikdy není o otázce jako takové,“ upozorňuje Martin Michelot, Francouz působící jako zástupce ředitele pražského think-tanku Europeum. A odkazuje na italské referendum z minulého týdne, v němž voliči vyjádřili názor spíš na premiéra Mattea Renziho než na navrhované změny ústavy.

Případné odhlasování francouzského odchodu z unie je i tak velmi málo pravděpodobné. „Nikdo, kdo má před důchodem, nechce, aby dostával penzi ve francouzských francích místo v eurech,“ upozorňuje Michelot na fakt, že vlastní měna by okamžitě výrazně oslabil. Pokud Le Penová dostane příležitost uskutečnit svůj sen o referendu, nejspíš by dala stranou ekonomické argumenty a soustředila se na něco jiného: na údajné odevzdání suverenity do Bruselu nebo na obavy z rozmělnění francouzské identity v globalizovaném světě.

To vše jsou tradiční témata euroskeptických a populistických stran. Slyšet jsou i v Německu: tamní Alternativa pro Německo (AfD) nemá, na rozdíl od francouzské Národní fronty, šanci dostat se k moci. Vše ale nasvědčuje tomu, že se příští rok dostane do Spolkového sněmu. Vůbec poprvé od druhé světové války by tak ve volbách uspěla strana napravo od křesťanskodemokratické CDU/CSU, navíc možná s dvouciferným ziskem.

AfD je někdy označována jako protiimigrantská, jindy přímo jako krajně pravicová strana. Podle Vladimíra Handla z Ústavu mezinárodních vztahů je nejpřesnější říkat jí nacionálně populistická strana. Handl upozorňuje, že v AfD jsou aktivní krajně pravicové, až neonacistické proudy, nejsou ale určující. Je přesvědčen, že strana se minimálně pro nejbližší roky na celoněmecké politické scéně udrží: „Její voliči se skutečně cítí ohroženi globalizací, migrací, terorismem, rostoucími sociálními rozdíly, mají strach o svou identitu.“

AfD podle Handla do Německa přinesla „obrovskou míru emocionalizace politiky, která tady ještě nebyla, a to právě proto, že se soustřeďuje na otázky spojené s identitou lidí. Její voliči pak nevnímají, když jim tradiční strany předkládají fakta a čísla“. I kvůli tomu se dá očekávat, že strana v podzimních volbách získá 10 až 15 procent hlasů, soudí Handl. Různě zaměřeni populisté nemají daleko od zisku podílu na moci také v Nizozemsku, Itálii nebo Rakousku.

Kolik zbývá času?

Největší chybou standardních politických stran by podle politologa Johna Judise bylo, kdyby nad populisty mávly rukou. Liberálně zaměřené elity mají podle něj tendenci cejchovat voliče krajní levice nebo pravice jako rasisty,

milovníky tradičních pořádků, jež jsou nenávratně pryč, nebo jako věčné nespokojence, kteří nejsou schopni podniknout dost pro zlepšení své vlastní ekonomické situace.

Co by ale měly strany z hlavního politického proudu udělat, aby podporu populistů oslabily? Jak voliče přesvědčit, že jsou to ony, kdo má řešení jejich starostí? Receptů je několik.

Především levicověji zaměřeni myslitelé vidí hlavní problém v tom, že se tradiční evropské sociálně demokratické strany v devadesátých letech minulého století posunuly politicky a ekonomicky do středu. Tony Blair, Gerhard Schröder nebo Bill Clinton tehdy triumfovali, ale začali „tolerovat dlouhodobé a rostoucí sociální nerovnosti“, vyčítá jim v rozhovoru pro časopis *Blätter für deutsche und internationale Politik* německý filozof Jürgen Habermas. Podle něj se sociální demokraté musí vrátit víc nalevo a vymezit se proti nadnárodním finančním trhům, velkým firmám, které neplatí skoro žádné daně, nebo dohodám o volném obchodu. Levice podle Habermase zapoměla na své tradiční voliče z nižších a středních vrstev, a tak není divu, že se tito lidé obrátili k populistům a jejich jednoduchým receptům. Směrem do středu se ovšem posunula i řada pravicových stran.

Více levicovosti, více bezpečnosti

S Habermasem souhlasí Ondřej Císař z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Upozorňuje, že globalizace nepřináší prospěch všem a vzniká „nové štěpení společnosti“. Levicové strany ale globalizaci přijaly jako něco, co je jednoznačně pozitivní, a v západních zemích se často obrátily k tématům jako rovnost mužů, žen a lidí s různou sexuální orientací nebo k boji se změnami klimatu. Tím daly prostor „novým nacionalistům“ a teď ho od nich musí získat zpět bez toho, že přijmou i jejich program.

„Už nebude stačit jen opakovat, že být proevropský je přirozené, být pro lidská práva je přirozené, respekt ke každému jedinci je přirozený. Ne, to už dnes není přirozené. Bude nutné přijít s obsahovým argumentem a říct, proč je to lepší.“ Podle Císaře je jasné, že se ve společnosti snížil důraz třeba právě na ochranu lidských práv. „Pro lidi, pro které jsou tyto univerzální hodnoty důležité, to nebude přitažlivé období,“ obává se Císař. Levice ale podle něj nemá jinou možnost než spojit obhajobu lidských práv se sociálními tématy.

To je podle Císaře potřeba udělat i na úrovni Evropské unie. Ta by měla klást menší důraz na další prohlubování vnitřního trhu nebo svobodného obchodu a soustředit se třeba na boj se snahou velkých firem vyhábat se placení daní.

Jiné priority vidí Radko Hokovský, ředitel think-tanku Evropské hodnoty. Projekt evropské integrace se podle něj ubrání populistickým kritikům, když se jeho hlavní náplní stane zajištění bezpečnosti občanů. A to jednak před terorismem, jednak před masovou migrací. „Té se státy neubrání samy. Nelze ji řešit na hranicích, ale daleko před nimi.“

Unie tak musí podle Hokovského výrazně prohloubit už dnes vznikající koncept dohod s jednotlivými státy, jimž unie podmíní rozvojovou pomoc nebo obchodní spolupráci tím, že tyto země zajistí, aby jejich občané neodcházeli do Evropy. Týká se to především subsaharské Afriky, kterou v příštích desetiletích čeká velká populační exploze. Podle Hokovského musí dát členské země Evropské unii takové pravomoci, aby „na sebe mohla vzít roli toho zlého“, který bude výše zmíněné principy vůči chudším zemím na jiných kontinentech uplatňovat. Hokovský je přesvědčen, že pokud se to nestane, projekt evropské integrace ztratí podporu a zvítězí populisté, „protože voliči mají pocit, že současné elity ztrácejí v celé řadě oblastí kontrolu nad situací“.

Recepty na to, jak se postavit silicím populistům, se tedy různí. Nejspíš je to přirozené, protože stav, kdy radikálové zleva nebo zprava sahají po moci v řadě zemí najednou, je nový. Času na to, aby voliče přesvědčily, že populisté nepřinesou skutečná řešení jejich problémů, ale zavedené strany už moc nemají.

***

HLAVNÍ POSTAVY POPULISTICKÉ SCÉNY

Geert Wilders (53 let) Nizozemsko Zakladatel a lídr Strany pro svobodu (PVV). Je velmi vyhraněným kritikem islámu, ale na rozdíl od mnoha spřízněných stran je zároveň velkým obhájcem Izraele. Wilders dlouho nechtěl mít nic společného s francouzskou Národní frontou nebo s rakouskými svobodnými. Obě strany označoval za fašistické. V posledních letech s nimi ale začal úzce spolupracovat. Prosazuje vystoupení Nizozemska z EU.

Marine Le Penová (48 let) Francie Vedení Národní fronty (FN) jí skoro před šesti lety předal její otec Jean-Marie Le Pen. Marine se stranu snaží zbavit antisemitismu, který prosazoval její otec, a vystupovat umírněněji. Kritici ji obviňují, že je to jen trik, aby oslovila víc voličů. Le Penová vzývá tradiční hodnoty, je ostře nacionalistická,

vystupuje proti přistěhovalcům, zvláště muslimům. Její ekonomický program je hodně nalevo. Chce odchod Francie z Evropské unie.

Pablo Iglesias (38 let) Španělsko Politolog přednášející na jedné z madridských univerzit vede od roku 2014 novou, radikálně levicovou stranu Podemos. Prosazuje zavedení základního příjmu pro všechny občany, potírání lobbingu a korupce, podporu malých firem na úkor velkých společností nebo radikální snížení produkce skleníkových plynů. Strana je silně proevropská, ale současná EU podle ní prosazuje škodlivá úsporná opatření a ovládají ji velké korporace.

Frauke Petryová (41 let) Německo Vede Alternativu pro Německo (AfD). V souboji o ovládnutí strany porazila křídlo liberálněji orientovaných ekonomů a nastavila kurz nacionalismu a tvrdého odmítání migrace. Kromě toho požaduje reformu Evropské unie a návrat k tradičním hodnotám: je pro zpřísnění potratových zákonů, přála by si, aby každá německá rodina měla tři děti. Podle kritiků relativizuje některé etapy německých dějin, včetně nacismu.

Heinz-Christian Strache (47 let) Rakousko Předseda Svobodné strany Rakouska (FPÖ). Stranu založili po druhé světové válce bývalí nacisté. Dodnes čelí obviněním ze sympatií k velkoněmeckým myšlenkám. Strache například řekl o dezertérech z wehrmachtu, že „často byli vrahy“. Hlavním tématem strany je odpor k masové migraci. Na rozdíl třeba od Národní fronty je FPÖ pro volný trh a jen malý vliv státu na ekonomiku.

Beppe Grillo (68 let) Itálie Dlouholetý komik a blogger založil před sedmi lety Hnutí pěti hvězd. Přebírá témata jak od levice, tak od pravice. Je pro co největší používání přímé demokracie při řízení strany i státu, klade velký důraz na ekologická témata. Svou politickou kariéru postavil na tvrdé kritice italských politických i ekonomických elit, které plošně označuje za zkorumpované. Chce vypsat referendum o vystoupení země z eurozóny.

KALENDÁŘ KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ

15. březen 2017

Parlamentní volby v Nizozemsku. Zvítězit v nich může Geert Wilders a jeho strana PVV.

? jaro 2017

Možný termín předčasných voleb v Itálii. Řádné hlasování by mělo být až o rok později, ale není vyloučený jeho posun zhruba o rok. Podle současných průzkumů by posílili populisté z Hnutí pěti hvězd a Ligy severu.

7. květen 2017

Druhé kolo francouzských prezidentských voleb. Marine Le Penová z Národní fronty by do něj podle průzkumů měla pohodlně postoupit.

Červen 2017

Dvoukolové parlamentní volby ve Francii. Čekají se zisky mandátů pro Národní frontu.

22. říjen 2017

Nejpozději v tento den se musí konat volby do Německého spolkového sněmu. Poprvé od druhé světové války v nich nejspíš uspěje strana blízká krajní pravici: Alternativa pro Německo.

? podzim 2017

K volbám by mohli jít Rakušané. Parlamentní volby sice mají na programu až na podzim 2018, v Rakousku se ale otevřeně mluví o dřívějším termínu. Svobodná strana Rakouska má nakročeno k účasti ve vládě. V průzkumech momentálně vede.

O autorovi | Ondřej Houska, ondrej.houska@economia.cz

Foto autor | Foto: Reuters, Shutterstock

Šokující svědectví Jana Schneidera z debaty o ruské propagandě

9.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
red

"Mít tu jiné řečníky, přišel bych o židli na Úřadu vlády!" přiznal organizátor. Jandov

REPORTÁŽ Bezpečnostní analytik, bývalý zpravodajec BIS a spolupracovník LN a České pozice Jan Schneider se zúčastnil debaty o ruské propagandě, kde mezi vystupujícími byl aktivista Jakub Janda z lobistického spolku Evropské hodnoty. Pro ParlamentníListy.cz celou akci detailně rozebral. Svůj text nazval Pravdivé příšerné příběhy o ruské propagandě.

Eurocentrum Praha pozvalo veřejnost 8. prosince na seminář v rámci Národního konventu o EU, s názvem „Jak se bránit propagandě?“ Lákadlem byly další otázky: „Zuří kolem nás informační válka? Kdo a proč šíří úmyslně zkreslené informace? Jakou strategii a jaké zbraně používá Rusko a jaké EU?“ Přijďte na náš seminář a dozvíte se víc, lákalo Eurocentrum, potažmo jeho vedoucí, Mgr. et Mgr. Vít Nejedlo, který moderoval panel, v němž virtuálně zasedl Jakub Kalenský, East Strat Com, Evropská komise (přes skype z Bruselu), fyzicky pak Michael Romancov z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, a místo inzerovaného Radko Hokovského přišel z think-tanku Evropské hodnoty Jakub Janda.

Tuplovaný magistr Nejedlo nejprve sdělil, že na Úřadu vlády se následujícího dne sejde „Národní konvent o EU“, složený z odborníků (více pozoruhodností o něm viz na www.narodnikonvent.eu) a že tento seminář je organizován na stejné téma pro veřejnost. Zda je nějaká prostupnost mezi těmito grémii, nesdělil, takže je možné, že veřejnost si třepila pysky zbytečně, protože odborníci na Úřadu vlády připraví doporučení pro vládu takové, aby nerušilo její dokonalý klid.

Poté nedvojznačně požádal Michaela Romancova, aby pohovořil o daném tématu „z ruské pozice“. Romancov přetlumočil velmi bystrý postřeh z ruské studie, prezentované na prestižním Valdajském klubu, že Rusové si od rozpadu SSSR v krátkosti zopakovali všechny negativní zkušenosti, které v historii udělali se Západem. Ten v přístupu k Rusku oscilloval mezi dvěma mezníky – pohlížet na Rusko jako na „věčného učedníka“, respektive jako na „barbara“, tlukoucího na evropská vrata s úmyslem Evropu zničit.

Přesně před tímto přístupem varoval již před dvaceti lety významný sovětský přeběhlík z KGB, Oleg Gordijevskij, kterého těžko podezírat z nějakých apriori protizápadních nálad. Varoval před urážením a ponižováním Ruska, které takto do kouta dotlačené může být nebezpečné (ostatně to není žádná ruská specialita). A doporučoval důrazně „vzít Rusko do hry“, neboť skutečné (a společné!) nebezpečí Rusku i Západu hrozí z jihu a z východu.

Měli jsme tedy tu pochybnou čest být nyní svědky hrubé neomalenosti vůči rozumu, zkušenosti, dějinám, prostě vůči všemu, co by mělo tvořit páteř evropských hodnot. Politický geograf Romancev (co to je za kvalifikaci, zejména vůči Gordijevskému, když už budeme muset zcela pominout těžko srovnatelnou sumu životních i profesionálních zkušeností, protože jak dělit nulou?) však jednoznačně oznámkoval Západ kladně a Rusko špatně (protože prý vede informační válku, zřejmě na rozdíl od Západu). Znělo to až posměšně, když konstatoval ruské rozčarování nad tím, že po skončení studené války nebylo naplněno nadějně očekávání, že bude budována světová bezpečnostní architektura nová, odpovídající situaci, a že se Západ vrátil k rozvíjení schémat starých, studenoválečnických.

Ideologický škvár

Jakub Janda poté představil „think-tank Evropské hodnoty“ (ttEH), který působí na českém „trhu“. Ano, na trhu – tím freudovsky leccos dalšího učinil srozumitelnějším, a to až velice.

Na problematice sledování desinformačního působení, jdoucího z Kremlu, pracuje prý 10 osob. Expertní úroveň týmu naznačuje zmínka o „mluvčí z ministerstva zahraničí“. Že to není náhoda či mýlka ostatně potvrzuje precizní vyjádření osmi akademiků (z FSV UK, MUP, ÚMV a AMO) ze 4. listopadu t.r. (LN), z něhož stojí za to citovat:

„... nedávno zveřejněná studie think-tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře ... není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám. Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Bohužel tak přispívají k celkově neutěšenému stavu veřejné debaty o

bezpečnosti. ... jsou schopny zaplavovat veřejnou debatu obrovským množstvím ‚expertních studií‘, vyznačujících se kompilační povahou a interpretací striktně na základě (neokonzervativní) ideologie. Tento ‚výzkum‘ přitom slouží k posílení legitimacy jejich dalších veřejných vystoupení. ... Samostatnou kapitolou je ... stigmatizace části argumentačního prostoru pomocí konceptů jako dezinformace, propaganda a ‚hybridní hrozby‘. Ti, kdo nesdílejí například vysvětlení Evropských hodnot týkající se asertivní ruské zahraniční politiky a mezi jejími příčinami nacházejí třeba i necitlivé kroky činěné Západem, jsou tak nezřídka označováni za agenty Kremlu nebo přinejmenším naivní oběti ruské propagandy.“

Brilantní vyjádření akademiků končí výzvou: „Jednou z příčin viditelnosti Evropských hodnot je totiž nečinnost části akademické obce zabývající se politicky relevantními tématy. To je třeba změnit, a budeme se snažit vyjít v tomto příkladem.“

Lucky chinese bastards

Jakub Janda dále od boku vystříhl prioritní hrozby pro náš stát v pořadí Rusko, Islámský stát, Čína. Mají ti kluci čínští jen štěstí, že jsou až třetí, nebo v tom hraje roli i něco jiného? To Janda docela příznačně nevysvětlil, žádnými argumenty nepodpořil. Hned přešel k popisu činnosti ttEH.

TtEH vyvíjí investigativní činnost (novináři, styďte se, že nic neděláte, Janda a spol. za vás musejí tahat kaštan z ohně, a jak vyplývá z jejich transparentního účetnictví, činí tak za zhruba 10 tisíc měsíčně, za což by se jich měly zase zastat odbory, neb při tak obrovské jejich „produkci“ je nesporné, že jsou beze vší pochyby krutě vykořisťováni!). TtEH pak o všem, co si myslí, že by je mohlo zajímat, informuje bezpečnostní složky.

Že by BIS nestíhala, a brala zavděk ochotníky? Každopádně tato modelová situace připomíná situaci, kterou líčil ne jeden příslušník Státní bezpečnosti, že před podobně agilními práskáči se nechávali v práci zapírat, takže ti se pak ani neobjevili v seznamech agentů. Tak byli protivní a dotěrní.

Janda šlápl na hrábě

A ještě stěhl do vlastního hnízda. TtEH prý sleduje financování propagandistických projektů, neb je to prý ve veřejném zájmu. Měl by tedy především rozpracovat sám sebe! To je totiž další indicie, která vede k označení ttEH za agenty. Podle amerického zákona o registraci zahraničních agentů (FARA, 1938), by se totiž ttEH měl deklarovat jako „zahraniční agent“. Pak by se snad stalo zřejmým i pro největší ignoranty, že je velkým bezpečnostním rizikem, když ministerstvo vnitra mezi své „odborné spolupracovníky“ zahrnuje i zahraniční agenty.

Nota bene, agenty financované nejen ze zahraničí, ale i podvodně: ttEH podle své výroční zprávy dostal v roce 2014 od Ligy lidských práv přes 675 tisíc korun, aniž by však nějaká taková částka figurovala ve výroční zprávě Ligy lidských práv; za rok 2015 uvádí výroční zpráva ttEH příjem přes 625 tisíc korun od Ligy lidských práv, která pro jistotu do dnešního dne (!) výroční zprávu za rok 2015 nevydala, asi ji stále ještě pulíruje, nebo co.

Takže vedle ministra vnitra (!) sedávají nejen zahraniční agenti, ale agenti bůhvíodkud placení! To je na pořádné rozpracování od NBÚ, BIS, FAÚ a PČR vůbec. Státní zástupci by rozpracování tohoto zjevného problému měli začít ihned dozorovat – a to mají učinit sami od sebe, ze zákona, dozvědí-li se cos podezřelého. Ostatně prezident republiky by se v rámci svých kompetencí mohl na toto bezpečnostní riziko dotázat zpravodajských služeb – což by mělo další efekt, protože on tak může činit pouze s vědomím vlády, a ta by při průchodu prezidentova dotazu svým útrobním měla příležitost se chytnout za nos a tak procitnout z ideologické letargie.

Deus ex machina

Pak promluvil z bruselských dálav Jakub Kalenský. Trochu to připomínalo humanitární bombardování, bylo to z hygienické vzdálenosti a bez možnosti reagovat. A jak to vidí Brusel? Ten to vidí jasně, alespoň někteří, no, pár jich bude, prý 11. Jsou ale dobře placení, jen se nesmí říci, kolik. To víte, mlčenlivost. Ale možná i nebezpečí, že by je někdo mohl snadno přeplatit, protože lze vytušit, jaké „hodnoty“ je tam drží.

A europoslanci ten europropagagitkom a jeho šílené nápady ukázněně schvalují (čest výjimkám!). Pouze s topornými Evropany mají eurokontrapropagáši problém, ti zatvrzelci jsou valnou většinou ideologicky pomýlení a ve svých bludech setrvávají. Řečeno s Brechtem, jestli Evropané ztratili důvěru East Strat Comu Evropské komise, bude asi nutno je vyměnit (možný počátek realizace tohoto původně bonmotu by mohla vysvětlit ona migrační tsunami).

Nato se Kalenský pustil do příkladů. Například jedno podvržené video, na kterém lidé v maskáčích a kuklách hlásící se k praporu Azov varovali Nizozemce před hlasováním proti ratifikaci Asociační smlouvy s Ukrajinou, vyhrožovali jim teroristickými útoky a spálili nizozemskou vlajku, mělo prý sílu a moc ovlivnit hlasování těch měkkýšů (Holandánů). Rusko prý ovlivnilo italské a americké volby!!

Kalenský pravil, že je prostě potřeba udělat kolem té ruské propagandy „haló“! (Když se však EU propagandou nezabývá, tak kdo to má u všech všudy udělat? Zase těch 11 stachanovců?)

Pak nás Kalenský ještě zavalil čísly. K těm smrtelně nebezpečným 30 „proruským“ webovým stránkám (z miliónů webů, které jsou po celém světě), o nichž se již mluvilo, přidal ještě další čísla. V Rusku se prý „trolováním“, neboli profesionálním psaním ideologicky pointovaných nesmyslů, živí několik tisíc osob. Rusové prý na to vydávají téměř půldruhé miliardy dolarů.

(Postrádali jsme však – jak typické! – jakékoliv srovnání. Vyjdeme-li například z toho, že USA považují informační válku za důležitou, je pravděpodobné, že na ni vydávají částku poměrnou té ruské. To by však – ojavjovj! – v absolutních číslech znamenalo zhruba desetinásobnou sumu a protiruští poštěváčci by zase byli v loji, kdo to forzíruje víc).

Kalenský se v tom bruselském propagačním inkubátoru rozvášnil a svou tirádu zakončil naléhavou výzvou, aby si politici všimli, že se u nás do vyšších a vyšších pozic dostávají verbální příznivci Putina a Kremlu. (To už je na Chocholouška, napadlo asi nejen mě.)

Janda pak pokračoval, že nelegální vstupy Ruska do našeho prostředí je třeba „odstranit“. Neřekl, jak si to představuje, ale o cenzuru prý nejde. Možná tedy miní odstranit ty ruské vstupy i s některými lidmi. Ti, co zbydou, si už budou moci povídat, co chtějí, protože potom už by byla cenzura opravdu zbytečná.

A nyní se ti trpěliví čtenáři konečně dočkají těch příběhů natolik příšerných, že se při jejich líčení Jakub Janda viditelně chvěl. Ruský pařát zahlédl v Makedonii. V Maďarsku člověk podporovaný GRU zavraždil policistu. Marine Le Pen je podporovaná z Ruska. (Další poznámky mám nečitelné, jak se mi třásla ruka.)

Jak se však uklidnit, když slyším, že Lukoil zaplatil dluh za hradního lobystu Nejedlého (též Lukoil), jen aby ho udržel v blízkosti prezidenta! Pak se však někdo naštěstí zeptal, čím je toto tvrzení podpořeno, a ono se to celé najednou zhroutilo jak počůraná bábovička z písku. Janda argument neměl, ale jeho uhlířskou vírou to neotřásl. Evropa je prostě napadena Ruskem, a basta fidli housličky.

Proč jsem nadával, hulákal a gestikuloval?

No, nejprve jsem se řádně přihlásil a položil jsem několik otázek a předložil dvě teze. Připomněl jsem slova Gordijevského a neprůhledné financování ttEH (viz výše). Vyčetl jsem organizátorům jednostranné sestavení panelu, absolutně bez oponentury, jako ztělesnění temné propagandy. Vyčetl jsem ttEH příznačnou metodiku, vyhýbající se jakémukoliv srovnání. Například propagandu nelze vyučovat bez nejbrutálnějšího případu, kterým je agrese do Iráku 2003, založená na třech desinformacích, které byly vyvráceny a vposledku i přiznány americkou stranou (na to odpověděl Romancov, že o tomto případě vyučuje, což je sice možné, ale ve svých publicistických vyjádřeních po této jeho pedagogické mohutnosti není ani stopy).

Pokáral jsem Jakuba Jandu za jeho útok ad hominem na nepřítomného poslance Zdeňka Ondráčka, o němž prohlásil, že je zvaný „Mlátička“. Poučil jsem ho taktně, že kdyby byla srovnávána přízviska Jandova a Ondráčkova, nevyšel by Janda vítězně.

Potom jsem předložil prvou tezi, kající, spočívající v možnosti, že přednášející mají pravdu a já ji sice měl před očima, ale vida, nerozeznal jsem ji: ruská propaganda tu řádí jak černá ruka! Když připustíme ruskou vychytralost a um, dokážeme si představit, že by najali skupinu lidí velmi pracovitých a ambiciózních, avšak bytostně desorientovaných až bezcharakterních. A ta ruská perfidnost by spočívala v tom, že by si ty lidi zaúkolovali propagandisticky proti sobě, aby Rusko pomlouvali a nařkli z informační a hybridní a ideologické války. Svazácký fanatismus a chamtivost těchto desinformačních žoldáků by pak dokonaly dílo zkázy. Jakákoliv a jakkoliv oprávněná kritika Ruska by totiž byla na generaci zdiskreditována, a Rusové by měli volné pole působnosti.

Anebo varianta druhá – jde o smrtonosný podvod. O ruské propagandě se hodně mluví, ale má se to s ní jako s manželkou televizního detektiva Columba, o níž se též mnoho hovořilo, ale nikdo ji nikdy nespátřil. Harry Jelínek prodával Karlštejn, který aspoň fyzicky existoval. Tito podvodníci však prodávají cosi, co není, a manipulují přítom strachem tak, že vlády se bojít je neplatit. Z logiky jejich postupů lze dovodit i oprávněnou obavu, že v případě nějakých pochybností jsou schopni – v „nejlepších tradicích“ StB z padesátých let – nějakou tu ruskou propagandu i sami přizívit.

Co je však mnohem nebezpečnější, je odvádění pozornosti exekutivy od skutečného nebezpečí k vymyšlenému. Na obranu proti neexistujícímu nepříteli se pak vydávají velké prostředky, což připomíná pohádku o císařových nových šatech (ministři vlády ji však asi neznají). Tento zločin, totiž oslabování obranyschopnosti země, spočívá ve vyčerpávání imunitní obranné schopnosti společnosti, která pak může ztroskotat na banálním úskalí.

Na celou moji tirádu, od asymetrického složení panelu, financování ttEH, chybné metodiky, osobní invektivy, až po ony dvě teze, zareagoval Janda věcně: „no, dobře“. Žádný protiargument, žádný odpor, technické k.o.

Mrťafa a jeho židle

Tuplovaný magistr Nejedlo se pak zdánlivě pochlapil, když přiznal, že zprvu uvažoval o pestřejší skladbě panelu, avšak pak – z obavy, aby nepřišel o svou židli na Úřadu vlády – sestavil panel tak, jak byl. Přihlásil jsem se s technickým dotazem, že jsem se asi přeslechl, zda opravdu řekl, že „z obav, aby nepřišel o svou židli“ - ? A tuplovaný magistr to potvrdil, a na můj už tuplovaně nevěřičný druhý dotaz to potvrdil ještě jednou. Pak jsem mu už veřejně, zcela mimo pravidla diskuse, navrhl, jestli to nechce odmávat? Tím v podstatě jakákoliv debata skončila, protože moderátor se ke své neskonale hanbě třikrát přiznal ke své předposrané nekompetentnosti.

Budiž shrnuto, že tuplovaný magistr Nejedlo ve svém životě mnoho hodnotové orientace nepobral, řečeno velmi diplomaticky. Veřejně však osočil Úřad vlády z explicitně pocitovaného politického nátlaku, jemuž nevyhovění by mohlo mít existenční následky. Bude nyní na Nejedlových nadřazených, jak se s touto situací popasují. Ponechají-li tohoto mrťafu ve funkci, potvrdí tím, že vyhovění určitým politicky deformovaným nárokům je správný sebezáchovný pud. Jediným způsobem, jak očistit Úřad vlády od takového nařčení, je vyhodit Nejedla.

Normalizace nebo výtržnost?

Potom jsem to za své povykování schytil od jakéhosi akademika, který v akademickém prostředí strávil přes půl století. I normalizací prošel, a teď se zřejmě cítil jak za mlada. Vzpěchoval se trochu, když jsem konstatoval, že jiní takové štěstí neměli, a prozradil, že ho od vyhazovu zachránili dva komunisté, kteří se za něj zasadili. Ti se ale nebáli o to, že by mohli přijít o své židle! začal jsem už vztekle řvát. A tento moderátor se veřejně bojí o svou prdel, proto se tak vztekám, že mu to prochází, že se to stává normou pro několik jemu věkově blízkých studentů, kteří se v něm na místě vzhlíželi.

Děs a běs mě bere, že takto jsou dnešní mladí bezhodnotoví. Jeden z nich se Jandovi doslova vlichocoval, že takovým, jako jsem já (a že mou řeč poslouchal téměř plačky), by marně mohl snášet argument za argumentem, ale nikdy by nás nepřesvědčil. Totální svazácký fanatismus bylo cítit jak síru pekelnou. Ne, nedalo se na to nereagovat, i na tu drzou osobní invektivu. Hulákal jsem a nadával a rukama šermoval, a tak bude i do budoucna, protože jednou už jsem normalizaci zažil a podruhé? Kurrrrva, ani omylem!!

Autor: Jan Schneider

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=466382>

Predátorské časopisy ničí vědu

9.12.2016 ceskapozice.cz str. 00 Česká pozice / Téma

Česká pozice, Martin Rychlík

Vědci z ekonomického ústavu CERGE-EI připravili studii, jak predátorské žurnály otiskující za peníze i odpadkovou vědu pronikají do uznávané databáze článků Scopus. Jako první na světě vytvořili seznam podezřelých časopisů z takzvaného Bealova indexu, jimž se podařilo projít do této databáze. Česko je ze zemí OECD sedmé nejhorší.

Loni z toho bylo pozdvižení. Vyšlo najevo, že Wadim Strielkowski z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy si nejspíše pragmaticky vybíral časopisy, jež jsou čím dál známější coby „predátorské“, ale zároveň pronikly i do uznávané databáze Scopus. Tento ekonom tak publikoval studie v žurnálech věnovaných energetice, zemědělství i aplikované matematice, které pouze předstírají recenzní řízení; parazitují na takzvaném open access modelu a za peníze otisknou prakticky cokoliv. I bludy.

Jen loni Strielkowski vydal 33 studií a celkem je autorem 91 článků od medicíny po inženýrství! Na kauzu upozornily LN a týdeník Euro. Jiný profesor, René Kizek z Mendelovy univerzity, má v téže indexující databázi 590 výsledků, přičemž v roce 2013 byl spoluautorem 85 prací, což je pro většinu vědců nepředstavitelné. Bohužel řada z jeho článků vyšla v časopisech, které jsou na seznamu slavného lovce predátorů Jeffrey Bealla, jenž eviduje pochybná vydavatelství a časopisy. Problém honorářů za články

Právě Bealova „indexu podezřelých“ v kombinaci s identifikátory (ISSN) využili vědci z pražského ústavu CERGE-EI, kteří na konferenci ve středu 16. listopadu zveřejnili studii s mezinárodním významem. Jako první na světě totiž zmapovali pronikání podvodných časopisů za bariéru: do databáze Scopus, která má být (podobně jako další Web of Science) garantem vědeckosti časopisů, jež stojí za to sledovat. Problém je v tom, že některé národní systémy hodnocení vědy automaticky přepočítávají výstupy z databází na body a peníze.

Každý článek, jakkoliv by byl špatný, je honorován – i v případě pár set textů z ČR pak jde o několik desítek milionů korun.

Problém je v tom, že některé národní systémy hodnocení vědy automaticky přepočítávají výstupy z databází na body a peníze. Každý článek, jakkoliv by byl špatný, je honorován – i v případě pár set textů z ČR pak jde o několik desítek milionů korun.

„Celosvětově je predátorské publikování na vzestupu. Ještě před pěti lety byl tento fenomén zanedbatelný. V roce 2015 se však z predátorských časopisů do Scopusu dostalo bezmála 60 tisíc výsledků, což odpovídá téměř třem procentům ze všech indexovaných výsledků. Zhruba každý 36. výsledek ve Scopusu je už v dnešní době podezřelý z predátorského původu,“ řekl LN Martin Srholec, jeden ze dvou autorů nové studie. Pro srovnání: v roce 2004 to byly jenom dva tisíce pochybných článků čili pouhé promile z celkového objemu. Nejhorší je Albánie

„Naše studie je originální svým záběrem, povedlo se nám zjistit řadu údajů o časopisech a vydavatelstvích – od původu autorů až po sídlo vydavatele. Díky tomu se podařilo vytvořit dataset, který je ve světovém měřítku unikátní, a jsme schopni říci, v jakých zemích jde pouze o drobný problém týkající se několika málo jedinců a kde jde o skutečně systémový problém,“ vysvětluje druhý z autorů Vít Macháček. Nejvážnější situace je v albánské vědě, neboť třetina odevzdaných studií pochází z Beallem podezříváných časopisů. Kazachstán vykazuje čtvrtinu plevelných výstupů, podíl nad deset procent mají i možní kujóni z Indonésie.

Skryté potíže má patrně Jižní Korea, inovační lídr, který ale vykazuje z vyspělých zemí OECD nejhorší podíl predátorských publikací – pět procent! Druzí jsou Slováci s takřka dvěma procenty pochybných studií ve Scopusu, třetí Turci... a sedmí Češi s problematickými 1,3 procenty výstupů.

„Rád bych zmírnil zděšení – v Česku i na Slovensku je sice výskyt vůči zemím OECD nadprůměrný, mluvíme ale o rozdílu v řádech desetin procenta. Naopak vůči rozvojovému světu je rozdíl diametrální. Predátorské časopisy tam běžně přesahují více než deset procent ze všech výsledků nahlášených tamními vědeckými pracovišti,“ dodává Macháček.

Nejvážnější situace je v albánské vědě, neboť třetina odevzdaných studií pochází z Beallem podezříváných časopisů. Kazachstán vykazuje čtvrtinu plevelných výstupů, podíl nad deset procent mají i možní kujóni z Indonésie. Autoři upozorňují, že ne všechna vydavatelství eviduje Beall právem; kontroverze vzbuzuje zařazení časopisů Frontiers. „Doufáme v mezinárodní ohlas. Plánujeme napsat i příspěvek do komentářové části časopisu Nature a rozpracovat studii do většího článku v respektovaném vědeckém časopise,“ plánuje Srholec. Není divu: predátorství je extra žhavé téma.

URL| http://ceskapozice.lidovky.cz/predatorske-casopisy-nici-vedu-d3d-/tema.aspx?c=A161207_143204_pozice-tema_lube

---

Kouření v restauraci zakázáno: sněmovna schválila protikuřácký zákon

9.12.2016 ČT 24 str. 01 22:00 Události, komentáře

osoba /Poslanecká sněmovna, 9. 12. 2016/

Takže nyní bychom měli hlasovat o bodě F5 varianta 3 a F47 varianta 2, ne, pardon, já jsem se trochu překoukl.

Jaroslava POKORNÁ JERMANOVÁ, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny /ANO/ /Poslanecká sněmovna, 9. 12. 2016/

Nebude-li přijat F5 varianta 1, hlasovat F5 varianta 3 a F47 varianta 2. Opravdu je zde zmatek. Já bych chtěla, aby se situace uklidnila, abysme pokračovali podle hlasovací procedury bez problémů.

osoba /Poslanecká sněmovna, 9. 12. 2016/

Je to hlasování s pořadovým číslem 351. Přihlášeno je 163 poslankyň a poslanců. Pro návrh 118 proti 23 a já konstatuji, že s návrhem zákona byla vysloven souhlas.

David BOREK, moderátor

Ano, hlasování provázely zmatky a v navržených změnách se často ztrácel i zpravodaj, poslanec Jaroslav Krákora, ovšem nakonec bylo po dvou a půl hodině hotovo. Plošný zákaz kouření v restauracích, ale i hospodách nebo barech, teď míří do Senátu a pak k prezidentovi.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

Pro Miloslava Ludvíka premiéra, pro protikuřácký zákon několikátá repríza.

Miloslav LUDVÍK, ministr zdravotnictví /ČSSD/

Stojím tady jako ministr zdravotnictví vlastně poprvé s předkládáním takto důležité normy. Trošku se mi chvěje hlas.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

Rozprava byla dnes proti předchozím projednáváním nebývale krátká - zhruba 30 minut, pak ale na poslance čekaly desítky návrhů na změny v zákoně. Kolem sedmdesátky úprav navrhl komunistický poslanec Leo Luzar.

Leo LUZAR, poslanec /KSČM/

Celý protikuřácký zákon je koncipován velice amatérsky.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

Poslanci tentokrát odmítli změnu, kterou navrhoval Marek Benda. Ten chtěl, aby v restauracích mohly vznikat uzavřené kuřárny. Právě tento návrh při květnovém projednávání rozvrátil celé schvalování zákona.

Bohuslav SOBOTKA, premiér, předseda strany /ČSSD/

Já mám skutečně velkou radost, že se nám po tom hlasovacím maratonu podařilo dotáhnout do konce projednávání protikuřáckého zákona.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

Zákon prošel přesně tak, jak si přály vládní strany. Z původní verze vypadla po domluvě koaličních stran povinnost, aby restaurace musely nabízet jeden nealkoholický nápoj levněji než pivo.

Miloslav LUDVÍK, ministr zdravotnictví /ČSSD/

Ta síla tohoto nařízení není zdaleka tak silná, jako je zájem o to, aby ten zákon prošel.

Jaroslav FALTÝNEK, předseda poslaneckého klubu /ANO/

Vzhledem k tomu, že jsme restaurace už zatížili dost tímto zákonem, tak si myslíme, že tato věc je dobře, že nebyla přijata.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

A na dálku se radoval i exministr Svatopluk Němeček, který zákon původně předložil.

Svatopluk NĚMEČEK, bývalý ministr zdravotnictví /ČSSD/

"Třileté úsilí nepřišlo nazmar. Protikuřácký zákon schválen. Snad si mohu dovolit trochu spokojenosti a hrdosti."

Miroslav KALOUSEK, předseda strany /TOP 09/

Já osobě bych v normální situaci protikuřácký zákon klidně podpořil, ale v období úporné vládní války proti všem živnostníkům jsem nechtěl hlasovat pro další regulační represivní opatření.

Jitka SZÁSZOVÁ, redaktorka

Pokud zákon projde Senátem a podepíše ho prezident, měl by začít platit symbolicky 31. května, kdy je Světový den bez tabáku. Jitka Szászová, Česká televize.

David BOREK, moderátor

Tak a s námi ve spojení je teď senátor a místopředseda Senátu za ODS Jaroslav Kubera, hezký večer.

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Dobrý večer.

David BOREK, moderátor

A v našem vysílání také vítám Lenku Tesku Arnoštovou, náměstkyni ministra zdravotnictví za ČSSD a zastánkyni tohoto zákona, vítejte.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Přeji hezký večer.

David BOREK, moderátor

Pane Kubero, posuňme se tedy trochu do budoucnosti. Senátní projednávání tohoto návrhu zákona. Nechme stranou, že ODS je proti tomu zákonu, ale když byste měli, nebo pokud budete navrhopvat nějaké pozměňovací návrhy, který pro vás by byl hlavní, u kterého máte ambici, aspiraci skutečně ještě z toho, z té horní komory to prosadit?

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Já samozřejmě nebudu prozrazovat argumentaci a taktiku, kterou zvolíme v Senátu, protože těch 118 hlasů vypadá zdánlivě neprůstřelně. Pro mě naprosto klíčové je to, že to není žádný zákon o kouření. To je boj s drobnou, kteří si myslí, že jsou čímsi nadáni páchat dobro za každou cenu a není to konec, pochopitelně to bude pokračovat a dočkáme se toho, že už nebudou v restauracích hotová jídla, pak už se tam bude moct kouřit, možná, že tam už nebudou žádná jídla, protože ona budou všechna nezdravá, viz ty bufety ve školách, kdy ve všem je sůl, takže už se nesmí skoro nic, ale nicméně dojde i na ty, kteří ten boj vyvolali. Já jsem odpůrce boje. Tady se několikrát opakovalo slovo "boj", jeden z kandidátů do Senátu dokonce řekl, že nás naučí zdravě jíst a když to nepůjde po dobrém, tak to udělá zákonem. Jsou tam paragrafy, které vůbec nejdu realizovat, protože zatím není žádný způsob, jak by si dodavatel na dálku ověřil, zda tomu dotyčnému, kterému prodávají, je 18 let, protože ještě nemáme elektronické občanské průkazy. Jsou tady zmařené investice ve stovkách milionů korun, které podnikatelé věnovali na ty různé klimatizace, odvětrávání podle toho stávajícího zákona ...

David BOREK, moderátor

Ano, ale to jsou argumenty, které už jsme slyšeli, tak já jenom, jestli můžu tedy vrátit tu otázku. Nechci, abyste mi říkal všechny argumenty, které chystáte na to senátní projednávání, ale prosím, jestli můžete, my řekněte jednu věc typu pozměňovacího návrhu, které ODS bude vehementně prosazovat?

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Ano, řeknu vám tu jednu věc, a to je zásadní a to je, ano, to je návrh Marka Bendy a je jedno, jestli je Marka Bendy nebo někoho jiného, protože ten návrh, aby si mohli zřídit oddělené kuřárny bez obsluhy, čili padá argument, že obsluha se nadýchá dýmu, tak to je zásadní a nejsou proti tomu žádné racionální argumenty než koniášství těch zastánců toho zákona, protože žádný racionální argument není. Nejsou tam ani obsluha, je to jenom věc těch lidí, kteří si tam dají presíčko a k tomu si zakouří, tak jako já zatím tady. Mimochodem tento majitel má ještě nekuřáckou cukrárnu, takže si každý může vybrat, do které chce zajít. To já si myslím, že je správné.

David BOREK, moderátor

Zeptejme se paní náměstkyně, tato věc - kuřárny?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Rozhodně, rozhodně ne. My už jsme to vlastně při tom prvním projednávání zdůraznili, že pro nás je velmi důležité, aby oddělené kuřárny nebyly.

David BOREK, moderátor

No, ale proč?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

No, protože za prvé, já si to nedovedu ani prakticky představit, že je oddělená kuřárna. Prostě ten provozovatel ... není možno absolutně zakázat expozici toho tabákového kouře. Prostě, když, jak, jak bude si, jak bude provozovatel čistit ten prostor, nebo jak tam budou chodit pracovníci ...

David BOREK, moderátor

Počkejte, tak není to kyanid snad, ne?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

No, to není určitě kyanid, no, ale jako určitě ti lidé, co tam budou chodit, budou tam kouřit, nebo budou se tam nosit, tak jak říká pan senátor, svačiny, tak ten prostor musí někdo uklidit, ale hlavně, když otevřete dveře, tak prostě ten dým se dostane i do těch prostor, kde jsou normální lidé, kde jsou děti, kde jsou, kde jsou maminky a prostě ten prostor absolutně nemůžete ...

David BOREK, moderátor

Žádný prostor pro korekci toho dnes schváleného návrhu ve sněmovně? A ptám se i proto, že samozřejmě potom bude dilema, jestli trvat na tom dnes schváleném znění, anebo jestli jít do nějaké mírné, mírné korekce? Jenom předjímám, ale ptám se. Ptám se na taktiku, taktiku.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Předjímám ..., jako já si myslím, že my už jsme, my už jsme udělali taktiku. Samozřejmě já jsem ještě, s některými senátory už mluvila, ale nechci předjímat. Vlastně celý Senát, 83 senátorů. Nicméně dneska pro mě je to velmi dobrý den, protože 118 poslanců schválilo tento návrh a musím říct i za ministerstvo zdravotnictví, jehož je prioritou zejména ochrana zdraví a to prostě od nás, ministra zdravotnictví nikdo nemůže očekávat, že můžeme chránit, chránit kuřáky. Prostě pro nás je důležitá ochrana zdraví a já musím říci, že dneska jsme schválili takovou podobu, která prošla vládou, která byla jednomyslně schválena a vlastně od této podoby jsme se příliš, musím říci, že až na některých detailech, tak musím říci, že jsme se příliš neodchýlili. Takže 118 poslanců je pro mě obrovský mandát, 23 poslanců bylo proti tomu a samozřejmě máme ještě druhou cestu v Senátu.

David BOREK, moderátor

Pane Kubero, ale to vypadá docela jednoznačně. Máme tady zastupitelku demokracie a zastupitelé docela výraznou většinou řekli, že takhle to chtějí. Má vůbec to smysl proti tomu ještě nějak zásadně agitovat?

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Tak samozřejmě, že to má smysl. Já jsem v letošním vánočním pozdravu požádal občany, aby se o Vánocích také zamysleli nad tím, jestli nám náhodou svoboda neprotéká nenápadně rukama a jednou, až se probudíme, tak už nám žádná nezbyde. Já opakuji znova, ten zákon není o kouření, ten je o tom, jestli člověk je zodpovědný a svobodný, mimochodem ta paní uklízečka, co tam bude uklízet v té kuárně na refiži, než jí přijede 18, tak vykouří asi dva kartony cigaret od projíždějících automobilů, které jedou okolo a tam kupodivu žádné ošklivé obrázky nejsou. Jen tak mimochodem, já tady mám krabičku, na které je sice ošklivý obrázek, ale není tam vůbec žádná zmínka, kolik je tam nikotinu a dehtu, takže já tomu nerozumím. Jak chrání moje zdraví, abych si mohl koupit ty lehké cigarety a já musím složitě pátrat. Vidím tam pána schouleného, chudáka, jak je impotentní, ty obrázky mimochodem už dvě pexesa sestavená, ono vždycky na každém jsou dva, takže je to krásné pexeso a ujišťuju vás, že to bude velmi zajímavý sbírkový předmět pro děti. Ještě, že už se po desáté nedívají.

David BOREK, moderátor

Tak a teď, prosím, paní náměstkyně, odpovězte, proč se dnes do té schválené podoby nedostal zákaz kouření v autě, když je tam přítomné dítě, ale zároveň není možné si zakouřit na diskotéce v rockovém baru, není možné si zakouřit někde, někde, nevím, vedle, vedle nemocnice, v areálu nemocnice na vzduchu? Já tam vnímám, nebo takhle, vysvětlíte mi, jestli tam je v tomhle tom balanc, jestli tam je vyváženost?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

No, tak určitě, protože restaurace, bary, provozovny stravovacích služeb jsou veřejné prostory, jsou to veřejné prostory, kde se pohybuje veřejnost. Automobil je soukromý prostor, kde jsou děti. Jinak mimo jiné ten návrh nakonec, tento pozměňovací návrh, to nepředkládalo ministerstvo zdravotnictví, tak nakonec neprošel, nicméně vidíte tu, tu rozdílnost - veřejný prostor, soukromý prostor. Druhá věc, my podle prokazatelných studií a to pan senátor Kubera několikrát řekl, že my vycházíme z nějakých jako zvláštních údajů. Jako my máme, my máme údaje a studie z Univerzity Karlovy, z Fakulty sociálních věd a ty jednoznačné údaje jsou takové, že zejména nám stoupá počet kuřáků mezi mladistvými a musím říci, že zhruba 30 až 40 % mladistvých řeklo, že vůbec, kdyby, kdyby přišli do baru, kde se nekouří, tak by ani nezačali kouřit, protože ta největší závislost právě začíná u mladistvých a tam je největší to ohrožení a já ještě ...

David BOREK, moderátor

Dobře, ale zpátky k tomu, takže v autě s dítětem je soukromý prostor, kde se kouřit dítěti pod nos může, ale ...

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

To není pravda. My nemůžeme omezovat soukromý prostor, to jako není pravda. Já musím říct ...

David BOREK, moderátor

Ale malá, malá hospoda, která je soukromá, do které chodí pár strýců, tak to, to už je veřejný prostor?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Vůbec, prosím, vůbec, vůbec, to vůbec, prosím vás, vůbec mě, jako já odmítám argumentaci nějaká malá hospoda nebo, nebo jiná hospoda ...

David BOREK, moderátor

No, ne, já se ptám, co je veřejný a co je soukromý prostor?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Tak za prvé, veřejný a soukromý prostor je daný listinou, je daný Ústavou, nicméně já, já odmítám malá hospoda, velká hospoda. Jde tady o zdraví lidí. Já se prostě nenechám donutit k tomu, že, že zdraví člověka na venkově je jiné a ochrana zdraví je jiná, než ve velkém městě. Prostě je to, jde nám tady o zdraví a myslím si, že je to prioritní a já si myslím, že tímto zákonem jsme dali jednoznačně vzkaz, jednoznačně vzkaz novým generacím, že prostě kouření není normální, že prostě normální je nekouřit, normální je mít právo na čistý vzduch, normálně prostě je být normální mezi lidmi, kteří nekouří.

David BOREK, moderátor

Pane Kubero, vy jste to líčil jako jakousi plíživou demontáž svobody. Úplně si nedokážu představit ...

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Já jsem jasně teď slyšel paní náměstkyni, jak jenom ona ví, co je normální a co je nenormální, ale nicméně dobrá zpráva pro kuřáky marihuany ...

David BOREK, moderátor

Ano, ale já si nedokážu úplně představit, že by v 18 zemích Evropy, pardon, že by v 18 zemích Evropy byli všichni lidé tak hluchí a slepí vůči tomuto plíživému omezování svobody, protože Česko není v tomto unikátní a funguje to v mnoha zemích Evropy.

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

No ne, tak samozřejmě, že ne, to jsou, jsou ..., ne, takhle to nefunguje. Já jsem mimochodem byl v Irsku, kdy tam byl ten zákaz zaveden, tak jsem tam byl na služební cestě a byli tam irští poslanci a víte, proč byl zaveden? Vůbec ne kvůli kouření. Oni pijou také první ligu, podobně jako my a oni se domnívají, že když to zakážou v hospodách, tak budou pít doma a doma se toho nevypije tolik jako v hospodě, kde se točí panáky. Ale já mám dobrou zprávu pro kuřáky marihuany. Ve Spojených státech se rozmáhá sice zákaz kouření, ale povolení kouření marihuany. Takže to dopadne tak, že na diskotéce sice bude zakázáno kouřit, ale marihuana bude povolená. To je pro kuřáky marihuany dobrá zpráva. Pro mě ne, já jsem nikdy nekouřil a kouřit nebudu, ale opakuji znova, paní náměstkyně to naznačila. Je to prostě boj, je to boj mezi Koniáši a normálními lidmi. Mě by nenapadlo, když vezu pětiletou vnučku, abych v autě kouřil a nepotřebuju na to ani paní náměstkyni, ani pana ministra. A jestli je někdo magor, že tam kouří, když už tam má malé dítě, tak vám žádný zákon nepomůže. To je stejné jako na vybrzdovače. Na ty žádný zákon neplatí, protože jsou to magoři. Takže většina lidí bude trpět proto, že na zemi vždycky existuje několik magorů a je to stejné jako s geniálním podvodem tisíciletí, který také zbláznil celou planetu a jmenuje se globální oteplování, ale to je o něčem trochu jiném, ale je to velmi blízko, je to velmi blízko. Je to boj mezi svobodou a regulátory, kteří prostě regulují a myslí si, že kdosi, nevím kdosi shora pověřil, že oni budou určovat, co máme jíst, co máme pít, kdy máme chodit spát, já chodím pozdě spát, možná by se to paní náměstkyni nelíbilo a připraví zákon, že všichni budeme chodit spát v deset hodin, už máme ten zákon o klidu, od deseti hodin jsme mrtví, že a tak to bude pokračovat a dopadne to na ty nekuřáky, kteří se dnes radují, tak je upozorňuji, že je velmi brzy s podobnými, jako je paní náměstkyně, humor přejde.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Já, já, pane senátore, vidíte, že v tuto hodinu ještě nechodím spát, ale já musím, já musím ...

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Nevidím právě, protože vás nevidím. Mě to mrzí, že vás nevidím, ale nevidím vás.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Ne, já musím říct, tady, když si srovnáme všechny prostě ostatní země, Belgie, Francie, Irsko, prostě všechny tyto země přistoupily na to, že je zákaz kouření. Já nevím, co ...

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Nikdo takovou to úpravu nemá, nikdo takovou to úpravu nemá, paní náměstkyně, nikdo! Tak jmenujte mi ty země.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

To není pravda. U nás je nejbenevolentnější úprava ..., pardon a druhá věc, pane senátore, já už, když už teda mám přistoupit na tu vaši rétoriku, vy jste za stranu ODS, vy jste senátor za ODS, prosím vás pěkně, proč teda vaše strana v roce 2013 přijala rámcovou úmluvu o kontrole tabáku? Touto rámcovou úmluvou vy jste se zavázali, že přijmete opatření související právě s expozicí tabákového kouře a my vlastně navazujeme, naše vláda sociální demokracie, které se konečně vláda, vůbec celé koaliční vládě se podařilo po 10 letech přijmout tento zákon. Proč tady něco takového teď říkáte? Já, víte sám, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého ...

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Tak já vám to řeknu. My jsme nikdy tuto dohodu neratifikovali, nebyli jsme to my a drželi, drželi jsme ji neratifikovanou co nejdéle, jak to šlo. Tak to bylo. Má jsem u toho byl, protože už jsem tam dlouho. Takže ..., tak jsme nehlasovali pro Lisabonskou smlouvu.

David BOREK, moderátor

Tak, aby to nebylo filosofické, ale historické, úplně na závěr, myslím tohoto duelu s vámi, ještě tedy na vás, paní náměstkyně jedna věc, která nesouvisí s nikotinismem, ale která souvisí s alkoholismem a kterou tam dnes zmiňoval šéf poslanců ODS. Paragraf, podle kterého povinností hospodského je vyhodit opilého člověka a může mu hrozit, když to neudělá, i dvouletý zákaz pozastavení činnosti, přičemž skutečně někteří opilci vypadají jako tiší lidé, kteří mají své běsy schované vevnitř. Tento, tato pasáž by tam měla zůstat, nebo to je ten kandidát na korekci, o které jsem mluvil?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Tak tato pasáž byla schválena, jedná se konkrétně o paragraf 16, nicméně my jsme vlastně využili dosavadní praxe, kdy dneska vlastně provozovatelé nemají jakoukoli jinou možnost, jak, jak vlastně s mladistvými, kteří tam přijdou opilí, anebo prostě s lidmi, kteří ohrožují sebe, své okolí, tak jak, jak se k nim zachovat, nicméně ...

David BOREK, moderátor

Mělo by to tam zůstat takto?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

My jsme vycházeli z požadavků praxe, ale zejména z toho, že, že vlastně provozovatelé si někdy neví rady s těmito, s těmito osobami, které ohrožují sami sebe.

David BOREK, moderátor

Pane Kubero, na vás jiná otázka. Vycházím také z jiné role, kterou hrajete v politice jako opoziční politik, prosím, pane ..., ne, prosím, pane ...

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Já odpovídám jako ..., primátor za to, že na radnici, že na radnici nepřijde, ne, vy jste se ptali na to, co já budu dělat jako primátor, když v úřední dny mi tam chodí desítky opilců? A já bych je měl jako majitel budovy vyhodit. Ale já je tam, nemůžu jim tam zakázat vstup, oni tam jdou úředně.

David BOREK, moderátor

No, tak vy snad neprovozujete, vy neprovozujete snad, tak, nevím, jestli tam provozujete hospodu přímo na magistrátu, ale ta otázka zněla jinak. ODS, zatím opoziční strana, bude se určitě precizovat volební program. Vy říkáte, že zrušíte EET po případném vstupu do vlády. Platí to i pro tento zákon, nebo je to danost, proti které teď budete bojovat, ale kterou budete respektovat v příštím volebním období?

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Tak my, my si počkáme podobně jako s prodejní dobou v obchodech, až ty země, které byly tak tvrdé, vyměknou a začnou. My vždycky jsme o jeden krok později. Když se uvolňuje v Maďarsku, Německu prodejní doba, tak my ji zavádíme, takže oni už teď ustupují. Paní náměstkyně neřekla, ty země dneska byly jmenovány, ty země v Poslanecké sněmovně. Nikdo takovou tvrdou úpravu, jako máme my teď, nemá. Zřejmě proto, že to tak dlouho trvalo, tak je to zase ode zdi ke zdi. Takže my minimálně uděláme, normální. Zkuste si, pane redaktore, v tom zákoně najít sankci na nějaký přestupek, tak budete hledat půl hodiny, protože to je úplně jinde, než je, než je ten zákaz. Tam se nedopátráte, dokonce jsou tam sankce za věci, které ani v tom zákoně nejsou, ale tohle přece nikoho netrápí. Důležitý je přece ten boj! A pak se divíme, že je společnost rozdělena naprosto zbytečně. Kuřáci by mohli žít s kuřáky v symbióze. Já už žiju s mojí ženou 50 let v takové symbióze a asi to vypadá, že už dožijeme a ona nekouřila nikdy, v rodině nikdo nekouří, takže já musím kouřit, aby někdo zaplatit to léčení těch ostatních. Já nemám ani obvodního lékaře na rozdíl od nich a paní náměstkyně, ať si nechá udělat studii, jak marodí kuřáci v podnicích a jak marodí nekuřáci. Bude se divit. Já ji mám tu studii, jak marodí nekuřáci a kuřáci. Zřejmě asi nepotřebujeme tolik kyslíku.

David BOREK, moderátor

Místopředseda Senátu Jaroslav Kubera. Děkujeme, na shledanou.

Jaroslav KUBERA, místopředseda Senátu /ODS/

Krásný večer, krásné Vánoce.

David BOREK, moderátor

Stručná reakce na toto ještě, jestli chcete.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Já budu, já řeknu jenom argumenty. Prosim vás pěkně, úplný zákaz kouření má Velká Británie, Irsko, Španělsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Bulharsko, Maďarsko, v Rakousku začne nová právní úprava zakazující kouření v restauracích a barech platit absolutně od roku 2018. Já myslím, že nemám co k tomu více dodat.

David BOREK, moderátor

A prosím, teď dodejte ještě něco ke mně, k mé otázce. Popravdě řečeno, mě trochu překvapilo, že ČSSD s takovou vehemencí, zrovna ČSSD podporuje tento zákon, protože ČSSD historicky byla stranou orientovanou na dělnickou třídu, na pracující lidi, na chudší lidi, na lidi, jejich součástí životního stylu, alespoň některých z nich, nepochybně je fenomén české hospody, dělnické hospody. Jste pořád touto stranou, nebo jste stranou pokrokářů z velkých měst, kteří vnucují těmto lidem svůj životní styl?

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Já už jsem to řekla, pane, pane redaktore. Já jako, já, za prvé, tady jde o zdraví lidí, tady vůbec nejde o politickou stranu nebo prioritu ...

David BOREK, moderátor

Ne, počkejte, my nejsme, my nejsme v zdravotnickém okénku, my jsme v politickém pořádku, tak se vás ptám na politickou konotaci této věci.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Ano, říkám, nám jde o zdraví lidí a pro mě jako zástupce ministerstva zdravotnictví jednoznačně je důležité, aby lidé byli zdraví, je důležité, aby lidé byli zdraví a prostě já vůbec nepřipustím diskusi o tom, abychom se bavili, vždyť tady jde o 18 tisíc lidí, kteří umírají ročně.

David BOREK, moderátor

No, já jenom zdůrazňuji, že ta otázka možná, tak já to ještě dopovím trošku. V západní Evropě se šíří syndrom ztráty podpory levice, kdy pracující třída přechází k jiným politickým stranám. Toto, žádná pochybnost o tom, že toto je věc, která vlastně se mívá s vašim elektorátem.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Já, já vůbec nevím, na co se mě ptáte. Já se omlouvám, já se omlouvám ...

David BOREK, moderátor

Neptám se vás na zdravotní aspekty kouření, ptám se na politický aspekt boje proti kouření.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Ale jaký můžete tady mít politický aspekt? Tady jde prostě o zdraví, tady o zdraví lidí a prostě, pokud si myslíte, že zdraví lidí není tak důležité, jako pro mě je zdraví lidí to nejdůležitější a jako, promiňte, jestliže na základě pasivního kouření umírá ročně 1 500 až 3 000 lidí, pro mě každý život je velmi důležitý a aktivním kouřením umírá 18 tisíc lidí, prostě pro mě je to taková priorita, že já se nemůžu bavit o ničem jiném.

David BOREK, moderátor

Premiér Bohuslav Sobotka dnes řekl: "Hlasujeme pro protikuřácký zákon, doufám, že to vyjde a že se zařadíme mezi civilizované země. Lidé, kteří kouří, nejsou civilizovaní, kteří mají jako životní styl? Je znakem civilizovanosti nekouřit?"

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Prosím vás pěkně, je to, je to nějaký vzkaz novým generacím, že normální je nekouřit, normální je nekouřit, normální je mít právo na čistý vzduch, normální je přijít do restaurace, kde se nekouří. Tady, tady jde o prioritu zdraví a já to znovu budu opakovat, prostě je to to nejdůležitější, co máme, je to nejvyšší hodnota a to, že tady je souvislost mezi, mezi kouřením a pak následky různých chorob, to prostě nikdo, nikdo nemůže říct, že tak není.

David BOREK, moderátor

Náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Teska Arnoštová z ČSSD. Děkujeme, že jste přišla, na shledanou.

Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ, náměstkyně ministra zdravotnictví /ČSSD/

Taky děkuju, hezký večer.

David BOREK, moderátor

Ekonomické aspekty můžeme probrat právě teď. V našem vysílání zdravím prezidenta Asociace hotelů a restaurací České republiky Václava Stárka. Hezký večer.

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

Dobrý večer.

David BOREK, moderátor

Skončí kvůli této věci, pokud začne příští rok na jaře platit, některé hospody? A ptám se i proto, že samozřejmě ten váš výrok dnešní můžeme potom třeba za rok konfrontovat.

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

No, tak my jsme dneska řekli, že právě tato opatření, která přicházejí stále jako jedno za druhým, samozřejmě mají dopad na to, že provozovatelé restaurací postupně končí, ale mě mrzí na celé této diskusi, že se neustále staví na tom, zda se bude kouřit, nebo nebude kouřit v hospodách nebo v restauracích. My samozřejmě trváme na tom, že kouření v restauracích na venkově ty, ten zákaz kouření ty restaurace poškodí. Jinak si myslím, že se to restaurací nějak zásadně nedotkne, ale tady, jak říkal pan senátor Kubera, je to určitě o tom, nejenom o svobodě podnikání, ale hlavně o přenosu určitých odpovědností na provozovatele a ta část, která se týká alkoholu, tu vůbec nikdo neřeší. Tak, jak se dneska ten zákon jaksi zmateně schvaloval, tak úplně stejným způsobem ten zákon také zmatený je, protože, jak bylo řečeno, tam jsou sankce za něco, co už v tom zákoně není, chápu se přenáší odpovědnost na provozovatele ...

David BOREK, moderátor

Chápu to správně, pane Stárku, chápu to správně, že vám vadí spíš tato věc, tedy ty alkoholické věci, než ty kuřácké?

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

Ano, ano, ano, jednoznačně. Tady se vytváří ...

David BOREK, moderátor

Které, kromě té, které, kromě té mnou zmiňované, tam ještě jsou problematické? Já jsem zmiňoval to, že když hospodský nevyhodí opilého hosta, hrozí mu až dvouleté pozastavení výkonu profese. Je tam ještě něco podobného, co vám přijde jako problematické?

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

To je, to je právě to problematické ustanovení, které se tam dostalo na poslední chvíli. My jsme po mnoha intervencích byli rádi, že se z toho zákona vypustilo jednak cenové regulace, jednak, že se z toho zákona vypustila v podstatě odpovědnost za to, že se vám někde v restauraci pohybuje mladistvý, který si někde jinde dal třeba skleničku vína a teď přichází tato regulace. Podle mého názoru nalít někomu pivo, od května bude poměrně riziková záležitost, protože není žádná legrace na dva roky zavřít hospodu nebo restauraci. Ale já bych chtěl hlavně říct to, že zkrátka tady se vyhláší postupně válka českému pohostinství. Tady přichází alergeny, jestli si někdo promítne hospodu běžnou normální na venkově, v loňském roce to byly alergeny, teď přišla elektronická evidence tržeb s tím, že se to zase dotkne pouze těch poctivých, nemáme s tím problém, ovšem teď už problém máme s tím, že se to zase dotkne pouze těch poctivých, protože už je tam zase mnoho dalších výjimek, které se na poslední chvíli řeší a teď přichází zákaz kouření v restauracích, ale hlavně tedy s tím, odpovědnost za prodej alkoholu, která je naprosto nepřipustná, čili provozování hospod, hospoda bude ohrožený druh.

David BOREK, moderátor

Ano, pokud platí, že hospoda bude ohrožený druh, pak bych tedy čekal, že mi řeknete, a opět, abychom to mohli za rok konfrontovat, že mi třeba řeknete, očekáváme, že zhruba 10 % hospod to položí. Řeknete to, protože ...

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

My jsme řekli, že očekáváme, že zhruba 15 až 20 % restaurací, hlavně hospod tedy, když teda budeme hovořit tímto způsobem, na venkově skončí svůj provoz, a to už začíná dít momentálně, čili toto není jaksi ... tady to vypadá, že skutečně někdo vyhláší provozovatelům hospod válku a nemluví o kouření. Myslím si, že kouření, uvidíme, jak to dopadne, to, co víme ze studií, to, že počet jaksi kuřáků se nesníží a ty restaurace se s

tím nějak vyrovnají, ale když si vezmete tento řetězec, tak jak jde za sebou, tak prostě provozovat restauraci je stále těžší a politiky to vůbec nezajímá. V zákoně jsou věci ..., ano?

David BOREK, moderátor

Pardon, předpokládám, že vaše asociace disponuje také jistou právní expertízou. Co ty spekulace o tom, že ten nový zákon se bude moci obcházet a to ve všech vlastně ohledech, ať už boj proti kouření, boj proti alkoholu pro mladistvé a podobně, že se bude moci obcházet tím, že hospoda se bude deklarovat jako soukromý klub, kam chodí pouze lidé, kteří jsou členové klubu, bude to sice formalita, ale bude to vlastně věc, která vyjme takovýto podnik z platnosti toho zákona? Je to chiméra nebo toto, o tomto se mluví mezi hospodskými?

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

No, samozřejmě každé takové opatření vede potom k různým jaksí, k různým odchylkám, které my v žádném případě ne, nepodporujeme. Už dneska tady máme prostě kluby a další sportovní různé bary a podobně, které možná ani nejsou ve skutečnosti, nebo neprovozují ve skutečnosti svoji živnost na základě živnostenského listu a v současné době samozřejmě každá takováto záležitost, a znovu říkám, mluvím hlavně o tom alkoholu, zkrátka povede jenom k tomu, že, že se hledají cesty, jak to obcházet. My nechceme, a v žádném případě to nikomu nebudeme nikdy doporučovat, ale měl už by se někdo konečně zamyslet nad tím, jak se tady teda ty zákony tvoří. Pokud ten zákon vznikne, tak by neměl být takový, aby se musel za půl roku znovu novelizovat. Podnikatelé nevědí z roku na rok, co vlastně je dále čeká, jaké další jaksí podmínky pro ně budou stanoveny. Takže se nedá divit tomu, že někteří zkrátka končí.

David BOREK, moderátor

Ještě tedy do Senátu to teď zamíří. Vy budete oficiálně jednat s představiteli politických stran a klubů v horní komoře, nebo to necháte jenom už na těchto mediálních výročích a úrovni?

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

My samozřejmě, tak jako jsme se vyjadřovali a vyjadřujeme se ke každému zákonu. To znamená, informujeme všechny poslance o našem postoji, tak stejným způsobem budeme informovat senátory o našem postoji. Jak to dopadne, samozřejmě je na nich. Ale já se domnívám, že pokud opustí Senát nějaký zákon, pak by měl být tedy skutečně dopracován tak, aby se nemusel za půl roku novelizovat, a to se v tomto případě podle našeho názoru neděje.

David BOREK, moderátor

A ten argument, že všechny tyto stesky jsou jenom projevem možná, buďto tedy ekonomických zájmů něčích, popřípadě nějaké lobby, anebo projevem prostého konzervatismu? Protože v mnoha okolních zemích, vlastně ve většině okolních zemí taková či onaká regulace užívání cigaret i prodeje alkoholu existuje.

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

Tak ona existuje, ale ne, ale neexistuje v takové míře, jako je teďka v současné době, to za prvé a za druhé, vemte si jenom návrh na regulaci cen, který naštěstí tedy jaksí, jak už zaznělo, byl vypuštěn, ten je třeba v Rakousku a vůbec nic to nepřineslo. To jsou prostě normy, které se sice vytvoří, ale znovu říkám, domnívám se, že je to spíše téma politické a bohužel tedy, protože myslím si, že by se dala najít cesta, jak zajistit i zákaz kouření v restauracích a zajistit to normální formou, ale tak, když se na to, k tomu vlastně přidávají další a další podmínky, včetně, včetně té, které už tady byla zmíněná, že provozovatel v podstatě bude moci dát pivo jenom někomu, kdo si následně, u koho nebude hrozit, že se následně, že si následně například ublíží nebo neublíží někomu jinému, no, tak to jsme už trochu mimo a nedovedu si představit, jak to ti hostinští mají zajistit.

David BOREK, moderátor

Václav Stárek, prezident Asociace hotelů a restaurací. Děkujeme za váš čas, na shledanou.

Václav STÁREK, prezident, Asociace hotelů a restaurací ČR

Děkuji za pozvání, hezký večer, na shledanou.

Změny ve francouzské vládě

11.12.2016 ČT 24 str. 04 21:05 Horizont

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Pět let setrvá v úřadu prezidenta, pět vlád za tu dobu jmenoval. Francouzský prezident Francois Hollande má před květnovými volbami plné ruce práce a ti, na které spoléhal, mu to rozhodně neusnadňují. Do Elysejského paláce se po něm chce nastěhovat kdekdo. Naposledy kvůli tomu položil vládu sám premiér Manuel Valls a do čela kabinetu se tak dostal muž, který se chtěl už brzy s politikou nadobro rozloučit.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Premiérem být nechtěl, když ale přišla nabídka neodmítl. Bernard Cazeneuve, dosavadní ministr vnitra, se už počtvrté pokusí zachránit image prezidenta Francoise Hollanda i rozklížené socialistické strany.

Bernard CAZENEUVE, francouzský premiér

Chránit, dělat pokroky, připravovat budoucnost, o to se budu ve vsí skromnosti pokoušet.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Místo v Matignonském paláci mu uvolnil ambiciozní Manuel Valls, který chce zemi vést dál. Ovšem v té nejvyšší funkci.

Manuel VALLS, uchazeč o prezidentskou nominaci v levicových primárkách

Jsem kandidátem na prezidenta republiky.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Hollande sází na to, že Cazeneuve bude loajálnější než Valls. Nenápadný politik od prezidenta dostával vždy nejtěžší úkoly. Nejdřív narychlo převzal resort financí, později ministerstvo vnitra. Právě on s prezidentem řešil bezpečnostní situaci po teroristických útocích v zemi. Spolu si tehdy vyslechli taky nelibost veřejnosti. Teď si od něj Hollande slibuje, že spolehlivý Cazeneuve důstojně dokončí jeho pětiletou vládu a vzkřísí skomírající ekonomiku.

Francois HOLLANDE, francouzský prezident

Připravit budoucnost znamená mít infrastrukturu, která z Francie udělá území, na kterém se budou chtít usadit firmy.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Oporou mu bude nový ministr vnitra, další prezidentův blízký Bruno Le Roux. Jiné změny už loučící se Hollande ve vládě neprovedl. Kabinet i hlava státu stejně za půl roku skončí. A pokud Cazeneuve dostojí svému slovu, od politiky se vrátí k advokacii. Kateřina Etrychová, Česká televize.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

A já už ve studiu vítám svého dalšího hosta, kterým je Michele Perottino, politolog z fakulty sociálních věd. Dobrý večer.

Michele PEROTTINO, vedoucí katedry politologie, IPS FSV UK

Dobrý večer.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Bernard Cazeneuve má za sebou necelý týden v úřadě premiéra a dá se říct, že času mu příliš nezbyvá, protože během půl roku čekají Francii prezidentské volby, čekají parlamentní volby. Co může Cazeneuve ještě zachránit?

Michele PEROTTINO, vedoucí katedry politologie, IPS FSV UK

Tak já si myslím, že do značné míry on tady není tady pro to, aby něco zachránil. Spíš jde jenom o to, aby, aby si dokončil mandát prezidenta republiky bez žádných problémů nebo bez výraznějších problémů a v podstatě jde jenom o to, aby, aby se dotáhly nějaké, nějaké sliby, které byly, byly v tom původním programu prezidenta. Cazeneuve sám o sobě, jak jste řekla, v úvodním, v úvodní reportáži, zřejmě nemá politické ambice, takže tady se neočekává, že by, že by něco prosadil speciálního.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Dlouho se mluvilo o tom, že francouzská levice je odepsaná, nicméně teď se zdá, že se profilují poměrně známé osobnosti z bývalého, respektive bývalí ministři, kteří vedou svoji kampaň, bojují o Elysejský palác. Na jedné straně, řekněme, středový Emmanuel Macron, někdejší ministr hospodářství, na straně druhé někdejší premiér Manuel Valls, který je takový socialista nesocialista. Mohou právě tyto dva dostat levici do kurzu?

Michele PEROTTINO, vedoucí katedry politologie, IPS FSV UK

Tak to je dobrá otázka, teď se situace změnila, před 10 le..., teda 10 dnů prezident republiky oznámil, že nebude kandidovat a tím vlastně tu situaci výrazně zkomplikoval pro nás. Samozřejmě Emmanuel Macron původně sice kandidoval, ale spíš kandidoval ve smyslu, že prezentuje svou osobnost a nějaký politický program spíše pro budoucí, budoucí prezidentské volby, to znamená, ne příští rok, ale, ale za 6 let. Tím, že, tím, že nám odstoupil jako kandidát prezident republiky, tak samozřejmě do určité míry otevřel ten prostor, nicméně tedy problém, obecně problém levice je, že těch, těch kandidátů bude příliš mnoho a tím pádem vlastně se ta situace celá roztříští a navíc tady platí obecně to, co jste řekla, to znamená, že spíš se neočekává, že by, že by levice, respektive levicovní kandidáti by mohli nějakým způsobem zasahovat do, do prezidentských voleb.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Jaké téma podle vás nakonec rozhodne v boji o Elysejský palác?

Michele PEROTTINO, vedoucí katedry politologie, IPS FSV UK

Tak zřejmě nejzásadnější téma zůstává nezaměstnanost, respektive boji proti nezaměstnanosti. Do toho samozřejmě taky jako hlavní téma může být třeba bezpečnostní situace, teď se řeší například to, že, že stav nouze se, se bude prodloužit do léta, což taky samozřejmě je poměrně důležitý, důležitý problém nebo například taky, když jsme před chvílí slyšeli situaci na Blízkém východě, situace Francie ve světě a zejména postavení Francie vůči těmto problémům.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Hodně se mluví také o protiimigrační Národní frontě šéfky Marine Le Penové. Mohla by právě tato žena uspět v prezidentských volbách, a tedy uspět tam, kde neuspěl její otec?

Michele PEROTTINO, vedoucí katedry politologie, IPS FSV UK

Já se domnívám, že ta situace je stále pro ni nepříznivá ve smyslu, že zatím většina Francouzů spíše, spíše je proti tomu, aby, aby se stala prezidentskou, respektive aby člen nebo představitel Národní fronty se stal

prezidentem republiky a uvidíme samozřejmě, kdo bude v druhém kole a jestli tam vůbec ona bude. Ale řekl bych, že tady bude spíš platit ta, ta logika vlastně republikánské disciplíny, to znamená, bojovat nebo respektive hlasovat proti, proti Marine Le Penové.

Kateřina ETRYCHOVÁ, moderátorka

Michele Perottino. Pro tuto chvíli děkuji.

„Ostrava mi pomohla zbořit předsudky,“ přiznává textař

12.12.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Kraj Moravskoslezský

Martin Jiroušek

Osobnosti se v seriálu MF DNES Ostravské stopy zpovídají ze svého vztahu k moravskoslezské metropoli. Dnes vám přinášíme povídání se spisovatelem a textařem Michalem Horáčkem.

Spisovatel a textař Michal Horáček jezdí do Ostravy už od 60. let. Poznal ji nelibou, smrdutou, nyní je nadšen, jak se mění.

Kromě uměleckých aktivit, které v ní často představuje, je zajímavé, že v centru Ostravy také otevíral pobočku sázkové kanceláře Fortuna, kterou dříve vlastnil. Proč první mimopražská pobočka Fortuny byla otevřena v Ostravě?

„Sídlila v Hotelovém domu Jindřich. Otevřeli jsme ji tady proto, že v Ostravě je hodně lidí, kteří mají chuť sázet. Byla to dobrá intuice, protože třeba ve srovnání s Jižními Čechami je tady v Ostravě přirozenou lidskou vlastností otevřená nátura, jsou mnohem více nakloněni k tomu, aby si vsadili, než kdekoliv jinde. Víím třeba, že Jarek Nohavica jednou za padesátikorunu vsadil na herního hada a vyhrál sedm tisíc, což byla událost sezony,“ usmívá se Horáček.

Fortuna je ovšem byznys, který už dlouho není blízký Horáčkovu srdci. „Naopak, co je blízké mému srdci, tak je setkávání se s lidmi nejen v Ostravě, ale ve zdejší regionu, protože jsou přímočaří, což je velice osvěžující. Pravda, jsou razantnější a používají vulgarismy, ale to pro mě není žádná novinka, takže se s nimi cítím dobře,“ vysvětluje Horáček, který se za normalizace musel živit i jako umývač nebo dělník. Zdejší kraj mu ale padl do oka také díky své jedinečné geografické poloze. „Je to roh tří zemí, což je cítit zejména v Českém Těšíně, ale i tady v Ostravě. V Americe by se tomu říkalo frontier (pohraničí), protože je nedaleko Polsko a blízko na Slovensko. Je to zvláštní, protože ten frontier je jiný než v tradičních koutech naší země. Za mého života to bylo ještě spojeno s tím, že se říkalo: Jsem havíř, kdo je víc? Spojení s určitým stylem života s těžkým průmyslem. Teď je to úplně jinak, ale je tady jiná perspektiva, hodně místa, je možnost tady budovat nové technologické projekty, každý vizionář, kdo sem přijde, tak má volné ruce, třeba Světlík a jeho Dolní Vítkovice, Colours of Ostrava, to je přesný příklad, událost sezony,“ říká razantně.

První setkání s Ostravou pro něj přitom bylo téměř odstrašující. „Zůstala ve mně temná vzpomínka na něco, co hlučí, trochu páchne, saze, celé je to smutné, tak mi to připadalo v 60.–70. letech, když jsme sem dost jezdili. Bylo to hořké, ale teď mám radost, že se Ostrava mění. Třeba ty vánoční trhy na Masarykově náměstí. Je to tady více echt, třeba jen to, že pro ně někdo udělal vlastní kolotoč, že jej vymyslel, udělal pro ně koníčky, že je neobjednal, nekoupil je někde na klíč. To je to pravé gusto, protože stánky jinak nabízejí stejné zboží jako kdekoliv jinde. Jistě, ale nechybí mezi tím osobitá imaginace.“

Když známý písničkář Jarek Nohavica pozval Horáčka k sobě do klubu Heligonka, cítil se tam jako doma. „S Jarkem se znám 30 let, ještě z období, když jsem působil v Mladém světě, to byl na začátku své kariéry. On měl furt zarachy a byl problematický, já jsem o něm napsal třístránkový rozhovor. Jinak se známe jako kolegové, máme podobné ambice, chceme pomoci písničce něco vyprávět, česky.“ Ještě zajímavější příhoda v souvislosti s Ostravskem a okolím se váže ke vzniku Horáčkovy konceptuálního alba Český kalendář, na které přispěl i místní dělník Hynek Koloničný. „Petr Hapka už umíral, já jsem psal villonské balady a dával je na web. Prosil jsem lidi, aby k nim přispěli, aby je zhudebnili. Napsal mi jistý Hynek Koloničný, montér střešních panelů v Těšíně. Jeho manželka je listonoška a sotva ráno odjede, on běží skládat, protože ona nesnáší, když skládá. Takže jediná chvíle, kdy tvoří, je ta, když manželka pracuje. Poslal mi 22 skladeb, které jsem nepřijal – a pak přišla ta tříadvacátá a byla skvělá. Nejprve jsem si říkal montér, musím to vůbec poslouchat? Nemohl by být zároveň citlivý umělec? Je to pro mě strašně důležitá zkušenost. Pokáral jsem se za tyto předsudky a už je nemám. Ne že bych se jich úplně zbavil, ale můj život je jiný. Jeho také, je sice dál montér střešních panelů, ale má větší renomé u svých kolegů. Když jsme v regionu, tak jej zvu, aby si s námi zazpíval ve sboru.“

Podle Horáčka je zdejší kraj ideálním místem pro jedinečné projekty a originální nápady, na které by jinde neměli odvahu. „Třeba Stodolní je fenomén, to jsem vždycky říkal, že by se něco podobného mělo udělat někde na okraji Prahy. Podobně golfové hřiště na Čeladné, tam, kde nikdy nebylo. Přitom využít místní charakteristiku a dát vlastní podobu golfu, to je krásné, jiné než načančané věci z Havaje,“ říká Horáček. Z oblíbených míst v Ostravě na prvním místě zmíní Nohavicův klub u Dolu Hlubina. „Mám rád Heligonku, ne protože ji vede Jarek, ale že ji udělal Pleskot, kterému to stálo za to, vložit invenci do nevábneho prostoru. Pak Světlík, který v sobě našel energii vytvořit Gong a nasvítit Vysoké pece, to je člověk, který musí mít srdce jako Kníže Rohan,“ dodává obdivně Horáček.

Před pár dny přijel do Ostravy v rámci své kandidatury na prezidenta a prohlašuje, že má pochopení pro zdejší zklamaný lid: „Nejde o prachy, ty vyděláte, ale zraněné srdce, zraněná víra v to, že nový systém bude spravedlivější, vůbec se nedivím, že zdejší lidé jsou tady strašně zklamaní. Nejsou viníci, kteří by byli voláni k odpovědnosti,“ vysvětluje.

Přitom jeho kolegové jej varovali, aby do Ostravy nejezdil, nemuselo by to pro něj totiž dopadnout dobře. „Ty vole, jeď do Ostravy, tam jim povídej, že chceš být prezidentem. Dají ti na budku a budou na tebe plivat. Nikdy se nic takového nestalo, ani náznakem, to jsou ty předsudky. Vidláci? Burani? Ani náhodou,“ usmívá se nadšeně.

***

Profil

Michal Horáček

Spisovatel, básník, esejista, textař se narodil v roce 1952. V roce 1970 byl přijat na Fakultu sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy. Jako jeden z mála studentů nikdy nevstoupil do SSM. V roce 1974 po návratu z USA byl zatčen a uvězněn, od té doby byl v hledáčku StB, živil se podřadnými pracemi. Seznámením se skladatelem Petrem Hapkou začala plodná třicetiletá spolupráce. Hráčskou vášeň projevil i založením sázkařské kanceláře Fortuna.

O autorovi | Martin Jiroušek, spolupracovník MF DNES

Foto popis |

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - Moravskoslezský kraj

Zneužití ČT, pane Moravče. A říkanka o ČSSD, pane Sobotko, dohrává včerejší TV Zdeněk Zbořil. Ten vidí i hru CIA

12.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politologové

Jiří Hroník

ROZJEZD ZDEŇKA ZBOŘILA Za směšné lháře a hlupáky lze po domluvě na vzájemných návštěvách s novým prezidentem USA Donaldem Trumpem označit ty, kteří šířili, že českého prezidenta Miloše Zemana neberou politici na Západě vážně. Politolog Zdeněk Zbořil v souvislosti s tvrzením premiéra Bohuslava Sobotky o neférovosti Andreje Babiše připomíná hříchy ČSSD, které lidová tvořivost připomíná popěvkem o nepřilíš velké poctivosti sociálních demokratů. Nenechává bez povšimnutí ani nenávist a lhaní těch, kteří se oháněli hesly o pravdě a lásce.

Prezident Miloš Zeman často schytává kritiku za své blízké vztahy s nejvyššími představiteli Ruska a Číny, což vede jeho kritiky k obviněním, že nás táhne směrem na Východ, že ohrožuje naše spojenecké závazky a že ho na Západě neberou politici vážně. Tato tvrzení staví do jiného světla úterní telefonát s Donaldem Trumpem, během něhož budoucí prezident USA pozval Miloše Zemana do Bílého domu a sám přijal pozvání k návštěvě České republiky. „Je to jako s každou pomluvou. Čím je agresivnější a zlovolnější, tím víc se obrátí proti těm, kteří ji šířili nebo šíří, když se ukáže, že neměli pravdu. Jsou pak jenom za lháře a hlupáky. V tomto případě dokonce za směšné lháře a hlupáky, i když jsou z Národního divadla, České televize, nebo dokonce i účinkují v Ordinaci v růžové zahradě. Jen snad pokud jsou to politici, u těch se to tak vážně nebere. U některých z nich se totiž předpokládá obojí,“ uvádí pro ParlamentníListy.cz Zdeněk Zbořil.

O den později na sebe připoutal prezident pozornost znovu, a to svým vystoupením v Poslanecké sněmovně, kam přišel promluvit před závěrečným schvalováním státního rozpočtu. Ve své řeči konstatoval, že v době růstu má být rozpočet přebytkový, ale dodal, že důležité je pokladní plnění rozpočtu, ne jen plán na papíře. V závěru svého vystoupení před poslanci řekl, že když zůstane i na konci roku přebytkový rozpočet, začne se prý shánět po adrese výboru, který uděluje Nobelovu cenu. Tato slova rozhorlila předsedu ODS Petra Fialu, který se pak nechal slyšet, že to ukazuje na velké sblížení prezidenta Zemana s ministrem financí Andrejem Babišem. K samotnému rozpočtu byli občanští demokraté velice kritičtí stejně jako TOP 09.

Přebytkový rozpočet po letech rozpočtů chaotiků z ODS a TOP 09

„Myslím, že se pan Fiala mylí, i když, pokud vím, je nositelem asi pěti akademických titulů a dvou hodností. Prezident pouze zdůrazňoval, že nejsou důležité někdy až příliš účelové kritiky ministra financí, v tomto případě prostřednictvím vládního státního rozpočtu, ale že je důležité, zda se pohybujeme na cestě k přebytkovému rozpočtu po letech rozpočtu chaotického, sestavovaného chaotiky jak z ODS, tak z TOP 09. Samozřejmě, že on a snad každý kdo se o věc zajímá, ví, že ‚ekonomická‘ Nobelova cena je tak trochu šiditko koupené a zaplacené autoritami bankovního světa, a její hodnota je proto spíše referenční než reálná. A samozřejmě, ani kdyby ministr Babiš za svůj návrh rozpočtu dostal dvě Nobelovy ceny jedním vrzem, nic to nebude znamenat. Důležitá je závěrečná bilance, vše ostatní jsou jen slova, slova, slova...“ upozorňuje Zdeněk Zbořil.

Hned zkraje týdne přišel Miloš Zeman o dosavadního ředitele Odboru protokolu Kanceláře prezidenta republiky Jindřicha Forejta, který z osobních a zdravotních důvodů požádal o rozvázání pracovního poměru ke konci roku. „Já o celé věci vím jen to, co se říkalo v České televizi a na Nově a bylo publikováno v hlavních tištěných médiích. A to jsou všechno zdroje velmi nedůvěryhodné. Tak mi zbývá jen přemýšlet o tom, komu se znevážení pana Forejta mohlo hodit. Nevychází mi z toho nikdo jiný než ten, kdo si nepřeje jeho jmenování velvyslancem ve Vatikánu. Těch může být hned několik. A pokud jde o provedení, pak je to zase další akce ‚operativce amatéra‘. Pan ministr Chovanec vyzval k vyšetření této možnosti, a tak bude mít jím rychlokvašená reforma Policie ČR alespoň možnost dokázat, že důvody k jejímu ‚zefektivnění‘ nebyly jen účelové antišlachtovské povídačky,“ míní politolog.

Hodinový dialog dvou stejně uvažujících působil jako zneužití média

V závěru týdne nešel prezident kritice v Otázkách Václava Moravce, během nichž Bohuslav Sobotka prohlásil, že byl při svém projevu v Poslanecké sněmovně nekritický vůči ministrovi financí Andreji Babišovi. Premiér v reakci na zmínku o Nobelově ceně pro šéfa hnutí ANO zdůraznil, že by ji měli dostat spíš ti ministři a státní úředníci, kteří se zasloužili o to, že jsme dočerpali evropské fondy, takže by měl letošní státní rozpočet skončit v přebytku. Naopak u ministra financí vidí nedostatek v tom, že dosud nebyla přijata novela zákona o rozpočtových pravidlech, která souvisí s čerpáním evropských prostředků. Babiše kritizoval také za návrhy změn v systému elektronické evidence tržeb. Zmínil také, že největší potíže na ministerstvech řízených hnutím ANO vidí u ministra dopravy Dana Ťoka a pokud ho Andrej Babiš nechce vyměnit, tak prý přebírá osobně plnou zodpovědnost za to, co se odehrává na Ministerstvu dopravy.

V atacích na předsedu hnutí ANO pokračoval ve vysílání České televize tím, že potvrdil svá slova ze sobotního zasedání širšího vedení sociální demokracie, kde předsedu hnutí ANO označil za „neférového hráče“. „Když někdo v politice používá doping vlastních médií a vlastních firem, tak ho těžko můžeme označit za férového hráče,“ navázal předseda vlády u Václava Moravce na to, co říkal před spolustraníky. „Já jsem ten hodinový dialog dvou stejně uvažujících o české politice viděl a nevím, zda pan Sobotka, nebo dokonce sám pan Václav Moravec nezneužívá významné médium, kterým Česká televize je, a svou moc, ale na rozdíl od Andreje Babiše polotajně, až veletajně,“ poukazuje Zdeněk Zbořil.

Kudy chodil, tudy krad', sociální demokrat, je slyšet o Sobotkově straně

„Ty příkré soudy pana Sobotky nad Andrejem Babišem a panem Ťokem, který přinejmenším uzavřel jeden z významných penězovodů z Ministerstva dopravy, jsou nedůvěryhodné. Účelová kritika a vyhrožování je nedůstojné politika, který má veškerou moc pana Ťoka i ministra financí odvolat a jít do stranických i všeobecných voleb s čistým štítem. Zejména když si i jeho strana myslí, že je ‚férová‘ a hnutí ANO ‚neférové‘, tak ať si z nás a z koaliční vlády nedělá legraci, bouchne pěstí do stolu a odejde od něho. Zejména když předsedá straně, o které si v podhradí lidé zpívají ‚kudy chodil, tudy krad‘, sociální demokrat‘, majíce na paměti hříchy ČSSD, jejichž abecední seznam může začínat jménem Altner,“ připomíná politický analytik.

Už zmíněné jednání širšího vedení ČSSD, první po neúspěchu strany v krajských a senátních volbách, se neohlíželo zpátky, ale hledělo vstříc parlamentním volbám na podzim příštího roku. „Příští volby vyhraje buď ČSSD, nebo hnutí ANO. Třetí volba není,“ tvrdil sebevědomě předseda Bohuslav Sobotka. Z jeho dalších slov

vyplývalo, že klíčový plán sociální demokracie, jak ve volbách uspět, je snížit daně pro lidi s nízkými příjmy a zvýšit jednak pro ty s příjmy vyššími, ale i pro některé firmy. „Pro nás je klíčovým cílem snížit daně pro lidi s průměrným a podprůměrným platem. Jde o to, aby na progresi vydělali oni, tedy drtivá většina zaměstnanců v naší republice. My si do budoucna v žádném případě nepřejeme, abychom do budoucna byli levnou dílnou Evropy,“ odhaloval premiér plány své strany.

Přílišná sebedůvěra, ale i pozdní prozření přátel a přítelkyň z ČSSD

„Nevím, zda v ČSSD nepropadli přílišné sebedůvěře. Kde berou odvalu tvrdit, že budou druhou nejsilnější stranou? Spíše mi to připadá jako ‚vyhlášení války Babišovi‘ a nabídku koaliční spolupráce všem, kdo se zase jednou po volbách vykašlou na voliče a spojí se s kýmkoli, kdo bude proti hnutí ANO. Když to šlo po krajských volbách v Hradci Králové, proč by to nemohlo jít v celé republice? S tou obavou, abychom se nestali levnou dílnou Evropy, pak pánové přicházejí s dost velkým zpožděním. Zřejmě si nevšimli, že tou ‚dílnou‘ Česká republika dávno je a že se o to zasloužili kromě těch tzv. pravicových stran, které u nás dělaly revoluci, také přátelé a přítelkyň z ČSSD,“ říká pro ParlamentníListy.cz Zdeněk Zbořil.

Nejrazantněji do vlastních řad promluvil jihočeský hejtman Jiří Zimola, jenž se nerozpakoval říci, že pokles preferencí způsobili sami politici ČSSD tím, že zapomněli mluvit s lidmi, že sedí ve svých pohodlných kancelářích nebo pěkně zalezlí na zadních sedadlech aut a na svět kolem se koukají přes jejich zatmavená skla. Ale uvěřitelnou se strana může stát jen tehdy, když řekne, že církevní restituce jsou špatné, tak musí přijít s řešením a prosazovat ho. Na rozdíl od Andreje Babiše mluví sociální demokraté tak, že jim nikdo nerozumí, takové nějaké politické ptydepe. „Většinu našich úspěchů nám v očích veřejnosti sebere koaliční partner a neúspěchy nám hodí na hlavu. A to je – Slávku a další členové vlády – vaše chyba. Není v tom, že byste dělali špatnou politiku. Ale je v tom, že ji neumíte prodat a ukázat normálním lidem,“ vytkl jihočeský hejtman vedení ČSSD.

V Lidovém domě Zimolovi nikdo neuvěří bez ještě většího úderu na solar

„Pan Zimola má bohaté zkušenosti z Jihočeského kraje, ale má tu výhodu, že u nich jsou na tom v celé republice nejlépe. Nevím, zda také jeho zásluhou, ale rozhodně patří k těm, kteří staví nejmenší překážky na cestě k rozumnému uvažování o politice. Asi mu členové ČSSD v Olomouci, Ústí, Brně, ale třeba i ‚na okresech‘, nebudou chtít naslouchat, ale jeho slova jsou jen pojmenováním taktiky a strategie. Tu, samozřejmě, ti ‚za kouřovými skly‘ svých úkrytů před voliči nechtějí akceptovat, protože se jim osvědčil právě její opak. Narážka na Havlovo ‚ptydepe‘ není zesměšňováním, ale konstatováním, že se nám ta revoluce, nebo snad jen reforma, už pěkně zakulatila. A pokud nepřijde ještě větší úder na solar, než byly volby do krajských zastupitelstev, asi v Lidovém domě panu Zimolovi nikdo neuvěří. Zatím to vypadá tak, že mu ani nechtějí naslouchat,“ myslí si Zdeněk Zbořil.

Přechází pak k těžko uvěřitelné události, kterou pro ParlamentníListy.cz popsal bezpečnostní analytik, bývalý zpravodajec BIS a spolupracovník Lidových novin a České pozice Jan Schneider v reportáži o semináři „Jak se bránit propagandě?“, kterou pořádalo Eurocentrum Praha, což je informační místo, kam se občané mohou obracet se svými dotazy týkajícími se Evropské unie. Když dostal slovo, zkritizoval asymetrické složení diskusního panelu, jehož účastníky byli Jakub Kalenský z East StratCom, Evropská komise přes Skype z Bruselu, fyzicky pak Michael Romancov z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a smutně proslulý gay pornoherec Jakub Janda z think-tanku Evropské hodnoty. Moderátor debaty Vít Nejedlo otevřeně přiznal, že zprvu uvažoval o pestřejší skladbě panelu, avšak pak – z obavy, aby nepřišel o svou židli na Úřadu vlády – sestavil panel tak, jak byl!

Nenávist a lhaní těch, co se oháněli pravdou a láskou, vede k radikalizaci

Jan Schneider pak ve svém vystoupení rozcupoval neprůhledné financování Evropských hodnot, jejich příznačnou metodiku vyhýbající se jakémukoliv srovnání, protože například propagandu nelze vyučovat bez nejbrutálnějšího případu, kterým je agrese do Iráku 2003 založená na třech dezinformacích, jež byly vyvráceny a nakonec i přiznány americkou stranou. Na to zareagoval Michael Romancov, že o tomto případě vyučuje, ovšem v jeho publicistických vyjádřeních po tom není ani stopy. Bývalý zpravodajec BIS dále setřel Jakuba Jandu za jeho útok na nepřítomného poslance Zdeňka Ondráčka, o němž prohlásil, že je zvaný „Mlátička“. Takně ho upozornil, že kdyby byla srovnávána přízviska Jandova a Ondráčkova, tak by z toho Janda vzhledem ke své bývalé profesi nevyšel vítězně. Schlíplý ředitel Evropských hodnot se zmohl na pouhé „no, dobře“. Žádný protiargument, žádný odpor, technické k. o.

„Myslím, že si Schneiderovu zprávu z toho prapodivného semináře mohli čtenáři PL.cz přečíst a kriticky ji posoudit. Tím se budou lišit od všech zmíněných panelistů, kteří zřejmě ani netuší, co svou hloupostí mohou způsobit. Už teď se diví radikalizaci občanů České republiky, které dává vzniknout nenávist a lhaní těch, kteří se oháněli hesly o pravdě a lásce. Diskreditují tím to málo, co zůstává z odkazu Václava Havla, a musím říci, že mne to vůbec netěší. Ti noví ‚proevropští‘ a ‚protiputinovští‘ propagandisté a agitátoři a jejich sponzoři a opatrovatelé netuší, co všechno jsme se za komunistického režimu naučili a jaká historická zkušenost může působit v nenávistném prostředí, které pomáhají vytvářet,“ konstatuje Zdeněk Zbořil.

Vykřičník za pokleslostí některých reprezentantů Univerzity Karlovy

„Zejména mne mrzí, že mezi panelisty byli i lidé, kteří přednášejí na Karlově univerzitě a zřejmě vychovávají v neuctě k pravdě, kvůli které byl jeden její rektor upálen a druhý umučen, i své kolegy – studenty, a tím vlastně i sebe. Proč vlastně ne. Vždyť UK dokázala vyhnat ze svých poslucháren Karla Kosíka a zaneřádila svou akademickou obec postavami nedůstojnými. Nějaký Janda je pak jenom vykřičníkem za pokleslostí některých reprezentantů UK a Vít Nejedlo je jen přiznaným trapným tovaryšem tovaryšů. Komunisté dokázali i v posledních dnech svého vládnutí zřídit ‚zveřejňovací komisi‘, která dokonce posuzovala i fotografie osob a různých shromáždění. Kdyby si tedy chtěl pan Nejedlo uchovat židli pod svým ctěným zadkem, doporučoval bych mu, zřídit u Evropských hodnot tuto komisi také. Třeba bychom snadněji poznali, kdo je kdo a co je co, co se může a co se nám ještě dovoluje myslet,“ poznamenává politický analytik.

Z domácího politického kolbiště přechází k našim západním sousedům. Na sjezdu CDU byla do čela strany zvolena již podeváté Angela Merkelová. Její zisk – 89,5 procenta – byl ale nejnižší za jedenáct let, co stojí jako kancléřka v čele Německa. Některá tamní média hlasování hodnotila jako studenou sprchu pro kancléřku, jiná psala a hovořila o slušném a upřímném výsledku. Vesměs se ale shodla na tom, že kancléřka Merkelová ve svém projevu k delegátům nenabídla zásadní vizi, kterou by se její strana odlišila od politických rivalů. Přesto ale CDU s nějakými nápady přišla: chce zpřísnit azylovou politiku, zakázat burky ve školách a školkách, u soudů, na úřadech, atp., ale je také proti zvýšení daní. Zpřísnění azylové politiky se dá vykládat jako „zmoudření“ kancléřky, ale také jako taktický prvek vzhledem k volbám v příštím roce.

Blazeované v Bruselu, ale i Angelu Merkelovou může brzy rozbolet hlava

„Už před rokem jsme v PL.cz psali o tom, že jakkoli je kritika Angely Merkelové naléhavá, cesta k její rezignaci nebo porážce ve volbách není jednoduchá. Stojí na vrcholu pyramidy nejrůznějších zájmových skupin – politických, ekonomických, finančních – a incidenty v ulicích německých měst nemohou být jediným důvodem její rezignace nebo volební prohry. Její opětovné zvolení do čela CDU je jistě motivováno obavou z volebního neúspěchu strany v příštím roce, ale možná bude hůř. Pokud EU a její Evropská komise nepřijdou s nápadem, jak vyřešit problémy s financováním Ukrajiny, napjaté vztahy s Tureckem, hru s ohněm ve vztahu k Ruské federaci, chaos s přistěhovalci, vystěhovalci, kočovníky, tuláky a jinými tu přizpůsobivými, tu nepřizpůsobivými, a konec konců i s předpokládanými změnami americké zahraniční politiky a jejím zaujatějším pohledem do celé tichomořské oblasti, může z toho nejen blazeované v Bruselu, ale i Angelu Merkelovou rozbolet hlava,“ předpokládá Zdeněk Zbořil.

Předpokládanou změnu americké zahraniční politiky signalizuje i to, že budoucí prezident USA Donald Trump hodlá na šéfa diplomacie nominovat Rexe Tillersona, jenž mimo jiné v roce 2011 vyjednával energetické partnerství s Ruskem. Následující rok byl oceněn Řádem přátelství, nejvyšším ruským vyznamenáním pro cizince. Do Moskvy minulý týden přicestoval poradce volebního štábu Donalda Trumpa Carter Page, který v minulosti pracoval v moskevské kanceláři investiční banky Merrill Lynch a v posledních letech nejednou kritizoval politiku sankcí vůči Rusku. Do toho jako by zapadalo dosavadní vyšetřování CIA, podle něhož Rusko ovlivňovalo kampaň před americkými prezidentskými volbami, protože jeho cílem bylo zvolení Donalda Trumpa. Ruští představitelé všechna obvinění popírají a proti nařčení médií a tajných služeb se po volbách ohradil i Donald Trump.

Soupeř, s nímž se CIA bude bojovat hůř než s jihoamerickými prezidenty

„Teprve v těchto dnech můžeme začít uvažovat o tom, jaká bude nejen zahraniční, ale vlastně i vnitřní politika Spojených států za Donalda Trumpa. Jako o novém ministru zahraničí se hned v prvních dnech po volbách mluvilo o Mittu Romneym, posledním protikandidátovi Baracka Obamy a guvernérovi v Massachusetts, pak o Davidu Petraeusovi, vojákovi a krátce i řediteli CIA vyhnatému kvůli aféře téměř milostné. Teprve v posledních dnech se objevil jako možný kandidát Rex Wayne Tillerson, ‚ropný magnát‘, který skutečně kromě odhadované výše majetku 34 miliard dolarů podle českých zdrojů má za sebou zkušenosti s Ruskem, pokud si myslíme, že

kancelář v Moskvě patří Rusům, a nikoli nadnárodní korporaci," připomíná Zdeněk Zbořil, o kom všem se v souvislosti s významným postem spekulovalo.

„A jestliže bude poradcem prezidenta Trumpa Carter Page, jenž byl od roku 2004 v kontaktu s ukrajinským miliardářem Viktorem Pinčukem, nemůžeme se divit, že má někdo i v Evropské unii obavy o osud energetiků v Ruské federaci, na Ukrajině a třeba i v Turecku. CIA asi už zahájila ‚tažení strachu‘ objevením ‚ruských hackerů‘, ale možná že i v této kmotrovské organizaci cítí, že by nová americká vláda mohla mít něco společného spíše s ropou, plynem a stručně řečeno s Pentagonem než s jejími tajnými a speciálními operacemi. Je to sice organizace všemocná, ale třeba se jí objevil soupeř, se kterým se jí bude hůře bojovat než s latinskoamerickými prezidenty nebo afghánskými producenty drog,“ myslí si politický analytik.

Trump bude jednat s těmi, které minulé administrativy změnily v nepřátele

Vysvětluje také, proč jsou možné korektní vztahy mezi USA a Ruskem tolika lidem trnem v oku. „Myslím, že zejména v posledním čtvrtstoletí se Evropou a vlastně celým světem šíří jakási ‚vulgární geopolitika‘, respektive ideologie expanzionismu až imperialismu. Manichejské vidění světa mate nejen občany různých zemí, ale i jejich vladaře a zvolené reprezentanty. Buď je vše černé, nebo bílé. A u nás je to tak, jak nám někdo doporučí. Avšak dokonce ani ve Spojených státech nerozhoduje, zda je někdo pro Rusko, Čínu nebo EU. Donald Trump volá America First! a nejen Madeleine Albrightová a Michael Žantovský, kterým se po porážce Hillary zhroutil svět, netuší, že tím říká: Amerika chce stát na vlastních nohách a jednat s partnery, které minulé administrativy změnily v nepřátele. Ale sama, bez prostředníků z Berlína, Bruselu, nebo dokonce Prahy. Pokud jde o ten ‚trn v oku‘, o ten mám ten nejmenší strach. Korouhve sice ještě nevláží, ale jakmile jen trochu odněkud zafouká, opět zavláží v celé své pokrytecké vznešenosti,“ nepochybuje Zdeněk Zbořil.

Na závěr si nechal komentář k dění na Ukrajině, k němuž ho inspirovala Veronika Sušová-Salminen. Česká politická analytička trvale žijící ve Finsku pro ParlamentníListy.cz upozornila, že tři poslední události globálního významu staví Ukrajince do nové situace. Na prvním místě je to zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA, které může znamenat ochlazení zájmu o ukrajinský vývoj ve Washingtonu a snad určité sblížení USA a Ruska. Druhou událostí je ratifikace dohod mezi Ruskem a Tureckem ohledně Tureckého proudu, což sníží ekonomickou a geopolitickou roli Ukrajiny. Třetí nepříjemností pro Kyjev bylo další odložení konceptu zavést pro ukrajinské občany s biometrickými pasy bezvízový styk ze strany EU. Velkým vnitřním problémem země je to, že chudoba na Ukrajině se už týká 58 procent obyvatel a přibývající protestní mítinky v centru Kyjeva by mohly přerůst v Majdan 3.

Pokud Ukrajině nebude radit Nulandová, zůstane ekonomicky zajímavou

„Komentářů paní Sušové-Salminen si vážím a jistě lze souhlasit s tím, že zvolení Donalda Trumpa a ustavení jeho vlády v čele s odborníky na rozsáhlou strukturu, substrukturu a vlastně i kulturu, která vznikla okolo těžby ropy, zemního plynu, jejich transportu a prodeje bude pro Ukrajinu důležité. Nepředpokládám ale, že bude fatální. Ukrajina je bohatá země a pokud tam nebudou vládnout a radit lidé jako Michail Saakašvili nebo Victoria Nulandová, natož pak experti z Česka a Slovenska, bude pro USA, Čínu i EU zajímavou oblastí i ekonomických zájmů. Horší je to s ‚kompradorskou buržoazií‘, respektive miliardáři kompradory, které, zdá se, osud různých skupin obyvatel na Ukrajině příliš nezajímá. Dokonce si myslím, že by ‚Evropa‘ mohla oprášit dobytelský plán z let první, druhé a dokonce i občanské války a rozdělit dnešní Ukrajinu na tři části. Ale že by ‚protesty‘ Ukrajinců bez teroristických komand odkudkoli mohly vést k nějaké nápravě, na to opravdu nevěřím,“ dodává Zdeněk Zbořil.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1407&clanek=466710>

REPORTÁŽ: Argumentační vakuum Jakuba Jandy

13.12.2016 neviditelnypes.cz str. 00 Neviditelný pes / Společnost
Neviditelný pes, Jan Schneider

Eurocentrum Praha pozvalo veřejnost 8. prosince na seminář v rámci Národního konventu o EU, s názvem „Jak se bránit propagandě?“ Lákadlem byly další otázky: „Zuří kolem nás informační válka?“

Eurocentrum Praha pozvalo veřejnost 8. prosince na seminář v rámci Národního konventu o EU, s názvem „Jak se bránit propagandě?“ Lákadlem byly další otázky: „Zuří kolem nás informační válka? Kdo a proč šíří úmyslně zkreslené informace? Jakou strategii a jaké zbraně používá Rusko a jaké EU?“ Přijďte na náš seminář a dozvíte se víc, lákalo Eurocentrum, potažmo jeho vedoucí, Mgr. et Mgr. Vít Nejedlo, který moderoval panel, v němž virtuálně zasedl Jakub Kalenský, East Strat Com, Evropská komise (přes skype z Bruselu), fyzicky pak Michael Romancov z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, a místo inzerovaného Radko Hokovského přišel z think-tanku Evropské hodnoty Jakub Janda.

Tuplovaný magistr Nejedlo nejprve sdělil, že na Úřadu vlády se následujícího dne sejde „Národní konvent o EU“, složený z odborníků (více pozoruhodností o něm viz na www.narodnikonvent.eu), a že tento seminář je organizován na stejné téma pro veřejnost. Zda je nějaká prostupnost mezi těmito grémii, nesdělil, takže je možné, že veřejnost si třepila pysky zbytečně, protože odborníci na Úřadu vlády připraví doporučení pro vládu takové, aby nerušilo její dokonalý klid.

Poté nedvojznačně požádal Michaela Romancova, aby pohovořil o daném tématu „z ruské pozice“. Romancov přetlumočil velmi bystrý postřeh z ruské studie, prezentované na prestižním Valdajském klubu, že Rusové si od rozpadu SSSR v krátkosti zopakovali všechny negativní zkušenosti, které v historii udělali se Západem. Ten v přístupu k Rusku osciloval mezi dvěma mezníky – pohlížet na Rusko jako na „věčného učedníka“, respektive jako na „barbara“, tlukoucího na evropská vrata s úmyslem Evropu zničit.

Přesně před tímto přístupem varoval již před dvaceti lety významný sovětský přeběhlík z KGB, Oleg Gordijevskij, kterého těžko podezírat z nějakých apriori protizápadních nálad. Varoval před urážením a ponižováním Ruska, které takto do kouta dotlačené může být nebezpečné (ostatně to není žádná ruská specialita). A doporučoval důrazně „vzít Rusko do hry“, neboť skutečné (a společné!) nebezpečí Rusku i Západu hrozí z jihu a z východu.

Měli jsme tedy tu pochybnou čest být nyní svědky hrubé neomalenosti vůči rozumu, zkušenosti, dějinám, prostě vůči všemu, co by mělo tvořit páteř evropských hodnot. Politický geograf Romancev (co to je za kvalifikaci, zejména vůči Gordijevskému, když už budeme muset zcela pominout těžko srovnatelnou sumu životních i profesionálních zkušeností, protože jak dělit nulou?) však jednoznačně oznámkoval Západ kladně a Rusko špatně (protože prý vede informační válku, zřejmě na rozdíl od Západu). Znělo to až posměšně, když konstatoval ruské rozčarování nad tím, že po skončení studené války nebylo naplněno nadějně očekávání, že bude budována světová bezpečnostní architektura nová, odpovídající situaci, a že se Západ vrátil k rozvíjení schémat starých, studenoválečnických.

Ideologický škvár

Jakub Janda poté představil „think-tank Evropské hodnoty“ (ttEH), který působí na českém „trhu“. Ano, na trhu – tím freudovsky leccos dalšího učinil srozumitelnějším, a to až velice.

Na problematice sledování desinformačního působení, jdoucího z Kremlu, pracuje prý 10 osob. Expertní úroveň týmu naznačuje zmínka o „mluvčí z ministerstva zahraničí“. Že to není náhoda či mýlka ostatně potvrzuje precizní vyjádření osmi akademiků (z FSV UK, MUP, ÚMV a AMO) ze 4. listopadu t.r. (LN), z něhož stojí za to citovat:

„... nedávno zveřejněná studie think-tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře ... není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám. Maskované ideologické projevy ve spojení s oslňující mediální (sebe)prezentací jsou pro vystupování Evropských hodnot příznačné. Bohužel tak přispívají k celkově neutěšenému stavu veřejné debaty o bezpečnosti. ... jsou schopny zaplavovat veřejnou debatu obrovským množstvím ‚expertních studií‘, vyznačujících se kompilační povahou a interpretací striktně na základě (neokonzervativní) ideologie. Tento ‚výzkum‘ přitom slouží k posílení legitimacy jejich dalších veřejných vystoupení. ... Samostatnou kapitolou je ... stigmatizace části argumentačního prostoru pomocí konceptů jako dezinformace, propaganda a ‚hybridní hrozby‘. Ti, kdo nesdílejí například vysvětlení Evropských hodnot týkající se asertivní ruské zahraniční politiky a mezi jejími příčinami nacházejí třeba i necitlivé kroky činěné Západem, jsou tak nezřídka označováni za agenty Kremlu nebo přinejmenším naivní oběti ruské propagandy.“

Brilantní vyjádření akademiků končí výzvou: „Jednou z příčin viditelnosti Evropských hodnot je totiž nečinnost části akademické obce zabývající se politicky relevantními tématy. To je třeba změnit, a budeme se snažit vyjít v tomto příkladem.“

Lucky chinese bastards

Jakub Janda dále od boku vystříhl prioritní hrozby pro náš stát v pořadí Rusko, Islámský stát, Čína. Mají ti kluci čínští jen štěstí, že jsou až třetí, nebo v tom hraje roli i něco jiného? To Janda docela příznačně nevysvětlil, žádnými argumenty nepodpořil. Hned přešel k popisu činnosti ttEH.

TtEH vyvíjí investigativní činnost (novináři, styďte se, že nic neděláte, Janda a spol. za vás musejí tahat kaštiny z ohně, a jak vyplývá z jejich transparentního účetnictví, činí tak za zhruba 10 tisíc měsíčně, za což by se jich měly zase zastat odbory, neb při tak obrovské jejich „produkci“ je nesporné, že jsou beze vší pochyby krutě vykořisťováni!). TtEH pak o všem, co si myslí, že by je mohlo zajímat, informuje bezpečnostní složky.

Že by BIS nestíhala, a brala zavděk ochotníky? Každopádně tato modelová situace připomíná situaci, kterou líčil ne jeden příslušník Státní bezpečnosti, že před podobně agilními práskáči se nechávali v práci zapírat, takže ti se pak ani neobjevili v seznamech agentů. Tak byli protivní a dotěrní.

Janda šlápl na hrábě

A ještě střelil do vlastního hnízda. TtEH prý sleduje financování propagandistických projektů, neb je to prý ve veřejném zájmu. Měl by tedy především rozpracovat sám sebe! To je totiž další indicie, která vede k označení ttEH za agenty. Podle amerického zákona o registraci zahraničních agentů (FARA, 1938), by se totiž ttEH měl deklarovat jako „zahraniční agent“. Pak by se snad stalo zřejmým i pro největší ignoranty, že je velikým bezpečnostním rizikem, když ministerstvo vnitra mezi své „odborné spolupracovníky“ zahrnuje i zahraniční agenty.

Nota bene, agenty financované nejen ze zahraničí, ale i podvodně: ttEH podle své výroční zprávy dostal v roce 2014 od Ligy lidských práv přes 675 tisíc korun, aniž by však nějaká taková částka figurovala ve výroční zprávě Ligy lidských práv; za rok 2015 uvádí výroční zpráva ttEH příjem přes 625 tisíc korun od Ligy lidských práv, která pro jistotu do dnešního dne (!) výroční zprávu za rok 2015 nevydala, asi ji stále ještě pulíruje, nebo co.

Takže vedle ministra vnitra (!) sedávají nejen zahraniční agenti, ale agenti bůhvíodkud placení! To je na pořádné rozpracování od NBÚ, BIS, FAÚ a PČR vůbec. Státní zástupci by rozpracování tohoto zjevného problému měli začít ihned dozorovat – a to mají učinit sami od sebe, ze zákona, dozvědí-li se cos podezřelého. Ostatně prezident republiky by se v rámci svých kompetencí mohl na toto bezpečnostní riziko dotázat zpravodajských služeb – což by mělo další efekt, protože on tak může činit pouze s vědomím vlády, a ta by při průchodu prezidentova dotazu svým útrobím měla příležitost se chytnout za nos a tak procitnout z ideologické letargie.

Deus ex machina

Pak promluvil z bruselských dálav Jakub Kalenský. Trochu to připomínalo humanitární bombardování, bylo to z hygienické vzdálenosti a bez možnosti reagovat. A jak to vidí Brusel? Ten to vidí jasně, alespoň někteří, no, pár jich bude, prý 11. Jsou ale dobře placení, jen se nesmí říci, kolik. To víte, mlčenlivost. Ale možná i nebezpečí, že by je někdo mohl snadno přeplatit, protože lze vytušit, jaké „hodnoty“ je tam drží.

A europoslanci ten europropagagitkom a jeho šílené nápady ukázněně schvalují (čest výjimkám!). Pouze s topornými Evropany mají eurokontrapropagáši problém, ti zatvrzelci jsou valnou většinou ideologicky pomýlení a ve svých bludech setrvávají. Řečeno s Brechtem, jestli Evropané ztratili důvěru East Strat Comu Evropské komise, bude asi nutno je vyměnit (možný počátek realizace tohoto původně bonmotu by mohla vysvětlovat ona migrační tsunami).

Nato se Kalenský pustil do příkladů. Například jedno podvržené video, na kterém lidé v maskáčích a kuklách hlásící se k praporu Azov varovali Nizozemce před hlasováním proti ratifikaci Asociační smlouvy s Ukrajinou, vyhrožovali jim teroristickými útoky a spálili nizozemskou vlajku, mělo prý sílu a moc ovlivnit hlasování těch měkkýšů (Holanďanů). Rusko prý ovlivnilo italské a americké volby!!

Kalenský pravil, že je prostě potřeba udělat kolem té ruské propagandy „haló“! (Když se však EU propagandou nezabývá, tak kdo to má u všech všudy udělat? Zase těch 11 stachanovců?)

Pak nás Kalenský ještě zavalil čísly. K těm smrtelně nebezpečným 30 „proruským“ webovým stránkám (z miliónů webů, které jsou po celém světě), o nichž se již mluvilo, přidal ještě další čísla. V Rusku se prý „trolováním“, neboli profesionálním psaním ideologicky pointovaných nesmyslů, živí několik tisíc osob. Rusové prý na to vydávají téměř půldruhé miliardy dolarů.

(Postrádali jsme však – jak typické! – jakékoliv srovnání. Vydeme-li například z toho, že USA považují informační válku za důležitou, je pravděpodobné, že na ni vydávají částku poměrnou té ruské. To by však – ojavjovj! – v absolutních číslech znamenalo zhruba desetinásobnou sumu a protiruští poštěváčci by zase byli v loji, kdo to forzíruje víc).

Kalenský se v tom bruselském propagačním inkubátoru rozvášnil a svou tirádu zakončil naléhavou výzvou, aby si politici všimli, že se u nás do vyšších a vyšších pozic dostávají verbální příznivci Putina a Kremlu. (To už je na Chocholeouška, napadlo asi nejen mě.)

Janda pak pokračoval, že nelegální vstupy Ruska do našeho prostředí je třeba „odstranit“. Neřekl, jak si to představuje, ale o cenzuru prý nejde. Možná tedy míní odstranit ty ruské vstupy i s některými lidmi. Ti, co zbydou, si už budou moci povídat, co chtějí, protože potom už by byla cenzura opravdu zbytečná.

A nyní se ti trpěliví čtenáři konečně dočkají těch příběhů natolik příšerných, že se při jejich líčení Jakub Janda viditelně chvěl. Ruský pařát zahlédl v Makedonii. V Maďarsku člověk podporovaný GRU zavraždil policistu. Marine Le Pen je podporovaná z Ruska. (Další poznámky mám nečitelné, jak se mi třásla ruka.)

Jak se však uklidnit, když slyším, že Lukoil zaplatil dluh za hradního lobystu Nejedlého (též Lukoil), jen aby ho udržel v blízkosti prezidenta! Pak se však někdo našťestí zeptal, čím je toto tvrzení podpořeno, a ono se to celé najednou zhroutilo jak počůraná bábovička z písku. Janda argument neměl, ale jeho uhlířskou vírou to neotřásl. Evropa je prostě napadena Ruskem, a basta fidli housličky.

Proč jsem nadával, hulákal a gestikuloval?

No, nejprve jsem se řádně přihlásil a položil jsem několik otázek a předložil dvě teze. Připomněl jsem slova Gordijevského a neprůhledné financování tTEH (viz výše). Vyčetl jsem organizátorům jednostranné sestavení panelu, absolutně bez oponentury, jako ztělesnění temné propagandy. Vyčetl jsem tTEH příznačnou metodiku, vyhýbající se jakémukoliv srovnání. Například propagandu nelze vyučovat bez nejbrutálnějšího případu, kterým je agrese do Iráku 2003, založená na třech desinformacích, které byly vyvráceny a vposledku i přiznány americkou stranou (na to odpověděl Romancov, že o tomto případu vyučuje, což je sice možné, ale ve svých publicistických vyjádřeních po této jeho pedagogické mohutnosti není ani stopy).

Pokáral jsem Jakuba Jandu za jeho útok ad hominem na nepřítomného poslance Zdeňka Ondráčka, o němž prohlásil, že je zvaný „Mlátička“. Poučil jsem ho taktně, že kdyby byla srovnávána přízviska Jandova a Ondráčkova, nevyšel by Janda vítězně.

Potom jsem předložil prvou tezi, kajícnou, spočívající v možnosti, že přednášející mají pravdu a já ji sice měl před očima, ale vida, nerozeznal jsem ji: ruská propaganda tu řádí jak černá ruka! Když připustíme ruskou vychytralost a um, dokážeme si představit, že by najali skupinu lidí velmi pracovitých a ambiciózních, avšak bytostně desorientovaných až bezcharakterních. A ta ruská perfidnost by spočívala v tom, že by si ty lidi zaúkolovali propagandisticky proti sobě, aby Rusko pomlouvali a nařkli z informační a hybridní a ideologické války. Svazácký fanatismus a chamtivost těchto desinformačních žoldáků by pak dokonaly dílo zkázy. Jakákoliv a jakkoliv oprávněná kritika Ruska by totiž byla na generaci zdiskreditována, a Rusové by měli volné pole působnosti.

Anebo varianta druhá – jde o smrtonosný podvod. O ruské propagandě se hodně mluví, ale má se to s ní jako s manželkou televizního detektiva Columba, o níž se též mnoho hovořilo, ale nikdo ji nikdy nespátřil. Harry Jelínek prodával Karlštejn, který aspoň fyzicky existoval. Tito podvodníci však prodávají cosi, co není, a manipulují přítom strachem tak, že vlády se bojí je neplatit. Z logiky jejich postupů lze dovodit i oprávněnou obavu, že v

případě nějakých pochybností jsou schopni – v „nejlepších tradicích“ StB z padesátých let – nějakou tu ruskou propagandu i sami přizvat.

Co je však mnohem nebezpečnější, je odvádění pozornosti exekutivy od skutečného nebezpečí k vymyšlenému. Na obranu proti neexistujícímu nepříteli se pak vydávají velké prostředky, což připomíná pohádku o císařových nových šatech (ministři vlády ji však asi neznají). Tento zločin, totiž oslabování obranyschopnosti země, spočívá ve vyčerpávání imunitní obranné schopnosti společnosti, která pak může ztroskotat na banálním úskalí.

Na celou moji tirádu, od asymetrického složení panelu, financování tEH, chybné metodiky, osobní invektivy, až po ony dvě teze, zareagoval Janda věcně: „no, dobře“. Žádný protiargument, žádný odpor, technické k.o.

Mrťafa a jeho židle

Tuplovaný magistr Nejedlo se pak zdánlivě pochlapil, když přiznal, že zprvu uvažoval o pestřejší skladbě panelu, avšak pak – z obavy, aby nepřišel o svou židli na Úřadu vlády – sestavil panel tak, jak byl. Přihlásil jsem se s technickým dotazem, že jsem se asi přeslechl, zda opravdu řekl, že „z obav, aby nepřišel o svou židli“ - ? A tuplovaný magistr to potvrdil, a na můj už tuplovaně nevěřičný druhý dotaz to potvrdil ještě jednou. Pak jsem mu už veřejně, zcela mimo pravidla diskuse, navrhl, jestli to nechce odmávat? Tím v podstatě jakákoliv debata skončila, protože moderátor se ke své neskonale hanbě třikrát přiznal ke své předposrané nekompetentnosti.

Budiž shrnuto, že tuplovaný magistr Nejedlo ve svém životě mnoho hodnotové orientace nepobral, řečeno velmi diplomaticky. Veřejně však osočil Úřad vlády z explicitně pocitovaného politického nátlaku, jemuž nevyhovění by mohlo mít existenční následky. Bude nyní na Nejedlových nadřízených, jak se s touto situací popasují. Ponechají-li tohoto mrťafu ve funkci, potvrdí tím, že vyhovění určitým politicky deformovaným nárokům je správný sebezáchovný pud. Jediným způsobem, jak očistit Úřad vlády od takového nařčení, je vyhodit Nejedla.

Normalizace nebo výtržnost?

Potom jsem to za své povykování schytl od jakéhosi akademika, který v akademickém prostředí strávil přes půl století. I normalizací prošel, a teď se zřejmě cítil jak za mlada. Vzpěchoval se trochu, když jsem konstatoval, že jiní takové štěstí neměli, a prozradil, že ho od vyhazovu zachránili dva komunisté, kteří se za něj zasadili. Ti se ale nebáli o to, že by mohli přijít o své židle! začal jsem už vztekle řvát. A tento moderátor se veřejně bojí o svou prdel, proto se tak vztekám, že mu to prochází, že se to stává normou pro několik jemu věkově blízkých studentů, kteří se v něm na místě vzhlíželi.

Děs a běs mě bere, že takto jsou dnešní mladí bezhodnotoví. Jeden z nich se Jandovi doslova vlichocoval, že takovým, jako jsem já (a že mou řeč poslouchal téměř plačky), by marně mohl snášet argument za argumentem, ale nikdy by nás nepřesvědčil. Totální svazácký fanatismus bylo cítit jak síru pekelnou. Ne, nedalo se na to nereagovat, i na tu drzou osobní invektivu. Hulákal jsem a nadával a rukama šermoval, a tak bude i do budoucna, protože jednou už jsem normalizaci zažil a podruhé? To teda ani omylem!

Autor je bezpečnostní analytik, bývalý zpravodajec BIS a spolupracovník LN a České pozice

PL, 9.12.2016

URL| http://neviditelnypes.lidovky.cz/reportaz-argumentacni-vakuum-jakuba-jandy-fj9-/p_spolecnost.aspx?c=A161211_214225_p_spolecnost_wag

---

Přihlížel jsem tomu, jak se slovo stává tělem

13.12.2016 Host str. 08 Osobnost
Martin Stöhr.

S Milošem Doležalem o psaní, stavu společnosti, šachtě číslo šestnáct a o tom, jaké to je, navléknout si estébácký plášť Když jsem si v redakčním archivu zjišťoval, co za poslední léta otiskl v Hostu, bylo toho dost.

Vždy ale psal o někom jiném, hovořil o někom jiném, publikoval cestovní zápisky, výjimečně několik básní, rozhovor s ním jako s autorem dosud žádný. Což je pro něj charakteristické. Takový on je, vždy trochu skrytý za svá témata, blíže, hrdiny - mrtvé i živé. V listopadu jsme se sešli v podvečerně prázdné kavárně poblíž rozhlasu na Vinohradech. Nedávno vydal další svazek věnovaný pateru Toufarovi, na konci listopadu měl premiéru filmový dokument na stejné téma a na pulty právě přichází jeho sebrané příležitostné texty s názvem Za.

* Znáš tvoje chutě, tak jsem ti přinesl dárek, reprint dobové mapy národů starého Rakouska-Uherska. Co mi k tomu řekneš?

No jo, děkuju... Co říct? Cítím trochu nostalgii za světem, který byl snad kompaktní, měl řád, našli v něm svoje místo tuláci i továrníci a měl, aspoň z dnešního pohledu, svou poezii. Monarchie léta dobře držela a dodávala stabilitu prostoru mezi Německem a Ruskem. S rozpadem starého Rakouska se ze střední Evropy stal košík housek, o který se při své krvavé svačině poprali Hitler se Stalinem. Bohumil Hrabal rád opakoval, že ve střední Evropě nejde žít jinak než permanentně podnapilý. A Josef Kroutvor dodává, že středoevropskou mentalitu charakterizuje těžkomyslnost a přehnané veselí. Z melancholie se rodí groteska a z grotesky melancholie. Harmonické časy tady asi nemohou trvat příliš dlouho.

* A nová, sjednocená Evropa, ta už nepřináší nic pozitivního?

Považuji se za Evropana, nejen nějak povšechně, kulturně, ale zajímá mne unijní projekt. Jeho kořeny, jeho zakladatelé jako Robert Schuman, první předseda Evropského parlamentu, De Gasperi a Konrad Adenauer, politici, kteří dokázali na troskách evropských měst po tom válečném marasmu přijít s novou vizí, s novým smyslem, s něčím, co odkazovalo například až ke středověku, ke Karlu Velikému a jeho sjednotitelskému úsilí. Víme, že nám současná unijní byrokracie dost zbytněla, je často nevnímavá k jednotlivým částem a aspektům tohoto společenství, ale doufám, že je to pořád projekt nadějeplný, že se smyslem ještě naplnit dá. Z dějin víme, že alternativa zde existuje, ale je ve finále velmi temná.

* V jednom starším rozhovoru jsi hovořil o svých mladických zmatcích, o čase, kdy jsi zůstal jaksi životně dezorientovaný, ocitl ses „pod zvonem nevědomí“. To je pěkná metafora, dnes jako by se pod takovým zvonem nacházela celá společnost. A pokud temné síly najdou svou živnou půdu třeba na sociálních sítích, je společenská atmosféra hodně napínavá...

Věci, které si k sobě pouštím z veřejného prostoru, jsem se naučil dost prosívat, protože se obávám, že by mne ta lavina zahubila či mi amputovala určitý druh vnímavosti. I tak už jsem zahlcený prací v rozhlase, tékavou komunikací a sledováním kulturního provozu. Některé projevy kolující ve veřejném prostoru jsou opravdu děsivé a přivádí mne na pokraj zuřivosti, ale nechci tu všeobecnou sebedestrukci rozšiřovat. Každý z nás v sobě chová temné jeskyně s démony a není dobré na ně volat, provokovat je a zvat je ven. V posledním čase zápasím s řadou úzkostí, jistě to částečně souvisí s věkem „kdy život náš je v půli se svou poutí“, ale nemá smysl si lakovat, že na tom nenese svůj podstatný podíl rozlámanost, bezvýchodnost a plíživá tíha doby.

* Dnes se z pocitu frustrace stala celospolečenská mantra, někteří intelektuálové si na něm dokonce zakládají živnosti. Opravdu neexistuje recept na realističtější vnímání situace, na lepší náladu?

Těžko se mi o tom nahlas mluví, když takový všeobecný, veřejný svrab přeteče do intimní sféry. Je to, jako kdyby se po poledni snesla brzká tma a člověk nemohl najít cestu k radosti či ke světlu. Je to o to horší, že ta tíha je neohraničená, v jistém smyslu je to boj s vyprázdněností této chvíle či doby. Dlouhá léta jsem se i díky své práci v rozhlase stýkal s lidmi, kteří prošli válkou, účastnili se odboje proti nacistické i komunistické hydře, byli deptáni v kriminálech a koncentracích. Vždycky mne zajímalo, jak se dá existovat v mezních situacích, čím v nich obstát a čím čelit možné převaze zla. Spočívalo to třeba v nějaké zvláštní výchově, v rodinném zázemí, intelektuální výbavě, fyzické zdatnosti, škole, Skautu, Sokolu? A pak - chtěl jsem vědět, co si vlastně tito lidé ze svých životních krizí a proher odnesli. Možná jsem měl štěstí na setkání s těmi, které osud nezlomil, často neměli potřebu svůj život ani zvlášť komentovat, a když, tak s humorem a jistým odstupem, ale jako by své rozličné boly a boláky rozemleli na soucitný a chápavý „prášek“. To mne nesmírně posilovalo, jako vitamínové injekce. Jenže postupem času tyto generace odešly a s nimi i jejich svědecká paměť. Dnes nám chybí tyto živé příběhy, které jako sloupy viditelně podpíraly ducha společenství. Jistě se v nějaké vyšší rovině jejich síla neztratila, ale jako by na ta místa prozatím nebylo dovolání. A rozpíná se tu prázdno. Někdy mám dojem, jako

by svět čekal na nějakou katastrofu, velkou prohru, existenciální výbuch, který by nás dovedl zpět k úctě a vnímání některých podstatných hodnot a pradávných rituálů.

* Ale nějaké orientující osobnosti by se přece jen našly i dnes...

Určitě je to pro mne papež František. Ten je nesmírně autentický, svůj, nemanipulovatelný a nedělám si žádné iluze o tom, jak těžký musí být jeho boj proti strnulým a úřednický strohým strukturám v církvi. V mnohém jistě riskuje, nepochybně existují snahy izolovat ho od živého společenství a udělat z něj jen emblém, panáka. Navzdory funkci není papalášem, mluví o podstatných věcech jednoduchým, sdělným a zároveň přesvědčivým jazykem, vyzařuje pozitivního ducha, „smrdí po ovčinci“. Svět vidí a vnímá skrze živé lidi, jako nalomenou třtinu - zraněné, nedokonalé, kulhající.

* I v české společnosti měla církev určitý kredit, který však časem zeslábl, a pokud je dnes vidět, není to moc povzbudivý pohled. Narážím samozřejmě i na sporné expozé českého primase Dominika Duky.

Tohle je pro mne bolestné téma, ale církev je našťastí společenství mrtvých, živých a ještě nenarozených. Měli jsme tady a máme zde i dnes postavy, které poselství evangelia vykládají autenticky, ručí za ně postoji, rozumí modernímu světu, umí jej diagnostikovat a jejich apely jsou pozitivní, nikoli moralistní. Třeba populárního kněze a bioetika Orko Váchu, kněze, teologa a historika Tomáše Petráčka, salesiány a publicisty Zdeňka Jančaříka a Láďu Heryána, trapisty z Nového Dvora a mnoho jiných. Často jsou to bezejmenní mladí faráři, kteří vstupují do dialogu se společností, nejsou odříznuti od starostí běžného života a přináší zajímavý pohled. Církev si dnes nemá uzurpovat moc, ale má doprovázet, duchovně pomáhat, léčit, má být pro lidi jakousi polní nemocnicí, emauzskou hospodou a musí se smířit i s tím, že pro někoho třeba bude jen zastávkou na cestě.

* Ano, ale pořád je zde církevní hierarchie, její konkrétní kroky, postoje, výroky...

Co k tomu mám říci? Když se pan kardinál na svatojánských slavnostech projíždí v barokním kočáře, je to možná jen esteticky nevkusné, když za dané politické situace slouží mši v Lánech, třeba jako snahu vnést do rozbourané situace nějaké smíření, je to na pováženou. Ale pokud vstoupil do Českého svazu bojovníků za svobodu - lidické organizace, kterou vede bývalá svazačka Jana Bobošíková -, a přitom poslední žijící lidické ženy z ní na protest právě proti vedení vystoupily, tak je to opravdu gesto za hranou. A navíc se teď ukazuje, že v čele svazu stojí exponenti bývalého režimu - Vodička a Andres. Když prezident Zeman nazve na veřejném setkání s občany v jedné obci na Vysočině Tomáše Halíka flandákem, nezaznamenal jsem, že by někdo z biskupů oficiálně protestoval proti tomuto klementogottwaldovskému titulování. Pan kardinál je politický vězeň husákovského režimu a jeho odvážné postoje v minulosti by mu měly dávat sílu k jasnému vymezení se politické moci. Musí přece vědět, že tohle všechno bude společnost dále rozdělovat. Když jsem se o tom s panem kardinálem jednou bavil, říkal mi, že ho o tom, že lidickou buňku vede Bobošíková, nikdo z poradců neinformoval. Mimochodem, do té buňky vstoupil i ten kašpar Ovčáček.

* Přitom to nejsou „jen“ gesta, rétorika, viz to nešťastné prohlášení po vraždě francouzského kněze v Rouvray.

Tohle je ovšem nepochybně z velké části práce patera Milana Badala, ředitele tiskového střediska arcibiskupství. Na druhé straně jsou tu postoje a prohlášení biskupa Malého, Holuba či kardinála Vlka, kteří se před mocí nesklánějí a mají úplně jiného ducha.

* No právě, dnes se vede zápas o ducha společnosti, o hodnoty, ale chvílemi to vypadá, jako by jediné téma církve byly restituční čili zase mamony.

Že šlo o státní krádež a majetky se měly vrátit - nejen v případě církve -, je naprosto jasné a jednoznačné, ale chtít za současné situace a po různých soudních tahanicích tak velký „balík“, je možná až sociálně necitlivé. Navíc je jisté, že politici toho budou zneužívat a zneužívají v předvolební kampani - viz sociální demokracie a její nedávný billboard s prelátem a měšcem, to je jak z propagandy padesátých let. Možná se mělo v jedné chvíli říct dost, tohle už nepotřebujeme, toho se vzdáváme. Co před nedávnem udělal papež František? Vzdal se letní rezidence, paláce Castel Gandolfo u Říma, a stalo se z ní muzeum. Jak by tam také mohl s klidným svědomím jezdit, když se o pár kilometrů dál vynořují z moře zbědovaní běženci, spousta mladých lidí v Itálii nemá práci, zemětřesení bere lidem domovy. Jak má církev z paláců důvěryhodně mluvit o evangeliu, o chudých, ubohých a všelijak potřebných, vždyť je to bizarní, neadekvátní...

* Ty jsi soustavně vydával svědectví o osobnostech, které byly dějinami dotlačeny do role outsiderů, ale kdybych to obrátil, kdo z kapitánů dějin na tebe udělal pozitivní dojem?

Když jsem byl gymnazista, zvláštní přitažlivost pro mne měl Ronald Reagan, člověk, který měl lví podíl na pádu komunismu. Intuitivně vycítil, že sovětský blok je možná prohnilejší, než se zdá, a našel způsob, možná i trochu furiantský, jak uspišit jeho pád. Část mých vzpomínek na tu dobu, to se rozumí, má nostalgické zabarvení. Osmdesátá léta - kluk na malém městě poslouchá v noci z rádia rušený Hlas Ameriky a referují tam o setkání státníků v Reykjavíku, Reagan vypráví Gorbačovovi anekdoty o komunismu a Sovětském svazu. Člověk tehdy zahlédl něco ze zákulisí velkých dějin, bylo to možná banální, ale zároveň při tom praskaly ledy a šlo o věci prvořadého významu.

* A jak se tedy mění svět zezdola? Co zmůže každý sám na svém místě?

Pořád ještě vidím naději v tom, co se nazývá občanská společnost, možná obyčejně řečeno sousedská pospolitost. Před časem jsme u nás na vesnici s kamarády založili spolek a v okolí opravujeme drobné sakrální stavby, hrajeme divadlo, pořádáme přednášky, odhalujeme pamětní desky, vydáváme publikace spojené s regionem Vysočiny, sázíme lípy. Je to prostě - začneš u sebe, děláš jednoduše něco, co tě baví, ale i tohle může vyzařovat něco víc, upozornit na paměť krajiny a lidí, kteří tady byli před námi, na kontinuitu. To je můj recept na boj s vyprázdněností doby.

Spisovatel, zapisovatel, kronikář

* V poslední sbírce máš jeden na tebe nezvykle naléhavý verš: „Když už k tomu neštěstí dojde a člověk se stane básníkem, svůj úděl nevysvlékne jako kabát...“ Čím je pro tebe poezie?

Silným, mocným slovem, v nějž pořád věřím. Erben píše: „mocné slovo draka sváže...“. Slovo je materie, ke které je třeba mít respekt. Možná to vypadá, že zkušenost tvůrce a rozhlasáka se nijak neprotíná, ale není tomu tak. Právě v rozhlase nepůsobíš na okolí svou tvář, oblečením, stylem, ale v podstatě jen jazykem, slovem a jeho smyslem. Tohle jsem v tomto médiu vždycky vnímal velice naléhavě, a proto mne ta práce i dnes zajímá a posiluje mou důvěru v moc slova. Ale všechno to jistě sahá ještě dál a hloub, do dětství. Měl jsem předky, kteří uměli dobře vyprávět, příbuzné, kteří si psali rodinnou kroniku, prastrýce faráře, regionálního historika, po kterém zůstala v písemné podobě řada skvěle vystavěných kázání.

* A právě pod tímto vlivem se v tobě rodil autor?

Jako dítě jsi jednoduše ponořený do té jedinečné chvíle jako v nějakém magickém akváriu, posloucháš, nevíš, co se rodí. Vzpomínám si na různé sousedské sešlosti, tetek při draní peří nebo vyprávění dědků z Pasek a okolí, šlo o chlapy, kteří ještě pamatovali první světovou válku, boje na Piavě. To bylo fascinující. Někomu šrapnel poranil nohu a ukazoval jizvu, jiný popisoval, jak si s někým vyměnil službu při hlídání muničního skladu, došlo k nečekanému útoku a ten voják zemřel, jakoby místo něj... Nebo když se v seknici jednou večer s šeptem, abychom to my děti neslyšely, mluvilo o „zavražděném faráři Toufarovi, jehož tělo převáželi v pytli“ a který k nám na statek kdysi chodil jako místní kaplan. Prvotní zážitky, kdy mne vyprávění, jazyk, slovo vtahovaly do silné situace. Ale reflektovaně jsem si tuto iniciaci prožil znovu, když jsem na začátku devadesátých let tři roky pomáhal dramaturgovi a překladateli Karlu Krausovi v Divadle za branou. Velmi mne to ovlivnilo a nasměrovalo můj život. Byl to nejen Kraus, ale i režisér Otomar Krejča a také Josef Topol nebo Vladimír Mikeš či Josef Balvín, kteří mi pomohli moje intuitivní vnímání slova zabydlovat, rozšířit o nějaké racionální uchopení, naznačovali, jak se slovem zacházet. Byl jsem zblízka u Krausova překladu Hofmannsthalova Nemožného člověka nebo Goethova Fausta, zažil práci na Beckettovi, Bernanosovi, Brochovi, Pirandellovi, Grillparzerovi, Goldonim. Přihlížel jsem tomu, jak se na scéně básnické slovo stává tělem, pochopil jsem ho v jeho vážnosti, naléhavosti i akčnosti.

* Možná i tato „divadelní“ zkušenost měla za následek, že jsi spisovatel „bez ich-formy“, to je pro básníka vcelku netypické...

To nějak samo vyplynulo. Nemám své nitro za střed světa, nijak se neobdivuji. Myslím si, že poezii je scestné používat dvěma způsoby. Hlásat skrze ni nějakou denní agendu, politiku, dělat z ní „kůl vyhlášek“ tak, jak napsal Halas. A na straně druhé není dobré ji používat jako prostředek pro řešení našich privátních

duševních či erotických obtíží a tápání. Jistě, můžeme si do básně opucovat duši, jako bychom si čistili boty o rohožku, ale tohle pro mne poezie není. Zase musím vzpomenout Hrabala, kterého jsem měl a mám velmi rád. Jeho cit pro jazyk, dialog, příběhy či paměť byl trochu jiný, možná méně básnicky robustní než například u Demla, ale nakonec vlastně hodně příbuzný, vnímal jsem je a četl v mládí vedle sebe. On říkal, že se považuje spíš za zapisovatele než spisovatele, že může psát jen tehdy, když je něčím pohnut, zaujat. A tak se trochu vidím i já, jako zapisovatel, někdy by se mi chtělo říct kronikář. Ty znáš dobře ten pocit marnosti z velkých knižních veletrhů, ve Frankfurtu, v Lipsku, ve Varšavě. Záplavy knih, tisíce zajímavých i blbých příběhů v nich nasilážovaných a říkáš si, co z toho vlastně obstojí a po letech zůstane... A je vůbec přípustné tyhle záplavy ještě rozšiřovat?

* A poezie - ta nějak odpovídá právě na tohle?

Možná ano. Poezie je koncentrace, zařikání, výkřik. Možnost, jak se na malé ploše vyslovit o podstatných věcech. O lidském putování, o niterných hrůzách a průvrách, o zrození, o smrti.

* Ty píšeš o smrti často, od prvních sbírek, nebojíš se banalizace tohoto tématu?

Jistě a tuto otázku jsem si v duchu kladl tisíckrát. Proč je to moje věčné ochomýtání se kolem smrti tak úporné. Ostatně, netýká se vlastně jen literatury, ale i toho, jak jsem usiloval a inicioval to, aby se v Ďáblicích našel hrob patera Toufara, proběhla exhumace a on se mohl vrátit po pětadesáti letech do Čichoště, kde si přál být pohřbený. Vůbec nevím, kde se ve mně vzala energie k tak náročnému úkolu. Ale zpět ke psaní. Přišel jsem k tomu docela přirozeně a určitě to nebylo tak, že bych si našel nějakou mezeru v poetické škále a nabídce a ukázal ukazovátkem na položku smrtelnost, aby to pro moje psaní bylo téma erbovní. Děd umřel brzo „po Rusácích“. Je to jedna z prvních skutečností, na kterou si pamatuju. Když byl nemocný a umíral, lehával jsem s ním v jeho posteli. Na našem statku, s rodinou, v krajině a se zvířaty nebylo na jeho umírání vlastně nic hrůzostrašného. Když se tě však smrt dotkne blízko, intimně, třeba jako syna, je to ještě cosi jiného. Moje poslední sbírka Ezechiel v kopřivách je nejen o Ďáblicích jako jisté metafoře novodobých českých dějin, ale z velké části o umírání matky. A pořád ve mně trčí otázka, jestli to mělo být vysloveno právě takto. Byla to sebezáchovná nutnost? Probuzení ze šoku? A jestli se ptáš na ostych, tak ten cítím permanentně...

* Začali jsme o psaní, ale stejně jsme brzy zmínili Josefa Toufara, skoro s jeho postavou jako autor začínáš splývat. Než se k němu dostaneme, vzpomeneš ještě nějaký jiný osud, který se tě silně dotkl?

Určitě to byl zapomenutý Jan Franz, esejista, kritik, výborný překladatel, jeden z prvních, kdo do češtiny tlumočil Kafku. Franz také pocházel z Vysočiny, byl mimořádně nadaným studentem, na filozofické fakultě navštěvoval přednášky Šaldovy, Fischerovy, do okruhu jeho přátel patřili hlavně katolíci - Zahradníček, Kostohryz, Renč, Čep, ale také Hostovský a Halas. A nadto udržoval jedno celoživotní přátelství s Bohuslavem Reynkem, to bylo souznění dvou venkovanů, dvou introvertů, duchovně založených osobností. Franz s tímto pražským okruhem na začátku třicátých let spoluzaložil revue Řád, ale když tam došlo k roztržce a politickému profilování, stáhl se do sebe, fakultu nedokončil a přestal psát. Navíc měl zdraví nalomené plíživou depresí a ustavičným kouřením, z válečného, velmi těžkého pracovního nasazení v Lipsku si dovezl tuberkulózu a skonal v brosdské nemocnici v roce 1946. Na parte měl napsáno „archivní úředník“, nebylo mu ani čtyřicet. Zbylo po něm velmi málo textů, drobné příspěvky v Řádu, Akordu, Tvaru, Listech pro umění a kritiku, tři čtyři větší eseje, korespondence. Psal bez frází a překrucování, jasně ukázal svá kritéria a sudidla, nebál se být přísný, upozornil na nedostatky v dílech Gellnera, Nezvala, Biebla, ale i Čepa, Durycha, přitom nebyl ani ideolog, ani exhibicionista, byl mimořádně citlivý v porozumění umění a poezie. V tomto torze díla jsem ležel deset let, nakonec vznikla útlá knížka jeho sebraných textů a dopisů. Franz mne fascinoval svou pronikavostí, zasáhl do života tolika významných literátů, a přesto to byl nakonec člověk zcela zapomenutý... Bohuslav Reynek mu přes věkový rozdíl nesmírně důvěřoval a Franz zásadně utvářel podobu například Zahradníčkovy sbírky Jeřáby. K Janu Zahradníčkovi se mimochodem v poslední době v myšlenkách intenzivně vracím...

* Proč?

V závěru života prošel zvláštním vývojem, temnou nocí, jak se říká, něčím, čemu se zatím nikdo moc nevěnoval. Tragický příběh úmrtí jeho dvou dcer, komplikovaný návrat z kriminálu a předčasná smrt v Uhřínově, to vše je docela známé. Ale mne zajímá, co se po tom hlubokém ořesu událo s jeho duší, s jeho vnímáním. Existují Zahradníčkovy deníky, nevydaná korespondence s bývalými spoluvězni, málo známá svědectví lidí, kteří ho navštěvovali po návratu z vězení. Všechno to ukazuje na existenciální úzkosti, deprese ze situace a

stavu těla, které dosti intenzivně zasáhly i do proměny jeho vnímání křesťanství a Boha. A také to nepochybně bylo finále jeho celoživotního zápasu o sebepřijetí. Na rozdíl od jeho přítele Čepa byla Zahradníčkova osobnost v mnohém mužnější, ale současně i příkrá, moralizující sebe i okolí. V tomhle byl Jan Čep přece jen duchem jemným a daleko soucitnějším. Zahradníček měl problém přijmout svou mladickou, bohémskou minulost. Silně jí opovrhoval a chtěl ji od sebe všemožně odkopnout, možná namísto toho, aby ji přijal a objal jako svou slabost. Kdesi napsal, že v pražské Národní kavárně „se ta hnusná minulost na mne vždycky nalepí, že bych z toho zvracel“. Ono plné nepřijetí své minulosti a přísné posuzování sebe i druhých prošlo v jeho životě opravdu bolestným mlýnem. Plánuji o tom všem napsat větší text, napůl dokumentární. Inspiruje mne k tomu nejen tohle zahradníčkovské finální přemítání, ale i jeden pěkný příběh, který se pojí s jeho vězněním. On jednu dobu pracoval na Pankráci ve vězeňské tiskárně a tam působil jako dozorce jakýsi Václav Sisel, vyučený tiskař. Byl to sečtělý a slušný chlap, Zahradníčkovi i dalším literátům tam dovolil psát, tvořit. A pak ty písemnosti vynesl ven, zakopal na zahradě u své chaty v Posázaví, v roce šedesát osm je vyzvedl a ty básně se staly součástí Zahradníčkova díla - sbírky *Dům strach*.

* Za léta v rozhlasu i jako spisovatel se opakovaně setkáváš s takzvanými pamětníky. Jaká je vlastně lidská paměť?

Paměť byla pro řadu lidí, které jsem zpovídal, jistým návratem, ohlédnutím se, ohledáváním vlastního životního příběhu a snahou zahlédnout v něm hlubší souvislosti, někdy i jisté sebepochopení. A paměť existuje také jako vědomí, uvědomění si jisté kontinuity. Žil jsem v nějakém konkrétním společenství lidí, které mě ovlivňovalo. Na někoho navazuji, jsem vsazen do konkrétního času a doby. Vzpomínám si na rozhovor se stotřítiletou hostinskou paní Němcovou, která po našem rozhovoru, kdy vyprávěla o svém pohnutém životě, prohlásila: „Hele, a nezdálo se mi to? Já se přeci teprve probudím.“ Paměť je velice individuální a sám u sebe zjišťuji, jak si z některých důležitých událostí pamatuji málo a z některých banálních setkání nepřeborně detailů. Jsou lidé s úžasnou pamětí a pak zase ti, kteří „rekonstruují“ svůj život dodatečně, pomocí toho, co si třeba o té které události přečetli později. Byl jsem svědkem, kdy si pamětníci vymýšleli a svoje zásluhy či činy zveličovali. A jsou zase takoví, kteří skromně přecházejí řadu svých statečností a nepovažují za nutné je zmiňovat. Je dobré vyprávění konfrontovat s archivy.

* Vzpomeneš si na nějaký konkrétní příklad?

Na barony Prášily a pábitelské všudybyly typu „byl jsem zaručeně u toho“ jsem párkrát narazil. Tak třeba před dvanácti lety jsem připravoval pro rozhlas desetidílný dokumentární cyklus o atentátu na Heydricha, jakousi zvukovou fresku, postavenou na výpovědích žijících svědků a pamětníků. Tehdy se podařilo natočit skoro pět desítek pamětníků, od doktora Hoňka, který se účastnil Heydrichovy operace, až po autentické svědky atentátu, boje o kostel v Resslovce či manželky a děti popravených. Hledat pamětníky nebylo úplně snadné, protože většina přímých aktérů byla Němci vyvražděna. A jednou z rodin, které přežily, byli Ogounovi. Měli to štěstí, že je Fafkovi, kteří před atentátem pomáhali s úkrytem Gabčíkovi s Kubišem, při výsleších neprozradili. No a Ogounovi po válce a hlavně po roce 1989 svou odbojovou účast zveličovali, což jim procházelo proto, že nežili žádní svědci, ani neexistovaly přímé dokumenty, které by je mohly usvědčit. Takže jeden z bratrů Ogounových mi například tvrdil, že Gabčík a Kubiš se u nich schovávali před atentátem i po něm, chodili po Praze s kapsami plnými granátů, které pak u Ogounů nechali v kuchyni, a podobné nesmysly.

* Máš rodinu, náročnou práci, kde bereš na všechno to psaní čas a energii?

Jednak jsou na mě doma hodní a trpělivě mě snášejí. A pak, nežiju ve městě celý týden. Pobývám často na naší vysočinské samotě, ve stavení stojícím blízko zatopeného městyse Zahrádka, z něhož zůstal stát jen hřbitov a na břehu přehrady stojící románsko-barokní kostel - jako nějaká archa čekající na odplutí. Celé je to trochu území duchů, dnes neviditelných. Také je to místo spojené s působením Josefa Toufara. Povaluje se tam na lesem zarůstajícím náměstí mnoho dalších, dosud nevyzvednutých příběhů a dramát. Trávím tam čas úplně prostě, řezáním dřeva, taháním šutrů, sázením stromů, pumpováním vody. Grafoman rozhodně nejsem.

Dotyky přes hory času

* Druhý knižní svazek věnovaný umučenému Otci Toufarovi se jmenuje Krok do tmavé noci. Sdružuje další neznámé dokumenty a záležitosti, které se v souvislosti s ním objevily v poslední době. Který z těch přidaných příběhů na tebe nejvíc zapůsobil?

Tak trochu mimo hru bych řekl, že mne po vydání druhé knihy zamrzelo, když zazněly hlasy, které mi vyčítaly, že jsem si z Toufara udělal fabričku. To je nesmysl. Jednak je to výsledek bádání, kterým se zabývám čtvrtstoletí, a pak - opravdu se poslední dva tři roky udála spousta objevů, skoro zázračných, objevil jsem část Toufarovy písemné pozůstalosti, fragment jeho knihovny, estébácký film, některá svědectví, včetně nalezení, exhumace a identifikace jeho ostatků, které pak byly slavnostně uloženy v prostém hrobě v Číhošti. Hodně materiálů jsem před nedávnem ještě neměl k dispozici a to, co se našlo, rozhodně nebyly marginálie. Když vyšla první knížka, považoval jsem to, alespoň v rámci svých skromných sil, za splacení dluhu, naplnění slibu, který jsem jako student učinil, a vůbec jsem netušil, že se to takto otevře. A pokud se ptáš... Nedokážu v tomhle nějak hierarchizovat. Bylo toho hodně... Třeba nalezení toho dvouminutového filmu, na kterém je Josef Toufar zaznamenán po měsíčním mučení den před smrtí, v noci z 23. na 24. února. Důkaz, kterým soudruzi chtěli usvědčit faráře, je paradoxně dnes svědectvím proti nim a jejich metodám. Navíc je zajímavé, že na těch němých záběrech se Josef Toufar pokouší mluvit. Co říká? Co naznačuje? Luštěním těchto jeho slov či úloмок slov se zabýváme s režisérem Romanem Vávrou v novém filmovém dokumentu, který se teď vysílá v České televizi. Nepopírám, že i samotné nalezení a vyzvednutí Toufarova těla za jistých podivuhodných okolností a důstojné pohřbení bylo velmi mocné. Dnes, třináctého listopadu, je to na den přesně dva roky. Byl to tehdy v Ďáblicích v podvečer zvláštní okamžik - léta se zabýváte dosti intenzivně životem někoho dávno mrtvého, píšete o jeho tváři i pohnutkách, archeologové očistí v jámě od hlíny kosti a najednou mu stojíte tváří v tvář. I o této chvíli by se dalo s nadsázkou říci, že slovo se stalo konkrétním tělem. Radost mám však stále z nečekaných drobností, když se třeba objeví nějaký dosud neznámý Toufarův dopis nebo fotografie, je to pro mne velmi silné, cítím skoro fyzicky, jako by mi přes ty hory času něco posílal či vzkazoval. Třeba jen stěp do mozaiky.

* A nehrozí nakonec, že se z Číhoště stane jen další poutní místo? Že se duchovní drama zredukuje na atraktivní náboženskou legendu?

Jsou tu k dispozici knihy o otevřeném a neklerikálním Josefu Toufarovi. A pak - Číhošť je velice prosté místo, nic okázalého. A navíc v tomto je Vysočina dost syrová, otrlá, vidrholec. Autobusy a auta tam skutečně v posledních letech jezdí v nemalém množství, ale důležité také je, že tam putují i lidé, kteří se nepokládají za věřící, ale které ten příběh a Toufarova osobnost přitáhly či oslovily. Často mi čtenáři napíší, že mají třeba velký problém s církví, dokonce ani nevědí, jestli věří v Boha, ale Toufar je svou vnitřní silou, životní cestou, nějakým slovem a mužným postojem zaujal, či přímo zasáhl. Otřesným zjištěním pro mne bylo, že i dnes se najdou lidé z vysokého kléru, pro které byl Josef Toufar jen potížiště, bezbožný kněz, kritik hierarchie a slaboch, který selhal a církvi přivodil zbytečné problémy. V tomto pohledu se onen církevní představitel docela shoduje s estébákem Ladislavem Máchou, farářovým spoluvrahem, který mimochodem ještě žije.

* Potížiště?! Myslel jsem, že se ledy dávno hnuly, žádá se například o svatořečení nejen Toufara, ale i paterů Buly a Drboly, kněží, kteří dostali provaz v Babické kauze...

Jenže tady máme další potíž. Z této kauzy a žádosti o beatifikaci jaksi vypadl ten třetí popravený, pater František Pařil. Kam se vytratil? Nejen z beatifikačního procesu, ale i z knihy Ludka Navary a Mirka Kasáčka, kterou jste vydali a jejichž práce si jinak velice vážím. A proč? Protože Pařil byl docela svéhlavý farář, samorost a v archivu se našly záznamy, že s ním měl brněnský biskup potíže, že byl zkrátka neposlušný. Pařil měl být přeložen do jiné farnosti, ale odmítl to kvůli špatnému hospodářskému zázemí fary. Taková obyčejná, lidská věc - pěstoval zvířectvo. Nebo že kritizoval církevní představené a nebyl údajně příliš oblíbený u farníků. Například proto, že chtěl, asi ne moc citlivě, rozšířit hřbitov v Újezdě. Přitom to byl Pařil, kdo se za války choval vlastenecky a po válce i po únoru 1948 zcela otevřeně, veřejně a nebojácně vystupoval proti komunismu jako ideologii neodpovědné a bezbožecké, čímž si vysloužil nelibou pozornost aparátčků. Později vědomě pomáhal, ukryl a duchovně posiloval svého farníka, nešťastného rolníka Antonína Mytisku. Při zatýkání se Pařil choval pevně a vnitřně klidně, jak o tom svědčili i sami estébáci. Jenže v rámci kádrového zkoumání byl tento kněz nakonec raději tiše odsunut do pozadí, patrně aby proces beatifikace zbytečně nekomplikoval a ve Vatikánu nenastaly průtahy. Že Pařil nebyl čistý jak lilium a měl své lidské chyby a slabosti? Domnívám se, že jsou nám nakonec takoví mučedníci lidsky bližší a pochopitelnější než dokonalí herojevé.

* Nu, všichni mučedníci jsou si rovni, ale někteří jsou si zjevně rovnější... Už jsi naznačil, že toufarovské téma teď zpracováváš i v televizi. O co půjde?

Už před časem vznikl dokument pro televizi o posledních dnech života, smrti a o exhumaci Toufarových ostatků s názvem Mrtvola nesmí být spatřena, což byl takový výhonek našeho společného projektu s režisérem Romanem Vávrou. Tohle je však větší formát, dokument moderního stříhu, sestavený z řady vrstev. Snímek

obsahuje také několik hraných scén - pokusů o zachycení průběhu únosu z fary, filmování v kostele, výslechů. Točilo se mimo jiné také v bývalé věznici na Celju, což samozřejmě neodpovídá skutečnosti, Toufar byl vězněn ve Valdicích. Ale ten opuštěný brněnský kriminál je opravdu surový, trýznivý prostor, místo poprav, vězení, kde seděl básník Zahradníček, Zdeněk Kalista a další. Jako by se do těch zdí vsákla nenávist a pokořování a je to tam cítit dodnes. Přihodilo se, že režisérovi chyběl ve scénách jeden estébák, a protože jsem se tam motal, byl jsem odloven. Nešlo odmítnout. Zajímavá zkušenost.

* V čem to bylo zajímavé?

Uvidět ony situace, které jsem se pokusil popsat v knihách, na chvíli jinak, z opačné strany, z jiné pozice či perspektivy. Navíc se točilo ve větší míře na autentických místech, které jsou dodnes intaktní, takže to mělo svou sugesci a nebylo tak těžké se propadnout do roku padesát. A sebe jsem se v té „nové identitě“ lekal - dovedl jsem si představit, jak s mocenskou funkcí stoupá sebevědomí a troufalost, vůle k silovému triumfu.

* Dá se z této perspektivy nějak víc pochopit i jednání a motivy těchto nevábných antihrdinů? Ani oni přece nebyli všichni stejní.

Nebyli... V průběhu bádání jsem měl možnost s několika z nich mluvit. Zrovna v našem dokumentu je rekonstruovaná výpověď jednoho z oněch příslušníků, soudruha Skerla, který byl referentem Druhého sektoru na velitelství StB v Praze. Aktivně se účastnil klíčových poválečných

událostí, odsunu Němců, únorového převratu 1948, a byl také přítomen u řady zásadních momentů posledního měsíce života Josefa Toufara. U jeho únosu, převážení nahrávek z výslechů z Valdic, u estébáckého filmování v Čihošti, u knězova umírání, střežil jeho mrtvé tělo na pitevně a účastnil se i jeho zahrabávání na dáblickém hřbitově. Byl to ostatně Skerl, který si tehdy načrtl systém pohřbívání a místo knězova hrobu. Ze služeb StB vystoupil v roce 1953, protože dle jeho slov „nesouhlasil s používanými metodami“. Můžeme si o jeho důvodech myslet cokoli, ale jakási stopa sebereflexe tam nepochybně byla. Hlavní vyšetřovatel a mučitel Mácha - to je zase jiná kapitola: fyzicky silný, urostlý, vnuk kováře. Za války v protinacistickém odboji, posléze zatčený, uprchl z německého vězení, skrýval se v brdských lesích s ruskými partyzány a zpravodajci. Hned po válce vstoupil do KSČ a bezpečnostních složek, spojovala se v něm ambice, kariérismus, stranický fanatismus a právě ona fyzická síla. Čihošť vnímal jako případ, který jako velitel instruktážní skupiny raz dva vyřeší, dostane frčku a bude stoupat výš. Věděl, že na případu má eminentní zájem prezident Gottwald a ministr Čepička, tedy skvělá příležitost se ukázat. Jenže Toufar, zdánlivě obyčejný venkovský kněz, se pro něj zcela nečekaně vzepřel, odmítl přistoupit na podvod, a to Máchu a jeho soudruhy rozzuřilo k nepřičetnosti. A samozřejmě nesmírně pokořilo. Tento člověk však fanatickým komunistou zůstal i dál, i když byl pak v roce 1963 ze služeb StB odejit, což se ho nebetyčně dotklo a ventiloval to v dopisech všem možným komunistickým papalášům větou: „Soudruzi, tohle mám za své věrné služby straně?“ I v devadesátých letech, když byl ochoten se mnou mluvit, se se svou minulostí naprosto ztotožňoval. Ale poznal jsem osobně i jiného estébáka, Stanislava Cvička. On byl také součástí instruktážní skupiny, vyslychající a mučící ve Valdicích, ale „jen“ jako technik, rozuměl elektrice a přístrojům, a tak vedle výslechové místnosti pořizoval zvukový záznam. Nikoho nebil a nemučil, ale muselo mu být jasné, o co tam jde. Když jsem s ním mluvil, všiml jsem si, že má vedle sebe rozečtenou Tibetskou knihu mrtvých. Divil jsem se: „Proč čtete zrovna tohle?“ A on jen řekl: „Víte, já se bojím, co bude po smrti.“ Nejsou to černobílé osudy. Mezi těmi lidmi byly různé typy lidí, různá sociální zázemí, motivy, rozdílná míra vzdělání a reflexe. Jediné, co jsem od nich nikdy neslyšel, bylo to, že by svých činů někdy litovali.

* A ten absurdní moment, informace, že patera Tofara zahrabali spolu s uhynulým slonem z cirkusu, jak jsi o tom opakovaně psal, i ve svých verších, to předpokládám po exhumaci padlo.

Člověče, nepadlo... Tohle dějinné dada, které by si z estébáků byl nikdo nevymyslel, možná stále odpovídá realitě, protože hrobová jáma šachty číslo šestnáct nebyla při exhumaci otevřena celá, ale pouze její malá část, při levém okraji, neboť se dle Skerlova plánu měl Josef Toufar nacházet druhý zleva ve druhé vrstvě ode dna. Nemůžu použít slova líbí, ale v každém případě tento dadaistickosurreální obraz naprosto přesně vystihuje cynický vztah totalitní moci k jedinci, pohrdání individualitou a důstojností člověka, nivelizací hodnot, vždyť dle nich zdechlinu zvířete a ubitého faráře jedno bylo. I tohle je bohužel pro novodobé dějiny střední Evropy příznačné. Včetně toho, že Skerl, dříve než se stal estébákem, pracoval u cirkusu jako krmič zvířat a současně jako šašek.

***

„Je to prosté - začneš u sebe, děláš jednoduše něco, co tě baví, ale i tohle může vyzařovat něco víc, upozornit na paměť krajiny a lidí.“

„Jenže tady máme další potíž. Z této kauzy a žádosti o beatifikaci jaksi vypadl ten třetí popravený, pater František Pařil. Kam se vytratil?“

Miloš Doležal (nar. 1970 v Háji u Ledče nad Sázavou) je básník, esejista, dokumentarista a redaktor Českého rozhlasu - Vltava. Vystudoval Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze (1992), pracoval jako redaktor Perspektiv, asistent dramaturga Karla Krause v Divadle za branou II, hlídač azylového domu a plakátovač. Jako scenárista spolupracuje s Českou televizí (na cyklech Heydrich - konečné řešení a Neznámí hrdinové, dokumentech Mrtvolu sprovedte ze světa, Jako bychom dnes zemřít měli a jiných). Vydal básnické sbírky Podivice (Arca JiMfa, 1995), Obec (Atlantis, 1996), Les (Atlantis, 1998), Čas dýmu (Atlantis, 2003) a Ezechiel v kopřivách (Atlantis, 2014). Připravil vzpomínkové knihy Antonín Bradna: Zaradoval jsem se (Karmelitánské nakladatelství, 2002), Jiří Louda: Svým dějinám neutečeme (Radioservis, 2010) a Josef Svoboda: Tři inkarnace (Radioservis, 2011); čtyři knihy rozhovorů s vězni nacistických a komunistických kriminálů; knihy čarů, rad, zaříkání a zkazek z krabatiny Režná bába (Thyrsus, 2007), Bodla stínu do hrudního koše (Thyrsus, 2009), Černé svině křen (Luboš Drtina, 2011) a nejnověji Múro, moři! (Luboš Drtina, 2016). Napsal dvě knihy o číhošťském mučedníku komunismu P. Josefu Toufarovi Jako bychom dnes zemřít měli (Nová tiskárna Pelhřimov, 2012) a Krok do tmavé noci (Nezávislý podmelechovský spolek, 2015). Edičně spolupřipravil svazky Jan Franz: Eseje, kritiky, korespondence (Triáda, 2006) a Směju se a sténám. Korespondence básníků Vladimíra Holana a Stanislava Zedníčka (Pulchra, 2012). Na konci tohoto roku vyjde v nakladatelství Torst soubor esejů, nekrologů a promluv Za. Žije v Praze a na Vysočině, v Horních Pasekách u Humpolce.

O autorovi | Martin Stöhr. Ptal se

Foto autor | Foto Ondřej Němec

Foto autor | Foto archiv autora

Foto popis | S portrétem „neklerikálního kněze“ a mučedníka komunismu P. Toufara. Právě díky Doležalovi se jeho osud stal všeobecně známým...

Foto popis | V číhošťském kostele s pamětníkem Václavem Trtíkem; začátek roku 1990

Japonci a Evropané chystají závěrečný finiš jednání o zóně volného obchodu

14.12.2016 ct24.cz str. 00 Ekonomika
zemand

Japonští zástupci budou tento týden jednat s činiteli Evropské unie o posledních aspektech dvoustranné dohody o vytvoření zóny volného obchodu. Tokio by chtělo jednání uzavřít do konce tohoto roku, sdělili ve středu agentuře Reuters japonští obchodní diplomaté. Obě strany jednají o dohodě od roku 2013.

Pro Japonsko získala dohoda s EU na významu poté, co nový americký prezident Donald Trump dal najevo, že odstoupí od obchodní dohody zvané Transpacifické partnerství (TPP), která má uvolnit vzájemný obchod mezi 12 zeměmi z obou stran Tichého oceánu. Japonský parlament sice minulý týden TPP ratifikoval, premiér Šinzó Abe ale řekl, že bez účasti Spojených států dohoda postrádá smysl.

„Premiér Abe řekl, že by chtěl dohodu (s EU) dokončit v tomto roce,“ řekl nejmenovaný obchodní diplomat. Pokud se vyjednávacím v příštích dnech podaří sjednat rámeček dohody, navštíví příští týden Tokio evropská komisařka pro obchod Cecilia Malmströmová k finálním jednáním s japonským ministrem zahraničí Fumiem Kišidou, uvedl japonský list Nikkei.

Japonsko se v jednáních snaží získat zejména snadnější přístup na evropské trhy automobilů, elektroniky a investic. Evropané zase usilují o otevření japonských trhů potravin, automobilů a železničních zařízení.

Evropská komise předpovídá, že volný obchod mezi oběma ekonomickými mocnostmi vytvoří v Evropě 400 tisíc nových pracovních míst a výkon ekonomiky obou stran zvýší o téměř jedno procento.

Dohoda o volném obchodu mezi Evropou a Japonskem by spojila dva obchodní partnery, kteří se na celosvětové ekonomické produkci podílejí zhruba třetinou. Pro Japonsko je EU třetím největším exportním trhem po Spojených státech a Číně, pro Evropu je Japonsko na sedmém místě ve vývozu.

přehrát

video

Profesor Mejstřík o výhodách z možné dohody

Plán je součástí snahy EU podpořit hospodářskou aktivitu dohodami o volném obchodu s předními světovými ekonomikami. EU rovněž v roce 2013 zahájila jednání o zóně volného obchodu se Spojenými státy, tato jednání se však letos dostala do slepé uličky. EU se zatím podařilo po velkých potížích vyjednat jen dohodu s Kanadou.

Otevření japonského trhu by přineslo příležitost například výrobcům automobilů v Česku, uvedl profesor ekonomie Fakulty sociálních věd UK Michal Mejstřík. Škoda Auto je už nyní silně přítomna v Číně, takto by se mohla posunout ještě dál. Evropané by se mohli prosadit také na japonském trhu služeb.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1982521-japonci-a-evropane-chystaji-zaverecny-finis-jednani-o-zone-volneho-obchodu>

Evakuace Aleppa se zastavila

16.12.2016 ČRo Plus str. 02 21:10 Den v 60 minutach

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Evakuace východní části Aleppa, která začala ve čtvrtek, se dnes zastavila. Stalo se tak po útoku pro vládních iránských šíidských milicí na konvoj autobusů a sanitek. Podmínkou pro pokračování evakuace je, podle Damašku, odvezení raněných ze šíidských vesnic Fua a Kafrajá, které obléhají povstalci. Komplikace jsou připisovány radikálům z fronty dobytí Sýrie, kteří se hlásí k Al-Kaidě a jako jediní se nepřihlásili k dohodě o Aleppu. Rusko a Turecko se mezitím shodly na potřebě obnovit mírové rozhovory a doplnit je o celostátní syrské příměří. Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že k jednání by mohlo dojít v kazašském hlavním městě Astaně. A po lince nyní zdravím Oldřicha Bureše z katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd UK

Dobrý večer.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Pane docente, není to boj dvou stran? Přestože se tak konflikt často prezentuje? Šíidské milice zjevně představují stále větší problém. Budete s tím souhlasit?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd UK

To určitě. Dalo by se říct, že v tom současném konfliktu už ta syrská armáda je jednou z mnoha stran, někteří by řekli, ne tou nejdůležitější stranou a v tom konfliktu je určitě více, než dva hráči. Jak, co se týče těch místních skupin, tak zvenku ty šíidské milice jsou podporovány jen hnutím /nesrozumitelné/milice jsou podporovány v

Íránu. Dalším faktorem je Turecko plus další regionální světové mocnosti, takže těch aktérů je tam skutečně hodně.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Určitě. Ale když jsem se ptala na ty šířské milice, vidíte v nich nějaké výrazné nebezpečí, právě teď, v souvislosti s aktuální situací v Aleppu?

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd UK

Tak je tam ten komplikující faktor, že něco se dohodne a ne všechny strany to reprezentují, respektive mají odlišné požadavky. A ten požadavek na tu evakuaci těch dvou vesnic, je právě požadavek Hisballáhu, potažmo Íránu, spíše, než režimu Bašára Asada. A to samozřejmě komplikuje situaci, podobně, jako komplikuje situaci to, že některé ty povstalecké skupiny, ty nejvíce islamistické, jaksí to příměří budou za každou cenu odmítat. Takže ta situace v podstatě je tam o to více nepřehledná a komplikovaná.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Vladimir Putin, jak jsem uvedla, nyní přišel s návrhem na obnovení rozhovorů mezi režimem v Damašku a povstalci. Může z toho vzejít něco prospěšného, podle vás? I pro lidi v Aleppu, třeba.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd UK

Tak rád bych doufal, že ano, protože v konečné fázi, zřejmě jiné, než politické řešení kdy si většina alespoň těch nejdůležitějších stran sedne k jednacímu stolu a něčem se dohodnou, je nezbytná. Nicméně ty dosavadní rozhovory politické, které probíhaly v Ženevě, už několik měsíců, ne-li v současné době let, zatím k ničemu nedospěly. Takže je otázka, jestli prostě už všechny strany nebo alespoň ty klíčové strany v tom konfliktu dospěly do bodu, kdy jaksí vidí více možných přínosů a zisků z jednání a..., řekněme, v Damašku nebo kdekoli jinde a v ruské federaci nebo v Kazachstánu a nebo zda stále vidí potenciál větších zisků na bojišti.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Dodává Oldřich Bureš z katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji vám a na slyšenou.

Oldřich BUREŠ, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd UK

Na slyšenou.

Vyhlídky na mír v Sýrii

16.12.2016 ČT 24 str. 03 21:31 Horizont

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Evakuace obloženého Aleppa byla přerušena. Pouhý den poté, co začala. Syrský režim a opozice se z kolapsu dohody obviňují navzájem. Město stihlo opustit nanejvýš 15 tisíc lidí. Ruské ministerstvo obrany uvedlo, že ve východním Aleppu už nejsou žádní civilisté a jen minimum ozbrojenců, podle odhadů OSN by ale ve městě mohli zůstat ještě desítky tisíc lidí. Informace není možné ověřit. Situaci má na mimořádném zasedání projednat Rada bezpečnosti tento týden už podruhé.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Nepřehledná partie o osud východního Aleppa je sotva dohraná. Ruský prezident Vladimir Putin na oficiální návštěvě ale anoncuje další tahy.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Další fází je dosažení dohody o úplném příměří napříč celým územím Sýrie. Vedeme aktivní jednání se zástupci ozbrojené opozice zprostředkované Tureckem.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Turecko se nespokojilo jen s rolí vyjednavče. Nemocnice v pohraniční provincii Hataj přijaly desítky těžce zraněných z Aleppa.

Hasan AYDINLIK, ředitel záchranné služby

Většina pacientů bude potřebovat terapii. Péče bude pokračovat v centrech v přilehlých provinciích, kde jim nabídneme rehabilitaci.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Evakuace znamenají útek před akutním nebezpečím, nikoliv samotnou záchranu i pro ty, kdo vyvázli bez zranění. Situaci lidí bez domova vyčerpaných dlouhým obléháním a bojem, komplikuje počasí. Čerstvý déšť a nízké teploty, které nejen v noci klesají pod bod mrazu.

evakuovaný z východního Aleppa

Jsme zlomeni, zlomeni, zlomeni. Aleppo. Pět let jsme vzdorovali a teď jsme přinuceni odejít.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Na místě nepracují velké mezinárodní humanitární organizace. Pomoc v září zastavil ničivý útok na konvoj OSN. Podezření padlo na syrský vládní režim a Rusko. Damašek i Moskva nařčení odmítly. Španělský premiér Mariano Rajoy po setkání nejvyšších představitelů Evropské unie v Bruselu zdůraznil, že Západ bude trvat na vyšetření zločinů.

Mariano RAJOY, španělský premiér

Ti, kteří mají na svědomí strašlivá porušení mezinárodního práva, ke kterým došlo a z nichž některá lze považovat za válečné zločiny, musí být povoláni k odpovědnosti.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Pět let konfliktu v Sýrii přineslo postupnou apatii, tragické finále bitvy o východní Aleppo ale zájem světa oživuje. Solidaritu s oběťmi dnes vyjádřilo také shromáždění v Jeruzalémě.

Alexandra KLIENOVÁ-FRANKELOVÁ

Nemůžeme si dovolit uzavřít svá srdce. Jsme lid, který si prošel svým vlastním holocaustem před 75 lety. Prošli jsme peklem a ztratili šest milionů lidí.

Tomáš ŠPONAR, redaktor

Za padlé Aleppo v polovině týdne symbolicky zhasla i Eiffelova věž v Paříži. Tomáš Šponar, Česká televize.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

V Horizontu teď uslyšíme odborníka na bezpečnostní otázky Emila Aslana, dobrý večer. Získat pravdivý obraz o Aleppo je, jak se zdá, čím dál těžší. Rusové tvrdí, že evakuace je u konce. Syrská armáda a Turecko ale říkají opak, respektive, že je pouze přerušeno, takže jak to tedy je?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Nikdo to momentálně neví. Asi to můžou vidět lidé, kteří se nacházejí ve východním Aleppu. Každopádně v této oblasti východního Aleppa se v posledních týdnech nacházely desetitisíce civilistů. Těžko předpokládat, že by najednou zmizely, takže je snaha ze strany těchto civilistů tuto oblast opustit, nicméně se nacházejí ve velkém obklíčení. Není možnost uniknout, aniž by se dostali v podstatě pod palbu asadovských jednotek a jednotek, které podporují Asadův režim. Takže já si myslím, že se tyto lidé tam nacházejí, civilisté tam jsou, ale velmi ve značném počtu a je otázkou následujících dnů a týdnů, jaký osud je čeká, jak dopadnou.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Takže my vlastně vůbec nevíme, co bude s tím zbylým obyvatelstvem, protože se mluví o desítkách tisících lidí. Připomínám, že humanitární organizace byly už z místa vykážány.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Ano, je to pravda. V podstatě je několik možností, jak tato situace může dopadnout. Jedna z možností je, že se podaří alespoň nějaké procento těchto civilistů z východního Aleppa nějakým způsobem dostat ven. Právě pomocí mezinárodních organizací nebo nějakých uskupení nebo pod tlakem Spojených států případně nebo jiných zemí. A já si myslím, že problém, který nebo to co tomu zabraňuje, je na jedné straně nedůvěra asadovských, iránských jednotek nebo šíitských milicí, protože právě oni si myslí, že v prostředí těchto civilistů se nacházejí stovky možná lidí, kteří se zúčastnili bojů na straně povstalců anebo poskytovali podporu povstalcům anebo třeba jsou to rodiny. Pak je tam další důvod, je to pomsta, protože iránské oddíly a šíitské milice z různých zemí přišly v bojích o Aleppo o velké množství svých druhů bez zbraní, takže je tam velká snaha se nějak mstít na civilistech nebo na lidech, kteří o ně nějakým způsobem dávají do jednoho pytle a třetím důvodem je ta brutalizace nebo-li snaha ukázat do budoucna, třeba v jiných oblastech Sýrie, kam se posune těžiště velkých, že pokud budete jako civilisté podporovat rebely, tak dopadnete stejně jako obyvatelé východního Aleppa.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Pane Aslane a prosím ještě v krátkosti, Rusko ohlásilo novou mírovou iniciativu o Sýrii. Chce neformálně jednat v Astaně mimo jiné s Tureckem, ovšem bez spojených národů a bez Spojených států. Co to znamená pro USA. Může být vůbec Rusko bez Spojených států úspěšné?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Rusko je bez Spojených států úspěšné v podstatě v tom, co si dalo za cíl, zachránit Asadův režim a prodloužit jeho životnost a získat dokonce i dostat území pod kontrolu Asadova režimu, takže tady Spojené státy nehrály v tomto autitu žádnou roli. Možná je to spíše signál směrem ke Spojeným státům. Možná je to uznání situace, že ve Spojených státech zatím nikdo neví, co se děje v zahraniční v politice a co se bude dít. Ale já si myslím, že do budoucna, pokud dojde k nějakému mírovému uspořádání, nějakém postkonfliktním uspořádání, tak Spojené státy tam budou muset nějakou roli hrát.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Tolik Emil Aslan. Děkuje.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Také děkuji, na shledanou.

Čeští muslimové si pozvali do Prahy představitelé režimu, které pronásledují křesťany, ateisty a kritiky islámu!

Vzhledem k vydařené akci ze srpna letošního roku (Demonstrace muslimů proti terorismu) se centrum Alfirdaus společně s Ústředím muslimských obcí rozhodlo nadále pokračovat ve své snaze o veřejnou debatu a nadále posilovat vztahy mezi lidmi různého vyznání žijícími v České republice. Dr. Fahad Al Rašíd, děkan Fakulty islámského práva na univerzitě v Kuvajtu, Dr. Ahmad Baqir, bývalý ministr spravedlnosti v Kuvajtu, Dr. Fahad Al Tuwajri, odborník na islámské nauky a náboženský extremismus ze Saudské Arábie.

Šok. Jinak to nedokážeme popsat. Čeští muslimové si pozvali do Prahy na veřejnou konferenci představitelé režimu, které tvrdě pronásledují svobodu vyznání, právo na kritiku islámu a jsou známy podporou islámského extremismu a terorismu. A to vše za účasti odborníka na extremismus M. Mareše, který to má asi svou účastí legitimizovat ...

SPOLEČNĚ PROTI TERORISMU

Co je terorismus? Historie, druhy a projevy. Moderní terorismus a jak se mu postavit?

Vzhledem k vydařené akci ze srpna letošního roku (Demonstrace muslimů proti terorismu) se centrum Alfirdaus společně s Ústředím muslimských obcí rozhodlo nadále pokračovat ve své snaze o veřejnou debatu a nadále posilovat vztahy mezi lidmi různého vyznání žijícími v České republice.

Proto jsme pro Vás připravili kongres zabývající se tímto tématem.

Co je příčinou teroristických aktivit všeobecně? Jak bychom se této hrozbě měli společně bránit?

Na tyto otázky se 4. a 5. ledna roku 2017 pokusí odpovědět:

Prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, profesor na Fakultě sociálních věd Masarykovy univerzity,
PhDr. Petr Pelikán, český orientalista, honorární konzul Súdánu v České republice,

Dr. Fahad Al Rašíd, děkan Fakulty islámského práva na univerzitě v Kuvajtu,

Dr. Ahmad Baqir, bývalý ministr spravedlnosti v Kuvajtu,

Dr. Fahad Al Tuwajri, odborník na islámské nauky a náboženský extremismus ze Saudské arábie.

Po každé půlhodinové přestávce bude prostor pro diskuzi a otázky z publika, přijďte s námi tedy na toto téma diskutovat i Vy!

Kongres bude trvat vždy od 16:00 a bude kolem 20:30 zakončen večeří pro všechny účastníky kongresu.

Místo konání akce: sál Autoklubu ČR, Opletalova 29, Praha 1

Cena vstupenky na jeden den: 280 Kč (v ceně i večeře)

Pro účast na kongresu se prosím registrujte na emailu: spt.kongres@seznam.cz či telefonu 774 204 908

Velmi se na Vás těšíme!

Centrum Alfirdaus a Ústředí muslimských obcí

Doporučujeme:

Sex, drogy a islám

Nelegální imigranti šíří svrab ve školních budovách na Sicílii!

Základní škola ve Velkých Němčicích vymývá dětem hlavu multikulturalismem a nadšením pro ilegální imigraci!

Jak porozumět Mohamedovi a muslimům

Německé učitelky nabízejí své studentky jako kořist imigrantům?! Seznamovací večírky pro studentky a mužské imigranty ...

Eurabia - Mýtus nebo realita budoucnosti?

URL| <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/31069-cesti-muslimove-si-pozvali-do-prahy-predstavitel-rezimu-ktere-pronasleduji-krestany-ateisty-a-kritiky-islam-u-.aspx>

Kniha měsíce prosince

16.12.2016 Elle str. 62 MIX

MARTIN HRADECKÝ

RUBIKOVA KOSTKA VRATISLAV MAŇÁK v RUBIKOVĚ KOSTCE

Book Club ELLE otevírá své dveře podruhé. Jeho premiéra, kdy jsme knihou měsíce prohlásili úžasné Jezero Biancy Bellové, u vás zaznamenala velký ohlas. To nás moc těší, ale neztrácejme čas vzpomínkami na minulost a pojďme si představit knihu měsíce ledna.

Mladý učitel Ondřej Šmíd přijíždí do Plzně na oslavu dědečkových osmdesátin. Očekává, že v bytě svých rodičů najde idylu a ospalý klid, místo toho se ale o slovo přihlásí tajnosti, zamlčované křivdy a vzpomínky, které i po letech vzdorují zapomnění. Co všechno může člověk zaslechnout? Jak začala historie uchavců? A k čemu dojde, když rozbijete keramického slona? Ondřej se musí začít ptát, sebe i jiných, a úlomky paměti skládat jako barevné stěny Rubikovy kostky-hlavolamu, ve kterém se rodinné příběhy mísí s osudem rodného města.

(zdroj: Nakladatelství Host)

ELLE SE PTÁ AUTORA RUBIKOVY KOSTKY

Jak tě napadlo téma románu?

Češi čtou jihočeské romány i ostravské povídky, ale Plzeň - aspoň mně se to tak zdálo - dlouho zůstávala stranou. Přitom už jenom její životopis servíruje hutnou látku: na rozdíl od zbytku republiky ji osvobodili Američané, malá normalizace tady proběhla už v roce 1953, upálil se zde první následovník Jana Palacha, její patricijský ráz rozrušují průmyslové kulisy. A protože z Plzeňska pocházím, jednou z mých motivací bylo i určité gesto: Chtěl jsem městu vystavit takovou románovou vizitku, která by si získala pozornost širšího publika, než je to regionální. Povedlo se to aspoň do té míry, že spolu teď vedeme rozhovor.

* Napsal jsi ceněnou sbírku povídek Šaty z igelitu. Je těžší napsat dobrou povídku, nebo dobrý román?

Říká se, že povídka je kvůli svému rozsahu a potřebě úsporného vyjádření náročnější než román, jenže... já s povídkami začínal, spřátelil se s jejich rytmem a v semknutějším prostoru se až doteďa i tím komfortněji. Ostatně, při práci na Rubikovi kostce jsem dlouho váhal, jestli vůbec dokážu rozsáhlý příběh odvyprávět tak, aby si dokázal udržet napětí a aby se mi nerozsypal pod rukama. Zkrátka, ptal jsem se: „Neměl jsi radši zůstat u povídek?“ Do cíle mě nakonec dovedlo přesvědčení, že člověk by se nikdy neměl spokojovat s tím, co jakžtakž umí, a že je vždycky lepší zkoušet, kam ještě může dosáhnout.

* Které knihy jsou pro tebe zásadní?

Grassův Plechový bubínek, pak Kunderův Žert a Nesmrtelnost, Bollův Biliár o půl desáté a pohádky od Andersena.

* Jaký jsi ty sám čtenář?

Nesoustavný a těkavý. Takový, který rozečte i tři knížky naráz a celé měsíce nedočte ani jednu, ale taky ten, který je schopný jít spát kvůli jedné jediné teprve v půl čtvrté ráno - až po poslední stránce.

* Proč bychom měli číst beletrii?

Některé dny jsou tak bezbarvé, že si u nich člověk může s nadsázkou říct: „Až budu psát paměti, dnešek vynechám.“ Beletrie je minimálně v takovou chvíli víc než obstojný flastr, protože třeba takový Orhan Pamuk člověka přenese z šedivého zimního Žižkova pod istanbulské minarety, Claudio Magris zas zve na opulentní výletní plavbu po Dunaji - a v takových případech už by se dalo o zmínce v pamětech aspoň uvažovat, nebo snad ne“

JAK SE STÁT ČLEMEM?

KAŽDÝ MĚSÍC OZNÁMÍME KNIHU MĚSÍCE a kromě ní vám přineseme rozhovor nebo portrét jejího autora. Kniha měsíce bude mít svého patrona - známou osobnost, která je z ní nadšená podobně jako my a k jejímu přečtení vás osobně pozve. Doporučíme vám další tituly, které podle nás s knihou měsíce souvisejí. A taky vám o ní prozradíme něco, co se nikde jinde nedozvíte.

SLEDUJTE NAŠI FACEBOOKOVOU STRÁNKU

A ELLE. CZ, kde na vás v souvislosti s knihou měsíce bude čekat exkluzivní obsah. Ukázky z ní, diskuse o ní, odpovědi autora knihy měsíce na vámi pokládané otázky, soutěž o knihu měsíce i jiné novinky a spousta dalších literárních překvapení.

RÁDI VÁM ZPROSTŘEDKUJEME OSOBNÍ SETKÁNÍ S AUTOREM, pokud to jen půjde. Neexistuje totiž nic lepšího než si povídat o knize právě s ním. I proto pro vás Book Club otevíráme. Tak vítejte!

VRATISLAV MAŇÁK se narodil v roce 1988 a o dvacet čtyři let později získal prestižní Cenu Jiřího Ortena za svou debutovou sbírku povídek Sáty z igelitu. Originální pohádka Muž z hodin mu zase vynesla nominaci na Magnesii Literu 2015 za knihu pro děti a mládež. Stejně cílové skupině je určena i Vráthva loňská kniha Expedice z pohlednice. Pracuje v České televizi a přednáší na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

PATRON RUBIKOVY KOSTKY

Linda Bartošová reportérka a moderátorka ČT

Dusivá koncentrace malých lidských vlastností na ploše druhého největšího města v Čechách, fakty nabitě historické paralely minulého století, všudypřítomná radost ze slov a jejich řetězení i mně velmi sympatická „retrofilie“ - láska ke všemu starému. Nový román Vratislava Maňáka je ale mnohem víc - název Rubikova kostka je v tomto případě skutečně nomen omen -, budete si lámat hlavu, a to je v době, kdy se nikomu moc přemýšlet nechce, moc dobře.

ELLE O RUBIKOVĚ KOSTCE

Máme rádi romány, za nimiž stojí osobní zkušenost či prožitek jeho autora. Ne vždy to je ale možné, to by mladí nemohli psát třeba o druhé světové nebo o normalizaci. Takže máme rádi taky příběhy, za nimiž kromě talentu a lehkce, srozumitelně a zábavně vyprávěného příběhu stojí pečlivá rešerše tématu. To znamená, že nás autor neobtěžuje faktickými nesmysly, za které může jeho

neznalost a lenost. Díky hlubokému ponoření se do tématu a citu i pro ten nejmenší faktický detail, který však nejde na úkor čtivosti díla, nás fascinoval Zvuk slunečních hodin Hany Andronikové nebo Zítkovské bohyni od Kateřiny Tučkové. A proto se nám tolik líbí i Maňáková Rubikova kostka. Nejenže se jeho rodinná kronika skvěle

čte, dozvíte se z ní i spoustu informací. Pravda, slov je v ní někdy až přespříliš, jejich řetězení je někdy úplně zbytečné, ale to je jen malá vada na kráse. A aspoň si tak rozšíříte svou slovní zásobu.

Co číst po Rubikově kostce

DEŠŤOVÁ HUL

Jiří Hájíček Skvělých českých románů není nikdy dost. Po Maňákovi sáhněte po Hájíčkově a zklamání rozhodně nebudete. Z Plzně se přesunete na jihočeský venkov, kde jsou mezilidské vztahy, dávné lásky i majetkové spory vyhrocené jak v antickém dramatu.

MILOSTNÝ DOPIS KLÍNOVÝM PÍSMEM

Tomáš Zmeškal Četli jsme ho už před několika lety, přesto máme Zmeškalův románový debut v živé paměti a několikrát jsme se k jeho stránkám vrátili. Pokaždé s ním prožijeme celou bouřlivou druhou polovinu dvacátého století, vzplaneme vášnivou láskou a pochopíme, kdo je opravdový sráč.

GENIÁLNÍ PŘÍTELKYNĚ Elena Ferrante Italská literární senzace si podmanila celý svět, nejiný osud jí předpovídáme u nás, kde nedávno vyšel první díl této rodinné ságy. Ocitáme se v Neapoli padesátých let minulého století a už od první stránky budeme ze všech sil držet dvěma kamarádkám palce, aby k vysněnému štěstí přišly.

Foto autor| FOTO: ONDŘEJ TRHOŇ, HOST BRNO, NAKLADATELSTVÍ TORST, NAKLADATELSTVÍ PROSTOR

Prezidentský kandidát Michal Horáček: Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem

17.12.2016 denik.cz str. 00 Z domova

Kateřina Perknerová

S textařem, bývalým hráčem a později doktorem sociální antropologie Michalem Horáčkem jsem se sešla v Kavárně co hledá jméno na Smíchově. Hlavně proto, že mě zajímalo, jak na to bude sám Horáček reagovat. „Je to tu báječné, ale jestli něčím nejsem, tak představitelem pražské kavárny,“ řekl mi hned na úvod.

"

Zítra si připomeneme páté výročí úmrtí Václava Havla. Nezdá se vám, že to, co bylo spojeno s jeho jménem, důraz na duchovní rozměr našeho bytí na něco, co přesahuje otázku, zda se máme dobře, je nenávratně pryč?

Nevím, jestli nenávratně, ale fakt je, že se mnohé změnilo. Kupříkladu důraz na to, jak Česká republika vystupuje navenek. Málokdo ve světě by dnes asi řekl, že je zastáncem lidských práv, jakým byla za Václava Havla. Důraz na to, že máme nejen košili, ale i kabát, že něco se nás dotýká bezprostředně a něco méně, ale není to proto nedůležité, zmizel.

Čtete také: Michal Horáček: „Nekandiduji proti jiným, ale pro něco“

Co z toho kabátu, tedy to, co neřešíme za kuchyňským stolem nebo v běhu mezi prací a domovem, ale je to podstatné, abychom se mohli s čistým svědomím večer podívat do zrcadla, je pro vás zásadní?

S Václavem Havlem mě rozhodně spojuje myšlenka, že lidská práva jsou univerzální a nedělitelná. Ostatně k ní se přihlásily všechny země, které jsou členy OSN včetně Čínské lidové republiky. Přitom to, že existují univerzální lidská práva, jež jsou cenná a obecně sdílená, je historicky poměrně nová myšlenka. Nejde o přírodní fakt, který lze zvážit, změřit a experimentálně potvrdit. Je to víra. Pro nás je důležité věřit i v to, že jsme součástí širšího euroatlantického prostoru a ve vyšším smyslu i celého světa. Jako kulturní antropolog k tomu mám zvláště blízko, protože antropologie má dvojediný úkol. Jednak zkoumat jiná, kulturně odlišná

společností, popisovat je a snažit se jim rozumět, nikoli je poučovat, že to či ono dělají špatně. Jednak hledat to, co jako lidé sdílíme.

Sdílejí ale lidé v dnešním roztržitém světě internetu a facebookových bublin něco společného?

Jistě že ano. Třeba když pochopíme, že před dvěma tisíci lety Antonius podlehl kouzlu krásné Kleopatry. Stalo se to pradávno v Egyptě, avšak rozumíme tomu, jako by se to stalo včera vedle v ulici. To se nemusí vysvětlovat, muži prostě podléhají kouzlu krásných žen.

Ano, stalo se to nedávno i vám.

Kdekomu se to stane. A já jsem rád, že se to přihodilo i mně. Ale ještě k tomu obecně sdílenému: Existují základní lidské priority, tedy nasytit se a přežít, ale pak jsou i jiné, bez nichž by byl život hluchý a plochý. Jedna z nejdůležitějších je podle mě hledání respektu. Mnoho lidí dokáže překonat hlad a chlad, ale nemáte-li respekt těch, na nichž vám záleží, může vás to zavést do nicoty a třeba až k sebevražedným myšlenkám. Je to hodnota, která musí být naplněna. Myslím, že to je zrovna teď důležité v naší zemi, ale třeba i v Americe.

Proč právě teď?

Mnohým lidem se zdá, že nejsou respektováni, cítí se být zbaveni vlivu na to, kam se společnost, v níž žijí, ubírá. Zejména u nás je to velmi významné. Nejde jen o pana prezidenta Zemana, který si vymyslel lumpenkavárnu, ale i opačný proud, jenž tvrdí, že kdo nezastává podobná stanoviska jako noviny či akademici, je hlupák, buran, vidlák. To je urážlivé a naši zemi to rozděluje. Disrespekt vůči lidem, kteří smýšlejí jinak než vzdělanější obyvatelé velkých měst, je silně vnímaný a odmítaný.

Jak to víte?

Půl roku velmi intenzivně jezdím po naší zemi a poslouchám, co mi lidé říkají.

Filozof Václav Bělohradský, který za ČSSD a zelené kandidoval do Senátu v Praze 6, zaznamenal jinou zkušenost. V minulém čísle Salonu ji shrnul takto: „Lidé chtěli slyšet jen jednu verzi světa, kontroverze mezi různými verzemi světa je nezajímavá.“ Myslím, že to zhodnotil přesně, koneckonců proto boduje Miloš Zeman, který nabízí jednoznačné a pochopitelné vidění světa. Nepřejí si lidé přesně takové politiky?

Miloš Zeman vnáší do společenského diskurzu to, co je vlastní populistům, totiž brutální zjednodušení. Netroufám si ale říct, zda na to slyší opravdu tolik lidí, jak říkáte. Na to bych potřeboval nějaká empirická data.

Co třeba 2,7 milionu hlasů ve druhém kole prezidentské volby?

To vůbec nic neznamená. Něco jako volič Miloše Zemana neexistuje. Takového člověka nedokážu popsat na rozdíl od jedince, který dal v minulých volbách hlas Miloši Zemanovi.

O tom mluvím.

Ale to je něco úplně jiného. To je pouze člověk, který se při volbě mezi Karlem Schwarzenbergem a Milošem Zemanem rozhodl pro Zemana. Nikde není psáno, že v lednu 2018 mu svůj hlas dá znovu. Bude nová, jiná volba, kdy si bude vybírat z jiné nabídky. Ale být voličem Miloše Zemana přece není nic, co by bylo v DNA člověka nebo že by to měl vytetované na ruce.

V každém případě je to někdo, kdo souhlasí s tím, co Miloš Zeman dělá a říká.

Nemyslím, že s tím souhlasí. Souhlasil s tím před čtyřmi roky, kdy si musel vybrat mezi Zemanem a Schwarzenbergem, případně nešel volit, neboť 42 lidí ze sta si mezi nimi nevybralo. Příště bude situace jiná.

V čem? Podle vás se Miloš Zeman za těch pět let nějak radikálně změnil?

Volba se ale netýká jen jeho, my nejsme Zemanistán, který by se opájel Zemanem. Tady budou ve druhém kole dva kandidáti a nikde není psáno, že jedním z nich bude pan Zeman. Proč by to měl mít jisté? A i kdyby postoupil, docela určitě bude mít jiného soupeře, než byl pan Schwarzenberg.

Čtete také: Michal Horáček se bude v roce 2018 ucházet o funkci prezidenta

Kdybyste to byl vy, v čem byste byl jiný než Karel Schwarzenberg?

Zaprvé doufám, že k ničemu takovému nedojde, protože druhé kolo je jen náhradní řešení, když se nepovede to první. Pokud se povede, kandidát v něm získá přes 50 procent hlasů a tím bude vymalováno.

A vy doufáte, že vyhrajete už v prvním kole?

Samozřejmě tak to chci, protože by to bylo dobré pro celou zemi. Ušetří se spousta peněz a vyvarujeme se ran z velkého zklamání té části lidí, jejíž kandidát těsně prohraje.

Ptala jsem se, v čem budete jiný než Karel Schwarzenberg, pokud se uskuteční duel Zeman Horáček?

Jsem jiný naprosto ve všem. Naprosto. Umím jazyky, mám vzdělání a mám za sebou nějaké v Česku dobře známé dílo. Nic z toho Karel Schwarzenberg za sebou nemá.

Minimálně jazyky určitě umí.

Umí německy. Důležitější ale je, že Karel Schwarzenberg a jeho lidé dodnes nepochopili, v čem udělali fatální chybu: že se snažili obstarat, jak se z jejich kruhu doslova ozývalo, „plebsappeal“. Už jen použitím slova plebs naznačili svoji domýšlivost a naprosté nepochopení situace, totiž že lidé starší 18 let v celé naší zemi mají naprosto stejné volební právo. Havíř z Karviné, pokladní z Hodonína nebo univerzitní profesor z Prahy mají jeden hlas totožné hodnoty. Karel Schwarzenberg nevyjel na důraznou, energickou, dlouhodobou tour za voliči v naší vlasti. Dodnes ho nenapadlo, že to udělat měl. A zase, iniciovaná týmiž lidmi, vzniká Kroměřížská výzva, která je trestí té domýšlivosti, když říká: my chytří vám hloupým předvybereme prezidentského kandidáta, neboť vy toho nejste schopní. To nejeví respekt k občanům. Moje kampaň se však právě od něj odvíjí a k němu vztahuje.

Když vás poslouchám, sleduji vaše názory, minulost, dílo, nemohu se nezeptat, zda jde o vaše upřímné sebevyjádření, nebo o předvolební pózu? Opravdu si můžete rozumět s havířem nebo pokladní, kteří nikdy nečetli stejné knihy jako vy, nebyli na přednášce ve vysokoškolské aule nebo na pódii s celebritami showbyznysu, což je pro vás dennodenní chléb?

To naprosto není póza. Nejen jako antropolog, ale i jako umělec nemůžu než si všimnout každého člověka v jeho jedinečnosti. Moje příběhy nepopisují ani život investičních bankéřů, ani celebrit, ale lidí, kteří jsou první noc v novém bytě a už nemají vůbec žádné prachy. Kluk už nemá pro holku ani na kytku, tak strčí do flašky kus chvojí. Tak si to lidé vyprávěli, tak jsem to slyšel a tak i napsal.

Jenže když jste oznamoval svou kandidaturu, přiznal jste, že máte 460 milionů korun na kontě.

No a co? Vy soudíte lidi podle konta? Co to s tím má společného?

Mnohé. V souboji s Milošem Zemanem vás to předem diskvalifikuje, protože lidé vědí, že nikdy nic neukradl a vystačí si s dvěma pokoji v tvrzi na Vysočině.

Ale to není pravda. Co paměť sahá, Miloš Zeman nikdy skutečně nepracoval. On nemá s normálním člověkem vůbec nic společného. To je kariérní politik, který si nechal všechno platit a jehož ekonomická doktrína se dá shrnout do jediné věty: Však on to někdo zaplatí. Takhle poklepal na základní kámen dálnice D47, přičemž dvanáct dní poté se musel celý kontrakt zrušit kvůli nápadně nevýhodnosti pro Českou republiku, co na tom, že to stálo na smluvní pokutě 620 milionů z peněz nás všech? Když si chce zakouřit v hotelu, tak to udělá. Co na tom, že se musí uhradit pokuta 60 tisíc, však to občané ČR zatáhnou, v pohodě. Miloš Zeman v žádném případě nemá k obyčejným lidem blízko, naopak k nim má nekonečně daleko. Vůbec neví, jak žijí, protože tráví veškerý svůj čas na sekretariátech, byl poslanec, předseda sněmovny, premiér a teď je prezident, to je celé. S

lidmi se vůbec neprotnul. Naopak já jejich příběhy musím slyšet, abych je mohl přenést do písni. A ty píšeš 33 let.

Tak Miloš Zeman se nějak živil i před listopadem a po roce 2002 byl deset let důchodcem v Novém Veselí. A vy jste asi nikdy – na rozdíl od mnoha občanů ČR – netrpěl nedostatkem peněz...

Jistě že ano. Žil jsem životem hráče, kdy jsem samozřejmě nejen vyhrával, ale i prohrával. V roce 1989 byly situace, kdy jsem neměl peníze vůbec na nic, nejdřív jsem vracel flašky od piva, pak jsem si půjčil, aby manželka mohla udělat lečo. A to jsem vydělával rance za alba Potměšilý host a Penzion Svět, které se výborně podávaly. Jenže ty velké honoráře jsem všechny prohrál. Jsem naprosto zvyklý žít v úplné nouzi, ale s nadějí, že zase přijdou tučná léta.

Vírou v to, že vsadíte na správného koně?

V to, že se všechno v dobré obrátí.

Nevím, jestli byste s tímto receptem uspěl u horníků z Dolu Paskov, jimž je kolem padesátky a nevědí, jak za rok uživí rodinu. Co byste jim poradil?

Přece nemohu dospělým lidem dávat panské rady z Prahy.

Ne panské, ale dobré, protože jim fakt bude ouvej.

Pokud jsou lidé zdraví, mají veškeré šance se z toho dostat. Musejí uvěřit sami v sebe, ve své schopnosti a něco se svým životem podniknout. Žijeme v dynamickém světě a v něm se občas stane, že se plány zhroutí a nezůstaneme až do důchodu na jednom místě. V podobné situaci se ocitli třeba mistři sazeči, stejně tak už nejsou potřeba platněři nebo parukáři. Mnoho lidí v každé generaci se musí přizpůsobit změně situace.

Proto ve svém programu tolik zdůrazňujete potřebu vzdělávání?

Ano, to je základní věc. Pokud máte vzdělání, dramaticky zvyšujete svou šanci na uplatnění, což se dá doložit daty. Jakákoli osvojená kompetence tyto možnosti rozšiřuje. Jistě nebudu tvrdit, že padesátiletý horník se lusknutím prstu změní v IT odborníka. Přesto ale mnoho lidí dosáhlo úspěchu proto, že měli výborný nápad a víru v jeho uskutečnění. Víím, že je těžké začínat znovu, ale buď budete naříkat, nebo se o něco pokusíte. Nic jiného nezbyvá.

Jenže mnozí spíš mají tendenci nadávat na poměry a vrchnost tam v Praze. Není to ideální příležitost pro jistý druh politiků, aby přicházeli s nereálnými, leč líbivými recepty a hlavně s označováním nepřátel podle momentální potřeby?

Jistě, pro některé politiky je to promyšlený program. My ale nežijeme v době krize, materiální ani duchovní. Není to tak, že jsme na prahu nějaké revoluce a vlny lidového hněvu proti tzv. elitám. Mimochodem vůbec nevím, kde se tohle označení vzalo, jako by se tím plurálem naznačovalo nějaké spiknutí. Ano, na severní Moravě zmizely desítky tisíc míst, ale většina tím zasažených lidí už našla uplatnění jinde. Samočistící schopnost tržní společnosti je značná. A stát v tom nehraje nejdůležitější roli. Podstatnější jsou místní podnikatelé. Byl jsem na Šumpersku a Jesenicku...

Čtete také: Babiš: Jsem manažer obyvatel této země a mám co nabídnout

Řeklo by se v zapomenutém kraji...

Přesně. Tam byl třeba Moravolen, který zkrachoval, neboť tento druh výroby se přestěhoval do Číny, kde je nejen levná, ale otrocká práce, to jsou dickensovské podmínky nehorázného, brutálního kapitalismu bez zábran. Je to ale tak levné, že se většina našich oděvních závodů nemohla udržet. Druhým problémem byla privatizace velkých podniků, která se mnohdy vůbec nepovedla. A tou kombinací levné výroby v Číně se zpackanou privatizací vzniklo sociální spáleníště. Lidé prchali jinam. Najednou ale jedete těmi údolími a zjistíte, že v Šumperku žije chlapík, který jako horolezec nemohl sehnat pořádný spacák. Tak si nějaký ušil a to byl začátek společnosti Tilak, která nyní prodává všude ve světě outdoorové oblečení nejvyšší kvality. Obléká se do toho

švýcarská policie, Japonci i Australané. A pak jedete dál do Hanušovic a tam je člověk, který má továrnu Kostka Kolobka. V beznadějném místě vymyslel něco, co je dnes světový koloběžkový lídr. Kvalita koloběžek se ve světě poměřuje tím, co se vyrábí v Hanušovicích na Jesenicku. Fantastické. A takových firem vyrostla spousta. Naše země se musí zbavit toho, co z nás dělá montovnu...

Co máte na mysli?

Tak rozhodně se to nepovede, když budeme dávat nesmyslné investiční pobídky obrovským firmám ze zahraničí, jako naposledy dala Sobotkova vláda 440 milionů kolosu Bosch. Proč? Jak tomu můžou místní podnikatelé konkurovat? To je nehorázné a antisociální. My bychom měli podporovat naše lidi, kteří přinášejí věci s přidanou hodnotou. Teď jsem si vzpomněl třeba na Pavla Tesaříka tuším z Bruntálu, který vymyslel dřevěné hodinky a prodává je po celém světě. Na takové nápadité lidi jsem pyšný.

Jakou naději přinášíte vy?

Že skončí umělé a nebezpečné rozdělování společnosti. Už dost těch nadávek do lumpenkaváren, ale dost i těch vidláků a buranů. My nejsme týmy na způsob rivalů Baníku Ostrava a Sparty Praha. My jsme jeden tým Česká republika. Můžeme za ni hrát s jinými, ale ne mezi sebou a proti sobě. Nesmíme se tímto sporem, který přerostl únosnou míru, oslabovat. Nevyvolali jej občané, ale populističtí politici, kteří tvrdí, že za vše zlé můžou elity. To je levné a ještě to funguje. Hrozná kombinace.

A profesor Bělohradský dodává, že nebezpečná je i poptávka po vítězství „normality a zdravého rozumu nad lidu odcizenými intelektuály“. Jako příklad uvádí Hitlera, který tvrdil, že kdo nevidí trávu zelenou a nebe modré, patří buď do blázince, nebo do vězení. Bělohradský končí: „Postavit se do čela vzpoury normálních proti úchylným jako jejich vůdce je velké pokušení pro mnoho politiků nejen na pravici, ale i na levici“. Souhlasíte?

Ano. Veškeré vyčleňování kohokoliv z naší pospolitosti je krajně nebezpečné a nezodpovědné o to víc, že bohužel funguje. Než plakat na Facebooku nebo si o tom vyprávět v kavárně, mi ale přijde zajímavější učinit pokus tento trend zvrátit. Chci, abychom kopali za jeden tým, který má společný zájem: materiální a duchovní blaho České republiky – pro sebe, své děti a vnuky. A řeknu vám: nejsem sám, kdo si to přeje. Toho pitomého rozdělení, které nás zdržuje, má plné zuby čím dál víc lidí všude tam, kde je v Česku poslouchám.

Kdo je PhDr. Michal Horáček, Ph.D.

Narodil se 23. července 1952 v Praze.

Po maturitě byl přijat na Fakultu sociálních věd a publicistiky UK, odkud byl na podnět StB vyloučen. Živil se jako dělník a věnoval se sázkám, zejména na dostizích v Chuchli. Stal se dopisovatelem zahraničních dostihových časopisů.

V září 1981 ho Státní bezpečnost zaregistrovala jako kandidáta tajné spolupráce. Agentem se ale nestal a v dubnu 1984 jeho svazek StB uložila do archivu.

V roce 1986 začal pracovat jako redaktor Mladého světa.

V létě 1989 založil s Michaelem Kocábem občanskou iniciativu MOST, která si kladla za cíl zprostředkovat jednání mezi představiteli KSČ a nezávislými iniciativami. K jednomu stolu tak i díky němu zasedli předseda tehdejší vlády Ladislav Adamec a Václav Havel za OF.

V roce 1990 založil sázkovou kancelář Fortuna, kterou v roce 2004 prodal. Jeho podíl ze zisku činil 600 milionů korun.

Napsal desítky písní pro přední české interprety, k nimž hudbu většinou složil Petr Hapka.

V roce 1996 začal opět studovat, magisterská studia na Fakultě humanitních studií dokončil v roce 2007, poté zde získal doktorát.

Je podruhé ženatý, má dvě dcery a jednoho syna.

Dne 3. listopadu 2016 oficiálně oznámil kandidaturu na prezidenta ČR."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/prezidentsky-kandidat-michal-horacek-jsem-uplne-jiny-nez-schwarzenberg-ve-vsem-20161216.html

Prezidentský kandidát Michal Horáček: Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem

17.12.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

Kateřina Perknerová

S textářem, bývalým hráčem a později doktorem sociální antropologie Michalem Horáčkem jsem se sešla v Kavárně co hledá jméno na Smíchově. Hlavně proto, že mě zajímalo, jak na to bude sám Horáček reagovat. „Je to tu báječné, ale jestli něčím nejsem, tak představitelem pražské kavárny,“ řekl mi hned na úvod.

"Zítřka si připomeneme páté výročí úmrtí Václava Havla. Nezdá se vám, že to, co bylo spojeno s jeho jménem, důraz na duchovní rozměr našeho bytí na něco, co přesahuje otázku, zda se máme dobře, je nenávratně pryč? Nevím, jestli nenávratně, ale fakt je, že se mnohé změnilo. Kupříkladu důraz na to, jak Česká republika vystupuje navenek. Málokdo ve světě by dnes asi řekl, že je zastáncem lidských práv, jakým byla za Václava Havla. Důraz na to, že máme nejen košili, ale i kabát, že něco se nás dotýká bezprostředně a něco méně, ale není to proto nedůležité, zmizel.

Čtete také: Michal Horáček: „Nekandiduji proti jiným, ale pro něco“

Co z toho kabátu, tedy to, co neřešíme za kuchyňským stolem nebo v běhu mezi prací a domovem, ale je to podstatné, abychom se mohli s čistým svědomím večer podívat do zrcadla, je pro vás zásadní?

S Václavem Havlem mě rozhodně spojuje myšlenka, že lidská práva jsou univerzální a nedělitelná. Ostatně k ní se přihlásily všechny země, které jsou členy OSN včetně Čínské lidové republiky. Přitom to, že existují univerzální lidská práva, jež jsou cenná a obecně sdílená, je historicky poměrně nová myšlenka. Nejde o přírodní fakt, který lze zvážit, změřit a experimentálně potvrdit. Je to víra. Pro nás je důležité věřit i v to, že jsme součástí širšího euroatlantického prostoru a ve vyšším smyslu i celého světa. Jako kulturní antropolog k tomu mám zvláště blízko, protože antropologie má dvojjediný úkol. Jednak zkoumat jiná, kulturně odlišná společenství, popisovat je a snažit se jim rozumět, nikoli je poučovat, že to či ono dělají špatně. Jednak hledat to, co jako lidé sdílíme.

Sdílejí ale lidé v dnešním roztržitém světě internetu a facebookových bublin něco společného?

Jistě že ano. Třeba když pochopíme, že před dvěma tisíci lety Antonius podlehl kouzlu krásné Kleopatry. Stalo se to pradávno v Egyptě, avšak rozumíme tomu, jako by se to stalo včera vedle v ulici. To se nemusí vysvětlovat, muži prostě podléhají kouzlu krásných žen.

Ano, stalo se to nedávno i vám.

Kdekomu se to stane. A já jsem rád, že se to přihodilo i mně. Ale ještě k tomu obecně sdílenému: Existují základní lidské priority, tedy nasytit se a přežít, ale pak jsou i jiné, bez nichž by byl život hluchý a plochý. Jedna z nejdůležitějších je podle mě hledání respektu. Mnoho lidí dokáže překonat hlad a chlad, ale nemáte-li respekt těch, na nichž vám záleží, může vás to zavést do nicoty a třeba až k sebevražedným myšlenkám. Je to hodnota, která musí být naplněna. Myslím, že to je zrovna teď důležité v naší zemi, ale třeba i v Americe.

Proč právě teď?

Mnohým lidem se zdá, že nejsou respektováni, cítí se být zbaveni vlivu na to, kam se společnost, v níž žijí, ubírá. Zejména u nás je to velmi významné. Nejde jen o pana prezidenta Zemana, který si vymyslel lumpenkavárnu, ale i opačný proud, jenž tvrdí, že kdo nezastává podobná stanoviska jako noviny či akademici, je hlupák, buran, vidlák. To je urážlivé a naši zemi to rozděluje. Disrespekt vůči lidem, kteří smýšlejí jinak než vzdělanější obyvatelé velkých měst, je silně vnímaný a odmítaný.

Jak to víte?

Půl roku velmi intenzivně jezdím po naší zemi a poslouchám, co mi lidé říkají.

Filozof Václav Bělohradský, který za ČSSD a zelené kandidoval do Senátu v Praze 6, zaznamenal jinou zkušenost. V minulém čísle Salonu ji shrnul takto: „Lidé chtěli slyšet jen jednu verzi světa, kontroverze mezi různými verzemi světa je nezajímavá.“ Myslím, že to zhodnotil přesně, koneckonců proto boduje Miloš Zeman, který nabízí jednoznačné a pochopitelné vidění světa. Nepřejí si lidé přesně takové politiky?

Miloš Zeman vnáší do společenského diskurzu to, co je vlastní populistům, totiž brutální zjednodušení. Netroufám si ale říct, zda na to slyší opravdu tolik lidí, jak říkáte. Na to bych potřeboval nějaká empirická data.

Co třeba 2,7 milionu hlasů ve druhém kole prezidentské volby?

To vůbec nic neznamená. Něco jako volič Miloše Zemana neexistuje. Takového člověka nedokážu popsat na rozdíl od jedince, který dal v minulých volbách hlas Miloši Zemanovi.

O tom mluvím.

Ale to je něco úplně jiného. To je pouze člověk, který se při volbě mezi Karlem Schwarzenbergem a Milošem Zemanem rozhodl pro Zemana. Nikde není psáno, že v lednu 2018 mu svůj hlas dá znovu. Bude nová, jiná

volba, kdy si bude vybírat z jiné nabídky. Ale být voličem Miloše Zemana přece není nic, co by bylo v DNA člověka nebo že by to měl vytetované na ruce.

V každém případě je to někdo, kdo souhlasí s tím, co Miloš Zeman dělá a říká.

Nemyslím, že s tím souhlasí. Souhlasil s tím před čtyřmi roky, kdy si musel vybrat mezi Zemanem a Schwarzenbergem, případně nešel volit, neboť 42 lidí ze sta si mezi nimi nevybralo. Příště bude situace jiná.

V čem? Podle vás se Miloš Zeman za těch pět let nějak radikálně změnil?

Volba se ale netýká jen jeho, my nejsme Zemanistán, který by se opájel Zemanem. Tady budou ve druhém kole dva kandidáti a nikde není psáno, že jedním z nich bude pan Zeman. Proč by to měl mít jisté? A i kdyby postoupil, docela určitě bude mít jiného soupeře, než byl pan Schwarzenberg.

Čtete také: Michal Horáček se bude v roce 2018 ucházet o funkci prezidenta

Kdybyste to byl vy, v čem byste byl jiný než Karel Schwarzenberg?

Zprvė doufám, že k ničemu takovému nedojde, protože druhé kolo je jen náhradní řešení, když se nepovede to první. Pokud se povede, kandidát v něm získá přes 50 procent hlasů a tím bude vymalováno.

A vy doufáte, že vyhrajete už v prvním kole?

Samozřejmě tak to chci, protože by to bylo dobré pro celou zemi. Ušetří se spousta peněz a vyvarujeme se ran z velkého zklamání té části lidí, jejíž kandidát těsně prohraje.

Ptala jsem se, v čem budete jiný než Karel Schwarzenberg, pokud se uskuteční duel Zeman Horáček?

Jsem jiný naprosto ve všem. Naprosto. Umím jazyky, mám vzdělání a mám za sebou nějaké v Česku dobře známé dílo. Nic z toho Karel Schwarzenberg za sebou nemá.

Minimálně jazyky určitě umí.

Umí německy. Důležitější ale je, že Karel Schwarzenberg a jeho lidé dodnes nepochopili, v čem udělali fatální chybu: že se snažili obstarat, jak se z jejich kruhu doslova ozývalo, „plebsappeal“. Už jen použitím slova plebs naznačili svoji domýšlivost a naprosté nepochopení situace, totiž že lidé starší 18 let v celé naší zemi mají naprosto stejné volební právo. Havíř z Karviné, pokladní z Hodonína nebo univerzitní profesor z Prahy mají jeden hlas totožné hodnoty. Karel Schwarzenberg nevyjel na důraznou, energickou, dlouhodobou tour za voliči v naší vlasti. Dodnes ho nenapadlo, že to udělat měl. A zase, iniciovaná týmiž lidmi, vzniká Kroměřížská výzva, která je trestí té domýšlivosti, když říká: my chytří vám hloupým předvybereme prezidentského kandidáta, neboť vy toho nejste schopni. To nejeví respekt k občanům. Moje kampaň se však právě od něj odvíjí a k němu vztahuje.

Když vás poslouchám, sleduji vaše názory, minulost, dílo, nemohu se nezeptat, zda jde o vaše upřímné sebevyjádření, nebo o předvolební pózu? Opravdu si můžete rozumět s havířem nebo pokladní, kteří nikdy nečetli stejné knihy jako vy, nebyli na přednášce ve vysokoškolské aule nebo na pódiiích s celebritami showbyznysu, což je pro vás dennodenní chléb?

To naprosto není póza. Nejen jako antropolog, ale i jako umělec nemůžu než si všimnout každého člověka v jeho jedinečnosti. Moje příběhy nepopisují ani život investičních bankéřů, ani celebrit, ale lidí, kteří jsou první noc v novém bytě a už nemají vůbec žádné prachy. Kluk už nemá pro holku ani na kytku, tak strčí do flašky kus chvojí. Tak si to lidé vyprávěli, tak jsem to slyšel a tak i napsal.

Jenže když jste oznamoval svou kandidaturu, přiznal jste, že máte 460 milionů korun na kontě.

No a co? Vy soudíte lidi podle konta? Co to s tím má společného?

Mnohé. V souboji s Milošem Zemanem vás to předem diskvalifikuje, protože lidé vědí, že nikdy nic neukradl a vystačí si s dvěma pokoji v tvrzi na Vysočině.

Ale to není pravda. Co paměť sahá, Miloš Zeman nikdy skutečně nepracoval. On nemá s normálním člověkem vůbec nic společného. To je kariérní politik, který si nechal všechno platit a jehož ekonomická doktrína se dá shrnout do jediné věty: Však on to někdo zaplatí. Takhle poklepal na základní kámen dálnice D47, přičemž dvanáct dní poté se musel celý kontrakt zrušit kvůli nápadné nevýhodnosti pro Českou republiku, co na tom, že to stálo na smluvní pokutě 620 milionů z peněz nás všech? Když si chce zakouřit v hotelu, tak to udělá. Co na tom, že se musí uhradit pokuta 60 tisíc, však to občané ČR zatáhnou, v pohodě. Miloš Zeman v žádném případě nemá k obyčejným lidem blízko, naopak k nim má nekonečně daleko. Vůbec neví, jak žijí, protože trávil veškerý svůj čas na sekretariátech, byl poslanec, předseda sněmovny, premiér a teď je prezident, to je celé. S lidmi se vůbec neprotnul. Naopak já jejich příběhy musím slyšet, abych je mohl přenést do písní. A ty píšu 33 let.

Tak Miloš Zeman se nějak živil i před listopadem a po roce 2002 byl deset let důchodcem v Novém Veselí. A vy jste asi nikdy – na rozdíl od mnoha občanů ČR – netrpěl nedostatkem peněz...

Jistě že ano. Žil jsem životem hráče, kdy jsem samozřejmě nejen vyhrával, ale i prohrával. V roce 1989 byly situace, kdy jsem neměl peníze vůbec na nic, nejdřív jsem vracel flašky od piva, pak jsem si půjčil, aby manželka mohla udělat lečo. A to jsem vydělával rance za alba Potměšilý host a Penzion Svět, které se výborně

podávaly. Jenže ty velké honoráře jsem všechny prohrál. Jsem naprosto zvyklý žít v úplné nouzi, ale s nadějí, že zase přijdou tučná léta.

Vírou v to, že vsadíte na správného koně?

V to, že se všechno v dobré obrátí.

Nevím, jestli byste s tímto receptem uspěl u horníků z Dolu Paskov, jimž je kolem padesátky a nevědí, jak za rok uživí rodinu. Co byste jim poradil?

Přece nemohu dospělým lidem dávat panské rady z Prahy.

Ne panské, ale dobré, protože jim fakt bude ouvej.

Pokud jsou lidé zdraví, mají veškeré šance se z toho dostat. Musejí uvěřit sami v sebe, ve své schopnosti a něco se svým životem podniknout. Žijeme v dynamickém světě a v něm se občas stane, že se plány zhroutí a nezůstaneme až do důchodu na jednom místě. V podobné situaci se ocitli třeba mistři sazeči, stejně tak už nejsou potřeba platněři nebo parukáři. Mnoho lidí v každé generaci se musí přizpůsobit změně situace.

Proto ve svém programu tolik zdůrazňujete potřebu vzdělávání?

Ano, to je základní věc. Pokud máte vzdělání, dramaticky zvyšujete svou šanci na uplatnění, což se dá doložit daty. Jakákoli osvojená kompetence tyto možnosti rozšiřuje. Jistě nebudu tvrdit, že padesátiletý horník se lusknutím prstu změní v IT odborníka. Přesto ale mnoho lidí dosáhlo úspěchu proto, že měli výborný nápad a víru v jeho uskutečnění. Víím, že je těžké začínat znovu, ale buď budete naříkat, nebo se o něco pokusíte. Nic jiného nezbyvá.

Jenže mnozí spíš mají tendenci nadávat na poměry a vrchnost tam v Praze. Není to ideální příležitost pro jistý druh politiků, aby přicházeli s nereálnými, leč líbivými recepty a hlavně s označováním nepřátel podle momentální potřeby?

Jistě, pro některé politiky je to promyšlený program. My ale nežijeme v době krize, materiální ani duchovní. Není to tak, že jsme na prahu nějaké revoluce a vlny lidového hněvu proti tzv. elitám. Mimochodem vůbec nevím, kde se tohle označení vzalo, jako by se tím plurálem naznačovalo nějaké spiknutí. Ano, na severní Moravě zmizely desítky tisíc míst, ale většina tím zasažených lidí už našla uplatnění jinde. Samočisticí schopnost tržní společnosti je značná. A stát v tom nehraje nejdůležitější roli. Podstatnější jsou místní podnikatelé. Byl jsem na Šumpersku a Jesenicku...

Čtete také: Babiš: Jsem manažer obyvatel této země a mám co nabídnout

Řeklo by se v zapomenutém kraji...

Přesně. Tam byl třeba Moravlen, který zkrachoval, neboť tento druh výroby se přestěhoval do Číny, kde je nejen levná, ale otrocká práce, to jsou dickensovské podmínky nehorázného, brutálního kapitalismu bez zábran. Je to ale tak levné, že se většina našich oděvních závodů nemohla udržet. Druhým problémem byla privatizace velkých podniků, která se mnohdy vůbec nepovedla. A tou kombinací levné výroby v Číně se zpackanou privatizací vzniklo sociální spáleníště. Lidé prchali jinam. Najednou ale jedete těmi údolími a zjistíte, že v Šumperku žije chlapík, který jako horolezec nemohl sehnat pořádný spacák. Tak si nějaký ušil a to byl začátek společnosti Tilak, která nyní prodává všude ve světě outdoorové oblečení nejvyšší kvality. Obléká se do toho švýcarská policie, Japonci i Australané. A pak jedete dál do Hanušovic a tam je člověk, který má továrnu Kostka Kolobka. V beznadějném místě vymyslel něco, co je dnes světový koloběžkový lídr. Kvalita koloběžek se ve světě poměřuje tím, co se vyrábí v Hanušovicích na Jesenicku. Fantastické. A takových firem vyrostla spousta. Naše země se musí zbavit toho, co z nás dělá montovnu...

Co máte na mysli?

Tak rozhodně se to nepovede, když budeme dávat nesmyslné investiční pobídky obrovským firmám ze zahraničí, jako naposledy dala Sobotkova vláda 440 milionů kolosu Bosch. Proč? Jak tomu můžou místní podnikatelé konkurovat? To je nehorázné a antisociální. My bychom měli podporovat naše lidi, kteří přinášejí věci s přidanou hodnotou. Teď jsem si vzpomněl třeba na Pavla Tesaříka tuším z Bruntálu, který vymyslel dřevěné hodinky a prodává je po celém světě. Na takové nápadité lidi jsem pyšný.

Jakou naději přinášíte vy?

Že skončí umělé a nebezpečné rozdělování společnosti. Už dost těch nadávek do lumpenkaváren, ale dost i těch vidláků a buranů. My nejsme týmy na způsob rivalů Baníku Ostrava a Sparty Praha. My jsme jeden tým Česká republika. Můžeme za ni hrát s jinými, ale ne mezi sebou a proti sobě. Nesmíme se tímto sporem, který přerostl únosnou mírou, oslabovat. Nevyvolali jej občané, ale populističtí politici, kteří tvrdí, že za vše zlé můžou elity. To je levné a ještě to funguje. Hrozná kombinace.

A profesor Bělohradský dodává, že nebezpečná je i poptávka po vítězství „normality a zdravého rozumu nad lidu odcizenými intelektuály". Jako příklad uvádí Hitlera, který tvrdil, že kdo nevidí trávu zelenou a nebe modré, patří buď do bláznince, nebo do vězení. Bělohradský končí: „Postavit se do čela vzpoury normálních proti úchylným jako jejich vůdce je velké pokušení pro mnoho politiků nejen na pravici, ale i na levici". Souhlasíte?

Ano. Veškeré vyčleňování kohokoliv z naší pospolitosti je krajně nebezpečné a nezodpovědné o to víc, že bohužel funguje. Než plakat na Facebooku nebo si o tom vyprávět v kavárně, mi ale přijde zajímavější učinit pokus tento trend zvrátit. Chci, abychom kopali za jeden tým, který má společný zájem: materiální a duchovní blaho České republiky – pro sebe, své děti a vnuky. A řeknu vám: nejsem sám, kdo si to přeje. Toho pitomého rozdělení, které nás zdržuje, má plné zuby čím dál víc lidí všude tam, kde je v Česku poslouchám.

Kdo je PhDr. Michal Horáček, Ph.D. Narodil se 23. července 1952 v Praze. Po maturitě byl přijat na Fakultu sociálních věd a publicistiky UK, odkud byl na podnět StB vyloučen. Živil se jako dělník a věnoval se sázkám, zejména na dostizích v Chuchli. Stal se dopisovatelem zahraničních dostihových časopisů. V září 1981 ho Státní bezpečnost zaregistrovala jako kandidáta tajné spolupráce. Agentem se ale nestal a v dubnu 1984 jeho svazek StB uložila do archivu. V roce 1986 začal pracovat jako redaktor Mladého světa. V létě 1989 založil s Michaelem Kocábem občanskou iniciativu MOST, která si kladla za cíl zprostředkovat jednání mezi představiteli KSČ a nezávislými iniciativami. K jednomu stolu tak i díky němu zasedli předseda tehdejší vlády Ladislav Adamec a Václav Havel za OF. V roce 1990 založil sázkovou kancelář Fortuna, kterou v roce 2004 prodal. Jeho podíl ze zisku činil 600 milionů korun. Napsal desítky písní pro přední české interprety, k nimž hudbu většinou složil Petr Hapka. V roce 1996 začal opět studovat, magisterská studia na Fakultě humanitních studií dokončil v roce 2007, poté zde získal doktorát. Je podruhé ženatý, má dvě dcery a jednoho syna. Dne 3. listopadu 2016 oficiálně oznámil kandidaturu na prezidenta ČR."

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/prezidentsky-kandidat-michal-horacek-jsem-uplne-jiny-nez-schwarzenberg-ve-vsem-20161216.html

Jsem úplně jiný než Schwarzenberg. Ve všem

17.12.2016 Pražský deník str. 06 Rozhovor, názory

KATEŘINA PERKNEROVA

Prezidentský kandidát MICHAL HORAČEK řekl Deníku:

S textařem, bývalým hráčem a později doktorem sociální antropologie Michalem Horáčkem jsem se sešla v Kavárně co hledá jméno na Smíchově.

Hlavně proto, že mě zajímalo, jak na to bude sám Horáček reagovat. „Je to tu báječné, ale jestli něčím nejsem, tak představitelem pražské kavárny," řekl mi hned na úvod.

* Zítra si připomeneme páté výročí úmrtí Václava Havla. Nezdá se vám, že to, co bylo spojeno s jeho jménem, důraz na duchovní rozměr našeho bytí a na něco, co přesahuje otázku, zda se máme dobře, je nenávratně pryč?

Nevím, jestli nenávratně, ale fakt je, že se mnohé změnilo. Kupříkladu důraz na to, jak Česká republika vystupuje navenek. Mállokdo ve světě by dnes asi řekl, že je zastáncem lidských práv, jakým byla za Václava Havla. Důraz na to, že máme nejen košili, ale i kabát, že něco se nás dotýká bezprostředně a něco méně, ale není to proto nedůležité, zmizel.

* Co z toho kabátu, tedy to, co neřešíme za kuchyňským stolem nebo v běhu mezi prací a domovem, ale je to podstatné, abychom se mohli s čistým svědomím večer podívat do zrcadla, je pro vás zásadní?

S Václavem Havlem mě rozhodně spojuje myšlenka, že lidská práva jsou univerzální a nedělitelná. Ostatně k ní se přihlásily všechny země, které jsou členy OSN včetně Čínské lidové republiky. Přitom to, že existují univerzální lidská práva, jež jsou cenná a obecně sdílená, je historicky poměrně nová myšlenka.

Nejde o přírodní fakt, který lze zvážit, změřit a experimentálně potvrdit. Je to víra. Pro nás je důležité věřit i v to, že jsme součástí širšího euroatlantického prostoru a ve vyšším smyslu i celého světa. Jako kulturní antropolog k tomu mám zvláště blízko, protože antropologie má dvojjediný úkol. Jednak zkoumat jiná, kulturně odlišná společenství, popisovat je a snažit se jim rozumět, nikoli je poučovat, že to či ono dělají špatně. Jednak hledat to, co jako lidé sdílíme.

* Sdílejí ale lidé v dnešním roztříštěném světě internetu a facebookových bublin něco společného?

Jistě že ano. Třeba když pochopíme, že před dvěma tisíci lety Antonius podlehl kouzlu krásné Kleopatry. Stalo se to pradávno v Egyptě, avšak rozumíme tomu, jako by se to stalo včera vedle v ulici. To se nemusí vysvětlovat, muži prostě podléhají kouzlu krásných žen.

* Ano, stalo se to nedávno i vám.

Kdekomu se to stane. A já jsem rád, že se to přihodilo i mně. Ale ještě k tomu obecně sdílenému: Existují základní lidské priority, tedy nasytit se a přežít, ale pak jsou i jiné, bez nichž by byl život hluchý a plochý. Jedna z nejdůležitějších je podle mě hledání respektu. Mnoho lidí dokáže překonat hlad a chlad, ale nemáte-li respekt těch, na nichž vám záleží, může vás to zavést do nicoty a třeba až k sebevražedným myšlenkám. Je to hodnota, která musí být naplněna. Myslím, že to je zrovna teď důležité v naší zemi, ale třeba i v Americe.

* Proč právě teď?

Mnohým lidem se zdá, že nejsou respektováni, cítí se být zbaveni vlivu na to, kam se společnost, v níž žijí, ubírá. Zejména u nás je to velmi významné. Nejde jen o pana prezidenta Zemana, který si vymyslel lumpenkavárnu, ale i opačný proud, jenž tvrdí, že kdo nezastává podobná stanoviska jako noviny či akademici, je hlupák, buran, vidlák. To je urážlivé a naši zemi to rozděluje. Disrespekt vůči lidem, kteří smýšlejí jinak než vzdělanější obyvatelé velkých měst, je silně vnímaný a odmítaný.

* Jak to víte?

Půl roku velmi intenzivně jezdím po naší zemi a poslouchám, co mi lidé říkají. Filozof Václav Bělohradský, který za ČSSD a zelené kandidoval do Senátu v Praze 6, zaznamenal jinou zkušenost.

V minulém čísle Salonu ji shrnul takto: „Lidé chtěli slyšet jen jednu verzi světa, kontroverze mezi různými verzemi světa je nezajímavá.“ Myslím, že to zhodnotil přesně, koneckonců proto boduje Miloš Zeman, který nabízí jednoznačné a pochopitelné vidění světa.

* Nepřejí si lidé přesně takové politiky?

Miloš Zeman vnáší do společenského diskurzu to, co je vlastní populistům, totiž brutální zjednodušení. Netroufám si ale říct, zda na to slyší opravdu tolik lidí, jak říkáte. Na to bych potřeboval nějaká empirická data. Co třeba 2,7 milionu hlasů ve druhém kole prezidentské volby? To vůbec nic neznamená. Něco jako volič Miloše Zemana neexistuje. Takového člověka nedokážu popsat na rozdíl od jedince, který dal v minulých volbách hlas Miloši Zemanovi.

* O tom mluvím.

Ale to je něco úplně jiného. To je pouze člověk, který se při volbě mezi Karlem Schwarzenbergem a Milošem Zemanem rozhodl pro Zemana. Nikde není psáno, že v lednu 2018 mu svůj hlas dá znovu. Bude nová, jiná volba, kdy si bude vybírat z jiných nabídek.

* Ale být voličem Miloše Zemana přece není nic, co by bylo v DNA člověka nebo že by to měl vytetované na ruce. V každém případě je to někdo, kdo souhlasí s tím, co Miloš Zeman dělá a říká.

Nemyslím, že s tím souhlasí.

Souhlasil s tím před čtyřmi roky, kdy si musel vybrat mezi Zemanem a Schwarzenbergem, případně nešel volit, neboť 42 lidí ze sta si mezi nimi nevybralo. Příště bude situace jiná.

* V čem? Podle vás se Miloš Zeman za těch pět let nějak radikálně změnil?

Volba se ale netýká jen jeho, my nejsme Zemanistán, který by se opájel Zemanem. Tady budou ve druhém kole dva kandidáti a nikde není psáno, že jedním z nich bude pan Zeman. Proč by to měl mít jisté? A i kdyby postoupil, docela určitě bude mít jiného soupeře, než byl pan Schwarzenberg. Kdybyste to byl vy, v čem byste byl jiný než Karel Schwarzenberg? Zaprvé doufám, že k ničemu takovému nedojde, protože druhé kolo je jen náhradní řešení, když se nepovede to první. Pokud se povede, kandidát v něm získá přes 50 procent hlasů a tím bude vymalováno.

* A vy doufáte, že vyhraje už v prvním kole?

Samozřejmě tak to chci, protože by to bylo dobré pro celou zemi. Ušetří se spousta peněz a vyvarujeme se ran z velkého zklamání té části lidí, jejíž kandidát těsně prohraje. Ptala jsem se, v čem budete jiný než Karel Schwarzenberg, pokud se uskuteční duel Zeman Horáček?

Jsem jiný naprosto ve všem. Naprosto. Umím jazyky, mám vzdělání a mám za sebou nějaké v Česku dobře známé dílo. Nic z toho Karel Schwarzenberg za sebou nemá.

* Minimálně jazyky určitě umí.

Umí německy. Důležitější ale je, že Karel Schwarzenberg a jeho lidé dodnes nepochopili, v čem udělali fatální chybu: že se snažili obstarat, jak se z jejich kruhu doslova ozývalo, „plebsappeal“. Už jen použitím slova plebs naznačili svoji domýšlivost a naprosté nepochopení situace, totiž že lidé starší 18 let v celé naší zemi mají naprosto stejné volební právo. Havíř z Karviné, pokladní z Hodonína nebo univerzitní profesor z Prahy mají jeden hlas totožné hodnoty. Karel Schwarzenberg nevyjel na důraznou, energickou, dlouhodobou tour za voliči v naší vlasti.

Dodnes ho nenapadlo, že to udělat měl. A zase, iniciovaná týmiž lidmi, vzniká Kroměřížská výzva, která je trestí té domýšlivosti, když říká: my chytří vám hloupým předvybereme prezidentského kandidáta, neboť vy toho nejste schopni. To nejeví respekt k občanům. Moje kampaň se však právě od něj odvíjí a k němu vztahuje.

* Když vás poslouchám, sleduji vaše názory, minulost, dílo, nemohu se nezeptat, zda jde o vaše upřímné sebevyjádření, nebo o předvolební pózu? Opravdu si můžete rozumět s havířem nebo pokladní, kteří nikdy nečetli stejné knihy jako vy, nebyli na přednášce ve vysokoškolské aule nebo na pódiiích s celebritami showbyznysu, což je pro vás dennodenní chléb?

To naprosto není póza.

Nejen jako antropolog, ale i jako umělec nemůžu než si všímat každého člověka v jeho jedinečnosti. Moje příběhy nepopisují ani život investičních bankéřů, ani celebrit, ale lidí, kteří jsou první noc v novém bytě a už nemají vůbec žádné prachy. Kluk už nemá pro holku ani na kytku, tak strčí do flašky kus chvojí. Tak si to lidé vyprávěli, tak jsem to slyšel a tak i napsal. Jenže když jste oznamoval svou kandidaturu, přiznal jste, že máte 460 milionů korun na kontě.

* No a co? Vy soudíte lidi podle konta? Co to s tím má společného?

Mnohé. V souboji s Milošem Zemanem vás to předem diskvalifikuje, protože lidé vědí, že nikdy nic neukradl a vystačí si s dvěma pokoji v tvrzi na Vysočině.

Ale to není pravda. Co paměť sahá, Miloš Zeman nikdy skutečně nepracoval. On nemá s normálním člověkem vůbec nic společného. To je kariérní politik, který si nechal všechno platit a jehož ekonomická doktrína se dá shrnout do jediné věty: Však on to někdo zaplatí. Takhle poklepal na základní kámen dálnice D47, přičemž dvanáct dní poté se musel celý kontrakt zrušit kvůli nápadné nevýhodnosti pro Českou republiku, co na tom, že to stálo na smluvní pokutě 620 milionů z peněz nás všech?

Když si chce zakouřit v hotelu, tak to udělá. Co na tom, že se musí uhradit pokuta 60 tisíc, však to občané ČR zatáhnou, v pohodě. Miloš Zeman v žádném případě nemá k obyčejným lidem blízko, naopak k nim má nekonečně daleko. Vůbec neví, jak žijí, protože tráví veškerý svůj čas na sekretariátech, byl poslanec, předseda sněmovny, premiér a teď je prezident, to je celé. S lidmi se vůbec neprotnul.

Naopak já jejich příběhy musím slyšet, abych je mohl přenést do písni. A ty píšu 33 let.

* Tak Miloš Zeman se nějak živil i před listopadem a po roce 2002 byl deset let důchodcem v Novém Veselí. A vy jste asi nikdy - na rozdíl od mnoha občanů ČR - netrpěl nedostatkem peněz...

Jistě že ano. Žil jsem životem hráče, kdy jsem samozřejmě nejen vyhrával, ale i prohrával. V roce 1989 byly situace, kdy jsem neměl peníze vůbec na nic, nejdřív jsem vracel flašky od piva, pak jsem si půjčil, aby manželka mohla udělat lečo. A to jsem vydělával rance za alba Potměšilý host a Penzion Svět, které se výborně podávaly. Jenže ty velké honoráře jsem všechny prohrál. Jsem naprosto zvyklý žít v úplné nouzi, ale s nadějí, že zase přijdou tučná léta.

* Vírou v to, že vsadíte na správného koně?

V to, že se všechno v dobré obrátí.

Nevím, jestli byste s tímto receptem uspěl u horníků z Dolu Paskov, jimž je kolem padesátky a nevědí, jak za rok uživí rodinu.

* Co byste jim poradil?

Přece nemohu dospělým lidem dávat panské rady z Prahy.

* Ne panské, ale dobré, protože jim fakt bude ouvej.

Pokud jsou lidé zdraví, mají veškeré šance se z toho dostat. Musejí uvěřit sami v sebe, ve své schopnosti a něco se svým životem podniknout. Žijeme v dynamickém světě a v něm se občas stane, že se plány zhroutí a nezůstaneme až do důchodu na jednom místě.

V podobné situaci se ocitli třeba mistři sazeči, stejně tak už nejsou potřeba platněří nebo parukáři. Mnoho lidí v každé generaci se musí přizpůsobit změně situace.

* Proto ve svém programu tolik zdůrazňujete potřebu vzdělávání?

Ano, to je základní věc. Pokud máte vzdělání, dramaticky zvyšujete svou šanci na uplatnění, což se dá doložit daty.

Jakákoli osvojená kompetence tyto možnosti rozšiřuje. Jistě nebudu tvrdit, že padesátiletý horník se lusknutím prstu změní v IT odborníka. Přesto ale mnoho lidí dosáhlo úspěchu proto, že měli výborný nápad a víru v jeho uskutečnění.

Vím, že je těžké začínat znovu, ale buď budete naříkat, nebo se o něco pokusíte. Nic jiného nezbývá.

* Jenže mnozí spíš mají tendenci nadávat na poměry a vrchnost tam v Praze. Není to ideální příležitost pro jistý druh politiků, aby přicházeli s nereálnými, leč líbivými recepty a hlavně s označováním nepřátel podle momentální potřeby?

Jistě, pro některé politiky je to promyšlený program. My ale nežijeme v době krize, materiální ani duchovní. Není to tak, že jsme na prahu nějaké revoluce a vlny lidového hněvu proti tzv. elitám. Mimochodem vůbec nevím, kde se tohle označení vzalo, jako by se tím plurálem naznačovalo nějaké spiknutí. Ano, na severní Moravě zmizely desítky tisíc míst, ale většina tím zasažených lidí už našla uplatnění jinde. Samočisticí schopnost tržní společnosti je značná. A stát v tom nehraje nej důležitější roli. Podstatnější jsou místní podnikatelé. Byl jsem na Šumpersku a Jesenicku... Řeklo by se v zapomenutém kraji...

Přesně. Tam byl třeba Moravolen, který zkrachoval, neboť tento druh výroby se přestěhoval do Číny, kde je nejen levná, ale otročká práce, to jsou dickensovské podmínky nehorázného, brutálního kapitalismu bez zábran. Je to ale tak levné, že se většina našich oděvních závodů nemohla udržet. Druhým problémem byla privatizace velkých podniků, která se mnohdy vůbec nepovedla.

* A tou kombinací levné výroby v Číně se zpackanou privatizací vzniklo sociální spáleníště. Lidé prchali jinam.

Najednou ale jedete těmi údolími a zjistíte, že v Šumperku žije chlapík, který jako horolezec nemohl sehnat pořádný spacák. Tak si nějaký ušil a to byl začátek společnosti Tilak, která nyní prodává všude ve světě outdoorové oblečení nejvyšší kvality. Obléká se do toho švýcarská policie, Japonci i Australané. A pak jedete dál do Hanušovic a tam je člověk, který má továrnu Kostka Kolobka.

V beznadějném místě vymyslel něco, co je dnes světový koloběžkový lídr. Kvalita koloběžek se ve světě poměřuje tím, co se vyrábí v Hanušovicích na Jesenicku.

Fantastické. A takových firem vyrostla spousta. Naše země se musí zbavit toho, co z nás dělá montovnu...

* Co máte na mysli?

Tak rozhodně se to nepovede, když budeme dávat nesmyslné investiční pobídky obrovským firmám ze zahraničí, jako naposledy dala Sobotkova vláda 4 4 0 milionů kolosu Bosch. Proč? Jak tomu můžou místní podnikatelé konkurovat? To je nehorázné a antisociální. My bychom měli podporovat naše lidi, kteří přinášejí věci s přidanou hodnotou. Teď jsem si vzpomněl třeba na Pavla Tesaříka tuším z Bruntálu, který vymyslel dřevěné hodinky a prodává je po celém světě. Na takové nápadité lidi jsem pyšný.

* Jakou naději přinášíte vy?

Že skončí umělé a nebezpečné rozdělování společnosti.

Už dost těch nadávek do lumpenkaváren, ale dost i těch vidláků a buranů. My nejsme týmy na způsob rivalů Baníku Ostrava a Sparty Praha. My jsme jeden tým Česká republika. Můžeme za ni hrát s jinými, ale ne mezi sebou a proti sobě. Nesmíme se tímto sporem, který přerostl únosnou míru, oslabovat.

Nevyvolali jej občané, ale populističtí politici, kteří tvrdí, že za vše zlé můžou elity. To je levné a ještě to funguje. Hrozná kombinace.

A profesor Bělohradský dodává, že nebezpečná je i poptávka po vítězství „normality a zdravého rozumu nad lidu odcizenými intelektuály“. Jako příklad uvádí Hitlera, který tvrdil, že kdo nevidí trávu zelenou a nebe modré, patří buď do blázince, nebo do vězení. Bělohradský končí: „Postavit se do čela vzpoury normálních proti úchylným jako jejich vůdce je velké pokušení pro mnoho politiků nejen na pravici, ale i na levici“. Souhlasíte?

Ano. Veškeré vyčleňování kohokoliv z naší pospolitosti je krajně nebezpečné a nezodpovědné o to víc, že bohužel funguje. Než plakat na Facebooku nebo si o tom vyprávět v kavárně, mi ale přijde zajímavější učinit pokus tento trend zvrátit. Chci, abychom kopali za jeden tým, který má společný zájem: materiální a duchovní blaho České republiky - pro sebe, své děti a vnuky. A řeknu vám: nejsem sám, kdo si to přeje. Toho pitomého rozdělení, které nás zdržuje, má plné zuby čím dál víc lidí všude tam, kde je v Česku poslouchám.

***

„Toho pitomého rozdělení, které nás zdržuje, má plné zuby čím dál víc lidí v Česku.“

„Miloš Zeman v žádném případě nemá k obyčejným lidem blízko, naopak k nim má nekonečně daleko. Vůbec neví, jak žijí, protože trávil veškerý svůj čas na sekretariátech, byl poslanec, předseda sněmovny, premiér a teď je prezident, to je celé.“

Kdo je PhDr. Michal Horáček, Ph. D.

• Narodil se 23. července 1952 v Praze. • Po maturitě byl přijat na Fakultu sociálních věd a publicistiky UK, odkud byl na podnět StB vyloučen. Živil se jako dělník a věnoval se sázkám, zejména na dostizích v Chuchli. Stal se dopisovatelem zahraničních dostihových časopisů. • V září 1981 ho Státní bezpečnost zaregistrovala jako kandidáta tajné spolupráce. Agentem se ale nestal a v dubnu 1984 jeho svazek StB uložila do archivu. • V roce 1986 začal pracovat jako redaktor Mladého světa. • V létě 1989 založil s Michaelem Kocábem občanskou iniciativu MOST, která si kladla za cíl zprostředkovat jednání mezi představiteli KSČ a nezávislými iniciativami. K jednomu stolu tak i díky němu zasedli předseda tehdejší vlády Ladislav Adamec a Václav Havel za OF. • V roce 1990 založil sázkovou kancelář Fortuna, kterou v roce 2004 prodal. Jeho podíl ze zisku činil 600 milionů korun. • Napsal desítky písní pro přední české interprety, k nimž hudbu většinou složil Petr Hapka. • V roce 1996 začal opět studovat, magisterská studia na Fakultě humanitních studií dokončil v roce 2007, poté zde získal doktorát. • Je podruhé ženatý, má dvě dcery a jednoho syna. • Dne 3. listopadu 2016 oficiálně oznámil kandidaturu na prezidenta ČR.

Foto autor| Foto: Deník/Martin Divíšek

Foto popis| NEJSME ZEMANISTAN. Michal Horáček je přesvědčený, že prezidentská volba v roce 2018 bude zcela jiná než ta minulá. A věří, že uspěje už v jejím prvním kole.

Region| Střední Čechy

Český Jamie Oliver (22): Nevařím pro peníze, ale protože mě to baví

18.12.2016 blesk.cz str. 00 Události

Nic ho nebaví víc než vaření. Dvaadvacetiletý rodák ze Soběslavi před pěti lety vydal „obyčejnou“ kuchařku s neobyčejným úspěchem. Teď přichází s druhým dílem. Martin Škoda sice kuchařinu nikdy nestudoval, i tak ale učí vařit ostatní a svůj um předává právě knihami. Český Jamie Oliver pro Blesk.cz popsal, kde se jeho vášeň vzala.

Martin Škoda vaří už od svých osmi let. „Hodně rád jsem jedl a mimo to jsem také v televizi sledoval Jamieho Olivera. Hrozně mě bavilo, jak se k vaření snažil přistupovat trochu jinak. Jídlo bral jako něco, co je součástí kultury, zábava a radost,“ říká Martin. Sám se tímto prý řídí dodnes. Už jako dítě rád cestoval a ochutnával nové věci. Z nadšení, které podporovaly hlavně jeho babičky, tak vznikla vášeň trvajíc doposud.

„Od lentilkových dortů jsem se přes saláty postupně dostal i k těm složitějším jídlům,“ vzpomíná. Přitom Martinův život se mohl snadno upnout úplně jiným směrem. „Hrál jsem závodně hokej, ale jelikož jsem si poranil sval, musel jsem přestat, ale tím pádem jsem začal vařit ještě víc,“ připustil. Netrvalo dlouho a Martinovy ambice s vařením začaly růst.

„V 16 jsem si řekl, že nebudu jenom kecat, jako to dělá hodně lidí, ale něco vytvořím. A tak jsem napsal svoji první knížku,“ říká Martin. Ke každému z originálních receptů tehdy přidal tip na písničku, kterou si mohou čtenáři k vaření pustit. A nápad se ujal. Kniha se stala bestsellerem a uspěla i v prestižní mezinárodní soutěži Gourmand World Cookbook Awards 2013, kde ji ocenili třetím místem v kategorii Kuchařská prvotina.

Martinův život tak nabral nový rozměr. Objevil se v horkém křesle Jana Krause nebo třeba na titulní straně časopisu Reflex. Úspěch ale nezneužil, tvrdí. „Nechtěl jsem to dělat tak, jak to dělají jiní, že když jsou na vlně, tak začnou sekat jednu knihu za druhou, aby co nejvíce vydělali. Chtěl jsem něco udělat, až když budu mít nový koncept a nápad. Nakonec to trvalo možná déle, než jsem chtěl, téměř pět let, ale napsal jsem pokračování,“ popsal Martin. „Škoda nevařit 2 – Kuchařka plná akce“ je tak už druhý týden na pultech knihkupectví a opět sklízí úspěch.

„Nadšení je důležitější než vzdělání“

„Nejsem vyučený kuchař, ale profi fanda gastronomie, který vaření a jídlo bere hlavně jako součást životního stylu, zábavu a radost. Jídlo pro mě není jenom palivo, ale taky důležitá součást kultury stejně tak jako třeba večer v kině nebo parádní koncert,“ vysvětluje student Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity. Že by se měl vyučit kuchařem, ale odmítá.

„Nemyslím si, že proto, aby byl člověk dobrý v tom, co dělá, tak v tom musí být vyučený. To se potvrdilo u x lidí, ať už to byli muzikanti, kteří neměli hudební vzdělání, nebo kuchaři. Důležité je nadšení, které mám,“ míní Martin, který průměrně stráví vařením asi dvě hodiny denně. „Jsou období, kdy vařím v týdnu v kuse každý den, pak jsou období, kdy zase píšu recepty a chystám všechno možné,“ doplňuje. Uvařit prý umí stovky receptů.

„Ale samozřejmě záleží na různých variantách. Je to hodně o technice, jakmile se naučíte pracovat s určitou surovinou, otevřou se vám úplně nové možnosti,“ usmívá se. Nejraději pak vaří lidem, kteří to dokážou ocenit. „A může to být úplně kdokoliv, když to budou úplně běžní lidé, které teď potkám, a budou mít rádi dobré jídlo, tak budu mít jenom radost, když jim to bude chutnat, stejně jako kdybych vařil třeba prezidentovi nebo slavné kapele,“ říká.

Přesto je ale jedna osoba, které by uvařil nejraději. A to právě svému vzoru Jamiemu Oliverovi. „Inspiruje mě už od začátku, věnoval jsem mu i svoji druhou knížku. Moc rád bych se s ním jednou potkal,“ uzavírá.

URL| <http://www.blesk.cz/clanek/437652/cesky-jamie-oliver-22-nevarim-pro-penize-ale-protoze-me-to-bavi>

„Buranství,“ našťval Kalouska Horáčekův útok na knížete. Ovčáček si přisadil

18.12.2016 blesk.cz str. 00 Politika

Hradní adept Michal Horáček zkritizoval prezidenta Miloše Zemana, což u něj není novinka. Jenže neméně ostře se vymezil i proti čestnému šéfovi TOP 09 Karlovi Schwarzenbergovi - a ne zrovna vybíravě, kdy vytáhl „jazyky“ a vzdělání. Popudil tím řadu lidí, ozvali se jak hradní mluvčí Jiří Ovčáček, tak i Miroslav Kalousek a

Markéta Adamová (oba TOP 09) či politolog Jiří Pehe, který varuje před tím, aby brzy Horáček nebyl za „nafoukaného blba“.

Michal Horáček upozorňuje na sílu kontaktní kampaně - vyjíždění mezi lidmi po českých, moravských a slezských luzích a hájích. Že se však povede před prezidentskými volbami kampaň i na sociálních sítích, je jasné. Facebook i Twitter nyní žijí Horáčkovým rozhovorem, který dal webu Deník.cz. Horáček v něm u řady lidí ztratil politické body.

Kalousek: Horáček se rozhodl porazit Zemana

v buranství

Horáček nešetřil oba rivaly z 2. kola zatím jediné přímé volby prezidenta. A schytává to nyní především za své výtky ke Karlu

Schwarzenbergovi. Čestného předsedu TOP 09 se jal hájit současný šéf strany

Miroslav Kalousek.

„Tohle by slušný člověk neřekl, ani kdyby to byla pravda. Navíc to prokazatelně pravda není. MH (Michal Horáček) se zjevně rozhodl porazit Zemana v buranství,“ rozčílil se na Twitteru Kalousek. Proč?

Tohle by slušný člověk neřekl, ani kdyby to byla pravda. Navíc to prokazatelně pravda není. MH se zjevně rozhodl porazit Zemana v buranství. <https://t.co/Vsed24BWkb>

— Miroslav Kalousek (@kalousekm) 17. prosince 2016

Textař Horáček v rozhovoru pro Deník.cz čelil i dotazu, v čem bude jiný než Schwarzenberg, pokud by se v dalším prezidentském klání uskutečnil duel

Zeman vs. Horáček. „Jsem jiný naprosto ve všem. Naprosto. Umím jazyky, mám vzdělání a mám za sebou nějaké v Česku dobře známé dílo. Nic z toho Karel Schwarzenberg za sebou nemá,“ odpověděl.

Na výtku redaktorky, že minimálně jazyky Schwarzenberg umí, Horáček reagoval slovy: „Umí německy. Důležitější ale je, že Karel Schwarzenberg a jeho lidé dodnes nepochopili, v čem udělali fatální chybu: že se snažili obstarat, jak se z jejich kruhu doslova ozývalo, ?plebsappeal?. Už jen použitím slova plebs naznačili svoji domýšlivost a naprosté nepochopení situace.“

Adamová: Horáček zbytečně „přestřelil“

Schwarzenbergovi Horáček také vytkl, že nevyjel na „důraznou, energickou, dlouhodobou tour za voliči v naší vlasti“. „Dodnes ho nenapadlo, že to udělat měl,“ uvedl Horáček. Kritici mu nyní vytýkají především slova o tom, že na rozdíl od Schwarzenberga umí jazyky a má vzdělání.

Do Horáčka si rýpla i místopředsedkyně TOP 09 Markéta Adamová. „Pan Horáček zřejmě ve veškeré snaze uspět u voličů Miloše Zemana přestřelil. Nejen, že to není pravda, ale je to navíc naprosto zbytečné. Trochu pokory a úcty by neuškodila,“ uvedla pro Blesk.cz.

A členka výkonného výboru TOP 09 Jana Speckhorstová v den připomínky pátého výročí úmrtí Václava Havla ironicky dodala: „Očekávám, že dnes Horáček vystoupí a poví nám, kde udělal Václav Havel chybu.“

Očekávám, že dnes Horáček vystoupí a poví nám, kde udělal *VaclavHavel chybu.

— Jana Speckhorstová (@speckhorstova) 18. prosince 2016

Horáček se částečně za svá slova na sociální síti omluvil. „Za poslední měsíc jsem dal desítky rozhovorů. Ted se hodně mluví o jedné odpovědi v jednom z nich. Řekl jsem, že pan Karel Schwarzenberg nemluví mnoha cizími jazyky. Byl jsem upozorněn, že KS je ovládá. Byla to tedy ode mne chyba, za níž se cítím povinen omluvit. Jinak si za svými slovy, uvedenými v určitém kontextu, stojím,“ vzkázal Horáček.

Jak je to přitom s formálním vzděláním Michala Horáčka a Karla Schwarzenberga? Horáček má tituly Mgr. a Ph. D., Schwarzenberg nikoli, což má své vysvětlení.

Horáček pochází z rodiny, která si na vzdělání zakládala. Jeho prastrýc Jaroslav Heyrovský je nositelem Nobelovy ceny za chemii za objev polarografie. Jeho pradědeček Leopold Heyrovský byl profesorem a rektorem Univerzity Karlovy, jeho otec Vladimír Horáček byl divadelním dramaturgem, ale také překladatelem, ovládajícím 12 jazyků.

Horáček studoval na Fakultě sociálních věd a publicistiky UK, ze které byl za komunistů vyloučen. V roce 2007 dostudoval magisterský obor obecné antropologie na Fakultě humanitních studií UK, doktorský titul pak získal v roce 2011. Téma jeho disertační práce bylo: „Habitus hazardního hráče. Etnografická rekonstrukce radikální alternativy v období reálného socialismu.“

Exministr zahraničí a bývalý kancléř prezidenta Havla Karel Schwarzenberg se ve šlechtické rodině učil od mala řadě jazyků, včetně němčiny, francouzštiny i angličtiny, umí i italsky. „Ve Vídni a Štýrském Hradci studoval práva a v Mnichově lesnictví. Kvůli předčasné smrti svého adoptivního otce Jindřicha Schwarzenberga musel studia přerušit a začít hospodařit na rodinných statcích v Rakousku a Bavorsku,“ stojí v životopisu na Schwarzenbergových oficiálních stránkách.

VIDEO: Podívejte se, jak Michal Horáček oficiálně zahajoval svou prezidentskou kampaň

Ovčáček: Horáček dřel jako kůň na valše

Michal Horáček však „šil“ i do Miloše Zemana. „Co paměť sahá, Miloš Zeman nikdy skutečně nepracoval. On nemá s normálním člověkem vůbec nic společného. To je kariérní politik, který si nechal všechno platit a jehož ekonomická doktrína se dá shrnout do jediné věty: Však on to někdo zaplatí,“ pronesl Horáček.

Že prezident Zeman nikdy nepracoval? „Jako pan Horáček, který dřel za normalizace jako kůň na dostizích a na valše, určitě nikdy,“ glosoval Horáčkův útok hradní mluvčí Jiří Ovčáček. Připomněl tak Horáčkovy předrevoluční začátky, kdy při studiu na vysoké škole mimo jiné přijímal černé sázky na dostizích.

Poznámku přidal na Twitteru i politolog Jiří Pehe. „ Horáček: ?Jsem mnohem lepší než Schwarzenberg, umím jazyky.? Pokud p. Horáček bude pronášet taková ?moudra?, brzy bude za nafoukaného blba,“ varoval.

Horáček: "Jsem mnohem lepší než Schwarzenberg, umím jazyky." Pokud p. Horáček bude pronášet taková "moudra", brzy bude za nafoukaného blba
— Jiří Pehe (@JiriPehe) 18. prosince 2016

VIDEO: Jak Michal Horáček odmítl spolupracovat s StB

URL| <http://www.blesk.cz/clanek/437985/buranstvi-nastval-kalouska-horackuv-utok-na-knizete-ovcacek-si-prisadil>

Polská opozice stále víc tlačí na odvolání předsedy dolní komory parlamentu

19.12.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Polská opozice kvůli současné politické krizi v zemi stále víc tlačí na odvolání předsedy dolní komory parlamentu. Opoziční politici dnes na maršálka Sejmu Marka Kuchcinského podávají trestní oznámení kvůli pátečnímu hlasování o rozpočtu, před nímž skupina poslanců zablokovala jednací sál. Skupina oponentů současné konzervativní vlády strany Právo a spravedlnost dnes také pokračuje v blokádě poslaneckého jednacího sálu, kde chce v případě potřeby setrvat až do dalšího zasedání plánovaného na 11. leden. Prezident

Andrzej Duda se po rozsáhlých víkendových demonstracích dnes kvůli řešení situace sejde se zástupci vlády. Premiérka Beata Szydlová opozici obvinila z vyvolávání nenávistné kampaně zaměřené na zpochybnění volebních výsledků. Mým hostem je Josef Mlejnek, politolog z katedry politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Já vás zdravím, dobrý den.

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Pane Mlejнку, oč se v Polsku hraje?

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Já bych řekl, že se tam vlastně odehrává hra zhruba stejná už přes rok. Je, v Polsku probíhá ostrý konflikt mezi vládnoucí stranou a táborem jejich příznivců a mezi opozicí. Projevuje se to v řadě případů. A ty aktuální události jsou dalším kolem, dalo by se říct, tohoto konfliktu. Nebo tohoto zápasu.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Zajímavé bude, v co vlastně mohou tyto události, které teď Polsko zažívá, v co konkrétně mohou vyústit?

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
No, samozřejmě to vyústění může být dost problematické, protože je řada pozorovatelů ze zahraničí, ale i polská opozice samotná upozorňují na určité praktiky BISu autoritářské, nebo s jistým sklonem k autoritářství. A hovoří o ohrožení demokracie, nebo o ohrožení určitých demokratických pravidel a principů, což je určitě pravda, protože porušování pravidel hry, ať už jde o Ústavní soud, nebo o způsob projednávání zákonů a hlavně přístupu médií a novinářů do Sejmu a k politikům a poslancům. To jsou pro fungování demokracie zcela zásadní skutečnosti.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, jinými slovy, jinými slovy říkáte, že de facto ty kroky ze strany opozice jsou oprávněné, že opravdu je začít bojovat. Na druhou stranu třeba premiérka Szydlová říká, a teď to cituji, je to vlna nenávisti, která se rozlévá, všudepřítomnost agresivity, to je jednoduše snaha o svržení vlády a zvrácení výsledků voleb. Jinými slovy, říká: "Opozici nejde o demokracii, opozici jde o to, aby zvrátila výsledek voleb." Vidíte to stejně?

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
No, tak samozřejmě, že by opozice ráda zvrátila výsledek voleb, ale nepředpok..., nepředpokládám, že by to tak chtěla učinit pomocí nějakého státního převratu. Pokud by tak chtěla učinit, tak pomocí nějakých nových předčasných voleb. A pokud jde o ty aktuální události, tak vše vlastně začalo tím, že opoziční poslanci, nebo skupina opozičních poslanců obklopila řečniště v Sejmu. A chtěla protestovat proti tomu, že z rozhodnutí BIS měli být novináři víceméně ze Sejmu, z té budovy odsunuti někam do nějaké vedlejší budovy, a měli by omezený prostor pro kontaktování politiků a tak dál. Samozřejmě, že blokování řečniště v parlamentu je už velmi jako silná forma protestu. Na druhou stranu ta vláda na to reagovala tak, že přesunula jednání o státním rozpočtu do nějakého jiného sálu, kde, pokud se nemýlím, ani není hlasovací zařízení. Ten sál se nepoužívá na běžné jednání parlamentu. A v jakémsi knopu a možná i bez účasti některých poslanců opozice schválila státní rozpočet. A to teď se na druhou stranu polská opozice na to upozorňuje, nebo tlačí na to, aby ten zákon byl projednán znovu, poněvadž jakoby tady dochází potom k tomu, že legislativní proces prostě neprobíhá podle platných regulí. Čili ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Ale v té, pardon, mě by jen zajímalo, jestli v souvislosti se státním rozpočtem, respektive s jeho návrhem má opozice podle vašeho názoru šanci, aby byl znovu projednán?

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

No, šanci možná má, protože probíhají zároveň v Polsku jednání, do kterých se zapojili prezident Andrzej Duda, je docela možné, že nakonec východiskem z té krize bude nějaká dohoda. A součástí té dohody by mohlo být i nové projednání schválení státního rozpočtu. Čili šance tam nějaká je, ale jak to dopadne, těžko říct.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, a to by, to by, jasně, ale to by mě docela zajímalo, kdyby měla celá situace vyústit v jakousi dohodu, tak co by bylo součástí té dohody? Co by muselo Právo a spravedlnost podle vašeho názoru opozici slíbit, aby opozice na tu dohodu přistoupila?

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, jednak to, že ten zákon se projedná znovu v normálním sále, kde jednání probíhají. A že to hlasování proběhne pomocí toho elektronického zařízení za přítomnosti všech poslanců, kteří budou chtít na tom zasedání být přítomni. To je jedna věc. A druhá, druhá věc, ta souvisí s těmi médii, že přeci jenom se nějakým způsobem zase lepší možnost novinářů pracovat v Sejmu. Že to opatření, které je víceméně z toho Sejmu vytěsňovalo, že bude odvoláno, nebo že bude přijato nějaké nové. Ale v nějaké umírněnější verzi. To by mohla být podoba toho kompromisu.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. A úplně poslední otázka, pane Mlejnků. Jestliže se rozhodne vládnoucí formace v čele s Prámem a spravedlnost prostě nedohadovat se s nikým, nic nikomu neslibovat. A jedeme dál. Ta co se bude dít? Kromě toho, že opoziční poslanci budou dál ve tmě a v zimě sedět v polském parlamentu.

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano. To se pak může stát, že skupina opozičních poslanců bude blokovat jednání parlamentu až do ledna. Ta situace se bude zotřovat, budou v Polsku demonstrace, poroste napětí ve společnosti. A může to zhoršit i postavení Polska na mezinárodní scéně. Polsko už je vlastně v řízení vedeném Evropskou komisí kvůli situaci s Ústavním soudem. Čili pro tu vládnoucí, pro vládnou stranu toto nemusí být příjemné, že Polsko se opět řeší za A na mezinárodní scéně, za B přeci jenom ve společnosti roste, může růst odpor i třeba části voličů PISu vůči těmto praktikám. Takže oni by možná, si i myslím, nebo část PISu nakonec může být ráda, že, nebo bude tlačit na, na nějaký kompromis. Ale to ukáží až příští dny, jak to dopadne. Protože jinak ta situace bude jenom se zotřovat a zotřovat. A to k ničemu dobrému asi vést nemůže.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Josef Mlejnek, politolog z katedry politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy byl mým hostem. Pane Mlejnků, moc děkuju.

Josef MLEJNEK, politolog, katedra politologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju za pozvání, na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na shledanou.

Prezidentský volební systém v USA

19.12.2016 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Sbor volitelů bude dnes ve Spojených státech hlasovat o novém prezidentovi. Mělo by jít o formalitu, protože Donald Trump získal ve volbách mezi volitel jasnou většinu. V současné chvíli ale nikdo nedá ruku do ohně za to, že mu skutečně svůj hlas odevzdají. Příkladně jeden člen tohoto 538 členného sboru texaský republikán Christopher Sapern už dal prostřednictvím komentáře otištěného v listu New York Times najevo, že Trumpovi svůj hlas nedá. Můžeme se tedy ještě dočkat překvapení a proč je vůbec americký volební systém tak složitý, to teď rozebereme se šéfem katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, Kryštofem Kozákem, dobrý den.

Kryštof KOZÁK, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobré poledne.

Vladimír KROC, moderátor

To, že je americký prezident volen dvoustupňově, se všeobecně ví. Můžeme ale připomenout, proč to tak je, proč si Američané svou hlavu státu ne zvolili už v listopadu a potřebují k tomu další hlasování sboru volitelů.

Kryštof KOZÁK, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně z toho důvodu, že je to jako fascinující, že už prostě ten před 200 lety tvůrcům americké ústavy došlo, že existují nebezpeční političtí populisté něco trochu jako Donald Trump a do té ústavy zakomponovali vlastně řadu mechanismů, které jakoby měly zabránit nějaké tyranské autokracii, anebo populistické autokracii. Oni se tehdy báli samozřejmě toho, že v demokracii, když rozšiřujete hodně volební právo, tak pro ně byla klíčová otázka a báli se toho jako boje chudých proti bohatým, protože bohatých je vždycky méně a chudých je více. Takže o ni se báli, že chudí si zvolí nějakého populistu, který začne prosazovat jejich vůli, bude, oni tehdy ještě neznali koncept znárodňování, ale jako báli s toho, že ti chudí budou chtít sebrat majetek bohatým, a proto ta ústava je taková jako opatrná a má v sobě ty slavné takzvané brzy a vyvažování, aby právě znemožnila tomu charismatickému populistickému autokratovi ten stát plně ovládnout.

Vladimír KROC, moderátor

A můžeme v krátkosti říci, kdo vlastně ti členové sboru volitelů jsou a jak ten proces volby probíhá?

Kryštof KOZÁK, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak členem sboru volitelů a ten systém je velmi složitý proto, že každý americký stát má trochu jiné předpisy na to, jakým způsobem ti volitelé jsou vybráni. Když se podíváte do ústavy, tak tam je to jasně napsané, že každý stát jakoby dodá nebo má povinnost dodat ty volitele a ty státy mají velkou volnost v tom, jakým způsobem vlastně uvnitř toho státu volitele vybírají. Ale zjednodušeně to funguje tak, že každý jakoby velký kandidát, to znamená, že Donald Trump jakoby v těch republikánských primárkách je zastupován nebo pokud republikán v primárkách volil člověk Donalda Trumpa, tak ho volil jako prostřednictvím lidí, kteří slíbili, že pokud se stanou těmi voliteli, tak přijedou do Washingtonu a dají hlas Donaldu nebo pardon, oni nepřijedou do Washingtonu, tam se hlasuje v každém tom státě a oni potom do Washingtonu pošlou jen zprávu o tom, jak se uvnitř toho státu rozhodli. To znamená, že z hlediska té demokratické legitimacy prostě ti jakoby lidé, co volili Trumpa, tak jakoby vlastně volili toho složitěho volitele, ale ten volitel se dostal tam, kde je právě proto, že slíbil, že jedině, co udělá, a proto ta jeho role je v podstatě formální, on tam je na tom seznamu proto, že slíbil, že dá hlas Donaldu Trumpovi. Lidé volili toho volitele právě proto, že jakoby udělat tenhle ten slib.

Vladimír KROC, moderátor

Jasně na členy sboru volitelů se právě před dnešním hlasováním obrátila s veřejným apelem celá řada známých osobností. Například herec Marte Sheen, kteří vyzývají, ať se volitelé řídí přáním otců zakladatelů a neumožní nastoupit do úřadu demagogovi bez řádné kvalifikace. Myslíte, že to přání může být nakonec vyslyšeno?

Kryštof KOZÁK, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Je pravda, že dělat odhady v americké politice je velmi obtížné, zvláště v téhle vyhocené době. Nicméně jako za sebe nemyslím si, že jako mají podporu těch asi 36 volitelů, kteří jsou schopni to udělat. Víme o jednom voliteli, který to udělá určitě. Víme o Marte Sheenovi a pár osobnostech. Nicméně zatím jako muselo by to být obrovské překvapení a jako nemám Donalda Trumpa moc rád, nicméně jako je to velmi riskantní krok, protože Donalda Trumpa jako reálně volilo 47 milionů lidí, i když většina je jako velmi frustrovaných. A ta představa, že se teď na poslední chvíli jako nějakým způsobem zabrání Trumpovu nástupu k moci, tak vlastně by hodně naštvalo jak obrovskou masu ozbrojených lidí. Protože to jsou ti voliči, kteří mají zbraně, to znamená, tam se nedají vyloučit jakoby nějaké demonstrace velké, případně minimálně střelba do vzduchu a je otázka, který odpovědný politik, nebo který zodpovědný volitel si vezme na triko riskovat takhle nebezpečnou situaci a postavit se v podstatě proti té dlouholeté tradici.

Vladimír KROC, moderátor

Říká Kryštof Kozák, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuju, na shledanou.

Kryštof KOZÁK, vedoucí Katedry severoamerických studií, Institutu mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Díky za pozvání, na slyšenou.

Schwarzenberg o útoku Horáčka: „Valchař“ je zklamaný, že jsem ho nepodpořil

19.12.2016 blesk.cz str. 00 Politika

Michal Horáček, který má zásluku na Hrad, se o víkendu navezl do Karla Schwarzenberga. Oproti bývalému šéfovi diplomacie a TOP 09 je prý „jiný naprosto ve všem“. „Umím jazyky, mám vzdělání a mám za sebou nějaké v Česku dobře známé dílo. Nic z toho Karel Schwarzenberg za sebou nemá,“ řekl Horáček pro Deník.cz. Schwarzenberg kontroval pro Blesk.cz. O ataku nevěděl, vrátil se zrovna z Mexika. Pro Horáčkova slova však našel vysvětlení. Je v tom podle něj zklamání, že ho nepodpořil.

Michal Horáček se coby prezidentský kandidát v rozhovoru pro Deník nezabýval jen dvojicí rivalů z první přímé volby hlavy státu, právě kritika

Zemana a

Schwarzenberga však tvořila jeho jádro. A šil do nich tak, že vyvolal ostrou reakci nejen v politických kruzích.

Blesk.cz kontaktoval i samotného Schwarzenberga. Ten o Horáčkových slovech nevěděl, zrovna se totiž vrátil z Mexika, kde byl na pracovní cestě coby šéf zahraničního výboru Sněmovny. A vyrazil na zádušní mši za

Václava Havla do svatovítské katedrály.

„On je zklamaný, že jsem ho nepodpořil. Tudíž se teď do mě opře. Je mi líto, ale já nebudu podporovat někoho, o kom nejsem přesvědčen, že je opravdu správný prezident pro Českou republiku,“ řekl Blesk.cz Schwarzenberg.

Schwarzenberg: Valchař není ideální prezident

Proč si to kníže myslí? „Byť si platí kampaň z vlastních peněz a byť se chová, jako že má srdce jako kníže Rohan, nepovažuji valchaře za ideálního prezidenta,“ usmíval se kníže.

Narážel přitom na Horáčkovu minulost spjatou se sázkovým byznysem. Horáček při studiu na vysoké škole začínal u přijímání černých sázek na dostihy a mezi valchaři, karetními hráči. Jak ostatně stojí v jednom z jeho známých textů, který nazpíval Richard Müller, „dnes je valcha u starýho Růžičky, dej si prachy do pořádný ruličky. Co je na tom, že to není extra nóbl byť? Srdce jako kníže Rohan musíš mít“.

Horáček Schwarzenbergovi také vyčítal, že nepodnikl před prezidentskou volbou dostatečně energickou kampaň. Čestný šéf TOP 09 si to nemyslí, projížděl toho prý také dost. „Podívejte se na záznamy, kde jsem všude byl. Stihl jsem, co jsem mohl stihnout autem. Neměl jsem vrtulník nebo podobné možnosti,“ uvedl dál Schwarzenberg.

„Je vzdělanější než já, to mu nechci brát“

Horáčková výtka ohledně horší znalosti jazyků či vzdělanosti exministra zahraničí nijak nevykolejila. Odpověděl skromně. „Neumím mnoho jazyků,“ uvedl Schwarzenberg, který vládne němčinou i angličtinou. A pasivně i dalšími jazyky. „Rozumím také a jakž takž mohu číst francouzsky, patřím také k té generaci, která se učila latinu,“ vypočítával s úsměvem.

„Máme odlišné vzdělání, o tom nebudiž pochyby. Já nevím, co on přesně studoval, ale já přiznávám, že mám ale odlišné vzdělání. Měl jsem humanistické gymnázium, tudíž jsem se učil latinsky, a dokonce i švédsky, ale to už jsem zapomněl, popravdě řečeno. Studoval jsem lesnictví a právo a zajisté je on vzdělanější člověk než já, to mu nechci brát,“ rozesmál se Schwarzenberg.

Vysokoškolská studia lesnictví ani práv Schwarzenberg nedokončil. Osud tomu tak nechtěl, po smrti adoptivního otce se totiž musel starat o chod panství. Horáček byl za komunistů pro změnu z vysoké vyhozen. A to po podfuku kolem výjezdni doložky do USA, kam se sice dostal, ale po návratu do Prahy byl zatčen StB a na Fakultě sociálních věd a publicistiky UK se s ním rozloučili. Po revoluci však vzdělání dohnal - a dotáhl to na doktorát ze sociální antropologie.

VIDEO: Podívejte se na začátek prezidentské mapaně Michala Horáčka

Havel mluvil právem o blbě náladě, míní Schwarzenberg

Schwarzenberg nechyběl v neděli na Pražském hradě, kde

Dominik Duka celebroidal zádušní mši za Václava Havla. „Bylo to opravdu krásné rekviem,“ podotkl kníže. S

Dagmar Havlovou, která do chrámu vyrazila v doprovodu dcery Niny, se pozdravit nestihl, přišla ještě před ním a usedla doprostřed do první lavice, zatímco Schwarzenberg seděl zboku.

Souhlasí přitom s Dukovou výzvou, aby se lidé, nespokojení s vývojem po roce 1989 neobraceli s posměšky a hledáním chyb na zesnulého prezidenta Václava Havla.

„Naprostě s tím souhlasím. Nesmíme zapomenout, že od roku 1992 byly úplně jiné okolnosti, dominantou byl tehdy premiér

Václav Klaus, který určoval směr politiky a bohužel právě jeho dobu poznamenal ten slavný citát ?Neznám rozdíl mezi čistými a špinavými penězi?, což bohužel bylo chápáno jako povolení všech hospodářských zločinů. To byla velká chyba a opravdu to neodpovídalo představám Václava Havla,“ uvedl Schwarzenberg Blesk.cz.

Klausovi jistě zásluhy neupírá, kritiku Havla však jeho někdejší kancléř odmítá. „Že byly nutné hospodářské reformy, to je správné, že na tom má Václav Klaus také zásluhy, o tom nebudiž pochyby, ale jenom částečně. Jak byla provedená privatizace? Tady zůstávají velké otázky. Václav Havel mluvil právem o blbě náladě, byly vývoje, které původní směřování dosti změnilo. A dnes je to úplně o něčem jiném,“ pokračoval kníže.

A přidal jeden příklad ze zahraniční politiky, ke které má stále blízko. Ta je dnes zaštitěna tzv. ekonomickou diplomacií. „Pro nás jsou prachy to nejdůležitější, nikoli lidská práva na světě. To je v přímém protikladu proti Václavu Havlovi,“ dodal Schwarzenberg.

VIDEO: Karel Schwarzenberg byl letos hostem studia Blesk. Mluvil mj. o Angele Merklové či uprchlících

URL| <http://www.blesk.cz/clanek/438163/schwarzenberg-o-utoku-horacka-valchar-je-zklamany-ze-jsem-ho-nepodporil>

Více motivovat soukromý sektor

20.12.2016 Technik str. 19 Speciál: České podnikatelské úspěchy v roce 2016
/rm/

ke spolupráci s veřejnými výzkumnými organizacemi

V prostorách Národní technické knihovny se uskutečnil XII. ročník Pražské bezpečnostní konference. Za hlavní téma si vytkla vědu, výzkum, inovace a vzdělávání jako klíč k prosperitě a bezpečnosti EU, Česka a Slovenska. „Veřejné investice do vědy a výzkumu se v ČR každoročně významně zvyšují,“ uvedl místopředseda vlády Pavel Bělobrádek. Připomněl, že pro příští rok se podařilo prosadit historicky nejvyšší rozpočet na vědu. Česká republika spolu se Slovinskem investují do této oblasti nejvíce peněz ze všech nových členských států EU: „Je potřeba více motivovat především soukromý sektor ke spolupráci s veřejnými výzkumnými organizacemi a veřejný sektor zase více podpořit v oblasti aplikovaného výzkumu a inovací. V globálním srovnání Evropa výrazně zaostává v investicích soukromého sektoru do výzkumu za státy, jako jsou Izrael, Jižní Korea, Japonsko nebo USA. V této oblasti je zřetelný ústup Evropy oproti mohutnému nástupu asijských zemí.“ Mezinárodní konference tradičně organizovaná Střediskem bezpečnostní politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy se konala v rámci slovenského předsednictví v Radě EU. Mezi řečníky konference bylo několik dalších zástupců české vlády a významných představitelů akademického i firemního sektoru. Diskusním příspěvkům dominovaly otázky vyšší podpory vědy a inovací, nutnosti změn systému vzdělávání pro potřeby XXI. století, témata příležitostí a rizik čtvrté průmyslové revoluce, větší spolupráce státu a komerčního sektoru nebo bezpečné mobility a energetické koncepce budoucnosti.

***

Veřejné investice do vědy a výzkumu se v ČR každoročně významně zvyšují.“
Pavel Bělobrádek místopředseda vlády ČR

Foto popis|

Na sever se přijede představit kandidát na prezidenta Horáček

20.12.2016 tydenvik.cz str. 00 Externí příspěvky
TZ

Michal Horáček, který 3. listopadu 2016 oficiálně zveřejnil svou kandidaturu na post českého prezidenta navštíví na samotném prahu vánočních svátků Jablonec nad Nisou a Liberec. V obou městech se setká s občany na neformálních besedách, které se od listopadu uskutečňují po celé republice.

Akce proběhnou ve čtvrtek 22. prosince 2016, a to v jabloneckém Klubu Na Rampě od 16.00 (do cca 17.15) a od 18.00 pak v liberecké knihovně.

Při cestách za občany navštíví Michal Horáček již více jak 70 měst, větších i menších obcí. Setkání naplněných představením kandidátského programu, dialogem a diskusemi se může zúčastnit široká veřejnost, která se může tázat na Horáčkovy názory, postoje a dotvářet si obraz o tomto možném českém prezidentovi na základě vlastní osobní zkušenosti.

Citujeme Michala Horáčka z prohlášení při oznámení kandidatury: „Mému rozhodnutí předcházely mnohé cesty za lidmi nejrůznějších profesí po celé zemi. Naslouchal jsem jim stejně pozorně jako těm, kteří si vysloužili

respekt ostatních jako přední čeští odborníci ve svých oborech; učím se celý život a intenzivně se učil i tentokrát. Lépe jsem pochopil, jak různorodé zájmy a názory máme, a potěšilo mě to, protože jako lidé jsme prostě různí, máme vlastní představy o své cestě za štěstím a ve svobodné společnosti musíme mít šanci své právo na jejich sledování uplatňovat. Současně jsem poznal, že řadu zájmů máme společných“.

Obě setkání se konají na základě pozvání libereckých a jabloneckých příznivců, kteří tohoto prezidentského kandidáta v Libereckém kraji aktivně podporují.
PhDr. Michal Horáček, Ph.D.

Narodil se 23. července 1952 v Praze.

Po maturitě byl přijat na Fakultu sociálních věd a publicistiky UK, odkud byl na podnět StB vyloučen. Živil se jako dělník a věnoval se sázkám, zejména na dostizích v Chuchli. Stal se dopisovatelem zahraničních dostihových časopisů.

V září 1981 ho Státní bezpečnost zaregistrovala jako kandidáta tajné spolupráce. Agentem se ale nestal a v dubnu 1984 jeho svazek StB uložila do archivu. V roce 1986 začal pracovat jako redaktor Mladého světa.

V létě 1989 založil s Michaelem Kocábem občanskou iniciativu MOST, která si kladla za cíl zprostředkovat jednání mezi představiteli KSČ a nezávislými iniciativami. K jednomu stolu tak i díky němu zasedli předseda tehdejší vlády Ladislav Adamec a Václav Havel za OF. V roce 1990 založil sázkovou kancelář Fortuna, kterou v roce 2004 prodal. Jeho podíl ze zisku činil 600 milionů korun.

Napsal desítky písní pro přední české interprety, k nimž hudbu většinou složil Petr Hapka.

V roce 1996 začal opět studovat, magisterská studia na Fakultě humanitních studií dokončil v roce 2007, poté zde získal doktorát. Je podruhé ženatý, má dvě dcery a jednoho syna.

URL| <http://www.tydenvlk.cz/externi-prispevky/na-sever-se-prijede-predstavit-kandidat-na-prezidenta-horacek>

Zákaz reklamy na nezdravé potraviny? Polovina marketérů by to uvítala

20.12.2016 ekonomika.iDNES.cz str. 00 Domácí ekonomika

MF DNES, Martin Petříček

Sami marketéři by uvítali přísnější regulaci reklamy cílené na děti. Polovina z nich například tvrdí, že by měla být zcela zakázána reklama na jídlo a nápoje s vysokým kalorickým obsahem a další nezdravé potraviny. Vyplývá to z průzkumu pro MF DNES.

Poutače na sladké limonády na školních chodbách. Přeslazené mléčné řezy, které se vydávají za zdravou svačinku. Dárky k dětskému menu ve fastfoodech. Devět z deseti marketingových manažerů považuje za neetické oslovovat reklamou děti v předškolním věku.

Reklama, která míří na děti, může vést v řadě případů k nezdravým návykům. Téměř tři pětiny marketingových manažerů českých firem si myslí, že současné zákony jsou v tomto směru příliš benevolentní. Ukázala to studie agentury Ogilvy & Mather.

„Je vidět, že stále více marketérů v českých firmách tlačí na etickou stránku věci. Vnímají, že legislativa v této oblasti není dostatečná,“ říká šéf Ogilvy & Mather Ondřej Obluk.

Snaha o přísnější regulaci představuje celoevropský trend. Například ve švédských televizích je reklama pro děti do dvanácti let zcela zakázána. Tamní agentury navíc dobrovolně zákaz respektují i v komunikaci na internetu.

Od poloviny příštího roku začne platit zákaz reklamy na nezdravé potraviny pro všechna britská média zaměřená na děti, včetně sociálních sítí.

V Česku zakáže od ledna pamlsková vyhláška prodej nezdravých potravin ve školních bufetech. Žádné zpřísnění regulace reklamy se však zatím nechystá. A podle některých odborníků to ani není třeba.

„Domnívám se, že marketéři spíše volají po tom, aby se důsledně dodržovala pravidla, která už máme,“ myslí si Denisa Hejlová, šéfka katedry marketingové komunikace a PR na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

„Už teď je přeregulováno. Navíc, jak všichni víme, zakázané ovoce nejvíc chutná. Ve výsledku by zákaz reklamy pro děti nemusel přinést žádný efekt,“ myslí si advokát se specializací na marketingovou komunikaci Filip Winter.

Jakákoliv případná regulace by se podle něj měla řešit na celoevropské úrovni. Hlavně kvůli tomu, aby na jednotném trhu platila stejná pravidla pro všechny. V Bruselu se vedou debaty třeba o omezení on-line reklamy, případně reklam na nezdravé potraviny a nápoje. Firmy se hlídají samy

Podle šéfa Ogilvy & Mather Ondřeje Obluka řeší firmy nedostatečnou legislativu stále častěji vlastním etickým kodexem, který upravuje pravidla pro komunikaci s dětským zákazníkem. „Neobejde se už bez něj prakticky žádná velká firma,“ prohlašuje. Podle studie ho má 82 procent firem, dvakrát víc než před dvěma roky.

Firmy v etickém kodexu samy sebe zavazují například k tomu, že nebudou reklamou cílit na děti školního věku, ale až na teenagery, že nebudou dělat promo akce v okolí škol nebo že naopak budou podporovat správné návyky, třeba v podobě vyvážené stravy.

Regulace ostatně vyřeší vždy jen určitý výsek, nedokáže postihnout všechno, jak upozorňuje Denisa Hejlová. „Děti se od relativně regulované televizní reklamy přesunuly na internet a sociální sítě. Zejména sociální média, jako YouTube, Instagram či Facebook, jsou přitom pole neorané. Tam je skrytá reklama jedním z nejdůležitějších příjmů slavných youtuberů a instagramerů,“ dodává Hejlová.

Sociální sítě se přitom podle marketérů staly zdaleka nejvhodnějším komunikačním kanálem pro oslovení dětí mezi 12 a 18 lety. Za poslední dva roky zcela převládaly ostatní způsoby, jak mladé reklamou zaujmout. A to nejen televizi, ale také zbytek internetu.

Obluk přesto upozorňuje, že zaměření pouze na sociální sítě může být kontraproduktivní. „Ukazuje se, že teenageři kromě sociálních sítí už na internetu nikam moc nechodí. Všichni na nich visí, ale zároveň ne všichni jsou ochotní brát ho jako komerční obsah,“ říká Obluk.

„Zatímco u televize jsou diváci v zásadě garantovaní, u YouTube to tak být nemusí. Youtubeři sice válcují zpěváky či sportovce, ale nikde není garantované, jestli se daný youtuber prosadí,“ dodává Obluk. Televize pro nejmenší

U předškoláků zůstává nejsilnějším komunikačním kanálem televize. I v této nejmladší kategorii však její význam ustupuje ve prospěch internetu.

Největší podíl marketingových ředitelů (38 procent) se každopádně domnívá, že je správné oslovovat reklamou děti až při jejich přechodu na druhý stupeň. A pouze desetina respondentů považuje za etické reklamní aktivity v mateřských školách.

Reklamy zaměřené na děti tvoří nejčastější stížnosti, které posuzuje Rada pro reklamu, složená ze zástupců zadavatelů. Většinou je nepovažuje za prohřešky a stížnosti nakonec zamítne. „Každý trh je jiný. Záleží na tom, kam společnost dovolí firmám a jejich marketérům zajít. Čechům například tolik nevadí reklamy na sladké nápoje, propagují je i neznámější blogeri,“ říká Hejlová.

URL| http://ekonomika.idnes.cz/zakaz-reklamy-na-nezdrave-potraviny-dv0-ekonomika.aspx?c=A161219_233355_test_pas

---

Reklama cílená na děti škodí, říkají manažeři

Devět z deseti marketingových manažerů považuje za neetické oslovovat reklamou děti v předškolním věku, vyplývá z průzkumu pro MF DNES.

PRAHA Poutače na sladké limonády na školních chodbách. Přeslazené mléčné řezy, které se vydávají za zdravou svačinku. Dárky k dětskému menu ve fastfoodech.

Reklama, která míří na děti, může vést v řadě případů k nezdravým návykům. Téměř tři pětiny marketingových manažerů českých firem si myslí, že současné zákony jsou v tomto směru příliš benevolentní. Ukázala to studie agentury Ogilvy & Mather.

Marketéři by proto uvítali přísnější regulaci. Polovina z nich například tvrdí, že by měla být zcela zakázána reklama na jídlo a nápoje s vysokým kalorickým obsahem a další nezdravé potraviny.

„Je vidět, že stále více marketérů v českých firmách tlačí na etickou stránku věci. Vnímají, že legislativa v této oblasti není dostatečná,“ říká šéf Ogilvy & Mather Ondřej Obluk.

Snaha o přísnější regulaci představuje celoevropský trend. Například ve švédských televizích je reklama pro děti do dvanácti let zcela zakázána. Tamní agentury navíc dobrovolně zákaz respektují i v komunikaci na internetu.

Od poloviny příštího roku začne platit zákaz reklamy na nezdravé potraviny pro všechna britská média zaměřená na děti, včetně sociálních sítí.

V Česku zakáže od ledna pamlsková vyhláška prodej nezdravých potravin ve školních bufetech. Žádné zpřísnění regulace reklamy se však zatím nechystá. A podle některých odborníků to ani není třeba.

„Domnívám se, že marketéři spíše volají po tom, aby se důsledně dodržovala pravidla, která už máme,“ myslí si Denisa Hejlová, šéfka katedry marketingové komunikace a PR na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

„Už teď je přeregulováno. Navíc, jak všichni víme, zakázané ovoce nejvíce chutná. Ve výsledku by zákaz reklamy pro děti nemusel přinést žádaný efekt,“ myslí si advokát se specializací na marketingovou komunikaci Filip Winter.

Jakákoliv případná regulace by se podle něj měla řešit na celoevropské úrovni. Hlavně kvůli tomu, aby na jednotném trhu platila stejná pravidla pro všechny. V Bruselu se vedou debaty třeba o omezení on-line reklamy, případně reklam na nezdravé potraviny a nápoje.

Firmy se hlídají samy

Podle šéfa Ogilvy & Mather Ondřeje Obluka řeší firmy nedostatečnou legislativu stále častěji vlastním etickým kodexem, který upravuje pravidla pro komunikaci s dětským zákazníkem. „Neobejde se už bez něj prakticky žádná velká firma,“ prohlašuje. Podle studie ho má 82 procent firem, dvakrát víc než před dvěma roky.

Firmy v etickém kodexu samy sebe zavazují například k tomu, že nebudou reklamou cílit na děti školního věku, ale až na teenagery, že nebudou dělat promo akce v okolí škol nebo že naopak budou podporovat správné návyky, třeba v podobě vyvážené stravy.

Regulace ostatně vyřeší vždy jen určitý výsek, nedokáže postihnout všechno, jak upozorňuje Denisa Hejlová. „Děti se od relativně regulované televizní reklamy přesunuly na internet a sociální sítě. Zejména sociální média, jako YouTube, Instagram či Facebook, jsou přitom pole neorané. Tam je skrytá reklama jedním z nejdůležitějších příjmů slavných youtuberů a instagramerů,“ dodává Hejlová.

Sociální sítě se přitom podle marketérů staly zdaleka nejhodnějším komunikačním kanálem pro oslovení dětí mezi 12 a 18 lety. Za poslední dva roky zcela převálcovaly ostatní způsoby, jak mladé reklamou zaujmout. A to nejen televizi, ale také zbytek internetu.

Obluk přesto upozorňuje, že zaměření pouze na sociální sítě může být kontraproduktivní. „Ukazuje se, že teenageři kromě sociálních sítí už na internetu nikam moc nechodí. Všichni na nich visí, ale zároveň ne všichni jsou ochotní brát ho jako komerční obsah,“ říká Obluk.

„Zatímco u televize jsou diváci v zásadě garantovaní, u YouTube to tak být nemusí. Youtuberi sice válcují zpěváky či sportovce, ale nikde není garantované, jestli se daný youtuber prosadí,“ dodává Obluk.

Televize pro nejmenší

U předškoláků zůstává nejsilnějším komunikačním kanálem televize. I v této nejmladší kategorii však její význam ustupuje ve prospěch internetu. Největší podíl marketingových ředitelů (38 procent) se každopádně domnívá, že je správné oslovovat reklamou děti až při jejich přechodu na druhý stupeň. A pouze desetina

respondentů považuje za etické reklamní aktivity v mateřských školách. Reklamy zaměřené na děti tvoří nejčastější stížnosti, které posuzuje Rada pro reklamu, složená ze zástupců zadavatelů. Většinou je nepovažuje za prohřešky a stížnosti nakonec zamítne. „Každý trh je jiný. Záleží na tom, kam společnost dovolí firmám a jejich marketérům zajít. Čechům například tolik nevadí reklamy na sladké nápoje, propagují je i neznámější blogeři,“ říká Hejlová.

Graf

O autorovi| Martin Petříček, redaktor MF DNES

Foto popis|

Donald Trump: Prezident ve střetu zájmů

22.12.2016 Ekonom str. 60 Další témata - Trumpův střet zájmů
Jan RichteR

Trumpovy rozsáhlé obchodní aktivity se po nástupu do funkce dostanou do rozporu s ústavou.

Donald Trump jako protřelý obchodník dokáže vydělat i na vlastní inauguraci. Až se v lednu po svém uvedení do funkce vydá na tradiční prezidentskou přehlídku po washingtonské Pennsylvania Avenue do Bílého domu, pojedje kolem svého hotelu Trump International. Přenocování v tomto luxusním hotelu stojí v přepočtu kolem patnácti tisíc korun. Ovšem hosté, kteří budou chtít Trumpovu prezidentskou přehlídku sledovat z prezidentského apartmá, si budou muset připlatit; balíček pěti nocí, které hotel při této příležitosti nabízí, je přijde na téměř třináct milionů korun.

Trumpův hotelový byznys a další obchodní aktivity se po jeho nástupu do úřadu dokonce dostanou do rozporu s americkou ústavou. Ta totiž veřejným činitelům včetně prezidenta výslovně zakazuje přijímat dary či odměny od „kteréhokoli prince, krále nebo vlády cizího státu“. Jestliže se tedy v Trumpově hotelu oficiálně ubytuje zaměstnanec cizího státu, nový prezident bude podle právníků z Demokratické i Republikánské strany porušovat základní zákon své země, protože platba za ubytování cizích vládních činitelů skončí na účtu Trumpovy firmy. K tomu došlo už v listopadu, kdy vedení hotelu pozvalo na prohlídku skupinu zahraničních diplomatů. Jeden z nich potom řekl listu Washington Post, že se v hotelu ubytuje právě proto, aby si u Trumpa „udělal oko“. „Přece nepůjdu ke konkurenci,“ řekl diplomat novinám.

Trumpův realitní byznys

Trump vlastní hotely a další komerční nemovitosti ve Velké Británii, Turecku, Indii, Indonésii a mnoha dalších zemích, takže by porušoval ústavní pravidla prakticky neustále.

„Ústava mu zakazuje přijímat platby od cizích vlád. Po nástupu do úřadu ale bude takové platby přijímat každý den, každou minutu,“ řekl Ekonomu Norman Eisen, bývalý americký velvyslanec v ČR a někdejší poradce prezidenta Obamy pro etická pravidla. „Tady nejde o nějaké dohady. Na jeho střet zájmů poukazují demokraté i republikáni.“

Trumpův hotel ve Washingtonu dobře ilustruje i jiný typ konfliktu zájmů, do něhož se nová hlava Spojených států dostane na domácí půdě.

Budovu bývalé pošty si totiž Trumpova firma, Trump Organization, pronajímá od jedné z federálních agentur. Jakmile Trump nastoupí do úřadu, stane se zároveň nájemníkem i pronajímatelem budovy.

Dluhy u mezinárodních bank

Podobných případů, v nichž se zájem prezidenta Donalda Trumpa střetne se zájmem Trumpa podnikatele a obchodníka, je celá řada.

Jako prezident bude jmenovat šéfa daňové správy, která ale současně prověřuje účty i jeho firem, případně jeho konkurentů. Bude mít také vliv na bankovní sféru - například vlivem na rozhodnutí o úrokových sazbách. Avšak jeho firma dluží bankám stovky milionů dolarů. Například německé Deutsche Bank dluží Trumpova firma 364 milionů dolarů, což by mohlo mít vliv na jeho rozhodnutí, zda po ní americká vláda bude stejně jako po dalších bankách požadovat odškodnění za její podíl na problémech, které v roce 2008 způsobily globální finanční krizi. „Pokud bude Trump jednat s Ruskem, může například jeho firma od Rusů dostat rychlé územní rozhodnutí a zároveň stavební povolení na stavbu mrakodrapu v centru Moskvy jako osobní úplatek svého druhu,“ popisuje

další problematické body budoucí Trumpovy vlády amerikanista Kryštof Kozák z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „V USA se zase může snadno stát, že v rámci investic do infrastruktury se vybudují velmi kvalitní silniční spojení, která povedou k Trumpovým hotelům a golfovým resortům,“ říká Kozák.

Majetek do „slepého“ fondu

Americké federální zákony o střetu zájmů se nevztahují na prezidenty ani viceprezidenty. Přesto se po druhé světové válce ustálila praxe, že prezident se po zvolení svého majetku zbavuje, aby se střetu zájmů vyhnul.

Trump zatím neoznámil, jak bude postupovat, aby dostal americké ústavě a zamezil konfliktu zájmů.

Nejprve odmítal uznat, že by se ho ústavní omezení vůbec týkala, později ale naznačil, že vedení své firmy přenechá svým synům. Podle Eisena a dalších odborníků na etická pravidla ve veřejné správě to ale nebude stačit. „Měl by jmenovat nezávislého správce bez vazeb na rodinu, majetek prodat a výtěžek uložit do takzvaného slepého fondu, stejně jako všichni američtí prezidenti za posledních padesát let,“ říká Eisen. „Pokud to neudělá, dostane se do vážných problémů.“

Kongres jej asi hned neodvolá, ale bude čelit žalobám, budou od něj odcházet spolupracovníci a jeho administrativu to velmi oslabí,“ domnívá se Eisen.

Trumpovo daňové přiznání

Trump se od svých předchůdců v úřadě liší ještě jednou podstatnou věcí: všichni od Richarda Nixona po Baracka Obamu zveřejnili svá daňová přiznání, přestože je k tomu žádný zákon nenutil. Trump ale s poukazem na probíhající audit své daňové záznamy nezveřejnil.

Skutečný rozsah jeho mezinárodních obchodních zájmů a vazeb může být mnohem větší.

***

Ústava zakazuje voleným činitelům přijímat peníze od cizích vlád. Trump ale bude takové platby přijímat každý den, každou minutu.

Trumpův rok: Amerika i svět čekají, až vyvane kouř z předvolební palby

22.12.2016 ct24.cz str. 00 Názory
rklos

Když jsem v létě 2015 stál v dusnu před Kapitolou a sledoval společné vystoupení tehdy ještě dvou přátel Donalda Trumpa a Teda Cruze, říkal jsem si v duchu, jak to mají promyšlené: do začátku primárek možná přežije jen jeden, pokud vůbec, a ten druhý ho pak podpoří.

V reportáži jsem si později vypůjčil spojení „Léto s kovbojem“, neboť vše nasvědčovalo tomu, že americký flirt s obchodně zkušeným, ale politikou nepolíbeným člověkem skončí s prvním podzimním listím. Historie zkrátka napovídala, že ani jeden kandidát s takto krajními názory republikánským sítím neprojde.

Mýlil jsem se já, mýlili se další novináři, politologové, nedocenění blogeři i přeplacení stratégové. Oba republikáni primárkový masakr ovládli a opustili ho jako poslední, ten první navíc se skalpem toho druhého. Trump se dokázal rychle otřepat a nakonec utnout kariéru ženě, která si “kandidátka na prezidentku” mohla dát i na zvonek, protože se z této funkce stala pomalu stejná konstanta jako její jméno.

Odkaz

Čtete aktuální zprávy o tom, kdo by měl Donalda Trumpa následovat do Bílého domu. Připomeňte si také klíčové momenty z voleb.

Americké volby na webu ČT24

Sílu revolučního roku lze málokdy plně prohlédnout v onom roce samotném. I když americký otřes stále nenaplňuje definici změny režimu, je jedním z největších, jaký žijící Američani pamatují.

Jak říká respektovaný novinář Carl Bernstein, který je kritický jak ke Clintonové, tak k Trumpovi: Nastala klíčová bitva v kulturní válce o podobu země. Nic na tom nemění fakt, že si většina těch, kteří v listopadu přišli k urnám, Trumpa nepřála. Ta část, jež ho naopak chtěla, byla dost silná na to, aby ho i přes systém, který Trumpovi nebyl kvůli řadě aspektů nakloněn, katapultovala do Bílého domu.

Ano, bylo mezi nimi mnoho radikálů i rasistů. Ale z vlastní zkušenosti z mnoha končin USA vím, že stejně tak mnoho úplně normálních, příjemných a vstřícných lidí, kteří už jen měli plné zuby stávajících pořádků a nebyli o nic míň Američany než ostatní. Neochota a neschopnost demokratických špiček připustit si, že miliardáře volí i jiní než jen ti z okraje společnosti, se jim stala osudnou. Síle Trumpa dost pomohla slabost Clintonové.

To samotné bez ohledu na to, co Trump říká nebo dělá, je úctyhodný výkon. Zvítězit v souboji o Bílý dům je asi tak lehké jako vyhrát několik olympiád v řadě bez cizího dopingu. A i když poslední slovo předchozí věty vybízí k analýze podezření ruského zásahu do voleb, nechme tento úhel stranou. Trump bořitel. Časem (možná) stavitel

Na úspěch kandidáta, kterého nakonec ztělesnil Trump (a mohl i někdo jiný s podobným instinktem, jen jemu se to na rozdíl od ostatních povedlo), se v Americe zadělávalo dávno před tím, než Boris Jelcin v Kremlu otevřel první komnatu Vladimíru Putinovi – a tedy před tím, než si Putin začal sám otevírat další.

Fakta
Rok 2016 v komentářích

Web ČT24.cz publikuje sérii komentářů k tématům, které rok 2016 charakterizují. Čtěte také:
Rok krajských voleb: Bylo jasné, že ANO vyhraje. Víc však překvapil Okamura

Jen málokdo tušil, že k tomuto americkému sudu střelného prachu někdo dokáže takto rychle a efektivně najít i rozbušku: propast mezi veřejností a politiky, kteří ji mají reprezentovat, rozpad vláken občanské společnosti, globalizace, která i přes nesporné sladkosti po sobě zanechává taky hořkou pachut', prosperita, která fungovala jako záplata na pytle plné problémů, rozevírající se nůžky mezi bohatými a chudými, což může znít jako klišé, ale společnost to dlouhodobě dusí.

Nemluvě o rasových problémech, nejistotě pramenící z imigrace a politické korektnosti, kterou mnozí odsoudí jako lež, místo toho, aby ji dokázali nahradit základní a přirozenou lidskou slušností a respektem. Unavily se už západní liberální demokracie a jsou připravené samy sebe vnitřně rozkládat? Nebo jim současný populismus paradoxně dlouhodobě pomůže metamorfovat v něco lepšího? Stále si kladu otázku, na jaké, dosud nedotknutelné svobody by byli Američani ochotní si nechat sáhnout a co by za to výměnou chtěli.

Trump nabízí rychlá řešení, která – jak ukazuje historie – většinou nezabírají, zvláště když jde o problémy nahromaděné za dekády. Ale stejně jako kdokoli, kdo vstupuje do Bílého domu, má i on dostat šanci se ukázat. Jeho rodící se tým je heterogenním kolektivem, jehož zkušenosti vzbuzují u části veřejnosti respekt, u jiné obavu. Přechodné období je zatím ve srovnání s předchůdci Trumpa palbou z kulometu s radiem 360 stupňů. Něco jako startovní výstřely, jimiž si připravuje půdu na vyjednávání a kterými sonduje sílu partnerů i protivníků. Trump v souladu s kampaní boří. Amerika i svět teď čekají, až kouř z palby vyvane a prezident začne stavět.

Nečitelnost může být v obchodě devizou. V mezinárodních vztazích se začne její pozitivní efekt ztrácet v okamžiku, kdy je jí příliš. Když nedávno zemřela hollywoodská celebrita maďarského původu Zsa Zsa Gaborová, říkalo se o ní, že byla slavná hlavně – anebo jen – proto, že byla slavná. Jistotou Donalda Trumpa není jistota, ale záruka jedné velké nejistoty.

Profil

Martin Řezníček

Vystudoval masovou komunikaci se zaměřením na mezinárodní studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Od roku 2000 pracoval v Praze a Londýně v české redakci BBC, od roku 2006 v zahraniční redakci ČT, kterou vedl v letech 2008 až 2012. Od ledna 2013 je zahraničním zpravodajem ČT v USA.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/nazory/1991290-trumpuv-rok-amerika-i-svet-cekaji-az-vyvane-kour-z-predvolebni-palby>

Volební zisky evropské krajní pravice jsou zatím vyšší než české

23.12.2016 ceskapozice.cz str. 00 Česká pozice / Téma

Česká pozice, Jaromír Mazák

Jedním z důvodů, proč české krajně pravicové strany kulhají za Evropou, může být, že jejich protimigrační politika je jen extrémnější formou postoje většiny hlavních politických stran..

Mezi poražené krajských voleb patří bez zisku jediného zastupitele politické hnutí Úsvit – Národní Koalice, jedno ze dvou takzvaně krajně pravicových uskupení, která v Česku mají aspoň omezenou relevanci. Jejich konkurenci, Okamurovu hnutí SPD, se v tandemu se Stranou práv občanů dařilo lépe, možná až nečekaně dobře. Navzdory tomu se hnutí SPD pohybuje jen okolo pěti procent, která by potřebovalo pro vstup do Poslanecké sněmovny.

Tyto výsledky kontrastují s podporou krajní pravice ve zbytku Evropy. V září například uspěla ve volbách do berlínského zastupitelstva protiimigrační Alternativa pro Německo (AfD) se 14 procenty hlasů. Těsný výsledek květnových prezidentských voleb v Rakousku, v nichž měl velkou šanci uspět krajně pravicový populistický Norbert Hofer, pak vyvolal otázku, kterým voličským skupinám krajní pravice učarovala. Muži a voliči bez vysokoškolského vzdělání

Rakouská veřejnoprávní televize ORF zveřejnila analýzu, podle níž byl Hofer výrazně úspěšnější u rakouských voličů s nižším vzděláním a u mužů, zatímco u voličů aspoň s maturitou a u žen dominoval Alexander Van der Bellen. Příručky politologie i data z dalších evropských zemí ukazují, že muži a voliči bez vysokoškolského vzdělání jsou obvykle odpovědní za nárůst podpory krajní pravice. Příručky politologie i data z evropských zemí ukazují, že muži a voliči bez vysokoškolského vzdělání jsou obvykle odpovědní za nárůst podpory krajní pravice

Častěji než ve zbytku elektorátu jsou zastoupeni například mezi podporovateli britské euroskeptické Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP), protimigračních Švédských demokratů, kteří v průzkumech nedávno dosáhli téměř 20procentní podpory, nebo Wildersovy Strany pro svobodu, jež na začátku letošního roku dokonce vedla předvolební průzkumy v Nizozemí.

Z dlouhodobého sledování politických preferencí v rámci projektu České televize Trendy Česka vyplývá, že totéž platí v Česku pro SPD i pro Úsvit. Asi 60 až 65 procent voličů obou hnutí tvoří muži. Co se týče vzdělání, obě dosahují nejnižší podpory u vysokoškoláků. Geografie

Česká krajně pravicová hnutí se však liší nízkou podporou starších generací. Zatímco v nejmladší věkové skupině od 18 do 29 let by hnutí Úsvit a SPD získala v průběhu uplynulých dvanácti měsíců ve volebním modelu asi sedm až devět procent, u žádné jiné věkové skupiny by pravděpodobně ani jedno nepřekonalo pět procent a u lidí nad 60 let by získala asi jedno procento hlasů. Další dělicí linií mezi voliči a nevoliči krajní pravice je geografie, především velikost místa bydliště

Tento výsledek kontrastuje například s voliči UKIP, které média spojovala především s podporou starších věkových skupin, či Švédských demokratů, jejichž voliči vykazovali podobnou věkovou strukturu jako zbytek elektorátu. Zdá se, že v Česku protestní hlasy starších voličů dosud sbírají komunisté.

Další dělicí linií mezi voliči a nevoliči krajní pravice je geografie, především velikost místa bydliště. Například v prezidentských volbách v Rakousku se ukázala poměrně ostrá dělicí čára mezi městem a venkovem. Hofer byl

mnohem úspěšnější ve venkovských oblastech a malých sídlech, zatímco Van der Bellen vítězil ve velkých městech. Také v dobrých volebních výsledcích francouzské pravicové populistky Marine Le Penové hrál velkou roli Paříží přehlížený a frustrovaný venkov. Podobná podpora

U voličů v České republice však velikost místa bydliště nehraje ve volbě krajní pravice příliš velkou roli. Jak v malých, středních, tak ve velkých obcích by SPD a Úsvit získaly v součtu ve volebním modelu mezi šesti a osmi procenty hlasů. Pouze v Praze by jejich souhrnný volební výsledek byl spíše blíže pěti procentům. I pro jiné strany v Česku ale zpravidla platí, že velikost místa bydliště, s výjimkou trochu odlišné Prahy, nehraje ve volebních preferencích velkou roli. V součtu mají dnes SPD a Úsvit podobnou podporu, jako měl Úsvit ve volbách v roce 2013 před svým rozpadem, nicméně v kontextu, kdy podpora krajní pravice v celé Evropě výrazně posiluje

Největším specifikem české krajní pravice ale zůstává její relativně slabá podpora. Ukazují to jak výsledky krajských voleb, tak data z projektu České televize, v němž je dotazována podpora v hypotetických volbách do Poslanecké sněmovny. Pokud by se volby do ní konaly od září 2015 do září 2016, hnutí Úsvit a SPD by v součtu získala přibližně sedm procent hlasů a žádné z nich by se pravděpodobně do sněmovny nedostalo.

V součtu mají tedy dnes SPD a Úsvit podobnou podporu, jako měl Úsvit ve volbách v roce 2013 před svým rozpadem, nicméně v kontextu, kdy podpora krajní pravice v celé Evropě výrazně posiluje. Proč česká krajní pravice natolik zaostává za současným rozmachem obdobných stran v Evropě? Ekonomická témata

Jednou z odpovědí je, že většina hlavních politických stran vystupuje natolik odmítavě k přijímání většího počtu uprchlíků, že protimigrační politika krajně pravicových stran představuje jen extrémnější formulaci, nikoliv však skutečnou alternativu k českému politickému mainstreamu. V Česku jsou ve srovnání s okolními zeměmi, například Maďarskem nebo Polskem, volby více ovlivněny ekonomickými tématy, zatímco kulturně-sociální konflikty zůstávají spíše upozaděny

Tato situace může být také důsledkem toho, že zatímco pravicový populismus v Česku bojuje o přežití, v centru české politiky vyrostl v podobě hnutí ANO populismus, někdy označovaný jako politického středu. Ostatní strany, především ČSSD, proto možná byly nuceny zaujmout pod tlakem okolností dostatečně negativní postoje k migraci, aby se jejich ztráta na sílící hnutí ANO nezvyšovala.

Roli mohly hrát i konflikty uvnitř krajně pravicové scény, které vyústily nejprve v rozpad původně Okamurova Úsvitu a oddělení SPD a později v hašteření Úsvitem s Konvičkovým Blokem proti islámu. Protiislámských a protimigračních uskupení tady možná na jednu malou zemi se zhruba 20 tisíci poměrně integrovanými muslimy a jedním z nejmenších podílů migrantů v Evropě bylo mnoho a možná se i příliš hádala.

Ondřej Císař z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Sociologického ústavu Akademie věd k tomu řekl, že v Česku jsou ve srovnání s okolními zeměmi, například Maďarskem nebo Polskem, volby více ovlivněny ekonomickými tématy, zatímco kulturně-sociální konflikty zůstávají spíše upozaděny.

Sázka pouze na kulturně orientovanou antimigrační kartu je tedy v českém prostředí strategie, která zatím k tučným volebním ziskům nevede. Ani podpora především mladých a méně vzdělaných voličů není pro krajně pravicové strany žádnou výhrou. Ti totiž chodí k volbám nejméně a často své volební preference mění.

URL| http://ceskapozice.lidovky.cz/volebni-zisky-evropske-krajni-pravice-jsou-zatim-vyssi-nez-ceske-p9q-/tema.aspx?c=A161221_155702_pozice-tema_lube

---

Prezidentův proslov očima komentátorů. Zeman byl mírný, možná už uvažuje o další kandidatuře

26.12.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 domaci
Český rozhlas Plus, Anna Kottová

Letošní vánoční projev prezidenta republiky se od toho loňského příliš nelišil. Miloš Zeman byl ale umírněný, přestože si neodpustil útoky na své odpůrce. Nejspíš už uvažuje o další prezidentské kandidatuře, hodnotilo vánoční poselství prezidenta ve vysílání Českého rozhlasu Plus šest komentátorů - Radko Kubičko, Petr Holub, Ivan Hofmann, Petr Nováček, Lukáš Jelínek a Josef Mlejnek.

Kubičko: Zeman byl umírněný, neodpustil si ale útoky. „Letošní projev se od toho loňského tolik nelišil, bylo to skoro podobné, skoro stejné,“ zhodnotil komentátor Českého rozhlasu Radko Kubičko. „Prezident byl vánočně umírněný, přesto si neodpustil útoky na své odpůrce,“ upozornil komentátor. „Dokonce ve vánočním projevu použil i slovo pornoherec. Vede totiž dlouhodobý spor s některými občanskými sdruženími, která se snaží odhalovat ruskou propagandu,“ zdůraznil Kubičko. Prezident Zeman ve vánočním poselství vyzdvihl ekonomickou situaci v Česku, kritizoval pokles investic Zeman slovem pornoherec poukazoval na zástupce ředitele think-tanku Evropské hodnoty a vedoucího programu Kremlin Watch Jakuba Jandu, který ve svých devatenácti letech natočil film s lechtivou tematikou. Už dříve se za to ale omluvil a uvedl, že se za snímek stydí. „Tímto projevem společnost ne úplně rozdělil, ale rozhodně ji nespojil. Dostal tedy své pověsti člověka, který ji nespojuje, i když by jako prezident měl,“ uzavřel Kubičko. Holub: Poselství nemělo obsah. „Poselství se nelišilo od těch předchozích. Prezident byl velmi umírněný, snažil se být pozitivní,“ souhlasil komentátor serveru Echo24.cz Petr Holub. „Jeho výpady, na které se těší nezaujatí pozorovatelé, protože by to mohlo být zábavnější, byly slabší. Odněsly to Evropská komise nebo novináři, ale zase si tak nikdo stěžovat nemůže. Projev ale neměl obsah, to bych mu vytkl nejvíce,“ dodal Holub. Zeman měl podle něj využít vánoční projev třeba k tomu, aby oslovil společnost ohledně toho, jak se dívat na případné budoucí uprchlíky. Hofmann: Zeman už uvažuje o další kandidatuře. „Když to srovnáme s minulým projevem, který končil dramatickou úvahou, kdy Zeman konstatoval, že tahle země je naše, tak dnes jsme slyšeli Miloše Zemana ve velké pohodě a ve velkém klidu,“ poukázal komentátor Českého rozhlasu Ivan Hofmann. Zeman už podle něj možná uvažuje o další kandidatuře na prezidenta. „Poslední dobou neútočí. Zřejmě přesně ví, na čem v minulosti ztrácel politické body a bude je teď spíše nabírat. Nebude dělat chyby,“ řekl Hofmann. „Způsob, jak komunikuje základní věci, které lidé řeší, a jak se umí trefit do většinového názoru, nasvědčuje tomu, že bude kandidovat na prezidenta. Rozhodující bude jeho zdravotní stav, který se za tu dobu na Hradě nezhoršil, ale naopak zlepšil,“ dodal Hofmann. Nováček: Prezident ladí harfu do něžnějších tónů. „Byl to ne sváteční projev. Byl to výčet úspěchů, nedostatků a problémů České republiky zejména z pohledu ekonomů a prognostiků. Bylo to mírné, snad v tomto smyslu vánoční,“ míní komentátor Českého rozhlasu Petr Nováček. Standardní projev. Zeman ve vánočním poselství ničím nepřekvapil, reagují politici. „Tentokrát si pan prezident, až na jeden momentik, ale to byla opravdu slabota, odpustil jakékoli špičky, které by mohly někoho tnout. Nic takového tam nebylo,“ upozornil Nováček. Všiml si především Zemanových slov o českých médiích, která prý vypadala jako volební štáb Hillary Clintonové. „Zjevně nám vzkázal, ať si z toho vezmeme ponaučení. Pro mě to znamená, že nás má pan prezident i nadále rád, jako tomu bylo dosud. Jinak to ale byla mírnost sama,“ všiml si komentátor Českého rozhlasu. Nováček to přičítá tomu, že zhruba za rok se budou konat prezidentské volby. „Současný prezident Miloš Zeman je rozhodnut se příštích voleb zúčastnit. Ladí harfu do něžnějších tónů,“ dodal Nováček. Jelínek: Zeman zopakoval své dřívější názory. Prezident Miloš Zeman zopakoval jen to, co jsme od něj už dříve slyšeli, myslí si politolog a komentátor Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie. „Co by člověk od prezidenta očekával, nějakou zprávu, která by mohla být světýlkem, které v roce 2017 povede občany, tak tu jsem tam nikde nezaznamenal,“ upozornil Jelínek. Nic zásadního tak podle něj nezaznělo. „K prezidentským projevům usedám nejen proto, abych slyšel nějaký výčet událostí, ale abych slyšel i nějakou neotřelou myšlenku nebo abych se pokochal slovesným tvarem, se kterým si prezident pohrává. Kdyby ale Miloš Zeman své vánoční poselství vydal jen tiskovými agenturami, tak bychom o nic zásadního nepřišli,“ podotkl Jelínek. Mlejnek: Projevu chyběl hlubší a duchovnější přesah. Projev byl podle politologa Josefa Mlejníka z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy jen přehledem událostí. Od Masaryka po Zemana. Novoroční projevy všech prezidentů od roku 1935. „Postrádal jsem hlavně to, že projev neměl rysy vánočního projevu. Miloš Zeman ho přesunul z 1. ledna na Vánoce, tím spíš by měl občan očekávat hlubší a filozofičtější projev,“ přiblížil Mlejnek. „Chyběl mi hlubší a duchovnější přesah. S Vánoci to mělo společného opravdu jen to, že Miloš Zeman seděl vedle vánočního stromečku. Nic víc,“ dodal. Zemanova umírněnost byla podle něj na celém projevu tím nejzajímavějším. „Může to být tím, že Miloš Zeman již myslí na své znovuzvolení, a snaží se být více státnický a umírněný. Může to být ale dáno jeho únavou. Koncem roku už nemusel mít dost sil, aby se vzepl k nějakému lepšímu projevu,“ uzavřel Mlejnek. Standardní projev. Zeman ve vánočním poselství ničím nepřekvapil, reagují politici. Od Masaryka po Zemana. Novoroční projevy všech prezidentů od roku 1935. Prezident Zeman ve vánočním poselství vyzdvihl ekonomickou situaci v Česku, kritizoval pokles investic

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1682863

Peroutka se musí z propagandistických médií točit v hrobě jak ventilátor. Ale letos už lidé pochopili, co jsou zač. Zkušený analytik rozebírá zásadní

26.12.2016 parlamentnilisty.cz str. 00

Jiří Hroník

ROZHOVOR Důsledkem mediálního zlomu, k němuž došlo ve Spojeném království i v USA, jsou takové letošní události jako brexit a zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem. Podle mediálního analytika a bývalého ředitele Slovenské televize Radima Hrehy však už i česká veřejnost ztrácí důvěru k produkci tradičních médií včetně veřejnoprávních, a tak stále více sleduje internetová média. Kritiku České televize a Českého rozhlasu opírá i o to, jak si v souvislosti s prezidentskými volbami v USA počínali oba tamní veřejnoprávní zpravodajové.

Co považujete za nejpozoruhodnější událost končícího roku z mediálního pohledu? Jednoznačně brexit a dominantní převzetí postu prvního muže planety Donaldem Trumpem. Obě události jsou důsledkem mediálního zlomu, k němuž letos došlo jak v Británii, tak i ve Spojených státech. Pro každého opravdového demokrata je to velmi pozitivní důsledek rozvoje alternativních médií, která z mediálního prostoru vytěsňují manipulativní a sebestředná tradiční média, coby nástroje propagandy establishmentu. Tento vývoj jen potvrzuje známou zkušenost, že pokrok se šíří ze západu. Tentokrát však nejsme pozadu ani my v Česku, spíše naopak. To ostatně potvrdila i studie alma mater většiny tuzemských novinářů, tedy Fakulty sociálních věd UK v Praze. Ze studie plyne, že česká veřejnost ztrácí důvěru k produkci tradičních médií včetně veřejnoprávních. Sledovanost a důvěryhodnost internetových médií dle studie roste. Signifikantní na studii je to, že nad jejími výsledky ronil krokodýlí slzy i laureát Peroutkovy ceny a vrcholový manažer ČT Marek Wollner na konferenci Czech Internet Forum 2016. Tedy jeden z těch, kteří mají na propadu důvěryhodnosti ČT nemalý podíl. Inu, Peroutka se musí točit v hrobě jako ventilátor. Nicméně, pokrok je nezastavitelný. Důvěryhodnost propagandistických médií je totiž nepřímo úměrná mediální gramotnosti veřejnosti, jejíž vysoká úroveň má v českých zemích tradici už od dob Habsburků. Na tom nic nezmění ani odbor opinionmakerů, který by prý měl analyzovat dezinformace „zvenčí“, temně řečeno „z východu“. Tito novodobí exorcisté se však bez dvojího metru neobejdou, v opačném případě by museli hned zkraje diskreditovat svého ministra či premiéra. Myslíte si, že vytvoření odboru boje s dezinformacemi na Ministerstvu vnitra, jehož šéfovou bude Eva Romancovová, nesplní svůj účel? Základní účel ve smyslu odčerpání nemalého objemu peněz z veřejných zdrojů splní jistě. Faktickým výsledkem jejich snažení však bude pouze zvýšená návštěvnost webových zdrojů, které Romancovové analytici vyhodnotí jako dezinformační. Bude-li se některý z postižených vydavatelů vůči takovému nařčení bránit soudní cestou, budeme se mít na co těšit. Zejména, když šéfová odboru se významným příjmením se ve svém PR článku v Bakalově serveru Aktuálně.cz už předem chytila do vlastní pasti, když zasvěceně uvedla: „Na východ od nás se skutečně jedná o pokusy zdiskreditovat naše společenské zřízení, představit demokracii jako nefunkční model fungování státu.“ Zřejmě si neuvědomila, že u nás doma přetrvávají nejen pokusy, nýbrž i faktická realizace funkce demokracie. Té se dopouštějí veřejnoprávní média svým monotónním naplňováním svého poslání, které vyplývá z Listiny základních lidských práv a svobod v oblasti práva všech občanů na informace. Tedy nejen pouze privilegované části tzv. havlistů a jejich příznivců, nýbrž i všech ostatních občanů, včetně kritiků vlády a mainstreamu. Tímto směrem se však Romancovová nevydá. Jak to můžete vědět? Pokud ano, pak urychleně skončí. Jejím jednoznačným úkolem bude pouze boj s imaginárními proruskými trolly a v neposlední řadě diskreditace internetového fenoménu, kterým je portál ParlamentníListy.cz. Ten totiž umožňuje čtenářům, kteří disponují kritickým myšlením, názorově pestrou, různorodou, zdrojově doloženou základní orientaci ve společenském dění. Doplnuje totiž mezery, které záměrně či jen z ideologické slepoty nepokrývají veřejnoprávní média. S takovým přístupem se však dřevní demokraté, v Bruselu i v Praze, nemohou smířit. A to ani nemluvě o novinářské žumpě, jejíž elitní členové už cítí nejen ohrožení svých pozic, nýbrž i svůj konec. A jít skutečně makat se žádnému z těchto fabulátorů vskutku pochopitelně nechce.

Jinými slovy, oduševnělých inkvizitorů, exorcistů a normalizátorů známe z historie přehršle. Myslím, že paní Romancovová se svým týmem se do historie pozitivně rovněž nezapiše. Světlá budoucnost ji zřejmě nečeká už po příštích volbách. Ještě před nimi totiž odezní přechodná vlna rusofobie Obamovy administrativy. Její tuzemští lokajové, v pozicích fanatických rozséváčů nenávisti a válečných štváčů, budou ve veřejnoprávním vysílání a v produkci Bakalových médií zasvěceně, tudíž bez kvalifikovaných oponentů, argumentovat a přesvědčovat voliče o své pravdě. Který z letošních mediálních výroků považujete za nejpozoruhodnější? Skokanem roku v této kategorii se stal Jiří Pehe. Ten naši zemi před listopadem 89 přirovnal k jednomu velkému koncentračnímu táboru. Zřejmě nebyl ve škole, když nám za socialismu vštěpovali posvátnou úctu ke všem

židovským obětím. Netuším, co o tehdejších zvěstvech učí dnešní pedagogové, nicméně totalitní režim přirovnat ke koncentračnímu táboru může jedině zaslepený, sebestředný mediální propagandista, který si neuvědomuje, že tak v konečném důsledku znevažuje desítky miliónů nevinných lidí, kteří v koncentracích zahynuli. Podobný příměr veřejně použil i Miroslav Kalousek v souvislosti s EET. Vzhledem k jeho pohasínající hvězdě na politické scéně to však nestojí za řeč. Je to prostě typický polistopadový pravicově konzervativní politik, který své voliče neváhá oslovit čímkoliv. (profiles title="Profily na ParlamentniListy.cz:" ids="170" /) Jak byste charakterizoval vývoj zpravodajství a publicistiky veřejnoprávních médií? Vývoj v České televizi a v Českém rozhlasu potvrdil dodržování pravdoláskařského azimutu, který po svém nástupu vytyčili generální ředitelé Petr Dvořák a Peter Duhan, jenž má ve svém nástupci Reně Zavoralovi zřejmě zdatného následovníka. Tedy odchylky od zákonných povinností informovat komplexně a pestře. V praxi to znamená zprostředkování reality pouze a jen optikou havlistů. Všichni tři generálové oprášili v minulosti osvědčený princip řízení, jenž je založen na lidech s tzv. plovoucí náturou, tedy neobvyklou duševní kreativitou. Tito charakterové eskamotéři dokážou ve zpravodajství zúčastněně moderovat přímý přenos z místa teroristického útoku, který spáchal islámský fanatik. A poté z „jakési piety“ k desítkám obětí dokáží stejně přesvědčivě moderovat pořad, jehož hosté podle očekávání veřejnost obviní z rasismu. Ten je podle všech, tedy i moderátora, jenom důsledkem strachu z neznámého. Za všechny vzpomenu člena vedení Českého rozhlasu Jana Pokorného, jenž nezapomenutelně moderoval pořad České televize Souvislosti 14. září na ČT2. Ten by se mohl stát učebnicovým příkladem produkce virtuální reality za peníze nás všech. O důvěryhodnosti hostů pořadu v čele s Petrem Pithartem ani nemluvě. (profiles title="Profily na ParlamentniListy.cz:" ids="69" /) Našel jste ve zpravodajství a publicistice veřejnoprávních médiích přece jen něco, co by se trochu vymykalo z vámi popisovaného stavu? Nařízenou odchylku od zákonem stanovených úkolů ve zpravodajství a publicistice letos bez reptání dodržovali všichni tvůrci v České televizi i v Českém rozhlasu. Nicméně Martin Řezníček na postu zahraničního zpravodaje v USA stojí za zmínku. Jeho upřímně působící notorická snaha o zprostředkování reality podle představ „Kavek“ byla roztomilá nejen v předvolební kampani prezidentských voleb či v samotnou volební noc, nýbrž i poté. Kromě zpravodaje ČRo byl zřejmě jediným zahraničním zpravodajem v USA, který zvažoval variantu, že by Donalda Trumpa nezvolili rozhořčení, tudíž podle něj seriózní volitelé. Kupříkladu slovenská zpravodajská TA3 takové kecy striktně odmítla s tím, že jde pouze o zbožná přání několika pomatených volitelů, kteří podleli mediální propagandě o ruském ovlivnění amerických voleb. Řezníček tak vyzněl opět trapně, nebo snad pomateně, když Trumpa nezvolili dva volitelé, avšak Clintonovou čtyři! (profiles title="Profily na ParlamentniListy.cz:" ids="12367" /) Co si myslíte o zákonu na omezení střetu zájmů členů vlády? Je správné omezit Andreje Babiše, aby nemohl vlastnit média? Je to paskvil a navíc pouze proklamativní zákon. Paskvil proto, že ignoruje katastrofální stav v komunální sféře, kde starostové zneužívají svá postavení a skrze své přímé podřízené, rodinné příslušníky a jiné šibaly ovládají redakční rady radničních periodik, které je na rozdíl od Babiše nic nestojí. Tito pseudodemokraté tak udržují v našich městech a obcích, čest výjimkám, zatuchlý autoritářský systém, který s demokracií nemá nic společného. Teď mě napadá, že ani na tyto permanentní „diskreditátory“ naší demokracie si paní Romancová jistě „neposvítí“. Zákon je proklamativní, protože Andrej Babiš stejně jako kterýkoliv oligarcha má spoustu možností, jak diskrétně využívat pro své zájmy jakékoliv médium. Mezi novináři totiž rčení o tom, že peníze hýbou světem, údajně platí dvojnásob. (profiles title="Profily na ParlamentniListy.cz:" ids="32355" /) Jak hodnotíte návrh skupiny poslanců v čele s Martinem Komárkem z hnutí ANO, podle něhož by na veřejnoprávní média „dohlížela“ rada, která by nově měla větší kompetence než ta dosavadní a navíc by neměla být zdaleka tolik závislá na politických stranách? Je dobře, že se poslanci konečně rozhýbali. Návrh je bezesporu v mnoha oblastech přínosem. Pokud by byl přijat v navrhovaném znění, byl by to obrovský posun k naplnění původního poslání České televize a Českého rozhlasu. Veřejnoprávní vysílání by totiž už konečně mělo sloužit veřejnosti a mělo by poskytovat názorově pestré, všechny relevantní, ověřené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů. Proto mají být v Radě ČT a ČRo zastoupeny vyváženě různé názorové proudy. Škoda, že poslanci do návrhu nezahrnuli rovněž uplatnění stejného principu při obsazování postů editorů a analytiků ČT a ČRo. Nicméně, mám obavy, že většina poslanců a senátorů nenajde odvahu oponovat svým řídicím důstojníkům, tudíž nedokáže překročit svůj stín. Nedělám si iluze o omezení bezbřehého lobbingu zástupců FITESu, ARASu, Asociace producentů, Federace židovských obcí, Herecké asociace a mnohých dalších. Ti všichni veřejnoprávní média dosud efektivně ovlivňují, avšak netransparentně. Rozšíření počtu členů o reprezentanty navrhovaných institucí snad přispěje k vyšší transparentnosti činnosti televizní a rozhlasové rady. Nicméně, samotné renomované instituce nezmění nic, budou-li do mediálních rad navrhovat stejné splachovací typy, jaké většinou v radách působí nyní. Ono totiž pokoru a odpovědnost vůči veřejnosti lehce zhortí prebendy a různé netransparentní bonusy, zejména u lidí s unikátní charakterovou kreativitou.

URL| http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Peroutka-se-musi-z-propagandisticky-ch-medii-tocit-v-hrobe-jak-ventilator-Ale-letos-uz-lide-pochopili-co-jsou-zac-Zkuseny-analytik-rozebira-zasadni-prelom-roku-2016-468456?utm_source=nm&utm_medium=xml

---

Václav Štětka: Blížíme se světu bez profesionálních novinářů

26.12.2016 e15.cz str. 00 Rozhovory

Mediální sektor je stále o krok pozadu za vývojem technologií a na poli internetové reklamy jasně zaostává za dominantními hráči Googlem a Facebookem. V rozhovoru s E15 to říká sociolog médií Václav Štětka, který pracuje na britské Loughborough University. Sociální sítě podle něj vytváří názorové bubliny, které mohou mít nebezpečné následky pro demokracii.

Jak by vypadal svět bez profesionálních médií?

Byl by to svět plný nejistoty. Existoval by v něm velký prostor pro nejrůznější manipulátory a dezinformační kampaně. Bylo by velmi jednoduché strhnout pozornost pomocí uměle vyvolaných fám či mýtů a díky tomu ovlivňovat veřejné mínění.

Potřeba profesionálních novinářů je čím dál důležitější. Přístup k informacím se s nástupem internetu a sociálních sítí neuvěřitelným způsobem zdemokratizoval. Na jednu stranu je to pozitivní, na druhou stranu to s sebou nese celou řadu problémů a rizik. S nárůstem množství informací se geometrickou řadou zvyšuje pravděpodobnost, že nemusí být dostatečně důvěryhodné.

Stále tak potřebujeme na pomoc ze strany profesní skupiny, která se věnuje na plný úvazek rozboru informací. Určuje, které jsou pro společnost důležité, důvěryhodné, relevantní. Roli novinářů v digitálním věku vnímám jako roli navigátorů po moři informací, po kterém se dennodenně plavíme.

Bez nich je velmi snadné se v tom moři ztratit. Je základní rozdíl mezi informacemi, které dostáváme zdarma prostřednictvím internetu, sociálních sítí a těmi, které projdou redakčním zpracováním.

Blížíme se takovému světu?

Ano. Bohužel se nacházíme v době, kdy tradiční média a žurnalistika jako profese prochází obdobím bolestivé transformace. Ta za sebou zanechává spoustu obětí v podobě propouštění zaměstnanců a zavírání celé řady titulů kvůli ztrátě příjmů.

Média se ještě stále nevyrovnala s nástupem internetu, jsou o krok či dva pozadu za technologickým vývojem. Ten jde proti potřebám mediálního průmyslu, jenž si na sebe musí nějakým způsobem vydělávat. Se snadnou dostupností informací na internetu se to daří jen velmi omezeně.

Mluvil jste ale o tom, že novináře potřebujeme. Proč se tahle potřeba neprojevuje ve finančních výsledcích? V řadě vydavatelských domů lze určitě najít pozitivní příklady, celkový trend je ale jasný – lidé už nechtějí platit za informace.

Podle nejnovějšího výzkumu Reuters Institute ve 26 zemích světa je taková ochota velmi slabá, v průměru ji vyjadřuje jen asi dvanáct procent dotázaných uživatelů internetu. Česká republika je na samém konci toho spektra se sedmi procenty uživatelů. Češi si zkrátka zvykli dostávat internetové zpravodajství zdarma.

To je hrozně nebezpečné, protože když si na něco zvyknete, je těžké si pak odvyknout. Berete to jako něco samozřejmého. Pokud pak vaše oblíbené médium nasadí paywall, první reakcí je dívat se někam jinam. To v českém prostředí určitě funguje. Většina hlavních poskytovatelů zpravodajství nabízí obsah zdarma.

Jsou tu pokusy cílit na elitnější publikum prostřednictvím specifitějších produktů, to se ale netýká masového konzumenta. Elity a vysokopříjmové skupiny to považují za něco prestižního a chtějí mít k dispozici kvalitní

informace. Masovější média si ale ještě nedokázala vypěstovat identitu poskytovatelů kvalitních informací. Klíčem k přežití bude přesvědčit čtenáře o tom, že pro něj bude přínosné zaplatit si za kvalitní informaci.

Ani pro inzerenty není reklama v médiích tak prestižní jako dříve.

Tištěná média se v západním světě potýkají s kontinuálním propadem čtenosti o pět až deset procent ročně, pro zadavatele reklamy to znamená snižování hodnoty investice do reklamy. Nárůst příjmů z online reklamy přitom není tomu propadu v té tiskové části úměrný.

Lidé mají navíc stále větší tendenci si pořizovat software blokuující reklamu, podle uvedeného výzkumu Reuters Institute je to více než 40 procent uživatelů. To je také velmi špatná zpráva pro producenty zpravodajství, kvůli tomu přichází o další potenciální zisky.

Na digitálním reklamním trhu je klíčová role Facebooku a Googlu, ve většině západního světa mu dominují – v této souvislosti se už dnes hovoří o duopolu těchto dvou společností. S rostoucí tržní silou těchto korporací jsou možnosti výtěžku na internetu pro ostatní čím dál menší. Pozice Googlu je pro tradiční mediální společnosti velmi ohrožující a v některých případech až likvidační.

Ta dominance vychází z obrovského množství dat, které tyto dvě firmy mají o uživateliích?

To je jeden z důvodů. Facebook používá více než 1,5 miliardy lidí na celém světě. V tom západním ho používá kolem čtyřiceti až padesáti procent populace. To jsou obrovská čísla. Jejich údaje o individuálních uživateliích jsou pro zadavatele reklamy samozřejmě velmi atraktivní.

S tím tradiční mediální společnosti nemohou dostatečně soupeřit. Celý mediální svět stále hledá ideální model, jak peníze z internetu vydobýt. Světlo na konci tunelu se ale moc nerýsuje. Propady příjmů mediálních společností pokračují a nikdo neví, kde se to zastaví.

Nejsou rezervy i na straně samotných médií?

V Česku média důvěra k médiím dlouhodobě klesá. Ještě v polovině devadesátých let věřilo médiím nějakých 70 procent obyvatel. Dnes jsou čísla s výjimkou rozhlasu hluboce pod 50 procenty.

Ve výzkumu Reuters Institute se důvěra českých uživatelů internetu v média ukázala být jednou z nejnižších. V západních zemích je stále ještě nadpoloviční. V Česku je to jinak. 34 procent uživatelů internetu udává, že médiím věří. Jenom 20 procent věří individuálním novinářům.

Rozhodně tomu nepřidává struktura vlastnických vztahů na mediálním trhu. Není tajemstvím, že drtivou většinu zpravodajských médií vlastní ta či ona podnikatelská skupina či konkrétní byznysmen. Tisk je v rukou domácích podnikatelských elit, které disponují nejenom majetkem, ale také politickým vlivem. V případě Andreje Babiše se jedná o jednoho z nejvýše postavených politiků v Česku, což je v rámci Evropské unie zcela bezprecedentní situace.

Jsem přesvědčený o tom, že si lidé tuto skutečnost uvědomují a vnímají ji kriticky. To neznamená, že by média přestali konzumovat. Nemohou si ale být úplně jistí, nakolik se ta či ona informace v médiích objevuje proto, že je ve veřejném zájmu, anebo slouží partikulárním zájmům majitele.

Ve Velké Británii nebo Německu ale přece vlastníci také mají své zájmy.

V České republice je situace velmi unikátní v míře, v jaké média vlastní podnikatelské skupiny, jejichž primárním centrem jsou úplně jiné ekonomické sektory. Média si přikoupili do struktury svých firem, aniž by očekávali, že budou nějakým způsobem vydělávat. To je hlavní rozdíl proti vlastníkům v zahraničí. Tam se ve většině případů vlastníci výhradně nebo primárně pohybují na poli médií.

Jsou to často rodinné podniky s dlouholetou tradicí, které se v mediálním byznysu pohybují po desetiletí i déle. Média je živí. Čeští majitelé si mohou dovolit dotovat strádající mediální domy. Otázkou je pak samozřejmě motivace, se kterou si je pořizují. Máme řadu důvodů se domnívat, že investice je primárně prováděná za účelem ochrany vlastních podnikatelských zájmů.

Do rukou domácích vlastníků se v posledních letech přesunula velká část médií ve střední a východní Evropě. Proč právě tenhle region?

Střední a východní Evropu ekonomická krize postihla nejvíce ze všech regionů světa, pokud jde o propad hrubého domácího produktu.

Přímým důsledkem byl propad investic do reklamy. To je první věc, na které firmy šetří v ekonomicky tíživé situaci. Reklamní trh v letech 2010 až 2012 prodělal ve střední a východní Evropě zcela bezprecedentní pokles. V některých státech to bylo až o padesát procent, v segmentu tištěných médií některých pobaltských zemí i více.

To nemohlo zůstat bez odezvy ze strany tehdejších vlastníků, kterými byly primárně zahraniční mediální domy. Ty se rozhodly v době krize tento sektor opustit. Ve většině případů měli o média zájem investoři, pro něž střednědobá prodělnost takových titulů není problémem.

Došlo k masivnímu exodu zahraničních vlastníků ze střední a východní Evropy. Začalo to v pobaltských státech, na balkánském poloostrově, s odstupem dvou, tří let se to přesunulo k nám. Tady to mělo o to intenzivnější průběh. Mediální trh v průběhu dvou let postavil úplně na hlavu.

Jaké má pro fungování médií důsledky závislost na reklamních příjmech?

Musí inzerentovi nabídnout dostatečně atraktivní produkt, média nás prodávají zadavatelům reklamy. To nese celou řadu omezení pro mediální obsah. Musí se snažit rozšiřovat čtenářskou bázi, aby v boji o zadavatele reklamy uspěly. To se projevuje tendencí k tabloidizaci, vkládání bulvárních informací i do zpravodajství, které se považuje za seriózní.

Pak je tu další omezení ve střetu zájmů, kdy média mají plnit roli hlídacího psa demokracie. Tahle úloha se týká i ekonomické moci, která společnost často ovlivňuje více než ta politická. Média jsou omezená v ochotě odkrývat skandály jejich vlastních reklamních zadavatelů.

V marketingových a PR společnostech je módou nativní reklama, která se snaží nevypadat jako reklama, ale pronikat do částí neoznačených jako inzerce. Je to další trend, který médiím škodí?

Z reklamního pohledu je to racionální strategie. Pro důvěryhodnost médií je to zničující. Bez schopnosti rozlišit, kdy je obsah výsledkem autonomní redakční práce a kdy prací reklamních agentur, se čtenář logicky dostává do situace, kdy nemůže dost dobře věřit ničemu. To podkopává důvěru v média jako ochránce veřejných zájmů.

Čtenáři se čím dál více při konzumaci informací přesouvají na sociální média. Může to ale nahradit ta klasická?

V nejmladších věkových skupinách se tak už stalo, sociální sítě u nich nahradily tradiční média jako primární zdroj informací. Globálně pořád dominuje jako klíčový zdroj informací televize, která vládne v těch starších věkových skupinách.

Třicátníci se ale už orientují primárně na online zpravodajství. A ta nejmladší skupina se dívá pouze na sociální sítě. Už se ani neobtěžuje klikem na stránky mediálních domů.

Tento trend se bude zřejmě dále prohlubovat. Dále to posiluje pozici sociálních sítí jako platformy, přes které se šíří mediální obsahy. A tam má naprosto dominantní postavení Facebook. Vyvolává to celou řadu otázek o závislosti na jednom poskytovateli zpravodajství, kterým dnes Facebook bezesporu je, i když se tomuto označení brání.

Je to paradox vzhledem k tomu, kolik energie jednotlivé země v minulosti věnovaly tomu, aby zabránily monopolizaci trhu s informacemi. Pluralitní informační trh se vnímá jako základní předpoklad fungování demokracie. Historicky to tak v západním světě fungovalo a v té východní Evropě po nějakou dobu také, byť s celou řadou problémů.

Lidé měli výběr z více zdrojů informací. Mají ho i nadále, dokonce více než kdy jindy v historii, jde ale o změnu uživatelských zvyklostí, které se stále více soustředí na jedinou platformu. Umožňuje lidem přístup k více zdrojům zpravodajství, otázkou je ale kontrola nad jejich výběrem.

Kdo zaplatí Facebooku nejvíce, bude na něm nejvíce vidět?

To je jedna věc. Druhá věc je, že Facebook algoritmy zobrazování příspěvků upravuje podle osobnostních preferencí a chování uživatele. Nabídne nám takový obsah, o kterém předpokládá, že je pro nás nejrelevantnější. Lidé se kvůli tomu uzavírají do svých názorových bublin.

Řadě lidí to vyhovuje, má to ale své stinné stránky. Musíme důvěřovat jedné nebo dvěma obřím nadnárodním korporacím, že algoritmy nejsou manipulované někým, kdo by si přál naše názory ovlivňovat. Je varující, že jedna společnost má v rukou takovou moc.

Facebook ukazuje uživateli názory, které konvenují s jeho chováním. Spíše posiluje jeho přesvědčení, než aby mu nabízel alternativy. To může mít nebezpečné důsledky i pro demokracii. Lidé se dostatečně nekonfrontují s opozičními názory. Následné střety jsou o to tvrdší.

Takže Facebook pomáhá k rozdělování společnosti?

To je potvrzené řadou výzkumů. Lze spekulovat o tom, že fatální selhání analytiků a expertů při odhadech výsledků referenda o brexitu může být způsobené fenoménem názorových bublin. Tohoto názoru nabylí díky tomu, že jsou sami obklopeni podobně smýšlejícími nebo doufajícími lidmi.

Sociálními sítěmi se oproti klasickým médiím lépe šíří dezinformace. Dá se tomu nějak čelit?

Dezinformace tu byly vždy, nové technologie jim ale dávají úplně nový význam a posunují to na novou rovinu. Je mnohem jednodušší takovou informaci rozšířit. Dříve bylo potřeba si zaplatit reklamu nebo mít neformální kontakty na majitele či editory. Dnes takový úkol se sociálními sítěmi zvládne jakákoliv reklamní agentura, nemusí být ani příliš bohatá či sofistikovaná.

Největším nebezpečím je kombinace dezinformací s názorovými bublinami. Sociální sítě posilují tendenci k důvěřování těmto typům informací, neexistuje totiž zpětná vazba. Ty bubliny jsou velmi uzavřené, zejména v případě některých radikálnějších názorových proudů.

Lidé mají pocit, že pravdou musí být to, co sdílí tisíce lidí. Zásadní rozdíl oproti minulosti je v množství lidí, kteří si dezinformaci potvrzují. O to je těžší ji pak vyvrátit. Lidé se hůře vzdávají představy, že je to skutečně pravda.

Takže odhalování dezinformací potom nefunguje?

Existují zajímavé výzkumy, podle kterých to může být dokonce i kontraproduktivní. Lidé mají tendenci se naopak zatvrdit a spíše obviňovat toho, kdo jejich představu vyvrací, že slouží nějakým zájmům. Je důležité na dezinformace upozorňovat, ale samo o sobě to nestačí.

Když se takové informace virálně rozšíří, je už vlastně pozdě. Je potřeba provádět osvětu o tom, jaké informace se na internetu objevují a jak se s nimi má zacházet.

Chybí tu takový typ mediální výchovy, který by naučil lidi od raného věku zacházet s informacemi na internetu. Velkou část dezinformací ale šíří lidé, kteří se k internetu dostávají v pokročilejším věku a ty kompetence jim chybí.

Mediální výchova ovšem není samospásná. Může nám pomoci k větší ostražitosti, například že nebudeme sdílet vše, co nám někdo pošle. Nemůže ale vyřešit problém těch názorových bublin.

Takové kurzy by vycházely z oblasti humanitních oborů. Častým názorem je, že by se měly utlumit ve prospěch těch technických. Jakým způsobem si můžou vydobýt prestiž, která jim chybí?

Nejsem v tomhle směru objektivní, protože mě sociální vědy živí. Existuje ale celá řada kultivovaných a poučených představitelů věd technických a přírodních, kteří jsou si dobře vědomi, že relevance společenských věd je tu větší než kdy dřív.

Technologie nás v celé řadě ohledů totiž předbíhají. Dostáváme se do stavu, kdy jsme na komunikačních technologiích stále více závislí, stále více ovlivňují naše životy. Stejnou rychlostí ale nepostupuje naše schopnost reflektovat konkrétní dopady těchto technologií. Úloha sociálních věd je se s tím vyrovnávat, upozorňovat na potenciální rizika a navrhnout řešení.

PhDr. Václav Štětka, Ph.D. (40)

Sociolog médií se dlouhodobě věnuje politické komunikaci, roli nových médií, mediálním systémům ve střední a východní Evropě, otázkám vlastnictví médií a globalizace. Na začátku června začal působit na britské Loughborough University. Minulý rok upozornil na neetické způsoby svých kolegů na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, Institut komunikačních studií a žurnalistiky mu následně neprodloužil pracovní smlouvu. Po čtyři roky spolupracoval na výzkumném projektu na Oxford University. Je členem výkonného výboru Evropské asociace pro komunikační výzkum a vzdělávání (ECREA).

URL| <http://www.e15.cz/clanek/1308347/vaclav-stetka-blizime-se-svetu-bez-profesionalnich-novinaru>

Policie v německém Kolíně nad Rýnem se připravuje na silvestrovské oslavy

28.12.2016 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Policie v německém Kolíně nad Rýnem se připravuje na silvestrovské oslavy. Připomeňme si, že právě při nich došlo v loňském roce k řadě útoků na ženy. No a opatřeních mluvila policie v Kolíně dnes dopoledne a ještě jedna věc, po teroristickém útoku z minulého týdne posílí bezpečnost o silvestrovské noci samozřejmě také Berlín. Navzdory tomu útoku, který si vyžádal 12 lidských životů, považuje 80 % Němců svou zemi za bezpečnou. Naším hostem je Vladimír Handl, odborník na Německo z katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak my už víme, že oproti loňskému roku plánuje policie v Kolíně nad Rýnem nasadit desetkrát tolik policistů. Je to opatření, které pomůže podle vás? Přeci jen i tak nemůže být policie všude.

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Určitě to zlepší tu situaci konkrétně tam. To bude asi nejbezpečnější místo v Německu v tu dobu. Ovšem je to takové to jednorázové opatření. Zlepšuje to image policie, ukazuje to, že policie i politika umí reagovat, ale samozřejmě to není ten klíčový problém, který Německo teďka má.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A ten je tedy? Když už byste to měl vyslovit. Samozřejmě všichni tušíme tak nějak.

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

-----
Ano, přesně tak. Tak ten samozřejmě ukazuje na to, že při vši té snaze politiky i bezpečnostních orgánů zlepšovat tu práci, tak zůstávají některá místa otevřená a slabá. A teďka jde o to, ta místa definovat. Pokouší se o to politické strany, zejména CSU tradičně, která je teda strana, která tuto agendu má vysoko ve své, ve své politice, nebo na předním místě své politiky. Myslím si, že tam politické strany se shodnou na několika zásadních postupech, a to znamená to úplně první zřejmě je lepší propojení databází, které zachycují pohyb osob v Německu, ale nejen v Německu, právě také v Evropě a ještě k tomu připojit ty databáze, které vlastně by se měly napojit z těch zemí, odkud, odkud uprchlíci odcházejí a mezi nimi tedy občas i teroristé nebo zločinci. Mluví se teďka samozřejmě zejména o Tunisku, odkud pocházel ten útočník z Berlína, to je typický příklad, kde prostě Tunisko je spolupracující zemí, Německo s ní má dohodu o, o přebírání, zpětném přebírání občanů, ale ten, ten systém nezafungoval právě proto, že nebyly ještě dostatečně propojené databáze, identifikace osob a tak dále. Čili...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Kdybych se vrátila, pardon, že vám do toho skočím, pane Handle...

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Jistě.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Kdybych se vrátila k tomu, co nás tedy čeká, tedy silvestrovské oslavy. Myslíte si, že se ty události, ke kterým loni v Německu došlo, projeví na těch letošních oslavách, že třeba bude v ulicích daleko méně Němců než tomu bylo v předchozích letech?

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě ne. To vůbec neočekávám. Myslím si, že Německo a německé obyvatelstvo si bylo vědomo toho ohrožení, samozřejmě šok z toho útoku a ztráty lidských životů tady je, ale myslím si, že zejména, pokud znám Berlín, ale nejen tedy Berlín, tak tam naopak panuje, nebo tam Berlín prostě umí vytvořit takovou tu trucovitou atmosféru, kdy prostě o to, o to více tedy se Berličané vydají do, do ulic, spíš než aby teda se zavřeli. Ne, neočekávám změnu, nějakou zásadní změnu chování německého obyvatelstva. Ne.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Vladimír Handl, odborník na Německo z katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuju moc. Na shledanou.

Vladimír HANDL, člen katedry německých a rakouských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji. Na shledanou.

ČNB vstupuje do roku 2017 s organizačními změnami

28.12.2016 investujeme.cz str. 00 Banky

V České národní bance proběhnou počátkem roku 2017 organizační změny, které se budou týkat ekonomického výzkumu, mezinárodní činnosti ČNB a agendy související s lidskými zdroji.

ČNB se rozhodla posílit ekonomický výzkum a k 1. lednu 2017 dojde k začlenění samostatného odboru ekonomického výzkumu do sekce měnové a do samostatného odboru finanční stability. Děje se tak v rámci reorganizace ekonomického výzkumu ČNB, jejímž cílem je posílení vazby mezi výzkumem a klíčovými činnostmi centrální banky, a to při současném zachování odborné kvality výzkumných publikací ČNB. Bankovní

rada ČNB o této změně rozhodla na svém jednání 10. listopadu. „Jde nám primárně o posílení výzkumu a o to, aby výzkumní pracovníci byli co nejlépe páteřním činnostem banky, měnové politiky a finanční stability. Naším cílem je posunout již dnes vysoce kvalitní výzkum na ještě vyšší úroveň i v mezinárodním měřítku,“ uvádí viceguvernér Mojmír Hampl. V novém pojetí dojde k posílení manažerských prvků řízení při organizaci výzkumu a k jeho pružnější schopnosti reagovat na nově vznikající výzkumné priority. Nové organizační uspořádání umožní mobilitu pracovníků mezi výzkumem a analytickými činnostmi podporujícími hlavní činnosti banky. Ekonomický výzkum v oblasti měnové politiky převezme sekce měnová, ve které bude zřízen odbor ekonomického výzkumu. Na místo ředitele tohoto odboru jmenovala bankovní rada 22. prosince Jana Brůhu. Výzkum zaměřený na podporu finanční stability převezme samostatný odbor finanční stability, přičemž dojde k jeho personálnímu posílení.

Odbor Evropské unie a mezinárodních organizací přejde od 1. ledna 2017 ze sekce kancelář do sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu, a to za účelem sjednocení koordinace mezinárodní činnosti ČNB v jednom útvaru. Bankovní rada o tom rozhodla 24. listopadu a následně 8. prosince jmenovala Vojtěcha Bellinga náměstkem ředitele sekce regulace a mezinárodní spolupráce na FT pověřeného řízením odboru EU a mezinárodních organizací.

Bankovní rada ČNB dále 1. prosince rozhodla o sloučení sekce lidských zdrojů se sekci kancelář. Většina činností doposud zajišťovaných touto sekci přejde od 1. února 2017 do nově vzniklého odboru lidských zdrojů v sekci kancelář. Tento odbor povede Vilém Čermák, kterého bankovní rada současně zařadila na místo náměstka ředitelky sekce kancelář.

Ing. Jan Brůha, Ph.D. (40) absolvoval postgraduální studium obor ekonometrie na Vysoké škole ekonomické v Praze a v oboru ekonomická teorie v Centru pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE). Do ČNB nastoupil v roce 2005 jako ekonom v odboru vnějších ekonomických vztahů a posléze pracoval v odboru makroekonomických prognóz sekce měnové a statistiky. Od roku 2015 působil na pozici koordinátora ekonomického výzkumu a poradce bankovní rady v samostatném odboru ekonomického výzkumu.

Doc. JUDr. PhDr. Vojtěch Belling (35), Ph.D. absolvoval studia na Právnické fakultě, Filozofické fakultě a Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Doktorát obhájil na Fakultě sociálních věd UK a v roce 2016 se habilitoval na Masarykově univerzitě v Brně. Vyučoval mj. na Právnické fakultě UK, Ruprecht-Karlově univerzitě v Heidelbergu a na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Od r. 2002 pracoval na úředních pozicích ve státní správě, a to postupně na Ministerstvu zahraničních věcí, na Ministerstvu práce a sociálních věcí a od r. 2009 do r. 2014 na Úřadu vlády, kde byl ředitelem odboru koordinace evropských politik a v l. 2011–2014 státním tajemníkem pro evropské záležitosti. V ČNB je zaměstnán od r. 2014, kdy nastoupil do funkce ředitele odboru EU a mezinárodních organizací.

Mgr. Vilém Čermák (44) absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. V ČNB je zaměstnán od roku 2001, kde zprvu zastával profesi hlavního metodika krizového řízení a ochrany utajovaných skutečností. V březnu roku 2002 byl pověřen zastupováním ředitele samostatného odboru krizového řízení a ochrany utajovaných skutečností a v lednu 2007 vedením referátu analýz a plánování. Od července 2007 do prosince 2008 zajišťoval a plnil povinnosti bezpečnostního ředitele ČNB a řídil samostatný odbor krizového řízení a ochrany utajovaných informací. Po sloučení samostatného odboru krizového řízení a ochrany utajovaných informací byl zařazen na vedoucí místo ředitele odboru bankovní bezpečnosti a krizového řízení sekce správní ČNB. Od února 2011 byl zařazen na pozici ředitele odboru personálního sekce lidských zdrojů. Od dubna 2013 byl zařazen na pozici náměstka ředitelky sekce lidských zdrojů pověřeného řízením odboru personálního. V srpnu 2016 byl bankovní radou pověřen řízením sekce lidských zdrojů a od února 2017 byl pak nově zařazen na pozici náměstka ředitelky sekce kancelář pověřeného řízením odboru lidských zdrojů.

URL| <http://www.investujeme.cz/cnb-vstupuje-do-roku-2017-s-organizacnimi-zmenami/>

MLADÁ PETR KRATOCHVÍL
29.12.2016 Mladá fronta DNES str. 12 Rozhovor
Luboš Palata

Když se rozpadne Unie, musíme zůstat s Němci

„Polsko a Maďarsko směřují k autoritářským režimům,“ říká šéf Ústavu mezinárodních vztahů Petr Kratochvíl. Česko by mělo vazby na ně omezit.

Česká politika by se měla připravit na možnost rozvolnění Evropské unie. „Jedinou možností je jednoznačná orientace na Německo,“ říká ředitel Ústavu mezinárodních vztahů Petr Kratochvíl.

* Byl tento rok, rok referenda o brexitu a zvolení Donalda Trumpa, zásadním zlomem ve vývoji západního světa?

Nejedná o nějaký zásadní, nečekaný zlom, spíše o dlouhodobé trendy, které probíhaly pod povrchem, ale jež liberální, bohaté bubliny v hlavních městech neregistrovaly. Nyní ty trendy vyhřezly na povrch. Jak v případě brexitu, tak v případě americké prezidentské volby. Ano, je to zlom, ale současně výsledek proměn, z nichž mnohé probíhaly i několik desetiletí.

* Je to negativní zlom ve vývoji západní demokracie?

Klíčový bod, který se definitivně ukazuje jako mýtus, je automatická spojitost mezi liberální demokracií a kapitalismem. Ukazuje se, že tyto dvě základní charakteristiky našich západních společností spolu nemusí jít ruku v ruce. Řada politiků, a to i na Západě, se obrací k jiným alternativám, které považuje za inspirativní. Ať už jsou to extremističtí politici napříč západní Evropou, nebo maďarský premiér Viktor Orbán, který za svoji inspiraci vyhlašuje Rusko. Tímto vzorem jsou i další státy, které jsou sice ekonomicky úspěšné, ale nejsou ani liberální, ani demokratické.

* Co z toho vyplývá pro nás Evropany, jejichž státy se stále dají považovat za demokratické a liberální?

Ideální by bylo si uvědomit, že v ekonomické sféře došlo k překonání národního státu, v Evropě i jinde. Globální ekonomické řetězce nejsou vytvářeny na národní bázi. Ale politické rozhodování stále ještě přetrvává na úrovni národních států...

* Ale voliči, jak při hlasování o brexitu, tak v amerických volbách, hlasovali pro návrat k národnímu státu, ochránářství.

To je velká iluze. Když se podíváme, co nabízejí populistické síly v Evropě a na Západě jako alternativu, tak to není žádná inovativní ideologie. To je pouze snaha o opětovné získání národní kontroly, která slovy kampaně Donalda Trumpa má umožnit znovuoživení velikosti Ameriky. To jsou ale slogany z konce devatenáctého století, z doby, než došlo k ekonomickému propojení světa. Vytrhnout se z tohoto hospodářského propojení nedokáže žádný stát, ani Velká Británie, ani Spojené státy. A pokud ano, tak za cenu obrovských ekonomických nákladů a možná i válečných konfliktů. Řešení, které tyto síly nabízejí, je falešné.

* Co je tedy tou správnou odpovědí na takto změněný svět?

Následovat ekonomické propojování světa propojováním politickým. Na regionální i globální úrovni.

* Když to ale voliči nechtějí, co s tím?

Já myslím, že voliči brzy pochopí, že to řešení, po kterém tak volali, nebude fungovat. Oni izolacionistické řešení chtějí, protože jim politici tvrdí, že fungovat bude. Například britským voličům tvrdili, že je brexit nebude nic stát. Ale zcela určitě je bude něco stát. Jsem si jist, že už dnes, kdyby se referendum o brexitu opakovalo, by značná část těch, kteří za něj hlasovali, začala váhat. Náklady, komplikace a ekonomické škody brexitu pro obě strany, jak pro Evropskou unii, tak pro Velkou Británii, budou nezměrné.

* Mnoho se toho letos stalo nejen ve světové politice, velké změny proběhly i v našem okolí. Syn Lecha Walesy, polský europoslanec Jaroslaw Walesa, říká, že Polsko a Maďarsko směřují k autoritářským režimům. Souhlasil byste s ním?

Rozhodně ano. Důležité je ale podtrhnout to slovo „směřují“. Z dnešního pohledu ani jedna z těchto zemí charakteristiky autoritářského režimu plně nenaplnuje. Ale jsou jasné indikátory, že řada kroků, například

naprosté nerespektování ústavního soudu v případě Polska, k tomu směřuje. Nejvíce alarmující je však trend. V případě Polska i Maďarska se navzdory kritice Evropské komise a Západu nemění a pokračuje stále dál.

* Jak?

V Polsku byl nyní přijat zákon, který upřednostňuje při pořádání demonstrací státní akce a církevní shromáždění. To považuji za jasný akt směřující k ještě silnějšímu autoritářství.

* Maďarsko i Polsko jsou ale velice důležitými spojenci České republiky, s Varšavou nás dokonce pojí strategické partnerství. Co by měla v této situaci Praha dělat, neměla by své vazby na takto se vyvíjející země minimálně oslabit?

Česko by mělo minimálně zvážit náklady a přínosy takovýchto spojení. Blíží se okamžik, kdy náklady tak intenzivně a jednostranně pěstovaných spojeneckých vazeb převýší jejich přínosy. Klíčová je volba mezi orientací na Visegrád a na Německo. Česká zahraniční politika vychází z předpokladu jakési předjednané harmonie mezi německou a visegrádskou osou. Tato harmonie se ale nyní bortí.

* Měli bychom tedy odejít z Visegrádu?

To neříkám. S Polskem i Maďarskem je třeba dál komunikovat, ale musíme dát výrazně najevo, že takový vývoj těchto zemí nemůže být pro Českou republiku přijatelný. Silný signál nejen z Německa, ale také z Česka by diskusi o dalším vývoji i uvnitř Polska mohl posunout správným směrem.

* Jak si vysvětlujete, že od českých politiků dosud nezazněl vůči vývoji v Polsku a Maďarsku v podstatě žádný hlasitý protest, ani jedno kritické slovo?

Ministr zahraničí Lubomír Zaorálek se velice opatrně, ale přesto kriticky vůči těmto visegrádským partnerům vyjádřil. Dlouhodobým problémem ale je, že Visegrád využíváme především pro podporu domácích politických zájmů. Například ČSSD se profiluje jako protiimigrantská strana, takže podpora V4 v této otázce je využívána v české politice.

* Vy jste se nedávno vyjádřil, že v případě rozpadu nebo rozvolnění Evropské unie musí Česká republika ze životních důvodů zůstat v jejím jádru, jež se vytvoří kolem Německa. Je na to ale tato země připravena, být takto těsně svázána s Německem?

Do jaké míry je, nebo není připravena, to je zaprvé i otázka mediálního obrazu Německa. Česká média dlouhodobě demonizují německou politiku a konkrétně kancléřku Angelu Merkelovou. Když člověk porovnává to, co čte a slyší v českých médiích, a to, s čím se setkává v Německu a v dalších západoevropských zemích, tak má pocit, že jde o dvě zcela různé osoby.

* A zadruhé?

Zadruhé si myslím, že politici mají odpovědnost za kultivaci veřejného prostoru, a ne jen sledovat veřejné mínění a chovat se podle jeho výsledků. Musíme si nalít čistého vína. Pohodlná situace setrvávání v současném stavu končí a je třeba mít plán, co dál. Nikdo nepočítal s brexitem, nikdo nepočítal se zvolením Donalda Trumpa americkým prezidentem. Teď se může stát, že Marine Le Penová zvítězí ve Francii, byť já si myslím, že ne. Nevíme ani, co se stane příští rok v Itálii, v Nizozemsku... To všechno může vést k hlubokým otřesům v Evropské unii. Řekněme si otevřeně, může to skutečně vést k rozpadu Evropské unie. A my musíme vědět, co v té chvíli udělat. Skutečně chceme, aby bylo naší základní vazbou spojení s Viktorom Orbánem a Jaroslawem Kaczyńským?

* Takže bychom se měli distancovat od dnešního Kaczyńského Polska a Orbánova Maďarska?

Zásadním krokem, který by mělo Česko udělat, není kritika Polska a Maďarska, ale jasné vyřčení toho, že zásadní je naše spojení s Německem. Ukázat, že Německo je pro nás důležitější než visegrádská spolupráce. Německo je sice velmoc, ale ani pro Polsko nejsme rovnocenným partnerem.

* Dilema, jestli Visegrád, nebo Německo, je ale nic proti dalšímu zásadnímu rozhodování české společnosti, jestli radši Německo, nebo Rusko. Kde se v této zemi berou sympatie k zaostalému Rusku, následovníku země, jejíž vojáci nás dvacet let po roce 1968 okupovali?

To je obtížná otázka. Ruská společnost není z celosvětového hlediska v ničem atraktivní. Je to země, která stagnuje, má špatné zdravotnictví, jsou tam mizerné důchody. Odpověď, kde se sympatie k Rusku berou jak na Západě, tak v ještě větší míře u nás, je třeba hledat mezi lidmi, kteří v sobě slovy Václava Bělohradského „dusí tekutý hněv“. Jsou nespokojení. Sliby, jak brzy doženeme Západ, se nenaplnily, jejich životní úroveň se nezvyšuje. A v této chvíli hledají nádobu, kam nalít svůj tekutý hněv. V této situaci se Rusko stává symbolem antisystémové politiky, k němuž se upírají naděje těchto lidí.

* A v čem tkví základ ruské iluze? V rádoby silném ruském vládcí v podobě Vladimira Putina? To přitahuje Čechy?

Kdyby čeští obdivovatelé Vladimira Putina měli žít v Rusku, v té obrovské korupci, v byrokratické společnosti, kterou si ani nedovedou představit, v té míře chudoby na jedné straně a privilegií vládnoucích vrstev na straně druhé, tak by rychle vystřízlivěli. Oni mají o Rusku jen jakousi snovou představu. Proto lidé jako Viktor Orbán mohou mluvit o inspiraci Ruskem, protože jde o jakýsi exotický stát, o němž si můžeme myslet, že funguje lépe než naše společnost, byť to není pravda. A ze Západu, který jakoby nemůžeme dohnat, máme znovu pocít, že nás zklamal, či dokonce zradil.

* Proč ale Rusko, a ne Čína?

Ano, je s podivem, že alternativou se pro naše populisty stalo Rusko, a ne Čína, byť ta je ekonomicky mnohem úspěšnější. A to je skutečně mistrovský tah ruské propagandy, že se Putin stal pro velkou část západní i naší společnosti tím novým hrdinou. To je třeba přiznat.

Politolog

Petr Kratochvíl (41) vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na Vysoké škole ekonomické a na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, má bakalářský titul i z Evangelické teologické fakulty UK. Absolvoval stáže na několika zahraničních univerzitách včetně Německa. Hovoří anglicky, německy a rusky. Specializuje se především na Rusko a postsovětský prostor. Ředitelem Ústavu mezinárodních vztahů se stal v roce 2013.

O autorovi | Luboš Palata, redaktor MF DNES

Foto autor | Foto: Michal Růžička, MAFRA

Delší mládí, drahá dospělost. Generace Y má v Česku i na Západě shodný úděl

30.12.2016 e15.cz str. 00 Ekonomika

V Česku dorostla první generace vysokoškoláků, která nezažila komunismus. Stejně jako na Západě je pro ni podle sociologů typické prodloužení si mládí až do třicítky. Analytici se ale už neshodnou, do jaké míry je odkládání založení rodiny a pořízení si vlastního bydlení volbou, nebo spíš ekonomickou nutností. Univerzitní diplom je totiž stále menší zárukou získání dobrého místa.

Česku se nevyhnul trend relativního zaostávání růstu výdělků mladých lidí vůči zbytku populace, který je na Západě patrný od sedmdesátých let. Většina českého populačního ročníku totiž pokračuje ve vysokoškolském studiu, hodnota univerzitního titulu na trhu práce klesá. V roce 2002 dosahovaly osoby ve věku 25–29 let s vysokoškolským vzděláním přibližně 75 procent příjmu všech vysokoškoláků, o deset let později jen 70 procent, vyplývá ze statistik ČSÚ.

Druhý údaj pochází ještě z období ekonomické krize, Středisko vzdělávací politiky Pedagogické fakulty UK ovšem varuje, že tento jev potrvá dlouhodobě. Neznamena to ale, že se budou mladí vysokoškoláci výrazně

častěji objevovat mezi nezaměstnanými, spíše se musí naučit slevit ze svých nároků na kvalifikovanost práce a výši mzdy.

Přestože se dokončením vysoké školy zařadí mezi nejvzdělanější třetinu populace, svými výdělky patří mladí lidé s univerzitním diplomem mezi spodní polovinu výdělečně činné populace. Medián hrubého měsíčního platu všech vysokoškoláků dosahuje podle MPSV třiceti tisíc korun. Po odečtení uvedené stále rostoucí „absolventské daně“ by se pak blížil 21 tisícům.

Podle Aleny Bičákové z ekonomického institutu CERGE jsou ale v celoevropském srovnání vyhlídky absolventů ještě relativně dobré. „V porovnání s vrstevníky ve Velké Británii jsou na tom podstatně lépe díky stále de facto nulovým přímým nákladům na vzdělání.

Bydlení je pro ně také dostupnější než v Británii,“ uvádí Bičáková s tím, že situace na pracovních trzích obou zemí je z pohledu mladých podobná, tedy celkem dobrá v porovnání se státy jižní Evropy. Podle ekonomky se ale mladé rodiny v Česku potýkají se zvýšenými „náklady na mateřství.“

Generační abeceda

Označování generací posledními písmeny abecedy vstoupilo do obecného povědomí začátkem devadesátých let díky novele Douglase Couplanda s názvem Generace X: Vyprávění pro akcelerovanou kulturu. Ta mozaikovým stylem popisuje plejádu životních zážitků lidí narozených koncem 50. a počátkem 60. let. Později sociologové začali mezi generaci X řadit i lidi narozené koncem sedmdesátých let.

Právě rozšiřování mozaiky možných zážitků je to, oč generace X usilovala. Formoval ji nástup takových popkulturních fenoménů, jako je MTV, alternativní rock nebo počítačové hry. Přesto se nakonec její příslušníci od svých předchůdců liší méně, než by charakteristiky generace X naznačovaly. Vedou spokojený, rodinně orientovaný život a zachovali si přesvědčení, že tvrdá práce je zárukou úspěchu.

Pro generaci následující, tedy Y neboli miléniovou generaci, která dospívá právě až v 21. století, je důležitá nejenom spokojenost v osobním životě, ale zejména jeho lepší skloubení s prací (viz infobox číslo dvě).

Podobně jako generaci X jejich ranou dospělost provázejí výrazné technologické změny, tentokrát v podobě masového používání internetu.

Miléniová generace se ale ještě ani nestihla pořádně usadit a už se, podle módního „písmenkového“ dělení, mluví o generaci Z: tak lze označit dnešní adolescenty. Výstižnější je ale jejich označení coby digitálních domorodců. Drobnohled sociálních sítí pro ně žádnou novinku nepředstavuje, jako první generace se do tohoto světa již narodila.

„Vzhledem k téměř nulové nabídce flexibilních forem práce a velmi omezené nabídce kvalitní a finančně dostupné institucionální péče o děti do tří let zůstává velká část českých žen s každým dítětem doma několik let, což je značný zásah do kariéry,“ vysvětluje Bičáková.

Lepší materiální a institucionální podmínky by však v případě generace Y automaticky nezaručily, že by jejím příslušníkům typický dospělý život v podobě budování kariéry, splácení domu či bytu a starání se o rodinu přinesl pocit osobního štěstí. Ať už o generaci lidí narozených mezi druhou polovinou osmdesátých a devadesátých let sociologové hovoří jako o generaci Y či miléniálech, přisuzují jim důraz právě na harmonické spojení pracovního a osobního života.

Podle Hany Pacákové, postgraduální studentky sociologie na Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity, „reagují na generace předchozí, které se z jejich pohledu nesmyslně podřizovaly hodnotám úspěchu, kariéry, rodiny a nechaly se jimi svazovat.“ Kvůli tomu sami někdy mohou působit jako „velké děti, které nechtějí dospět a raději si jen hrát.“

Nová éra

Přestože slova o revoltě a neochotě dospět by leckdo mohl vysledovat až do šedesátých let, šéf společnosti SCIO Ondřej Štefl na konferenci New Media Inspiration věnované jednotlivým generacím upozornil, že právě fenomén tzv. odložené dospělosti je tím, co mladou generaci historicky odlišuje nejvíce.

Obvykle se lidé ještě několik let po absolvování vysokoškolských studií (a před pořízením si hypotéky coby symbolické tečky za mládím) věnují cestování či jiným požitkům, doplnil Štefl.

To, že vůbec mají možnost odložit si relativně rutinní život plný nejen pracovních povinností a místo toho si více užívat života podle Štefla svědčí o slušné materiální úrovni mladých lidí i celé společnosti.

Oponoval mu sociolog Stanislav Biler s tím, že mezi hodnotové priority nezanedbatelné části příslušníků generace Y patří i klidný rodinný život. „Mnoho z nich ale řadu let přechází mezi neplnohodnotnými pracovními úvazky, případně ani žádné takové úvazky nezíská. Obecně mají relativně velký problém sehnat takové zaměstnání, aby se k symbolické tečce za studentským životem v podobě hypotéky vůbec dopracovali,“ reagoval Biler.

Změna přístupu k práci je znát hlavně ve zdravotnictví

Menší ochota trávit čas v práci se už projevuje i ve fungování českých nemocnic. Mladí lékaři jsou ti, kdo nejvíce tlačí na dodržování zákoníku práce a maximálního počtu osmi přesčasových hodin týdně. Zdravotnictví dlouhá léta platilo za obor, jehož fungování se v Česku bez práce přes čas neobejde.

Podle průzkumu, který si dělá mezi svými zaměstnanci největší česká nemocnice Motol, je pro mladé lékaře důležitější volný čas než plat. „Je pro ně zásadní, že nebudou v práci od nevidím do nevidím,“ uvádí ředitel Nemocnice Motol Miloslav Ludvík.

Menší ochota věnovat volný čas profesi je znát už u mediků na vysoké škole. „My jsme vnímali studium jako příležitost se co nejvíce naučit. Dnes je zájem o to, pracovat ve svém volném čase, praktikovat na klinikách, jen aby se něco přiučili, výrazně nižší,“ říká deníku E15 děkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy Aleksi Šedo.

Vedení nemocnic i lékařských fakult se trendu přizpůsobují, starší generace lékařů, kteří byli zvyklí na jiný rytmus, ale upozorňuje, že se výrazně snížil počet hodin v zaškolování chirurgů a dalších specialistů. „Výchova mladých lékařů je nedostatečná. Odborné články dokazují, že zkrácení pracovní doby zhoršilo péči o pacienty,“ upozorňuje opakovaně neurochirurg Vladimír Beneš. (ač)

Málokdo to navíc z generace Y může zvládnout před třicítkou. Průměrná doba dokončení univerzitního studia je v Česku 28 let a další jeden až dva roky obvykle trvá, než najdou uplatnění na trhu práce. Právě až v tomto časovém intervalu míra nezaměstnanosti absolventů klesá ke dvěma procentům, tedy výrazněji pod celorepublikový průměr, ukazují statistiky Střediska vzdělávací politiky.

Nabrání hypotéky, která je podle Bilera se Štefle symbolem ukončeného mládí a jejíž průměrná doba splatnosti v Česku překonala 23 let, tak ještě prohlubuje rozdíl mezi bezstarostným prodloužením mládím a „zodpovědnou dospělostí“: znamená totiž závazek na většinu profesního života. Generace Y se tedy začíná plně osamostatňovat až ve věku, ve kterém se jejich matky a otcové již plně věnovali rodinným povinnostem.

Pokud se však chtějí lidé generace Y ještě několik let po studiu primárně věnovat cestování a sbírání zážitků, teoreticky jim v tom nebrání ani průměrné či mírně podprůměrné příjmy. Současné možnosti digitální (respektive sdílené) ekonomiky například dovolují relativně levné cestování po světě díky síti domácího ubytování Airbnb a vyhledávačům levných letenek.

Možnosti toho, co lze v dnešní době zažít a za co své peníze utratit, dokonce podle politického komentátora Financial Times Janana Ganeshe více než vyvažují ekonomické jevy typu poklesu reálných mezd či nárůstu cen nemovitostí v poměru k výdělkům mladých lidí. „Narodili byste se radši v roce 1960 nebo 1990?“ pokládá řečnickou otázku.

URL| <http://www.e15.cz/clanek/1298529/delsi-mladi-draha-dospelost-generace-y-ma-v-cesku-i-na-zapade-shodny-udel>

Život plný videoher. Když se vědkyně ponoří do zábavy teenagerů

31.12.2016 forbes.cz str. 00

Ondřej Novotný

31. prosince 2016 Teenagerům to může znít jako práce snů: hrát videohry a následně je zkoumat? Ale Tereza Krobová, jedna z mála herních vědkyň u nás, ví, že úplná idyla to není. „V Česku se musím obhajovat pořád,“ říká. „A vysvětlovat třeba mámě, že když hraju hry, tak se neflákám.“ Cíle přitom měla původně jiné. Studovala žurnalistiku. Toužila po spisovatelské dráze. Ale pak jí v dalším směřování zcela převrátil cestu jeden předmět na vysoké škole. V rámci mediálních studií se přihlásila na Počítačové hry jako nové médium – kurz vyučovaný Jaroslavem Švelchem, českým průkopníkem v oboru videoherní vědy. „Nadchl mě způsobem, jakým přednášel. To je to, co chci dělat, řekla jsem si tehdy,“ vzpomíná 27letá Krobová. Přihlásila se na druhou vysokou školu, genderová studia, a oboru se věnovala i v diplomové práci nazvané Genderová analýza ženských hrdinek v počítačových hrách. Na Fakultě sociálních věd zůstala a tématem se nyní zabývá jako doktorandka. Objíždí domácí i světové konference, přednáší, přispívá do odborných časopisů a... Ano, hraje hry. „Primárně jim musím rozumět, pohybovat se v tom prostředí, zjišťovat, co mají lidé rádi a jaké kontroverze kolem her jsou, abych věděl, co zkoumat. Studuju literaturu o hrách, ale i z filmové vědy, filozofie. Pak všechno propojuju a snažím se podchytit, co to může společnosti říkat.“ A k čemu už došla? Že vyspělost her pokročila. Ale že je taky pořád zlepšovat, protože počítačové hry jsou stále plné stereotypů: třeba že mužské postavy bývají „hláškující“ svalovci, zatímco ty ženské zase polosvlečené modelky. Situace se ale pozvolna zlepšuje. Klasickým příkladem je třeba vývoj videoherní ikony Lary Croft, v počátcích zobrazované snad až s nepřírozenými vnady, nyní už přece jen připomínající normální ženu. Tvůrci se stále víc snaží odrážet realitu: ať už rozebíráním válek, chudoby či jiných vážných témat nebo třeba pořád častějším výskytem homosexuálních postav ve hrách. Přetrvávající množství stereotypů však jen přispívá tomu, že jsou videohry v Česku stále vnímány jako okrajová zábava. „Ale musíme si uvědomit, že hry jsou oproti filmu velmi mladé médium. Nemyslíme na to, že se filmy vyvíjely strašně dlouho, a po hrách chceme dospělost hned,“ upozorňuje Krobová. I ona se to pokouší změnit, ač se svým oborem nemá v dnešní české společnosti úplně jednoduchou pozici. „Je to trojnásobná zátěž. Musím se obhájit jako ženská vědkyně, což je pořád těžké. Pak jako herní vědec. A ještě jednou proto, že dělám gender. Mezi sociálními vědci se to bere tak, že gender je ženský problém. To, co na ně – v uvozovkách – zbylo.“ Čtete také: Nechte děti hrát počítačové hry, vyzývá Mark Zuckerberg rodiče Na komplikace naráží i jinde. Třeba u rodičů, když jim musela vysvětlovat, že nehraje jen pro zábavu. „Máma si zvykla, že se nebude chlubit tím, že dcera studuje medicínu,“ povzdychne si. „Když se baví třeba s kolegy, přidává to, co dělám, k dobru jako legraci.“ Herní vědkyni tak logicky mrzí, že se na její obor pohlíží skrz prsty. „Jistě, nedá se to porovnat s hledáním léku na rakovinu. Ale v rámci sociálních studií je to stejné jako jiné obory,“ prohlašuje. Najdou se však i skupiny, kde je se svým tématem za hvězdu. „Klukům přijde děsně cool, když si představí holku, která chce v sobotu hrát hry, a ne jít nakupovat. Ale zažívám i to, že si mě kluci testují, jestli si nevymýšlím a skutečně se vyznám. Cítím tlak, že musím znát odpovědi,“ říká. „Nebo když jsem přednášela v Brně, cítila jsem, že kluci koukají s despektem, jak je holka chce poučovat o jejich koníčku.“ Stěžovat si ale nechce. A naopak touží po tom, že se oboru jednou bude moci věnovat naplno; nyní si přivydělává jako jazyková lektorka a dramaturgyně pořadu o hrách v televizi. „Vědou se živí špatně, natož herní,“ přiznává. „Ale moje ideální představa je, že ji budu dělat a k tomu ji učit na univerzitách.“

URL| <http://www.forbes.cz/vedkyne-v-oboru-videoher/>